

ŠPANSKI I SVETSKI BESTSELER

TRIDESET TRI DANA... TRI TAJNE...
JEDAN SVETI ČOVEK

TREĆA TAJNA

LUIS MIGEL ROŠA

„Neverovatno
intrigantan
roman.“
- Njuzvik

Luis Migel Roša

Treća tajna

*Ova je knjiga posvećena
Jovanu Pavlu I*

Albinu Lućaniju
17.10.1912. - 29.09.1978.

A vama, gospodine biskupe, Hristova kruna i Hristovi dani.
SESTRA LUCIJA ALBINU LUĆANIJU
KOIMBRA, 1. juna, 1977.

Neka vam Bog oprostí za to što ste mi učinili.
ALBINO LUĆANI KARDINALIMA
KOJI SU GA IMENOVALI PAPOM 26. avgusta, 1978.

Poglavlje 1

Zašto neko trči? Šta ga tera da žuri, da gura jednu nogu ispred druge, da nagoni desno stopalo da sledi levo? Neki ljudi traže slavu. Drugi hoće da pobeđe u trci ili izgube neko kilo.

Svi trče iz istog razloga: da bi preživeli.

Zbog toga je trčao i čovek čiji se crni ogrtač stapao s pomračinom. Trčao je koliko ga noge nose po dugom stepeništu tajnih arhiva Vatikana, ne tako sigurnog spremišta za navodno tajna dokumenta. Dokumenta od ključne važnosti za istoriju ove majušne države i čitavog sveta čuvana su u tri impozantne dvorane u zgradama iza Apostolske palate. Samo je njegova svetost papa odlučivao o pravu pristupa tajnim spisima, nakon što bi ih pregledao. Osoblje arhiva je uvek tvrdilo da svaki istraživač ima jednako pravo pristupa dokumentima, iako je u Rimu, kao i u celom svetu, dobro znano da to pravo ne pripada svima i da niko nema pristup svim spisima. Na devedeset kilometara polica tajnih arhiva bilo je mnogo nedostupnog materijala.

Sveštenik je projurio kroz tajni hodnik. Nosio je papire požutele od starosti. Uznemirio se, kad je čuo iznenadni šum, drugačiji od bata njegovih koraka. Da li je dopirao s gornjeg sprata? Donjeg? Sledio se od straha. Znoj mu je oblio lice.

Nije čuo ništa izuzev sopstvenog paničnog disanja. Potrčao je ka svojim odajama u gradu ili državi Vatikanu. On je to i bio, državica sa zasebnim običajima, zakonima, verovanjima i političkim uređenjem.

Napisao je svoje ime, monsinjor Firenci, na velikom kovertu, pod slablašnim svetlom stone lampe. Zapečatio ga je, nakon što je gurnuo papire u njega. Ime primaoca se nije lepo videlo na prigušenom svetlu. Koverat mu se izmicao iz vlažnih, klizavih ruku. Znoj mu se uvlačio u oči. Maglio mu je vid, pa nije razaznao vlastiti rukopis. Monsinjur je konačno završio posao i požurio napolje.

Zazvonilo je zvono na bazilici svetog Petra. Bilo je jedan ujutru. Tišina ponovo zavlada mrklom mrakom. Bilo je hladno, ali užurbani sluga božji to nije primetio. Grabio je stazama koje vode ka Trgu svetog Petra,

čuvenoj Berninijevoj elipsi, s hrišćanskim i paganskim simbolima. Još jedan zvuk je privukao monsinjorovu pažnju. Zaustavio se. Pokušao je da onako zadihan i obliven hladnim znojem povrati dah. Prepoznao je zvuk koraka. Možda je to švajcarski gardista na noćnoj patroli.

Monsinjur Firenci ubrza hod, stiskajući kovertu. Neke druge večeri bi već odavno bio u postelji. Osvrnuo se kad je stigao nasred trga i ugledao tamnu sen. Nije to bio švajcarski gardista, ili nije nosio njihovu odoru. Tamna prilika se primicala, ravnomernim korakom. Monsinjur Firenci se dao u trk. Ponovo se osvrnuo za sobom. U ovo doba noći, na trgu nije bilo nikog izuzev njega i hitre seni.

Njegova ekselencija je prešla preko trga i nastavila niz Vija dela Conciliacione. Rim je spavao snom pravednika i zlopočinitelja, siromašnih i bogatih, grešnika i svetaca. Monsinjur je usporio do nivoa brzog hoda i pogledao iza sebe. Progonitelj se približavao. Nešto mu se blistalo u ruci. Firenciju to nije promaklo. Ponovo se dao u trk, koliko god su to zaribali zglobovi dozvoljavali. Razlegao se mukli prasak.

Morao je da se uhvati za prvo što je ugledao. Sve se očas završilo. Prasak, a zatim odsustvo zvuka. Udaljena senka se približavala. Buka se preobrazila u oštri bol, koji se širio grudnim košem. Monsinjur automatski prinese ruku izvoru bola, pored ramena. Ponovo je čuo korake. Sen je bila sve bliža. Bol se pojačao.

„Monsignor Firenzi, perfavore.“

„*Che cosa desiderano da me?*“

„*Io voglio a te.*“

Tajanstveni napadač poteže mobilni i progovori stranim jezikom, negde sa istoka Evrope. Monsinjur Firenci primeti tetovažu zmiје iznad zgloba napadača. Crna limuzina se, samo nekoliko sekundi kasnije, zaustavila pored dvojice ljudi. Zatamnjena stakla su sprečavala poglede spolja. Samo je vozač bio vidljiv. Nepoznati je odneo povređenog sveštenika do automobila, bez primene nasilja ili vidljivog napora.

„*Non siprooccupi. Non state andando a morire.*“

Nepoznati je, pre nego što je ušao u automobil, pažljivo obrisao tragove krvi s poštanskog sandučeta, na koje se prelat naslonio, nakon preciznog pogotka u rame. Firenci ga je nemo posmatrao, dok mu je bol razdirao telo. *Sad znam kako je nesrećnicima koji zarade metak*, pomislio je. Nepoznati je metodično uklanjao preostale dokaze zločina. Koliko ima ironije u tom uništavanju dokaza, koliko ironije. Čitavo telo ga je bolelo. Preplavila su ga sećanja na daleki dom. Promrmljao je nešto na portugalskom.

„*Que Dens meperdoe.*“

Revolveraš je žurno uskočio u limuzinu. Krenula je polako, da ne

pobude sumnju. Ovo su profesionalci. Znaju šta i kako treba da rade. Posle ponoćni mir vratio se na ulicu. Tragovi zločina su uspešno izbrisani. Na poštanskom sandučetu na koje se naslonio prelat nije bilo krvavih mrlja. Ranjenik je, kao nekim čudom, uspeo da, neopažen od progonilaca, gurne kovertu u tanki prorez.

Poglavlje 2

Jer niko od nas sebi ne živi, niko sebi ne umire.
RIMLJANIMA 14,7

Don Albino,

29. septembar pre podne, 1978. godine.

Istina za neke ljude predstavlja silu koja im krši i upropašćuje sekundu u sekundu, minuta u minut, dana u dan, nedelje u nedelju. Takve osobe preziru scenario koji ih nagoni da se u nedogled susreću sa istim postupcima, kao radnici na pokretnoj traci.

Drugi pak smatraju da ih pokoravanje utvrđenim zakonitostima štiti od neočekivanih zaokreta sudbine i čudljivih sila. Nezamislivo ili novo ne smeju da poremete ravnotežu njihovog postojanja.

Život ne sluša ni jedne ni druge.

Sestra Vincenca se nikad nije bunila zbog jednoličnog života. Uvažena stara dama je poslednjih dvadeset godina provela u službi don Albina Lućanija. Takva je bila volja božja. Ko bi se usudio da sebi uništava život. Mrze događaje i postupke koji se ponavljaju ili preispituje puteve gospodnje? Štaviše, božja volja je udesila da don Albino i sestra Vincenca posle mnogo godina promene mesto boravka. Njihov novi dom bio je šest stotina kilometara daleko od Venecije.

Radišna sestra Vincenca nije se bunila zbog tako velike promene. Časna sestra je rano ustajala. Sunce još nije obasjalo ogromni, čudesni trg. Krilo se u polumraku, narušenom žućkastim svetiljkama. Počinjala je dnevne dužnosti u četiri i dvadeset pet. Tu naviku je prenela iz starog doma.

Nosila je srebrni poslužavnik sa lončetom kafe i šoljicom na tacnici. Spustila ga je na stočić pored vrata spavaće sobe don Albina Lućanija. Novoizabrani papa je nedavno operisao sinuse. Zbog tog se budio s gorkim,

metalnim ukusom u ustima. Pokušavao je da ga se otarasi pomoću kafe koju mu je sestra Vincenca donosila svakog jutra.

U novom domu je provela gotovo mesec dana, ali se još nije navikla na duge, tamne hodnike. Senke su se množile pri slaboj svetlosti. Svi predmeti su zbog njih delovali preteće i neprepoznatljivo.

„Veoma mi je neprijatno, don Albino. Čovek u ovoj pomrčini ne vidi čestito ni prst pred okom“, jednom mu je rekla.

Svaki kamen, statua, slika ili bogato ukrašena tapiserija na impozantnim zidovima svedoče o prohujalim vekovima. Tamom skrivana raskoš je plašila sestru Vincencu. Zamalo što nije vrisnula, dok je prolazila pored jogunastog kerubina. Učinilo joj se da vidi dete kako čuči, spremajući se da počinu neki nestašluk.

Kako sam glupa! pomisli časna sestra. Nijedno dete nije koračalo ovim hodnicima. Čudesna raskoš Apostolske palate znala je da uznemiri i najmirnije duše. Sestra Vincenca je teturala pod teretom spektakularnog okruženja i pod stalnim utiskom da je blizu bogu. Nikad ne bi kročila nogom u ove galerije da nije bilo don Albina. Pokušavala je da se smiri. Hodnici su, u ranim jutarnjim satima, ulivali strah i nemir. Uskoro će svanuti novi dan. Palata će ponovo oživeti. Ispuniće je užurbana gomila sekretara, službenika, sveštenika i kardinala.

Jovanu Pavlu I nisu nedostajali savetnici u vezi s protokolom, politikom, pa čak i teologijom. Sestra Vincenca je, s druge strane, vodila računa o don Albinu Lućaniju: o njegovoj hrani, zdravlju i sitnim, svakodnevnim potrebama. Don Albino Lućani je imao samo dvoje ljudi kojima je mogao da se izjada zbog nateklih stopala i sličnih neugodnosti. Don Albino se poveravao samo sestri Vincenci i svom omiljenom doktoru, Đuzepeu de Rosu, iako mu je rečeno da u Vatikanu rade doktori, specijalisti, sposobni da se pozabave svim zdravstvenim problemima. Don Đuzepe je svake druge nedelje posećivao Rim. Putovao je gotovo šest stotina kilometara u jednom pravcu da bi obišao svog pacijenta.

„Ne znam kako to postižete, don Albino“, govorio je doktor. „Da li ste sigurni da redovno slavite rođendan? Svake godine ste sve zdraviji i žilaviji.“

„Počeću da sumnjam u vaše sposobnosti, don Đuzepe. Vi ste jedini koji ne primećuje da starim.“

Vincenca je sve dužnosti izvršavala smerno i sa zadovoljstvom. Albina Lućanija je doživljavala kao dobrog čoveka. Postupao je s njom kao s prijateljicom, a ne sluškinjom, ljubazno i s naklonošću. Odlučio se da je povede sa sobom, u novu rezidenciju, mnogo veću i luksuzniju od prethodne. Veličanstveno i razmetljivo okruženje je nerviralo don Albina. Nije cenio raskošne, beskorisne stvari. Zanimao se za duhovnost. Pokatkad

je, kao i svi drugi, morao da se uhvati u koštac s praktičnim problemima. Ako ni zbog čega drugog, ono da bi osobama u svojoj okolini učinio život podnošljivijim. Znao je da će pre ili kasnije morati da preuredi novi dom, po svom ili tuđem ukusu.

Vinčenca je pre nešto manje od godinu dana pala u bolesničku postelju, zbog srčanog udara. Nije poslušala doktorov savet da se ne vraća na posao, već da se zadovolji nadziranjem rada drugih iz udobne fotelje. Nastavila je da se lično brine o don Albinu.

Sestra Vinčenca, osoba krotke prirode, natuštila bi se kad god bi čula da treba da odustane od obavljanja svakodnevnih dužnosti u kojima je toliko uživala. Na primer, od nošenja poslužavnika s kafom u cik zore, po poluosvetljenim hodnicima.

Da bih ih obavljala i da bi ostala pored don Albina, sestra Vinčenca je morala da stupi u red Marije Bambine, zato što je upravljao papskom rezidencijom. Elena, poglavarka reda, i sestre Margarita, Asunta Gabrijela i Klorinda veoma su obzirno postupale s njom. Nijedna od njih nije htela da se meša u svakodnevne poslove oko don Albina. O njemu se brinula samo sestra Vinčenca, zahvaljujući umešnim rukama i delikatnom nastupu.

Obično bi spustila poslužavnik na za to postavljeni stočić ispred spavaćih odaja i dva puta tiho kucnula na vrata.

„Dobro jutro, don Albino“, izgovorila bi na granici šapata.

Čekala je otpozdrav s druge strane vrata. Don Albino se obično budio dobro raspoložen. Ponekad bi odškrinuo vrata i darivao sestru Vincencu prvim, jutarnjim osmehom. Kad bi mu važni vatikanski poslovi pomutili raspoloženje, promrsio bi: „Dobro jutro.“ Zatim bi se, da se ne bi jadao na nedostatak takta rizničara ili političara, požalio sestri na oticanje zglobova.

Don Albino je tog jutra ćutao. Svako odstupanje od svakodnevne rutine je duboko uznemiravalo beskrajno tačnu i posvećenu sestru Vincencu. Naslonila je glavu na vrata. Nastojala je da uhvati neki zvuk s druge strane. Ništa nije čula.

Htela je da ponovo pokuca, ali je odustala od te namere. *Ovo je prvi put da se don Albino uspavao*, pomislila je, udaljavajući se od njegovih vrata. Neka ga, nek odspava malo duže, neće to biti nikakva tragedija.

Sestra Vinčenca se polako vratila u svoju sobu, da bi se posvetila jutarnjim molitvama.

Bilo je pola pet ujutru.

Okretao se i obrtao u postelji, mrmljajući sebi u bradu, kako ne može da spava. To je bilo vrlo neobično. Uvek bi brzo zaspao, bez obzira na mesto i okolnosti.

Narednik Hans Rogan je bio metodičan, miran, rezervisan čovek. Tog

dana ga je posetila majka. Odveo je na večeru. Verovatno ne može da zaspi zbog kafe, popijene posle deserta. Narednik Hans je želeo da veruje da je to razlog njegovog nespokojsva, iako je znao da za nesanicu najverovatnije ima da zahvali neobično burnom danu, tačnije popodnevu, u kom je toliko prelata izlazilo i ulazilo u privatne odaje njegove svetosti.

Konačno se predao. Šta će, kad mu san neće na oči? Neće valjda u nedogled ležati na postelji, čekajući da zaspi. Otvorio je orman i navukao uniformu. Skrojio ju je komandant Žil Repon 1914. godine. Ko zna kako bi se komandant Repon osećao da je znao da će njegovo delo biti pripisano Mikelandelu? Da li bi se ponosio njime ili bi ga grizlo što su zasluge drugom pripisane? Narednik Hans Rogan je zapovedao Švajcarskom gardom, ove hladne besane večeri.

Svetle boje uniforme, zasnovane na onima s Mikelandelovih fresaka, odudarale su od njegovog raspoloženja. Bio je duboko nespokojan. Morila ga je neobjašnjiva zabrinutost koja se graničila sa slutnjom. Nije imao ni najmanji razlog za tišteće nespokojstvo.

Hans Rogan je obavljao posao o kom je oduvek sanjao. Od detinjstva je maštao o njemu. Služio je papi kao pripadnik Švajcarske garde. Položio je veli broj ispita i vodio čestit život, strogo u skladu s učenjem gospodnjim. Najvažnije od svega, ispunjavao je sve uslove: bio je Švajcarac, neoženjen, posedovao je odgovarajuće moralne i etičke stavove, bio je viši od 175 centimetara i najvažnije od svega bio je katolik.

Hans nikad ne bi okaljao ugled odvažnih vojnika pape Julija II. Bio je spreman da umre štiteći svog papu, ako bi to bilo neophodno, baš kao šest stotina osamdeset devet Švajcaraca, osnivača Švajcarske garde, koji su, šestog maja davne 1527. godine štitih Klementa VII od hiljadu španskih i nemačkih vojnika, tokom pohare Rima.

Samo su četrdeset dvojica preživela sukob. Uspeli su da pod komandantom Goldijem otprate papu do sigurnih zidina zamka San Anđelo. Proveli su ga tajnim prolazom, *passetto*, koji povezuje Vatikan s tvrđavom. Ostali su herojski položili život, ali su pre toga pobili osam stotina neprijateljskih vojnika.

Hans je svakodnevno nosio to nasleđe na širokim plećima. Uniforma ga je ispunjavala nepresušnim ponosom. Danas je, bez ikakvog vidljivog razloga, bio duboko nespokojan.

Bio je odgovoran za sigurnost Vatikana. Sistem bezbednosti je počivao na nekoliko patrola i stražara na najvažnijim i najvidljivijim mestima.

Papa Jovan XXIII je naredio da se uklone dva stražara koja su svake noći bdela ispred vrata njegovih spavaćih odaja. Najbliži stražar je stajao na vrhu stepeništa koja vode do *terza loggia*. To je bila simbolična dužnost,

pošto je treći sprat slabo korišten tokom dana. Svi su znali da bi osoba loših namera lako ušla u Vatikan.

Hans uđe u kancelariju i sede za sto. Otvorio je fasciklu i pregledao dokumenta. Našao je samo gomilu računa koje će ujutru predati nadređenom. Zatvorio je, posle nekoliko sekundi. Bio je i suviše uznemiren da bi se posvetio administraciji.

„Do đavola s papirima!“, progundao je sebi u bradu. „Moram da se nadišem svežeg vazduha.“

Žurno je napustio kancelariju. Nije ni zatvorio vrata za sobom. Izašao je iz zgrade Švajcarske garde. Lutao je unutrašnjim vrtovima i došetao do trga. Prošao je pored dva vojnika na stepenicama. Sedeli su i dremali.

Izgleda da samo ja na mogu da spavam, pomislio je. Potapšao ih je po ramenu. Preneraženi gardisti poskočiše.

„Gospodine, oprostite, gospodine“, rekoše u isti mah.

„Gledajte da vam se ovo ne ponovi“, upozorio ih je Hans. Znao je da su proteklih nedelja imali izuzetno mnogo posla.

Pre mesec dana, avgusta 1978. godine, Đovani Batista Montini, poznatiji kao papa Pavle VI, umro je u letnjoj rezidenciji, zamku Gandolfo. Pogrebne ceremonije su trajale nekoliko dana. Švajcarska garda nije ostavljala telo preminulog pape ni za tren. Četvoro ljudi je stajalo u stavu mirno, na uglovima posmrtnog odra. Brojne svetske vođe i šefovi država su odale poslednju poštu, njegovoj svetosti.

Po obavljenom pogrebu počele su pripreme za konklavu. Obavljene su iza zatvorenih vrata. Gardistima su ukinuti slobodni dani, a obim posla udvostručen.

Poslednja konklava je održana dvadeset petog avgusta, tačno dvadeset dana posle papine smrti, nadomak isteka roka od dvadeset jednog dana. Uobičajeno ludilo koje prati izbor novog pape je počelo, uprkos kratkom zasedanju konklave, od dvadeset četiri sata. Stvari su se vratile u normalu tek pre nekoliko dana.

Hans je nastavio šetnju. Ostavio je za sobom dva uspavana stražara.

Nije mogao da se odupre osećanju da poseduje sve oko sebe. U daljini je video Kaligulin obelisk, nasred Trga svetog Petra. Ironično, nema šta: spomenik psihopati nasred najsvetijeg mesta katolicizma. Hodao je polako dok ga je tihi jutarnji povetarac milovao po licu. Nešto mu je privuklo pažnju. Levo od njega se uzdizala Apostolska palata. Svetla na trećem spratu, u papinoj spavaćoj sobi su još gorela. Pogledao je na sat. Četiri i četrdeset ujutru.

„Ovaj papa je ranoranilac.“

Svetla su gorela oko jedanaest, kad se s majkom vratio s večere.

Oprezan, kao svaki ponosni švajcarski gardista, odlučio je da se vrati

do stražara zatečenih na spavanju. Razgovarali su. Narednik ih je izlečio od sanjivosti.

„Gospodine“, složno su ga pozdravili.

„Recite mi nešto, da li je njegova svetost noćas gasila svetlo?“

Jedan je oklevao. Drugi je odgovorio bez kolebanja.

„Svetla su upaljena otkad sam stupio na dužnost.“

Hans ih je uhvatio na spavanju, ali je znao da su zadremali samo na par minuta.

„To je veoma čudno“, promrmljao je.

„Njegova svetost obično gasi svetlo u ovo doba. Prošle večeri ih nije gasio“, dodade stražar. „Sigurno priprema promene o kojima svi govore.“

„To se nas ne tiče“, odvrati Hans. Promenio je temu. „Da li je sve u redu?“

„Sve je u redu, gospodine.“

„Vrlo dobro. Videćemo se kasnije. Držite oči otvorene.“

Vratio se u zgradu garde. Konačno su mu kapci otežali. Znao je da još par sati neće zaspati. Još jedanput je pogledao na osvetljene prozore papine spavaće odaje. *Nesumnjivo će doći do promene*, pomislio je s poluosmehom. Može mirno da legne da spava.

Prošlo je petnaest minuta otkad je sestra Vinčenca ostavila srebrni poslužavnik na stočiću pored vrata spavaćih odaja don Albina Lucana. Kucnuo je čas da se vrati, da bi se postarala da don Albino ustane i popije lek.

Ponovo se stresla od jeze u turobnom hodniku. Suočiće se s don Albinom. Odlučno i s poštovanjem će sačekati da uzme lek za kontrolu krvnog pritiska. Don Đuzepe je tvrdio da je prenizak. Terapija se sastojala od nekoliko belih, bezukusnih pilula. Pontif ih je uvek uzimao s gestom lažnog iznenađenja. Davanje lekova je bilo jedno od Vinčencinih zaduženja, kao i davanje injekcije za stimulaciju adrenalinskih žlezda pre odlaska u postelju. Ponekad je morala da se uveri da je uzeo vitamine posle obroka.

Don Albino se šalio sa sestrom Vinčencom. Blago je korio zbog nepokolebljive tačnosti. Svakog jutra je, s „religioznom“ posvećenošću, dolazila između četiri i trideset i četiri i četrdeset pet, da bi mu dala lekove koji su držali njegov krvni pritisak na zadovoljavajućem nivou.

Don Albino bi se zatim kupao. Između pet i pet i trideset je pokušavao da bolje nauči engleski, pomoću magnetofonskih traka. Ustrajavao je na toj rutini. Pontif bi se, nakon toga, molio u svojoj kaipeli do sedam. Preslikao je rutinu iz bivše rezidencije. Pružala mu je izvesno olakšanje, od preteškog tereta koji su mu kardinali navalili na pleća.

Časna sestra nije mogla da prikrije zabrinutost pred vratima don

Albinovih odaja. Srebrni poslužavnik s lončetom kafe i šoljicom na tacnici je bio na istom mestu, tamo gde ga je pre nekoliko minuta ostavila. Podigla je poklopac lončeta da bi videla da li je puno. Bilo je. Ništa slično se nije dogodilo u proteklih dvadeset godina. Don Albino Lučani nikad nije propustio da uzvрати njen pozdrav ljubaznim: „Dobro jutro, Vincenca.“

To, u stvari, nije u potpunosti tačno. Neki detalji venecijanske rutine su promenjeni. Sestra Vincenca je pre preseljenja u Rim običavala da pokuca na vrata i uđe u spavaće odaje s poslužavnikom, gde bi lično poslužila don Albina. Sekretari novog pape su se žestoko usprotivili ovoj praksi kad su saznali za nju. Objasnili su da je to nedopustivo kršenje protokola. Postignut je kompromis da bi se obe strane zadovoljile. Redovnica je nastavila da svakog jutra donosi kafu, ali je ostavljala poslužavnik ispred vrata don Albinovih odaja.

Sestra Vincenca se naslonila na vrata, zadržavajući dah. Pokušala je da uhvati neki šum iz sobe iza njih. Nije ništa čula, niti je osetila neki pokret.

Ne znam da li da još jednom pokušam, pomislila je. Konačno se odvažila da pokuca na drvena vrata.

„Dobro jutro, don Albino“, prošaptala je.

Odmakla se od vrata. Posmatrala ih je, pitajući se šta da radi.

„U Veneciji bih ušla unutra, bez mnogo ceremonija“, promrmrljala je sebi u bradu.

Opazila je tanku svetlu liniju ispod vrata. To znači da je don Albino verovatno ustao. Odlučno je pokušala.

„Don Albino?“

Nije bilo odgovora. Pokušala je još jednom, ali nešto slabije. Tišina je bila jedini odgovor. Nema druge nego da uđe u sobu, uprkos strogom protokolu. Stisnula je zlatnu kvaku i otvorila vrata.

„Ako nastavim da ugađam svim tim sekretarima nikad neću saznati da li je don Albino ustao ili još spava.“

Na prstima je ušla u sobu. Papa je mirno ležao u postelji, poduprt jastucima, s naočarima na nosu, papirima u rukama i glave blago nagnute u stranu.

Sestra mu hitro priđe, sa zebnjom u srcu. Nije marila za sopstveno, narušeno zdravlje.

Uhvatila je don Albinove ruke, crvenih, suznih očiju, da bi mu izmerila puls. Merila ga je jednu, dve, tri, četiri, pet sekundi...

Sklopila je oči. Suze su joj se kotrljale niz lice.

„O, moj bože!“

Snažno je cimnula gajtan pored don Albinove postelje. Zvono je odjeknulo obližnjim hodnicima i sobama.

Moram da pozovem sestre, mislila je, nervozno drhteći. *Ne, prvo*

moram da pozovem oca Megija. Ne, predaleko je. Bolje da uzbunim oca Lorencija.

Zvono je utihnulo, ali niko nije odgovarao na Vinčencin poziv. Istrčala je u hodnik. Zanimarila je sva pravila, nametnuta odlučnom akcijom branilaca protokola i otvorila vrata sobe oca Lorencija. Uvek je spavao pored don Albinovih odaja.

Sekretar, otac Džon Magi, boravio je u sobi na drugom spratu zbog renoviranja njegovih odaja.

„Oče Lorenci! Oče Lorenci, za ime božje!“ vrištala je sestra Vinčenca.

Sveštenik se prenuo iz sna. Bio je spor, sanjiv i zaprepašten neočekivanom posetom.

„Šta se dešava, sestro Vinčenca? Šta se dešava?“

Nije mogao da se snađe. Prišla mu je. Dohvatila ga je za pidžamu, gorko plačući. „Šta nije u redu, sestro Vinčenca? Šta se dešava?“

„Oče Lorenci Don Albino! Don Albino, oče Lorenci! Don Albino je mrtav! Papa je mrtav!“

Zvezde na nebu su sledile večite putanje. Tog dana, dvadeset devetog septembra 1978. godine, i sunce se predano držalo dnevnih obaveza. Rasipalo je zlatne zrake po rimskom Trgu svetog Petra. Bio je to predivan dan.

Poglavlje 3

U kući na stepeništima, odmorištima i ulazu kuće u Vija Veneto vladao je nepodnošljivi metež. Beskrajna povorka rođaka, prijatelja, stanara, nameštenika i izaslanika se pela i silazila, iznova i iznova, sledeći dnevnu rutinu. Na trećem spratu je vladala mrtva tišina. Trojica ljudi su provalila u ranu zoru. Dvojica su se zadržala deset minuta. Niko ih nije video pri dolasku i odlasku. O trećem se ništa nije znalo. Izgleda da je bio savršeni tihi gost.

Niko nije čuo njegove korake, niti zvuk vode na česmi ili zatvaranja fioke ormana. Možda je bio pijanac kog su prijatelji uneli u kuću, pa se sad lečio od mamurluka. Možda je radio noću, a spavao danju.

Bilo je mnogo mogućnosti, ali samo jedna izvesnost: niko ga nije čuo, iako je zasigurno bio unutra.

Postariji gospodin se uz mnogo napora penjao uza stepenice. Oslanjao se na štap. Sledio ga je pratilac, odeven u uobičajeno „armani“ odelo. Stigli su do zatvorenih vrata na trećem spratu. Bilo je tako tiho, da bi čuli pad igle na mramorni pod. Pratilac utisnu ključ u bravu.

„Čekaj“, procedi zadihani starac. „Dopusti da povratim dah.“

Pratilac je strpljivo čekao. Starcu je bilo potrebno izvesno vreme da se oporavi od napornog penjanja. Uspravio se. Štap, dotadašnje pomagalo u hodu, postade alatka. Mahnuo je pratiocu da otvori vrata, što je ovaj i učinio, dvaput okrenuvši ključ.

Blago je gurnuo vrata. Ukazalo se predsoblje stana. Tiho su ušli. Starac je krenuo napred. Pratilac je bešumno zatvorio vrata.

„Gde je?“, pitao je starac.

„U sobi. Tamo su ga ostavili.“

Ušli su u sobu i pronašli čoveka vezanog za postelju. Ležao je na krvavoj posteljini. Kupao se u znoju. Bio je u gaćama i potkošulji s kratkim rukavima.

Podigao je glavu da bi osmotrio pridošlice. Nije pokazivao znake pokornosti, uprkos ponižavajućem položaju. To je bio monsinjor Valdemar Firenci.

„Monsinjore“, pozdravio ga je starac s ciničnim osmehom.

„Vi?“, promućao je zapanjeni sveštenik.

„Tako je“, reče starac. Obišao je krevet i seo na stolicu, licem prema monsinjoru.

„Da li ste mislili da ćete nam umaći?“

„Umaći kome?“, pitao je kardinal, u stanju šoka.

„Ne pravite se blesavi, dragi prijatelju. Kod vas je nešto što vam ne pripada. Došao sam da povratim ono što je moje.“

Firenci baci pogled na pomoćnika, koji je prebacio kaput preko stolice.

„Ne znam o čemu govorite.“

Dobio je odgovor u obliku snažnog udarca. Krv je potekla iz Firencijeve isečene usne. Pomoćnik se preteći nadvio nad kardinalom, koji je pokušavao da povрати kontrolu nad sobom. Lice mu dobi odlučniji izraz.

„Dragi monsinjore. Voleo bih da povratim ono što je moje, bez upotrebe neprijatnih metoda. Strašno ste me razočarali. Sumnjam da će mi to poći za rukom. Naposletku, ukrali ste nešto što meni pripada“, reče Majstor. Nagnuo se ka Firenciju.

„Siguran sam da shvatate ozbiljnost situacije. Pokrali ste me. Kome mogu verovati, ako ne svešteniku?“ Starac ustade i počeo da zamišljeno šparta prostorijom. „Shvatate li u kakav položaj ste me doveli? Više ni crkvi ne mogu verovati, moj prijatelju. Zbog toga vas pitam, dragi monsinjore, šta sad?“ Dodao je, gledajući kardinala pravo u oči: „Šta ćemo sad, pitam ja vas?“

„Vrlo dobro znate šta ste uradili“, napomenu Firenci.

„A šta sam uradio? Šta? Dela pokreću svet. Ljudi moraju da delaju. To je dužnost svih.“

„Vi se pravite blesavi“, prekinuo ga je Firenci. Dobio je još jednu čušku, da bi shvatio da ne sme tako da oslovljava starca.

„Ne mogu da čekam čitav dan. Hoću te papire. Odmah. Recite mi gde su.“

Prelat dobi još jedan udarac, bez vidnog razloga, pošto ovaj put nije prozborio ni reč. Lice mu se nadulo. Potočić krvi mu je tekao iz usta, natapajući potkošulju.

„Gospod nam ponekad navali preteško breme na leđa, ali nam podari i snagu da ga nosimo“, odvrati monsinjor.

„Naravno, uskoro ćemo saznati koliko vam je gospod dao snage“, reče starac.

Dao je znak pratiocu.

Ispitivanje se prekinulo usled prodorne zvonjave mobilnog telefona. Okrutno ispitivanje dosad nije dalo velike rezultate. Saznali su ime i adresu

parohije u Buenos Ajresu. Pomoćnik je polako vodio telefon iz kaputa.

Starac je preuzeo poziv. Primakao se Valdemaru Firenciju. Namučeni kardinal je izgledao staro i iscrpljeno.

„Monsinjore, recite mi gde su papiri, pa će se sve ovde završiti. Garantujem vam da će tako biti. Uzalud patite.“

Prelat je posmatrao mučitelja. Crpeo je snagu direktno iz vere. Krv mu je tekla iz usta, niz bradu, na grudi. Progovorio je čudesnim, silnim glasom, ne skrivajući bol. „Isus Hrist vam oprašta. Opraštam vam i ja.“

Starcu sa štapom je trebalo neko vreme da shvati mučenikovu misao. Ispustio je rezignirani, mrzovoljni uzdah. Bilo mu je jasno da više ništa neće izvući iz Firencija.

„Kako god želite.“

Pomoćnik je završio telefonski razgovor. Prišapnuo je šefu na uvo.

„Pronašli su adresu u njegovoj sobi u Vatikanu.“

„Kakvu adresu?“

„Portugalske novinarke, koja živi u Londonu.“

„Neobično.“

„Pronašli smo je. Ona je kći starog pripadnika organizacije.“

Starac je razmišljao.

„Pozovi našeg čoveka. Reci mu da poseti parohijskog sveštenika u Buenos Ajresu. Možda će nešto saznati. Kad to obavi, nek otputuje u Gdanjsk. Neka tamo čeka dalja uputstva. I ti ćeš morati da ideš u Argentinu.“

„Vrlo dobro, gospodine“, pokorno reče pomoćnik. „Šta ćemo s monsinjorom?“

„Očitaj mu opelo“, dobaci starac, sarkastičnim tonom. „Čekaću te u kolima.“

Starac prijateljski potapša pomoćnika po ramenu. Otišao je bez reči pozdrava monsinjoru Firenciju. Nije ga ni pogledao, niti je čuo pucanj koji je okončao prelatove muke. Silazio je niza stepenice, pomoću štapa, s mobilnim telefonom na uhu. Odbacio je zapovedničko držanje. Preobrazio se u nemoćnog starca, što je dobrim delom i bio. Neko je odgovorio na njegov poziv.

„Džefri Barns? Slušaj me, imamo problem.“

Poglavlje 4

Nema grada poput Londona, pomisli Sara Monteiro. Letela je iz Lisabona, svom domu na Belgrejv roudu. Avion je pola sata kružio u vazduhu, čekajući na slobodnu pistu.

To je samo povećalo prijatna očekivanja posle dve nedelje dosadnog odmora u roditeljskom domu. Njen otac je penzionisani kapetan portugalske armije. Mati joj je profesor engleskog (otud dodatno h u njenom imenu, i naklonost svemu britanskom).

Ne može se reći da nije volela Portugal. Uživala je u lepoti zemlje porekla. Mora se priznati da je tokom duge istorije imala previše revolucija i premalo reformi. Sara je dva-tri puta godišnje posećivala Portugal. Volela je da provede Božić na farmi pored Beže u Alentežu, na kojoj su njeni roditelji živeli već nekoliko godina. Uživala je u čistom seoskom vazduhu, tako različitom od onog u britanskoj prestonici.

Avion je sleteo bez problema, s uobičajenim cimanjem i trzanjem. Iskrcaće se za dvadesetak minuta. Putnici su se već tiskali da bi prvi dograbili prtljag i izašli.

„Upravo smo sleteli na Hitrou. Temperatura u Londonu je dvadeset stepeni Celzijusovih. Ostanite u sedištima, vezanih pojaseva, dok se avion ne zaustavi. Zahvaljujemo se na izboru naše kompanije“, recitovao je stjuard, bezbojnim glasom.

Slušala ga je nekolicina ljudi. Sara nije bila među njima. Često je putovala avionom, ne samo u rodni Portugal već i širom sveta, zahvaljujući poslu reporterke londonskog dopisništva jedne od najvećih međunarodnih novinskih agencija. Radila je dobar i zanimljiv posao. Plaćali su je za prenošenje vesti iz svog grada. Imala je još dva slobodna dana, pre povratka na radno mesto. Tamo je čekala nepresušna poplava vesti i neprekidna potraga za senzacionalnim događajima.

Avion se konačno zaustavio. Putnici su pohitali ka izlazu. Uzela je neseser i torbu. Na putu ka izlazu pozvala je roditelje, da bi im dala do znanja da je bezbedno sletela i da će ih kasnije nazvati.

Žurila je kroz duge, zastrte hodnike, okrećene zelenom i crnom bojom.

Stala je u red pred carinom. Građani Evropske zajednice, Švajcarske i Sjedinjenih Država su stajali u jednom, a državljani ostalih zemalja u drugom redu, sa spremnim pasošima i putnim ispravama. Sara je uljudno čekala iza žute linije, da ne bi smetala čoveku s naočarima ispred sebe i da ne bi nervirala carinskog službenika u kabini.

„Sledeći, molim.“ Carinik nije zvučao nimalo prijateljski. Bolje da je stala pred drugi šalter. Žena u susednoj kabini je delovala mnogo prijatniji. Sad nije imala kud.

Sara je pružila pasoš, naoružana najubojitijim osmehom. Carinik ga je osmotrio.

„Lepo je vratiti se kući. Kakvo je vreme?“, pitala ga je. Nadala se da će tako razbiti led.

„Oдавde ne mogu da vidim kakvo je vreme“, progundа carinik. Zvučao je još gore nego što je izgledao. Verovatno je ustao na levu nogu, ili se posvađao sa ženom, ako je imao. „Izgleda da nešto nije u redu s vašim pasošem.“

„Šta nije u redu? Pokazaću vam drugu legitimaciju, ako hoćete. Nikad nisam imala problem s pasošem.“

„Možda je sistem pogrešio.“

Zlovoljni službenik se zvao Horejšo, ako je verovati pločici na uniformi. Zazvonio je telefon na šalteru. „Da, ali nešto nije u redu s pasošem“, rekao je. Ubrzo je spustio slušalicu.

„Izgleda da je sve u redu. Možete ići.“

„Veliko vam hvala.“

Iznervirala se zbog neljubaznog službenika. Bezobrazni taksista će biti pravi šlag na bljutavoj torti, ali prvo mora da preuzme prtljag. Sve u svemu, proći će još sat pre nego što stigne kući, pod pretpostavkom da prtljag nije na drugom kraju sveta, naravno.

Automatski alarm se oglosio u nekoj od kancelarija aerodromskog obezbeđenja, dok je Sara stajala pred carinikom. Mladi službenik dvadesetih godina je odgovorio na rutinski alarm. Traka na ramenima bele imiforme svedočila je o njegovom rangu.

Pokušavao je da utvrdi uzrok titravog, crvenog svetla. Verovatno je pronađen lažni ih istekli pasoš ili je putna isprava nekog putnika bila u lošem stanju.

Pažljivo je osmotrio sliku na ekranu. Video je divnu ženu, tridesetih godina, pred šalterom broj 11. Na njemu je radio Horejšo, poslu posvećeni, dosadni udovac. Voleo je da sve bude pod konac. Procedura je zahtevala da obavesti pretpostavljene.

„Gospodine.“

U kancelariju je ušao muškarac, pedesetih godina, prosedih slepoočnica. Nagnuo se ka ekranu.

„Pusti me da proverim.“ Pročitao je informacije s ekrana i nešto otkucao.

Pojavilo se ime Sara Monteiro, s gomilom podataka. „Ne beri brigu, Džone. Ja ću se pobrinuti za ovo.“

Telefonirao je Horejšu.

„Ovde Stiv. Pusti je. Da, ne brini. Samo je pusti. Sve je u redu.“

Pozvao je drugi broj, ne spuštajući slušalicu. „Upravo je sletela.“

Stvari nisu stajale tako loše. Posle jedva pola sata sedela je u taksiju. Napustila je terminal 2. Uskoro će stići kući.

„Belgrejv roud, molim vas“, rekla je vozaču. Za pola sata ili četrdeset pet minuta, u zavisnosti od saobraćaja, brčkaće se u mirišljivoj kupki, u do vrha punoj kadi. Maštala je o blagotvornoj kombinaciji jagode i vanile. Čarobna mešavina će joj doneti preko potrebni spokoj duha i tela.

Taksi je zaobišao železničku stanicu Viktorija, na kojoj je vladala uobičajena gužva i nastavio ka Belgrejvu. Prolazili su tipičnom londonskom ulicom, s dosta jeftinih hotela i pretrpanim trotoarima. Najveći broj zgrada krasila su pročelja poduprta običnim i korintskim stubovima, u zavisnosti od ukusa arhitekata ili naručilaca. Viktorijanske kuće bile su najmanje stotinu godina stare, ali su ih zidovi od crvene cigle i sveže ofarbana vrata i prozori činili prijatnim za oko.

Taksi je nadomak njene kuće iznenada ukočio u mestu. Sara je zamalo udarila glavom u staklenu barijeru između vozača i putnika. Mimoišla su ih crna kola, zatamnjenih stakala. Oštro su skrenula i stala ispred njih. Taksista je gnevno zatrubio.

„Sklanjaj se s puta, drkadžijo!“, povikao je.

Vozač u kolima ispred njih je spustio prozor. Izbacio je glavu i uskliknuo: „Izvini, ortak“, pre nego što je odmaglio.

Taksi je nekoliko sekundi kasnije stao ispred Sarine kuće. Vozač se kavaljerski pobrinuo za njen prtljag. Na podu predsoblja dočekala ju je planina pošte. Bilo je tu svega i svačega, razglednica od kolega, neizbežnih računa, reklama svih vrsta i oblika i nešto prave pošte koju će kasnije pročitati.

Iznela je kofer do spavaće sobe na drugom spratu i ušla u kupatilo da napuni kadu. Presvukla se u udobniju odeću.

Konačno se vratila kući. Za dva minuta će utonuti u miomirisnu kupku. Nestalo je vanile. Zamenice je kupkom s mirisom meda. Rezultat će biti jednako okrepljujući.

Već je zaboravila kiselog carinika na aerodromu i neprijatni događaj u

taksiju. U prizemlju, iza vrata, usred gomile pošte nalazio se koverat s krupno ispisanim imenom pošiljaoca: Valdemar Firenci.

Poglavlje 5

Mnogo se toga moglo reći o slici kojoj se taj čovek divio. U njenom središtu je bila infanta Margarita, veoma mlada španska princeza, desno iza nje bile su Izabel Velasko i Agustina Sarmineto, dve patuljice i Marija Barbola i Nikolas Pertusato, noge oslonjene na usnulog mastifa. Na tamnoj pozadini je bila donja Marsela de Uloa, s nepoznatim muškarcem. Poslednji detalj bio je nesvakidašnja praksa za umetnike tog vremena. Na njihovim platnima nije bilo mesta za nepoznate ljude.

Svaki deo kompozicije nosio je posebno značenje. Umetnik, predstavljen autoportretom na levom delu platna, neobičnim detaljem je slao određenu poruku. Slikar je našao doživotno uhlebljenje na dvoru. Slikao je uvaženog don Felipea IV i donju Marijanu, čiji se odraz video na ogledalu u pozadini. Njemu zahvaljujući mogla se videti čitava scena, pošto je platno okrenuto od posmatrača. Kraljičin komornik, don Hose Nijeto Velaskez, stajao je pored zadnjih vrata.

Slika je bila prvorazredno umetničko delo, ali je muškarac poodmaklih godina, koji je sa interesovanjem posmatrao izazivao još više pažnje.

Muzej Prado u Madridu bio je pred zatvaranjem, ali čovek u trećoj galeriji kao da toga nije bio svestan. Netremice je posmatrao veliku sliku, jedan od najvrednijih muzejskih eksponata, *Las Meninas*, čuveno remekdelo Dijega Velaskeza.

„Gospodine, muzej se zatvara. Molim vas, pođite prema izlazu“, brižno mu se obratio čuvar, mladić odan svom poslu. Postaraće se da starac posluša njegovo upozorenje. Viđao je starca gotovo svakodnevno, u trećoj galeriji. Uvek je posmatrao istu sliku. Satima je sedeo, ne obazirući se na nepresušnu reku turista. Čuvaru se ponekad činilo da jedna slika posmatra drugu.

„Da li ste ikad pažljivo pogledali ovu sliku?“, pitao ga je starac.

Stražar se obazre okolo. U galeriji nije bilo nikog izuzev njih dvojice.

„Da li se meni obraćate?“

Starac nije skidao pogled sa slike. „Da li ste ikad pažljivo pogledali ovu sliku?“, ponovio je.

„Naravno. Ova slika je za Prado isto što i Mona Liza za Luvr.“

„To su opšte odrednice. Recite mi šta vidite.“

Čuvar se postideo. Svakodnevno je prolazio pored te slike. Znao je koliko je važna, ali ne i zašto. Navikao se na nju, kao na svoju ulicu. Uzimao je zdravo za gotovo, ne gledajući u nju. Kako god, uskoro će zatvaranje muzeja. Morao je da otprati starca iz galerije, da bi završio obilazak i krenuo kući. Od nje ga deli najmanje pola sata puta.

„Gospodine, ne možete ostati ovde. Muzej se zatvara“, rekao je, odlučnim, ali ljubaznim glasom.

Starac je bio hipnotisan Velaskeзовom slikom.

Veliko platno je zbilja lepo, pomisli čuvar, ali više od toga nije mogao reći. Pažljivije je osmotrio starijeg čoveka. Primetio je da mu se leva ruka trese. Suza kliznu starčevim desnim obrazom. Čuvar pomisli da je najbolje da nastavi u pomirljivom tonu i da ne jedi starca.

„Las Meninas je divna slika.“

„Znate li ko su meninas?“

„Devojke na slici?“

„Meninas su dve žene sa obe strane infante Margarite. Meninas je portugalska reč. Pripadnici kraljevske porodice su tako zvali princezine dadilje.“

„Pa, čovek svakog dana nauči nešto novo.“

„Umetnik na levoj strani je tvorac ovog dela. Mislio je da će dadilje ubediti malu princezu da pozira za njega. Kao što se vidi u ogledalu, kralj don Felipe i kraljica donja Marijana su već odigrali svoju ulogu. Dovedi su patuljice i psa da bi odobrovoljili infantu, ali princeza nije htela da sarađuje. Planirana slika nikad nije naslikana.“

„Oprostite mi, gospodine, ali naslikana je. Evo je pred nama.“

„Govorim o planiranoj slici, nagoveštenoj slikom u ogledalu.“

„Možda imate pravo, ali slika postoji i dovršena je.“

„Hoću da kažem da slika unutar slike nije nikad dovršena.“

„Možda imate pravo, kad stvari posmatrate iz tog ugla.“

„Vidite kako je detinji kapric izmenio situaciju. Zbog njega porodični portret nije dovršen.“

„Omogućio je nastanak druge, mnogo lepše slike.“

„Možda. Stvar je u tome što odluka donesena u određenom času može uticati na posao, čitav život, ponašanje, čitav...“

Starac se zakašljao. Pao bi da čuvar nije imao hitre reflekse. Pridržao ga je.

„Žedan sam“, objasnio je starac, hrapavim glasom.

„Doneću vam vode.“

Čuvar galerije broj tri muzeja Prado žurno se udaljio.

Starac, naslonjen na zid, izvadi zgužvano pismo iz džepa. Spustio ga je na pod, zajedno sa slikom pape Benedikta XVI.

Česma je bila daleko, pa čuvar nije mogao brzo da se vrati. Pozvao je kolegu u pomoć. Kad se vratio u galeriju, pažljivo noseći čašu vode, u odaji nije bilo nikog, izuzev bolesnika na podu. Bio je u istom položaju u kom ga je ostavio. Čučnuo je pored starca. Situacija se promenila. Starac je nepomično sedeo, širom otvorenih očiju.

Bio je mrtav.

Mladić uplašeno poskoči i pozva pomoć radiom. Skupio je svu snagu i pogledao mrtvaca. Starčeve oči bile su uperene na sliku koju je satima posmatrao.

Poglavlje 6

Plaza de Mayo u Buenos Ajresu središte je istorijskog protesta argentinskog naroda. Predsednička palata, Kaza rozada i katedrala Metropoliten gledaju na ovaj trg.

Mladić je uleteo u ogromnu bogomolju. Trčao je koliko ga noge nose. Zadihani, znojem obliveni mladić je trčao od doma parohijskog sveštenika, padre Pabla, božjeg sluga neupadljivog imena, nesklonog skretanju pažnje. Katedrala je, u to vreme bila zatvorena za vernike. Sveštenik je klečao u podnožju oltara, sklopljenih ruku, u smernoj molitvi.

Primitio je mladića. Obično bi sačekao da sveštenik dovrši molitve. Danas je delovao nestrpljivo.

Parohijski sveštenik se prekrsti i ustade. Obratio se zajapurenom mladiću.

„Šta nije u redu, sinko? Da li mene tražiš? Da li se nešto dogodilo?“

„Nije, padre. Neki čovek... zakucao je na vaša vrata... tražio vas je.“

„Manuele, mnogo se znojiš. Da li si trčao dovde?“

„Jesam, padre.“

Stari sveštenik spusti ruku na mladićevo rame.

„Hodi, sedi kraj mene. Smiri se, pa mi ispričaj šta se dogodilo. Ko je bio taj čovek? Šta je uradio, kad si se toliko uzbudio?“

„Ne poznajem ga. Izgleda da je iz Evrope, istočne Evrope.“

Sveštenik se trže, kao da se setio nečeg. I on počeo da se znoji.

„Šta je hteo od mene?“

„Hteo je da se vidi s vama i to odmah. Rekao sam mu da je to nemoguće. Rekao je da je sve moguće, u očima gospodnjim. Najgore od svega je...“

„Najgore... Da li te je na bilo koji način povredio?“

„Nije, padre, iako znam da je zao.“ Nastavio je šapatom. „Imao je pištolj.“

Pablo otre znoj sa čela maramicom. Zatvorio je oči i ćutao. Otvorio ih je, posle kratkog vremena. Uspeo je da povрати kontrolu nad disanjem. „Šta si mu rekao?“

„Rekao sam mu da ste otišli u bolnicu da posetite prijatelja.“

„Zašto si lagao, Manuele?“

„Oprosti mi, padre Pablo, ali ništa drugo mi nije palo na pamet. Taj čovek je izgledao zlo. Imao je tetoviranu zmiju na levoj ruci.“ ,

„Da li je pokušao da uđe u moju kuću?“

Vidno potreseni dečak je oklevao s odgovorom. Pištolj nije viđao svakog dana, pogotovo pri razgovoru sa strancem.

„Nije, padre“, konačno je rekao.

„Dobro je, Manuele. Vрати se i nastavi da radiš.“

Mladić ustade i poljubi sveštenika u ruku. Delovao je znatno mirnije. Zaputio se centralnim delom crkve, krsteći se.

„Manuele...“

„Da, padre Pablo?“

„Da li si video tog čoveka na putu ovamo?“

„Ne, ne. Bio sam toliko uplašen da sam dotrčao ovamo čim je otišao. Nisam ništa video, niti sam se osvrtao oko sebe. Trčao sam kao lud.“

„Dobro, Manuele. Možeš da ideš. Bog te blagoslovio. Sačuvaj veru.“

Otac Pablo tiho kleknu i počeo da se posvećeno moli, pre nego što je dečak izašao. Čuo je korake. Nisu bili dečakovi. Pripadali su krupnijoj, odlučnoj osobi.

Padre Pablo oseti nešto na ramenu. To nije bila ruka, već hladni metal.

„Očekivao sam te“, reče sveštenik.

„Nisam iznenađen. Neki ljudi imaju izuzetno snažni instinkt. Da li si očekivao nekog posebnog?“

Padre Pablo se prekrsti i ustade, očiju uprtih u neznanca.

„Moja budućnost je u božjim rukama, baš kao i tvoja. Ne boj se, velikodušno sam nagrađen. Nisi došao da mi daš ono što mi ne pripada.“

„Možda sam došao da nešto odnesem.“

„To zavisi od pogleda na svet.“

„Gde su?“

„U Buenos Ajresu, Njujorku, Parizu, Madridu, Varšavi, Ženevi. Širok je ovaj svet.“

Začuo se prigušeni prasak i sveštenik pade preko klupe. Čovek sa tetoviranom zmijom, sa stranim naglaskom, najverovatnije iz istočne Evrope, stigao je iz Rima. Stajao je blizu padrea Pabla, koji je obilno krvario s desne strane. Pokušavao je da pokrije ranu krvavom rukom.

„Bog nije ovde da te spase, dragi gospodine. Bolje bi ti bilo da mi kažeš gde su.“

„Bog me je već spasao. Nikad ih nećete naći.“

Čovek se nadneo nad padreom Pablom. Progovorio je s lažnom bliskošću.

„Znaš, padre, pomoćnik je koristan zato što radi ono što mu se kaže, u ovom slučaju pomaže u nalaženju izgubljenih stvari. Najviše mu pomažu neiskusni, uplašeni ljudi. Čudo jedno koliko se od njih može doznati. Nisam ih našao i znam da mi nežete reći gde su, ali trag ovde, podatak tamo, pisamce, poruka, mejl, fotografija...”

Kockice su bačene u novoj igri, u kojoj sveštenik neće učestvovati. Uskoro će se zauvek povući iz ovozemaljskih igara. Padre Pablo se samo mogao nadati da čovek s tetovažom zmije zna mnogo manje nego što tvrdi da zna.

Nepoznati je pokazao fotografiju svešteniku i rekao: „Siguran sam da će on biti raspoloženiji za saradnju. Preneću mu tvoje pozdrave.“ Ispalio je drugi hitac, ovaj put u glavu. Spokojno se zaputio prolazom između klupa. Prekrstio se i iskrao na sporedna vrata.

Poglavlje 7

Uživao je u povratku kući, pa makar on trajao samo dva dana. Udisao je slani vazduh s Baltičkog mora. Prožimao je grad koji je bog odabrao za mesto njegovog rođenja.

Dolazak u ovaj deo sveta je bio kao znamenje, podsetnik na značaj poverene mu misije. Šetao se poznatim ulicama Gdanjska, poljskog ekonomskog centra i kolevke čuvenog sindikalnog pokreta Solidarnost. Uvek je znao da ga čeka velika misija. Bio je u pravu. To uverenje je pre šest godina, kad je živio u Ulici Cimelna, potvrđeno telefonskim pozivom usred noći. Setio se rano preminulih roditelja, prolazeći pored malog stana u kom se rodio i proveo mladalačke godine. Sve je to bila božja promisao, završni potez kruga čijem se savršenstvu toliko divio.

Telefonski poziv se nije dogodio slučajno - slučajnosti ionako ne postoje - bio je rezultat providenja.

Prvi put u poslednjih šest godina se vratio u Gdanjsk i ponovo video Vislu. Majstor mu je naložio da pričeka sledeći zadatak u rodnom gradu. Majstor je uvek znao šta radi. Bio je jedan od iluminata, svetih zaštitnika viših interesa Svetog trojstva na kugli zemaljskoj.

Uskoro će podne. Šetao se Meskazanskom ka Cibničkoj. Skrenuo je desno, pa levo, na put za Długije Pobrežde. Večera će u restoranu Gdanjski. Ponašao se kao stalni gost, iako nikad nije bio u njemu. Raskošna sala bi više odgovarala palati, nego restoranu.

„Na zdarowie“, pozdravio ga je besprekorno odeveni kelner.

„Dzien dobry“, ljubazno je odgovorio. Odavno nije nikog pozdravio na maternjem jeziku. Naručio je specijalitet kuće za dvoje i bocu crvenog vina.

Hrana je brzo stigla. Vešti kelner se udaljio s prijateljskim: „Smacznego.“

„Kako ste?“, pitao ga je neko iza leđa.

„Vrlo dobro, gospodine“, odgovorio je i smerno ustao. Neko ko ga je video pre nekoliko trenutaka ne bi poverovao da je reč o istoj osobi.

Samopouzdanje je iščezlo, preobrazivši se u servilnost prema pridošlici koja je sela preko puta njega.

Nosio je elegantno „armani“ odelo, diskretne crne boje, slično onom koje je nosio čovek koji je prvi stigao u restoran. Iz njihovog ponašanja je bilo jasno ko je viši po činu.

„Obavio si hvale vredan posao.“

„Hvala vam. Bila mi je čast da vas siužim.“

Govorili su italijanski.

„Veliki majstor će, kao i obično, znati da nagradi tvoje napore. Pozvaće te k sebi.“

„Počastvovan sam tim susretom.“

„I treba da budeš. Retko kome ukazuje takvu pažnju, još manje ih pozivi da o njoj govori. Tako se ponaša isključivo sa osobama iz najbližeg okruženja i najodanijim saradnicima.“

Poljak obori glavu, u znak poštovanja. Izvukao je koverat iz imutrašnjeg džepa. Stavio ga je na sto.

„Ovo sam našao u Buenos Ajresu. To je fotografija o kojoj sam vam pričao. Pribegli su jednostavnom triku. Pod ultraljubičastim svetlom se ukazuje druga slika. Pogledajte.“

Pretpostavljeni je osmotrio fotografiju.

„Eh, šta će sve da smisle“, rekao je, ne skidajući pogled s Poljaka.

„Uskoro ćemo saznati kako se ovaj čovek zove.“

Na šefa je došao red da preda koverat, što je i učinio. Spustio ga je na sto, ne trudeći se da prikrije svoj čin.

„Ovde su nova naređenja. Unutra je sve što je neophodno“, rekao je. Vratio mu je fotografiju. „Ponesi je sa sobom. Plan se glatko odvija. Čuvaj se izdajnika. Mnogo ljudi nam je za petama. Gledaj da ne izazoveš ničiju sumnju i nemoj da omaneš. Do viđenja.“

Otišao je bez reči, ne dodirnuvši hranu. Podređeni je gurnuo kovertu u unutrašnji džep sakoa. Proždrao je specijalitet kuće i sa uživanjem ispio vino. Platilo je račun kad se zasitio, i ostavio velikodušnu napojnicu. Imao je pravo na malu svetkovinu. Zaslužio je nagradu prilježnom službom.

„Dziakuje“, zahvalno će kelner, srećan što vidi zelene, američke dolare, koje je dobro obučeni čovek ostavio na srebrnom poslužavniku.

„Vidimo se sutra“, reče čovek.

Otvorio je koverat, šetajući se pored Visle i ispitao njegov sadržaj. Unutra je bio dokument s njegovom fotografijom, osnova novog identiteta, avionska karta iz Frankfurta i neki papiri. Gurnuo je fotografiju iz Buenos Ajresa u koverat.

„Sad je na tebe red“, rekao je očinskim tonom. Nije mislio na osobu na fotografiji, koliko na predstojeći zadatak. Obaviće ga brzo i delotvorno, kao

i sve pre njega. Prošetaće nedeljnom pijacom, da bi uživao u čarima grada kog možda nikad više neće videti. Skinuo je sako. Košulja s kratkim rukavima otkrila je tetoviranu zmiju, koja se pružala sve do zgloba. Vratio je sve papire u koverat, nakon što je još jednom pogledao fotografiju pronađenu u Buenos Ajresu, u domu parohijskog sveštenika, padrea Pabla. On je sad počivao u drugom, večnom domu, pod zemljom. Fotografija je, na prvi pogled, bila portret pape Benedikta XVI.

Poglavlje 8

Konklava od dvadeset šestog avgusta 1978. godine

*Neka mir Božji bude s vama, zato što nisam
učinio ništa da bih dospeo ovde gde jesam.*

***ALBINO LUČANI SVOJOJ PORODICI,
NAKON ŠTO JE IZABRAN ZA PAPU***

„Habemus papam“, obznanio je kardinal sa balkona bazilike svetog Petra,

Sto jedanaest kardinala moralo je da održi brojne sastanke, u obliku zajedničkih ručkova i da postigne veliki broj dogovora maskiranih u nepovezane, ljubazne razgovore, da bi Sveti duh odlučio ko će biti novi pontifeks.

Vatikan nebi bio oduševljen da je agresivna izborna kampanja počela odmah posle smrti pape Pavla VI. Lažni nedostatak interesovanja skrivao je prave promocije delatnosti.

Neki prelati su se sa osmehom prisećali večeri u kojoj je kardinal Pinjedoli, okružen sebi ravnima u savetu kardinala, obznanio da se smatra nekvalifikovanim za ulogu koja mu se nameće. Svima je stavio do znanja da je najbolje glasati za kardinala Gantina, crnog prelata iz Benina. Neko bi, na osnovu sličnih primera, pomislio da bi se neizbežni izbor verskog poglavara mogao obaviti eliminacijom, umesto selekcijom. Najveći broj kandidata je pribegavao sličnim manevrima zato što takvi postupci nisu uklanjali iz trke nijednog kardinala. Javno su nastupali smerno i neambiciozno samo da bi podsetili ostale, da su oni najbolji izbor.

Nisu svi kardinali znali za ove izborne igre, pretvaranja i iznenadne obznane religioznog žara. Albino Lučani je, ne mareći za intrige, trošio vreme provedeno u Rimu za opravku svoje „lanče 2.000“, vozila koje mu je zagorčavalo život. Rekao je Dijegu Lorenciju, svom pomoćniku, da želi da kola budu spremna do dvadeset devetog, kad se konklava morala okončati.

Hteo je da rano ujutru pođe za Veneciju. Predviđanje volje kardinala bilo je moguće. Niko se nije usuđivao da predvidi izbor Svetog duha. Odluka su donosili prelati inspirisani Svetim duhom, zbog čega je izbor pape bio nepredvidljiv. Događaji na ovoj konklavi još jednom su pokazali da su putevi gospodnji nedokučivi ljudskom umu.

Alberto Lućani je klečao u molitvi u ćeliji broj šezdeset, nakon jutarnjeg glasanja. Konačna odluka nije donesena, ali je bilo neočekivanih rezultata. Lućani je, na primer, osvojio trideset glasova u drugom krugu. Molio se, s mučninom u stomaku. Preklinjao je boga da se pobrine da ga velika obaveza mimoide, umesto da od božanskog providenja zatraži hrabrost i jasnoću misli da bi glasao za kardinala dostojnog najvišeg položaja. Molio se da kardinali prestanu da glasaju za njega i da Sveti duh nadahne prelate da na svojim papirima za glasanje ispišu ime kardinala Sirija.

Kardinal Siri je na poslednjem prebrojavanju imao samo pet glasova više od njega. Treći na spisku nevoljnih kandidata je bio kardinal Pinjedoli. Dobio je petnaest glasova, iako je izgubio na prestižu. Sledio ga je brazilski kardinal Loršajder, s dvanaest. Devetnaest preostalih glasova je raspoređeno između italijanskih kardinala Bertolija i Felicija. Nekolicina je pripala Poljaku Karolju Vojtili, Argentincu Pironiju, monsinjoru Kodeiru (pakistanskom nadbiskupu) i Austrijancu Francu Keningu.

Neželjena borba se zametnula između Sirija i Lućanija. Kardinal Siri je hteo da pobedi, dok je kardinal iz Venecije, Albino Lućani, hteo da pobegne. Možda bi to i učinio, da vrata Sikstinske kapele nisu bila zatvorena.

Don Albino se, pre odlaska na konklavu, obratio rođacima i prijateljima. Rekao je da će se u slučaju da bude izabran poslužiti dobro poznatom frazom: „Odbijam, i tražim vaš oproštaj.“ Kardinal je baš kao i većina ostalih svoj izbor za poglavara katoličke crkve smatrao krajnje neverovatnom.

Ipak, njegova svetost papa Pavle VI je tokom posete Veneciji, kraljici Jadrana, darivao Lućana stolom. Nije se zaustavio na tome, već ju je lično prebacio preko kardinalovih ramena. Pavle VI je retko kad izražavao naklonost u javnim prilikama. Na taj način je odao priznanje venecijanskom kardinalu na odanosti i odbrani više zbog obaveze nego iz ubeđenja poslanice *Humanae vitae*, jedne od najnesrećnijih u dugoj istoriji crkve.

Jula 1968. godine, Pavle VI je izdao izuzetno radikalno pastoralno pismo, zabranjujući svaku spravu ili metod kontrole rađanja, uključujući i abortus, sterilizaciju, pa čak i prekid trudnoće pri očiglednoj opasnosti za majčin život. U *Humanae vitae* je sve prepušteno božanskoj promisli,

pretpostavljenoj bračnoj odgovornosti i kreposti. Papa je obznanio da se božji naum ne može podvrći društvenim, političkim ili psihološkim uslovljavanjima.

Sećanja na papinu posetu Veneciji ne bi bila važna da nisu pothranjivala strah Albina Lućanija da će biti izabran za pontifa glasovima kardinala i Svetog duha.

„Dopusti da izaberu Sirija“, molio je Tvorca. „Imam toliko posla u Veneciji!“

Pavle VI je, svesno ili ne, nametnuo ovu ulogu Albinu Lućaniju. Proizveo ga je za kardinala i javno iskazao naklonost prema njemu. Hvalio ga je rečju i delom.

Valja reći da nije bio u potpunosti zaslužan. Don Albino nikad ne bi bio u ovom položaju da ga Jovan XXIII nije imenovao za biskupa. To imenovanje bi ga mimoišlo da ga majka Bartola nije rodila (u Kanale de Agordo, sedamnaestog oktobra, 1912. godine).

Morao je da odbaci sve slične misli. Bog će odlučiti o njegovom izboru. Sve se odvija po božjoj promisli. Da nije tako, parohijski sveštenik Filipo Karli ne bi ga ohrabrio da krene na bogosloviju u Feltreu.

Kardinal Lućani je posle prvog kruga glasanja shvatio da je usisan u birački mehanizam konklave. Pokušavao je da prođe neprimećen, što mu je obično uspevalo. Prokušana taktika, po svemu sudeći, sad neće delovati. Urođena rezervisanost i stidljivost mu ovaj put nisu omogućile bekstvo iz njemu potpuno neshvatljivog procesa. Ko je mogao očekivati dvadeset tri glasa u prvom krugu, samo dva manje od Sirija i čak pet više od Pinjedolija? Pravila su nalagala da se papirići skupe posle svakog kruga glasanja i spale u pećnici.

Pavle VI je predvideo svaki detalj konklave. Ništa mu nije promaklo. Pape su diktirale pravila. Blaženoupokojeni sveti otac je isključio kardinale starije od osamdeset godina iz procesa glasanja. Pavle VI je u apostolskom proglasu *Romano pontifice eligendo*, uveo ovo ograničenje, protivno raspoloženju konzervativnijih verskih krugova. Želeo je da izbegne da teška odgovornost pastira crkve ne padne na pleća osoba starijih od osamdeset godina. Promena nije uvedena iz banalnih razloga. Vladaње crkvom Hristovom je težak zadatak. Neuki su se bunili govoreći da su se neki pontifi posvetili praktičnim, umesto duhovnim pitanjima. Ti neprosvećeni duhovi nisu razumeli da crkva ne počiva isključivo na recitovanju Zdravo Marije, kao što je rekao jedan od američkih kardinala.

Kardinal Lućani je završio s molitvama. Ustao je i napustio ćeliju. Josif Malula, kardinal iz Zaira, srdačno mu je čestitao. Lućani je samo tužno klimnuo, na putu ka Sikstinskoj kapeli, gde će se obaviti treći krug glasanja.

„Stojim u središtu strašnog uragana“, jadao se. Na trećem glasanju je

dobio šezdeset osam glasova, a Siri petnaest. Osam glasova ga je delilo od papskog zvanja.

„Nemojte, molim vas, nemojte“, molio se Lućani, ispod glasa.

Nekoliko kardinala u blizini je čulo njegov vapaj. Prelat Vilebrands je pokušao da ga odobrovolji.

„Coraggio, kardinale Lućani. Gospod nam navaljuje teret na pleća, ali nam daje snage da ga ponesemo.“

Felići je prišao nervoznom kardinalu. Predao mu je kovertu.

„Poruka za novog papu“, rekao je.

Komentar je zvučao zbunjujuće iz usta čoveka koji je u prethodnim krugovima glasao za Sirija.

Rukom pisana poruka je sadržala reči *Via Crucis*, Put krsta, simbol i podsetnik Hristovog stradanja. Svi kardinali su osećali isti strah i nespokoj u prisustvu Mikelandelovih impozantnih fresaka. Prelati su znali da su deo transcendentalnog rituala, najznačajnijeg u istoriji crkve, i s obzirom na okolnosti, u istoriji sveta. Proces se odvijao u skladu sa stoletnom tradicijom. Predviđala je da Sveti duh side na učesnike konklave, da bi se zaustavio iznad jednog od njih. To je bilo preovlađujuće mišljenje.

To je bila božja volja.

Lućani je dobio devedeset devet glasova. Kardinal Siri jedanaest, a Loršajder jedan (Lućanijev). Sudbina je odlučena. Kardinali su složno i srdačno pljeskali.

Izabrali su papu između sto jedanaest kardinala za manje od dvadeset četiri časa. Retki uspeh je pripisivan božanskom nadahnuću. Sve je bilo gotovo u šest i pet, nešto pre večere.

Vrata Sikstinske kapele su se ortalila i u njenu unutrašnjost su ušli ceremonijal majstori, odmah iza kardinala Žan-Marija Viloa, državnog sekretara Vatikana za vladavine preminulog pontifa i čuvara ključeva svetog Petra do kraja konklave. Svi prelati su, prema dujoj tradiciji, okružili Albina Lućanija.

„Da li prihvataš kanonski izbor za pontifa svete rimske crkve?“, pitao ga je francuski kardinal.

Oči svih prelata bile su upravljene na stidljivog čoveka. Činilo se da i Mikelandelovi likovi izgledaju ozbiljnije, da su izgubili sav polet i namakli nepodnošljivo napete izraze. Kardinali Ribeiro i Vilebrands su ohrabrujuće posmatrali venecijanskog sveštenika dok je Vilo ponavljao pitanje.

„Neka vam bog oprostí zbog onog što ste mi učinili“, konačno odvrati Lućani. „Prihvatam.“

Događaji su se odvijali po stoletnom protokolu. Ozbiljni, upečatljivi ritual se nastavljao sa zastrašujućom preciznošću.

„Kakvim imenom želiš da ti se obraćamo?“

Lućani je ponovo oklevao. Posle nekoliko sekundi se prvi put osmehnuo i izgovorio ime po kom će biti zapamćen u istorijskim spisima.

„Ioannes Paulus Prvi.“

U Vatikanu se pretpostavljalo da je ime koje izabere novi pontif delimični pokazatelj pravca buduće vladavine. Najiskusniji su shvatili da je Albino Lućani izabrao neobičnu stazu i da će njegovo papstvo biti nesvakidašnje.

„Ništa neće biti isto“, rekli su. Njegova vladavina je počela inovacijom. Nijedan papa u gotovo dvehiljadegodišnjoj istoriji nije izabrao dvostruko ime. Lućani je bio jedini koji se usudio da se suprotstavi tradiciji da bi odao poštu čoveku koji ga je proglasio biskupom i onom koji ga je imenovao za kardinala.

„Čestitamo, vaša svetosti“, obznani kardinal Karolj Vojtila.

Veliki metež je zavladao u Sikstinskoj kapeli. Izbor pape je pripreman danima, ali su stalno iskrsavali novi momenti, vredni pažnje zaboravljena sitnica ili nenajavljena poseta. Kardinali su podelili zaduženja. Užurbano su jurcali na sve strane, svesni da učestvuju u istorijskom događaju.

Lućani je odveden u kapelicu da bi obavio neophodne rituale i da bi se pomolio bogu, u skaladu s tradicijom. Drugi prelati su spalili papiriće s poslednjeg glasanja i dodali hemijske supstance koji će pobeliti *fumata*.

Hiljade vernika na Trgu svetog Petra su posle prvih belih pramičaka videle kako se iz dimnjaka diže crni dim, verovatno zbog nagomilane prljavštine ili zbog toga što novi papa nije izabran.

Braća Gamareli, vatikanski krojači, raspravljali su o nevažnim stvarima dok su pokušavali da pronađu belu odeću za svečanu priliku. Najpoznatija krojačka radnja u Rimu je decenijama čekala izbor pape s tri ogrtača: malim, srednjim i velikim. Za ovu priliku su spremili i četvrti veoma veliki. Kružile su glasine da će na konklavi ovog puta biti izabran papa krupnije građe. Izabranik je, pak, imao uska ramena.

Njegovo ime se nije pojavljivalo na spisku najizglednijih kandidata, zajedničkom delu novinskih i televizijskih poslenika. Krojači su dugo obilazili oko Albina Lućanija. Isprobali su nekoliko komada odeće pre nego što su zadovoljno odahnuli. Lućani je konačno bio spreman da se predstavi svetu kao novi sveti otac katoličke crkve, u odgovarajućoj beloj odeći.

Prišao mu je kardinal Suenen da mu čestita.

„Sveti oče, hvala vam što ste se prihvatili dužnosti.“

Lućani se osmehnu, „Možda bi bilo bolje da nisam.“

Zašto nije odbio? Pitao se. Hteo je da se zahvali na ponuđenoj dužnosti, ali nije imao dovoljno hrabrosti. U stvari, njegova urođena skromnost je prevladana brzim razvojem događaja i snagom volje mnoštva. To nije presudilo. Prihvatio se pastirskog zvanja zato što se osećao

spособnim da obavi teški zadatak koji ga je čekao. U suprotnom bi odbacio ponuđenu čast, uveravao je sebe.

Kardinali zapevaše *Te Deum*.

Grupice vernih na trgu počеше da se razilaze. Pomislili su da se kardinali nisu dogovorili ili da nadahnuće Svetog duha još nije sišlo na njih, pošto novi papa očigledno nije izabran. Iz dimnjaka se vio tamni dim, simbol neodlučnosti konklave.

Spikeri vatikanskog radija su objavili da je dim bio crno-beo i da odluka nije donesena.

Od zapovednika Švajcarske garde se očekivalo da pozdravi novoizabranog pontifa u ime svojih ljudi, ali on nije formirao odred koji će ga pratiti hodnicima do balkona s pogledom na Trg svetog Petra.

Braća Gamareli su se prepirala u kapelici. Prebacivali su jedan drugom zbog nespremnosti.

Ogromna vrata na balkonu bazilike svetog Petra su otvorila usred sveopšteg meteža. Iz zvučnika zagrme glas kardinala Feličija.

„*Attenzione*.“

Vernici su u međuvremenu krenuli kući ili u hotele. Okrenuli su se i požurili ka gigantskom trgu. Zavladala je potpuna tišina.

„*Annuntio vobis gaudium magnum: Habemus Papam!*“

Dijego Lorenci je nekoliko godina obavljao dužnost Lućanijevog sekretara. Dopotovao je s kardinalom u Rim. Nalazio se među hiljadama vernika koji su čekali rezultate glasanja na Trgu svetog Petra. Video je da iz dimnjaka posle šest i dvadeset pet izlazi ni crni ni beli dim. Već čitav sat je bio pepeljaste boje, tako da niko nije mogao da oceni da li je prljavi dim bio *fumata* kog su svi željno iščekivali.

Pored njega je stajao bračni par s dve devojčice. Raspravljali su o značenju dima. Obratila mu se najmlađa devojčica, poneta religioznim zanosom koji je strujao trgov. Pitala ga je da li je držao misu u ogromnoj crkvi pred njima. Lorenci pogleda devojčicu sa osmehom punim naklonosti. Ne, on je samo na proputovanju kroz Rim. Živi u Veneciji. Razgovarao je s njenim roditeljima. Složili su se da je konklava, čak i za posmatrače, uzvišeno iskustvo. Glasalo se za izbor pastira. Bili su sigurni da su kardinali odlučivali nadahnuti božjim blagoslovom.

Dijego Lorenci pomisli da se uzbudljivo iskustvo primiće kraju. Sutradan rano ujutru će u don Albinovoj „lanči“ krenuti za Veneciju. Čeka ih šest stotina kilometara dug put, između dva grada. Činilo mu se da ih deli čitav svet.

U tom trenutku je zagrmeo jasni glas kardinala Periklea Feličija. Sve glave su se okrenule balkonu bazilike svetog Petra.

„*Annuntio vobis gaudium magnum: Habemus Papam! Cardinalem*

Albinum Luciani.”

Lorenci je zaplakao od radosti kad je čuo Lućanijevo ime. Plima oduševljenja obuze njegov duh. Nije mogao da shvati zašto su se kardinali odlučili za vazda stidljivog i povučenog don Albina.

Devojčica i njeni roditelji su ga posmatrali s naklonošću i poštovanjem. Mislili su da je i sveštenik, baš kao i oni, potreseni svedok istorijski važnog trenutka. To je imalo smisla.

Lorenci se saže. Uplakani sveštenik je hteo da razgovara s novom prijateljicom.

„Ja sam sekretar novog pape“, konačno je prozborio.

Znači da će Albino Lućani biti novi pontif. A ko je Albino Lućani? To sad i nije bilo tako važno. Najvažnije je da je rimska crkva dobila novog papu.

Lorenci je sa hiljadama vernika na Trgu svetog Petra posmatrao priliku Albina Lućanija na visokom balkonu. Smešio se u beloј odeći. Njegov osmeh je dirnuo srca mnoštva i ispunio njihove duše toplim zadovoljstvom. Osmehnuti čovek u belom je zračio skromnošću, blagodarnošću i spokojstvom.

Posle Đovanija Batiste Montinijja, tmurnog pape Pavla VI, novoizabrani pontif se pojavio na balkonu sa osmehom mladića spremnog da se bez ostatka posveti svom zadatku. Sunce je slalo poslednje zrake u rimski sumrak, posle molitve *urbi et orbi*.

Poglavlje 9

Niko nije znao zašto, tek najveći broj direktora bezbrojnih tajnih službi širom sveta slušao je naredbe izbornog starca, koji se kretao pomoću štapa sa zlatnom lavljom glavom.

Svako objašnjenje je moglo poslužiti, iako nijedno nije bilo ni blizu istini.

Jedna činjenica bila je najvažnija i neupitna: CIA je u najvećoj tajnosti podržavala sve starčeve odluke. To nije sve, pozajmljivala je svoje ljude, čak i čitave jedinice, organizaciji pod vođstvom krhkog starca zapovedničkog držanja.

To je bio začarani krug. Ako je svemoćna američka CIA bila gotova da se pokori njegovoj volji i da mu pozajmi agente, svako dalje pitanje je bilo suvišno.

Nigde nije išao bez pratioca, obično besprekorno odevenog u crno „armani“ odelo. Njegovo ime, kao i starčevo se nikad nije pominjalo. Svi su znali da je izazivanje starčevog besa veoma opasno. Bili su nerazdvojni, izuzev u retkim prilikama kad je pomoćnik morao da izvrši neki naročiti zadatak.

Što se starca tiče, često ste ga mogli videti kako šeta vrtovima svog grada ili rodnog mesta (čija se imena nisu smela pominjati). Ponekad je starac ostajao u inostranstvu duže nego što bi želeo. Te nevolje su prestale kad je odustao od putovanja. To su mu omogućile nove komunikacione tehnologije i pouzdani sledbenici. Ništa se nije moglo porediti s vazduhom domovine, drage mu Italije i lepotom rodnog grada i imanja.

Starac je sedeo na terasi svog doma. Lutao je pogledom između udaljenog horizonta i stranica *Korijere dela sera*. Uživao je da s balkona posmatra more zelenila, koje se pružalo daleko van granica njegovog poseda. Nestajalo je iza brda, kao narandžasti sunčevi zraci u smiraj dana, gubitnici neravnopravnog boja s tminom, što nadire i jača iz časa u čas.

Svuda unaokolo palila su se baštenska svetla, pod nadzorom fotoelektronskih senzora, programiranih da se aktiviraju lagano i postepeno,

u skladu sa sporovoznim sumrakom. Lampe su sve jače svetlele, zamenjujući prirodnu svetlost.

Ni sumrak ga nije sprečio da čita novine, dok je more zelenila tonulo u mrak, samo sporadično osvetljen nemirnim svicima.

„Veštačka svetlost ne može osvetliti svet“, razmišljao je starac. „Možda samo vera ima tu moć.“ Njegovu um je s godinama bio sve naklonjeniji duhovnoj tangenti. Počeo bi razmatranje fizičkog pitanja, koje bi nakon spiralnog kruženja pre ili kasnija dovelo do razmišljanja na temu duhovnosti. Samo nebo zna zašto je tako bilo.

Starac nije navikao da moli za milost, niti je bio sklon samilosti, iako je bio u dobu u kom ljudi mole oproštaj za počinjene grehe. Doživeo je pozne godine, zahvaljujući volji božjoj. Prevladao je mnoge opasnosti, sumnje i razočarenja. Muke koje je doživeo i koje još doživljava bile su volja božja. Najveća razlika je bila u ravnodušnosti s kojom je primao provokacije kojima ga je Svevišnji neštedimice obasipao. Usamljeni starac s novinama u ruci ih je dobro razumeo, bilo da su u pitanju bili sitni znakovi ili velika otkrovenja.

Nije strepeo od boga, za razliku od većine smrtnika. Mnogi su pomrli od ruke starca sa štapom ili su stradali izvršavajući njegova naređenja. Naterao je druge da misle da ih nepromišljeno koristi, dok uistinu nije mogao napraviti ni koraka bez njihove pomoći. Vreme je delovalo na sve, bez izuzetka.

Njegov pomoćnik nije bio tu. Sigurno je u inostranstvu, gde rešava neki značajniji problem. Bio je više od pomoćnika, lični sekretar. Svi moćni ljudi, uključujući i papu, imali su takvog čoveka u službi.

Starac bi, još pre nekoliko godina, sa uživanjem zapalio i popušio cigaretu do kraja. Ispuštao bi oblačiće dima, čitajući novine. Sad se zadovoljavao čitanjem da mu kašalj ne bi poremetio noćni mir. Osećao se sposobnim da se odupre iskušenjima tela i uma. Mučili su ga i drugi problemi, ali on nije popuštao pred sitnim neugodnostima.

Njegov kredo je bio da postoji rešenje za svaku situaciju. Izgubljen u mislima, nije primetio nenametljivu služavku, koja se trudila da mu doda telefon.

„Gospodine?“

Ponovo mu se obratila, suočena s tišinom.

„Da, Frančeska“, rekao je, kao da se budi iz sna.

„Telefonski poziv za vas.“

Sluškinja se žurno udaljila, nakon što je predala telefon šefu. Ostavila ga je da na miru rešava vlastite probleme. Nije imala nikakve želje da se meša u njegov život.

„Pronto“, progovori starac, tonom osobe navikle da izdaje naređenja.

Prepoznao je kultivisani glas pomoćnika. Raportirao mu je o najnovijim dešavanjima. Izveštaj je, zahvaljujući njegovom monotonom glasu, tako različitom od gospodarevog, zvučao kao litanija. Pomoćnik je, slušajući starca ovladao veštinom lakonskog, svrhovitog govora. Znao je da njegov gospodar ište precizna, brza objašnjenja.

„Dobro. Vрати se. Radićemo odavde“, rekao je posle kratke tišine, narušene statičnim šumovima. „Uradiće ono što treba. Lako će pronaći Marijusa Ferisa, ako bude diskretno sledio moja uputstva. Čekam te.“

Završio je međunarodni razgovor i spustio mobilni na sto. Odmah zatim ga je podigao. Sve češće mu se dešavalo da zaboravi sledeći korak. Mozak bi mu se na nekoliko sekundi jednostavno ispraznio. Jasne misli, kojima se toliko ponosio, zamutile bi se. Do sada mu to nije naudilo. To mu se dešavalo retko i u kućnom okruženju. Znao je da će beli oblak u njegovom umu s vremenom biti sve veći i veći, dok ne pokrije sve. Kada će se to dogoditi? Ko zna. Za nekoliko meseci ili godina? To je misterija. Život mu se svetio.

Okrenuo je novi broj. Znao je ko će odgovoriti, pre nego što je čuo glas.

„Džefri Barnse. Imaš zeleno svetlo za uklanjanje mete. Očekujem obaveštenje po izvršenom zadatku“, rekao je i prekinuo vezu.

Spustio je telefon na sto i dohvatio novine. Jedna misao ga je proganjala: Monteirovoj devojčici je odzvonilo.

Poglavlje 10

Sara se pitala zašto niko ne odgovara na poziv. Neobično. Prekinula je vezu i ponovo telefonirala. Ženski glas je posle nekoliko sekundi obavestio da tražena osoba nije dostupna i da može da ostavi poruku.

„Tata... to sam ja Sara...” a onda se kucnu po glavi. Baš je blesava. Bilo je dovoljno reći „tata“. Naknadno predstavljanje je bilo suvišno.

„Zvala sam te na kućni broj“, nastavila je, „ali mi niko nije odgovorio. Pozovi me, što pre. Hitno je. Moramo da razgovaramo.“

Prišla je kompjuteru. Mejl je radio. Ikona njenog oca se crvenela. Na njoj je pisalo offline. I tu je nedostupan, pomislila je. Gde bi mogao biti?

Sara izvadi požuteli papir iz kovertе Valdemara Firencija, pronađene u gomili pošte. Poslao joj je tri strane, na italijanskom. Dve su sadržale iskucani spisak imena. Za njima su sledila njoj nerazumljivi brojevi i velika slova, ukupno strana i po u dve kolone. Bilo je i nekih reči na marginama, sitno ispisanih preciznim rukopisom. Neka imena su bila podvučena, pravim, autoritativnim linijama. Sve se završavalo strelicom, iznad koje je bio italijanski natpis. Zašto italijanski?

Prvi impuls joj je nalagao da baci papire u kantu za smeće. Nije bilo povratne adrese, pa nije mogla da ih vrati. Iz kovertе je ispaо ključić. Bio je veoma mali, od kofera ili akten-tašne. Sigurno nije otvarao vrata.

Nešto joj je privuklo pažnju. Isprva ga nije primetila među gomilom imena sa ov ili enka na kraju. Bilo je mnogo imena italijanskog, engleskog i španskog porekla. Ipak, bilo je tu. Nije bilo podvučeno, niti je na marginama pored njega bilo komentara. Dodato je u skorije vreme: Raul Brandao Monteiro. Otkucano je na istoj mašini kao i ostala na spisku.

Šta ime mog oca traži ovde? pitala se Sara.

Pažljivo je pogledala sledeću stranu. Tamo je bilo mnogo na brzinu načrčanih zabeležaka. Ličile su na njene zapise sa konferencija za štampu. Da li je spisak poslao neko od očevih kolega? Možda. Pošiljalac je bio neki Valdemar Firenci, ali nigde nije bilo njegove adrese. Ime je zvučalo italijanski i poznato, iako nije znala odakle. Mora da postoji neki razlog

zbog kog se očevo ime našlo na spisku. Moraće da pričeka na očev poziv.

18, 15 – 34, h, 2, 23, V, 11

Dio bisogna e IO fare lo. Suo augurio Y mio comando

GTC (15) – 9,30 – 31, 15, 16, 2, 21, 6 – 14, 11, 18, 18, 2, 20

Pročitala je to nekoliko puta, ali nije mogla da odgonetne tekst. Zazvonio je telefon.

„Konačno“, s olakšanjem je uzdahnula. To je mogao biti samo njen otac. „Tata?“

Odgovorila joj je tišina. Nije to bila grobna, uznemiravajuća tišina. U pozadini je čula uličnu buku, prolazak automobila, korake, odlomke razgovora. Poziv je dolazio s mobilnog ili javnog telefona.

„Tata?“

Ništa. Možda je u pitanju pogrešan broj. Neko je pogrešio pri kucanju telefonskog broja, ili se mobilni aktivirao u torbici. Možda poziv stiže od tajnog obožavaoca.

Nijedan njen bivši dečko ili prijatelj nije patio od proganjanja. Samo je Greg bio sposoban za tako nešto. Kolega iz dopisništva, uvek spreman za šalu. U gomili pošte je zatekla njegovu razglednicu iz Konga, s fotografijom reke Lulua. Objasnio je da je s teškom mukom poslao, kako li će odande telefonirati?

„Greg? Da li si to ti? Da li je ovo neka od tvojih praktičnih šala?“, pitala je, za svaki slučaj.

Čula je samo uličnu buku.

Polako, Saro, govorila je samoj sebi. Ne budi paranoična.

Imala je mnogo razloga za brigu - kovertu nepoznatog pošiljaoca iz Italije, s bajatim spiskom imena, među kojima je bilo i ime njenog oca, neljubazni carinik joj je rekao da ima probleme s pasošem... Sve to je bilo jako zabrinjavajuće, a pogotovo koverta.

Linija je još otvorena, ali se niko nije javljao. Niko nije disao u slušalicu. Čula je samo prodorne sirene, uobičajene zvuke savremenog grada. Pažljivo je slušala.

Čula je prolazak policijskih kola. Veza se naglo prekinula. I dalje je čula zvuk policijskih kola. Udaljavala su se Belgrevj roudom. Plava svetla su proizvodila neobičan crveni odraz na zavesama na prvom spratu.

Retka podudarnost, dve policijske sirene istovremeno zavijaju na različitim mestima... Možda je podudarnost prevelika?

Sara odmah utuli sva svetla. Stan je utonuo u tamu. Pomerila je sofu dalje od prozora. Duboko je udahnula vazduh, pre nego što je pomerila zavesu, jedva dovoljno da vidi, a da ne bude viđena. Bila je to obična noć

na Belgrevju roudu.

Desetine ljudi su hitali na sve strane, izgubljene u sopstvenim svetovima, nesvesni postojanja Sare Monteiro. Saobraćaj je bio gust. Ulicom su promicali automobili i taksiji. Na autobuskoj stanici preko puta stajao je autobus broj dvadeset četiri na liniji Pimliko-Grosvenor roud. Putnici su izlazili i ulazili iz vozila.

Nije opazila ništa sumnjivo. Ako je neko i špijunira, on sigurno ne nosi crno odelo, šešir i ne pretvara se da čita novine, podignutog okovratnika. Toga ima samo u starim filmovima. Sad svako može biti uhoda. Čak i đubretar koji marljivo skuplja kese za smeće. Ili žena koja razgovara mobilnim telefonom na drugom spratu hotela *Holidej ekspres*, preko puta. Možda su ono za šta se izdaju, a možda i nisu.

Stvarno preteruješ, korila je sebe. Brzo se smirila. Kako je glupa. Ko bi je i zašto uhodio?

Nešto joj je privuklo pažnju. Autobus broj dvadeset četiri je otišao i otkrio parkirani auto zatamnjenih stakala. Verovatno je pripadao nekom od stanara hotela.

Koliko dugo je parkiran s druge strane ulice? Crna kola, zatamnjenih stakala, nisu izgledala naivno. Naprotiv. Nešto je grizlo. Shvatila je da je već videla taj automobil. Slika crnog automobila joj zatitra u umu, ali nije mogla da se seti gde i kada ga je videla. Pomoglo joj je fotografsko pamćenje. Taj automobil se zaustavio ispred njenog taksija. Vozač je otvorio vrata i povikao taksisti: „Oprosti, ortak“, pre nego što je dodao gas. To znači da je auto proveo više od tri sata na ulici, ispred njenog stana. To je moglo značiti sve ili ništa. Neposrednu opasnost ili špijunski film koji se prikazivao u njenoj glavi. Druga teorija joj je delovala verovatnije.

Preplašilo je zvono mobilnog telefona.

„Halo?“

„Zdravo, Saro.“

„Tata, konačno! Gde si?“

Najzad je uzvratio na njen poziv. Laknulo joj je kad je čula pribrani, duboki glas kapetana Raula Brandoa Monteiroa. Pomogao joj je da se prizemlji. Najgore je prošlo. Očev glas je razvejao sve strahove.

„Odveo sam majku do...“

„Gde?“

„Saro...“

Otac nije zvučao pribrano. U stvari, nikad nije bio ovako nervozan. Olakšanje od malopre se preobrazilo u zabrinutost i sumnju, pojačanu kolebanjem očevog, inače toplog i blagotvornog glasa.

„Dobila sam kovertu od čoveka koji se zove...“

„Ne pominji imena, Saro. Od sada pa nadalje ih ne pominji. Ne govori

gde si. Nikome, čuješ li me? Izuzev ako govoriš s osobom od apsolutnog poverenja.“

„Plašiš me, oče. Znaš li nešto o ovim papirima?“

Tišina.

„Tata, molim te, ne krij ništa od mene. Na spisku je i tvoje ime...“

„Molim te, Saro. Ni reči o tome. Znam šta si dobila“, rekao je. Zvučao je napeto, kao da je odnedavno izgubio kontrolu nad bitnim delom života. „Znam šta si primila“, ponovio je. Upinjao se da zvuči bezbrižno. „Ali oni ne znaju. Siguran sam da nas sad slušaju.“

„Oni... ko su oni, tata?“, pitala ga je uspaničenim glasom.

„Ovo nije vreme za priču, već za akciju, draga moja. Sećaš li se bakine kuće?“

„Zašto... zašto mi sad o tome govoriš?“

„Sećaš li je se, ili se ne sećaš?“

„Bakine kuće? Pa naravno. Kako bih je mogla zaboraviti?“

„Sjajno.“

Videla je par očiju na prozoru i pretrnula od straha.

„Saro“, čula je očev glas.

Ponavljao je njeno ime, ali ona nije odgovarala. Skamenjeno je zurila u prozor, s kog su je ko zna otkad posmatrale nečije oči.

„Saro“, otac je neumorno navaljivao.

Čula je lagane, teške korake. Taj zvuk je paralizovao. Približavali su se njenim vratima.

„Saro.“ Očev glas je prenuo iz transa.

„Da, slušam te.“

Ding-dong.

„Neko je na vratima. Idem da otvorim.“

„Nemoj!“, upozorio je uplašeni otac.

„Tata, ja sam tvoja kći, nisam jedan od tvojih vojnika.“

„Čuvaj te papire u svako doba. Ne razdvajaj se od njih. Shvataš li? Seti se šta ti je baba govorila kad si se plašila da izađeš iz kuće i da se približiš kravama.“

„Pokušaću.“

Sara je razmišljala o očevim rečima. Kao dete je svake godine odlazila u Eskarizu. Plašila se krava. Sećala se koliko je mrzela da se nađe u blizini ogromnih životinja. Baka je morala da tera strašne krave, da bi ona mogla da prođe. Jednom je odbila da joj raščisti put.

„Teraj ih sama“, rekla je unuci. „Vreme je da prestaneš da ih se bojiš. „Uvek postoji rešenje“, hrabrila je baka mudrim rečima.

Sara će čuvati papire koje joj je poslao taj Valdemar Firenci. Potražila je torbu. Našla je pored kompjutera. Izvukla je novčanik i kreditnu karticu i

pošla ka stepenicama. Zabrinuto je posmatrala ulazna vrata. Neko je iz hodnika divlje cimao i okretao kvaku, pošto lupanje po vratima nije dalo rezultata. Srce joj je divlje tuklo u grudima. Šunjala se ka drugom spratu, sa papučama u ruci. Stepenišne daske su izdajnički škripale.

Stigla je do drugog sprata, kad su ulazna vrata zacvilela. Neko ih je silom otvorio. Vratila se u sobu, opsednuta strahom, s napregnutim čulima.

Uljez se muvao po prvom spratu. Nije ni pokušao da sakrije svoje prisustvo.

Uspaničena Sara se osećala bespomoćno. Crvena zavesa, identična onoj u prizemlju je filtrirala svetlost, bojeći sobu nadrealnom nijansom. Bešumno je pomerila zavesu. Crna kola su još ispred kuće. Zlokobna nepomičnost auta je bila u oštrom kontrastu s njenim burnim raspoloženjem. Ne dopusti da te strah porazi, govorila je sebi. „Hajde, koristi mozak.“

Šta da radi?

„Uvek postoji rešenje. Ako ne možeš napolje jednim, pronadi drugi put“, govorila je njena baka. „Pronadi drugi put...“ Mogla je da izađe iz bakine kuće kroz prozor na drugom spratu. Od brdske padine iza kuće je delio samo mali skok. U ravnom Ujedinjenom Kraljevstvu od zemlje je delilo nekoliko metara.

Uvek postoji rešenje, ponavljala je sebi. Setila se britanskih propisa i obaveznih protivpožarnih merdevina. Zakon je izglasan posle velikog požara 1666. godine, kad su sve građevine bile od drveta. Tu negde je izlaz za slučaj opasnosti, ali gde? Na ovom spratu nema vrata koja vode napolje. Prozori se ne otvaraju do kraja. U svakom slučaju su suviše visoko.

Možda... iz kupatila, eto odakle. Znala je da se prozor na kupatilu širom otvara i da su merdevine od kovanog gvožđa odmah pored njega, na spoljnjem zidu - izlaz za slučaj opasnosti!

„Hvala ti, bako“, promrmljala je.

Duboko je udahнула i pogledala pravo ispred sebe, ka kupatilu. Trebalo je da prođe hodnikom do njega. Bila je na nekoliko sekundi od spasenja.

Ušla je u kupatilo i pokušala da otvori prozor. Nije išlo. Prozor godinama nije otvaran. Nije mogla da ga odglavi. Uložila je svu snagu, u nadljudski napor, ali uzalud. Tako joj se bar činilo, dok je očajnički pokušavala da ga otvori. Uljez je lagano koračao. Čovek u crnom kaputu je stavio prigušivač na pištolj, u hodniku.

Naslonila se na zid kupatila. Možda još ima vremena da nešto preduzme. Kad bi samo mogla da razbije staklo...

Jedan korak, pa još jedan. Daske na podu su škripale. Strah je razdirao iznutra. Svakog časa će izgubiti kontrolu nad sobom. Kada je delovala

bezbednije. Učinilo joj se da čuje ubičin dah. Navikao je na ovo. Profesionalac je, pomislila je.

„Uvek postoji rešenje... za sve.“ Učinilo joj se da čuje baku. „Za sve, izuzev smrti.“

Tiho se iskrala iz kade, gonjena iznenadnim nadahnućem. Oči su joj se u potpunosti prilagodile oskudnom svetlu. Nešto je tražila? Sušač? Ne... Sprej za tuširanje? Ni od njega neće biti vajde. Peškiri, parfemi, kreme. Ne, ne i ne. Nemoćno se naslonila na zid. Videla je aparat za gašenje požara pored sebe. To je to.

Grdno si se prevario ako si mislio da ćeš pobediti bez borbe, govorila je sebi. Procenila je da je na neka tri metra od nje. Jedan korak, dva metra... još jedan korak, samo jedan metar...

Pritisnula je ručku i izbacila oblak pene.

Uljez nije odmah reagovao. Možda je čekao da se oblak razide. Sara ponovo pritisnu ručku. Čekala je da se uljez pokaže, da ga čuje.

„Gde si?“, prostenjao je.

Sve se veoma brzo završilo. Ruka u crnoj rukavici s pištoljem je izvirila iz poslednjih mlazeva pene. Bacila je aparat za gašenje požara, pravo revolverašu na glavu. Sagnuo se na vreme.

Čula je dva hica i prigušeno kriknula. Da li ovako izgleda kad te pogode dva metka? Nema bola? Uljez pade na stomak, uz tup udar. Nije mogla da veruje sopstvenim očima. Zatreptala je od čuda. Trebalo joj je nešto vremena da shvati šta se dogodilo. Videla je dve rupice na prozorskom staklu. Pucnji su stigli izvana.

Neko je odigao ulogu anđela čuvara, ali ko?

„Tata, moraćeš mnogo toga da mi objasniš.“

Vreme je za bekstvo.

Poglavlje 11

Tajms skver je jedan od nervnih centara bogatog sveta, što se može reći i za Trafalgar skver, Jelisejska polja, Aleksander plac, Trg svetog Petra i još neke. Na takvim mestima noću i danju vlada jednaka živost. To naročito važi za Tajms skver na Menhetnu, mističnom mestu za Amerikance i mnoge Evropljane. Neonska svetla i ludački saobraćaj su oduševljavali posetioce, fascinirane uzbudljivim lavirintom ulica, avenija, tunela i mostova.

Hiljade su se rojile oko Tajms skvera. Jedan čovek je koračao žustrim, postojanim korakom. Kaput mu je lepršao na vetru, kao ogrtač. Nije bilo važno odakle je dolazio, već gde ide. Sledio je plan, nastao u mnogo bistrijem umu. Stigao je do TKTS kioska na Četrdeset sedmoj ulici između Brodveja i Sedme avenije. Stao je u red, osluškujući glasove.

„Jednu za Čiti Čiti Beng Beng, molim vas, za predstavu od sedam“, reče postariji čovek, dva mesta u redu ispred njega.

Čiti Čiti Beng Beng. Čovek u kaputu se osmehnuo. Odgovarajuća predstava, pomislio je. Kupio je kartu za isti komad kad je stigao do biletarnice.

Bazao je okolo, razgledajući izloge. Svratio je u Čarliz Co, da bi popio espresso. Svako bi pomislio da ubija vreme pre početka predstave. Pažljiviji posmatrač bi otkrio da ne šeta nasumice. Pratio je starca koji je kupio karte na TKTS kiosku, nešto pre njega.

Krenuli su ka jugu, Sedmom avenijom. Čovek u kaputu je sledio starca, održavajući pristojnu razdaljinu. Znao je kako se te stvari rade. Nije dopuštao da ga gužva i buka ometu. Ništa nije moglo da ga spreči u gonjenju, iako nije morao da prati starca da bi znao gde ide.

Njegov mobilni je zavibriao.

„Da“, javio se odlučnim glasom, dok je prelazio Sedmu aveniju, kod Četrdeset druge ulice. „Da li je sve prošlo kako treba?“, pitao je, nestrpljivo gestikulirajući.

„Šta? Pobrini se da svi tragovi budu uklonjeni.“

Skrenuo je desno na Četrdeset trećoj, vidno uznemiren.

„Ne moram da ti kažem šta će se desiti s tobom ako ne obaviš zadatak. Hoću da je uklonite još danas. Očekujem da mi se sledeći put javiš s dobrim vestima.“

Naglo je prekinuo vezu i pozvao drugi broj, ne skidajući pogled s čoveka kog je pratio. Starac, u osmoj deceniji života je koračao živahno kao uzbuđeni tinejdžer na putu do obećavajuće zabave. Ni trenutak nije pomislio da ga neko prati.

„Halo. Idemo ka pozorištu. Ovde je sve u redu.“ Zastao je, zatvorio oči i zadržao vazduh. „Ali gospodine, londonska operacija se ne odvija kako treba. Meta je pobegla. Pretrpeli smo gubitak... Da, znam... nebitan je... Naredio sam da se stan očisti.“ Pažljivo je slušao uputstva. „Ne znam da li će moći da obave posao. Mislim da bi aktiviranje rezervi bilo bolji potez.“

Zaustavio se pred Hiltonom, nekadašnjim Fordovim teatrom za izvođačke umetnosti. U Hilton se moglo ući s Četrdeset druge i Četrdeset treće ulice, zato što je do 1997. godine taj prostor pripadao Liriku i Apolou. Dve teatra su posle renoviranja spojena. Postali su jedno od najvećih brodvejskih pozorišta. Zadržao je kontinentalni šarm.

Čovek u kaputu, s mobilnim prislonjenim na uvo, ušao je u predvorje teatra i pružio kartu poslužitelju, koji mu je pokazao sedište. „Možete ostaviti kaput na garderobi, ako želite, gospodine.“

„Veliko vam hvala. Možete li mi reći gde je toalet?“

„Naravno. Prva vrata levo, gospodine.“

Nastavio je da priča telefonom na putu do toaleta.

„Molim vas, obavestite me kad rezerve neutrališu londonsku metu... Da, znam da mogu smatrati da je posao obavljen, ali... naravno, gospodine... Nastavljamo po planu... Dobro. Doviđenja.“

Popeo se na balkon. Učinilo mu se da je teatar dupke pun. Uspeo je da pronađe prazno sedište u prvom redu desno. Odlično mesto. Dečji mjuzikl ga nije zanimao, iako je napisan po knjizi Ijana Fleminga, tvorca Džeјmsa Bonda. Ironija mu je izmamila osmeh. Tajni agenti, zavere baš kao što je ova u kojoj učestvuje Ijan Fleming, Džeјms Bond... iako u Čiti Čiti Beng Beng nije bilo ničег tajnovitog ili skrivenog. Očekuje ga dva i po sata pitke muzičke komedije. Nije došao u pozorište zabave radi. Imao je posla.

Svetla su se lagano ugasila. Muzičari su zasvirali uvodnu sekvencu. Čovek je izvukao iz džepa mali pozorišni dvogled, da bi video šta se događa u ložama i prostoru za orkestar. Dvogled je delovao beskorisno u tami, ali je ovaj bio opremljen uređajem za noćno osmatranje. Omogućavao je vlasniku da prečeslja redove sedišta u mraku. Za manje od minuta je pronašao osobu za kojom je tragao. Starac je sedeo na polovini partera, u sredini.

Sa osmehom se zavalio u udobno sedište. Palcem i kažiprstom je

nanišanio na starca ispod sebe. „Beng, beng.“

Poglavlje 12

Bekstvo iz Belgrejev rouda je najpreči zadatak, pomisli Sara. S tom idejom je skrenula levo, bez razmišljanja. Pohitala je ka Čarlvud stritu. Imala je osećaj da nije sasvim sama. Grozničavo se osvrkala oko sebe. Zagledala je uglove, vrata, prozore. Tragala je za uhodom. Činilo joj se da joj sva lica poručuju „Osuđena si na propast“ ih „Eno su iza tvojih leđa“.

Upinjala se da očuva prisustvo duha. Ako me neko prati, govorila je sebi, neće dozvoliti da bude primećen, a ja neću moći da ga pronađem.

Još jednom je skrenula levo na Tačbrouk stritu. Tragala je za telefonskom govornicom, s koje će pozvati oca. Izabraće neku na prometnom mestu. Odlučila se za železničku stanicu Viktorija. Izabrala je zaobilazni put i manje prometne ulice, iako bi brže stigla Belgrejev roudom. Skrenula je levo u Vorvik vej, pa desno na Vilton roud. Prešla je Nithaus plejs i Bridž plejs, da bi stigla do Viktorije. Laknulo joj je, čim je stigla na stanicu. Veliki sat na prednjoj fasadi je pokazivao da ponoć nije daleko, ali je na stanici vrilo od sveta. Stotine ljudi se muvalo golemim prostorom. Bezbrojne radnje su oglašavale rasprodaju. Prošla je pored Mekdonaldsa i shvatila da satima nije jela. Dva hamburgera i koka-kola će joj utoliti glad.

Tražila je telefonsku govornicu. Zaronila je u gomilu. Tiskala se ispod ogromnog panoa s obaveštenjima o dolasku i odlasku vozova. PA sistem je upozoravao putnike da paze na svoj prtljag.

Videla je lepo ukrašenu biletarnicu Orijent ekspresa. Voz se zaustavljao u Istanbulu, Bukureštu, Budimpešti, Pragu, Beču, Insbruku, Veneciji, Veroni, Firenci, Rimu, Parizu, u gradovima punim tajanstva, intriga i zavera. Sara Monteiro se bavila važnijim i daleko zanimljivijim zagonetkama.

„Saro, da li si to ti?“, zabrinuto je upitao otac, kad je podigao slušalicu.

„Ja sam. Zamalo što te nisu pozvali iz mrtvačnice, da te obaveste da me je neko upucao“, brecnu se gnevna kći. „Šta se, do đavola, događa? Neki čovek je provalio u moj dom i uperio pištolj u mene. Ubio bi me da ga

neko nije smakao pre toga.“

„Tako je bilo?“, otac je zvučao još čudnije nego prilikom prvog razgovora.

„Baš tako. Ko su ti ljudi?“

„Dete moje, ne mogu ti reći ništa preko telefona. Siguran sam da neko prisluškuje ovaj razgovor. Ne mogu da kažem ništa što bi me moglo odati, baš kao ni ti. Ne možeš da zamisliš koliko mi je žao što sam te uvukao u ovo.“

„O čemu to, do đavola, pričaš? Šta da radim? Ne mogu da se vratim kući. Ne mogu ništa da kažem ili učinim. U govornima sam do guše. Kurvin sine!“

„Smiri se, dete.“

„Nisam mislila na tebe, tata. Mislila sam na one koje nas prisluškuju. Žao mi je.“ Duboko je udahнула i dodala, „Kopilani! Ko su oni? MI6? CIA, FBI? Mosad? Ko su oni?“

„Mogu da ti kažem da su ti koje si nabrojala pravi anđeli u poređenju s bratijom koja stoji iza večerašnjih događaja.“

„Da li si siguran u to?“

„Nažalost, jesam.“

„U šta si se to upleo, tata?“

„To sad nije važno. U pitanju su greške iz prošlosti. Budi sigurna da ne prođe dan a da se ne pokajem zbog njih.“

„Pa, šta da radim?“

„Prvo, nemoj da me zoveš, ma šta da se desi. Ne pokušavaj da me dobiješ na kućnom broju. Niko ti neće odgovoriti. U međuvremenu, ne boj se za majku i mene, ništa nam neće faliti.“

„Da li je mama umešana?“

„Nije. Ništa nije znala. Iznenadila se. Na jedvite jade sam je smirio. Uplašena je, koliko i ti. Molim te, moraš mi verovati. To je od presudne važnosti. Moram da rešim ovaj problem... Videćemo se kasnije, kad se slegne prašina.“

„Nadam se da će se prašina slegnuti i oko mene, tata.“

Ućutao se, posle Sarinog sarkastičnog komentara.

„Slegnuće se i oko tebe. Veliki broj života visi o koncu.“

„Utešio si me! Sad mi je mnogo bolje.“

„Usredsredi se na ovde i sada“, posavetovao je otac. „Čuješ li me, Saro?“

„Da“, odgovorila je, zatvorenih očiju.

„Neko će ti pomoći“, dodade otac. „Možeš mu u potpunosti verovati. Čeka te na trgu kralja Vilijama IV.“

„Pa, to je već bolje. Kako ću ga prepoznati.“

„Ne brini o tome. On će prepoznati tebe. I još nešto...”

„Kako se zove?”

„Rafael. Zove se Rafael. Još nešto. Ne pominji svoje ime, niti mesto na kome si... Svuda plaćaj gotovinom.”

„Zašto?”

„Ne pipaj kreditnu karticu.”

„Platila sam u Mekdonaldu karticom kojom plaćam i ovaj razgovor”, odgovorila je. Zazeblo je oko srca. Uplašeno se osvrnula oko sebe.

„Prekini vezu i pođi tamo gde sam ti rekao.”

„Zar nisi rekao da ti možda prisluškuju telefon? Kako možeš da me šalješ na to mesto?”

„Siguran sam da nikad nisi čula za trg kralja Vilijama IV.” Nakon toga je prekinuo vezu.

Poglavlje 13

Stouton je bio analitičar poverljivih podataka. To znači da je bio profesionalac koji je prikupljao važne podatke za tekuće operacije. Isporučivao ih je agentima zaduženim za izvođenje operacija. Bio je „analitičar u realnom vremenu“, što će reći da su se podaci koje je prikupljao odnosili na sadašnjost. Na primer, češljao je telefonske razgovore, novčane transakcije, pa čak i satelitske snimke. Stepén poverljivosti podataka se razlikovao od operacije do operacije. Postojala su četiri nivoa. Četvrti, najviši nivo dostupnosti podataka je imao samo jedan čovek na svetu, predsednik Sjedinjenih Država. Stouton je radio za Centralnu obaveštajnu agenciju.

U njegovoj sobi je bilo mnoštvo sofisticiranih naprava. Nije ličila na kancelariju, već na kabinu putničkog aviona. Pritisnuo je par dugmadi i stručnim okom pratio rezultate.

U kakvu sam se gužvu uvalio? mislio je. Ma hajde, daj mi znak, makar i najsitniji trag.

„Znači, još ništa? Ništa živo?“, zagrmelo je debeljko koji je uleteo u sobu. Neiskusni analitičar bi se sigurno skamenio zbog nenajavljene posete šefa londonskog ogranka CIA. Stouton je bio miran. Takvo ponašanje nije bilo neobično za Džefrija Barnsa. Gojazni čovek se kretao neverovatno lako i bešumno. Izdrao se s vrata i nagnuo preko Stoutonovih leđa, da bi bolje video ekran.

„Nula, ćorak, nada.“

„To je pitanje vremena. Nadajmo se da nećemo dugo čekati.“

Džefri Barns je požurio u svoju kancelariju, na istom spratu. Staklene ploče u metalnom okviru su ga razdvajale od ostalog osoblja. One su simbolično, ali jasno pokazivale ko kosi a ko vodu nosi. Bilo je ljudi na višim položajima od Džefrija Barnsa. Recimo direktor CIA u Engliji i predsednik, poslovično neobavešten o većini poslova agencije. Predsednik sigurno ništa nije znao o ovoj operaciji. Što se Džefrija Barnsa tiče, nikad i neće saznati.

Zazvonio je jedan od aparata na stolu od mahagonija, koji je odskakao od futurističkog okruženja. Crveni je bio najvažniji od tri telefona na stolu. Bio je direktna veza za predsednikovom kancelarijom u Vašingtonu i s njegovim avionom. Drugi telefon po važnosti je upravo zazvonio. Džefriju nije bilo svejedno.

„Sranje“, rekao je, slušajući zlokobnu zvonjavu. „Stižem. Šef nije tu. Idem da ga potražim.“

Najgora stvar koja obaveštajcu može da se desi je da nema informacije kad mu ih neko zatraži. Kako da opravda postojanje službe, ako nema tražene podatke?

Njegov prethodnik je govorio: „Najbolje je da imaš ono što im je potrebno, kad telefon zazvoni. Ako nemaš, osloni se na plodnu maštu.“

Mašta mu u ovom slučaju neće pomoći. Ne može izmisliti uklanjanje mete.

Uklonjena je ili nije. Iz ove se kože ne može.

„Stižem“, povikao je i dohvatio slušalicu. Odgovorio je na italijanskom, zato što je sagovornik govorio Danteovim jezikom. Vladao je i s nekoliko mrtvih jezika o kojima Barns nije ništa znao.

Začela se živa diskusija. Barns je nedostatak informacija pripisao raznim spoljašnjim uzrocima, koji su doveli do pogibije agenta, neposredno pre okončanja zadatka. Taj događaj je izazvao kratkotrajni haos. Meta ga je iskoristila i pobjegla.

Barns je kipteo od besa.

„Nešto se dešava!“, reče Stouton, na vratima.

„U pravi čas“ pomisli gojazni šef. „Šta je bilo?“

„Kreditna kartica na stanici Viktorija. Korišćena je u Mekdonaldsu.“

„Da li si obavestio osoblje?“

„Izašli su na lice mesta.“

„Dobro je“, rekao je i obavestio sagovornika o najnovijim događajima. Prekinuo je vezu, vidno uznemiren. „Stoutone, reci našima da stanu u stranu. Njihovi će se pobrinuti za to.“

„Kako to mislite?“, pitao je analitičar, nemoćan da shvati situaciju. „Da li ste sigurni, gospodine?“

Barns je ćutke zurio u njega. Bio je to jasan odgovor.

„Odmah ću izdati naređenje, gospodine.“

„Kad su već tamo, Stoutone. Zamoh ih da mi donesu hamburger.“

Poglavlje 14

Iznervirani starac prekide vezu. „Kako su glupi. Prokleti Amerikanci!“, promrsio je, sebi u bradu. Ustao je s kauča pomoću štapa i odšepao do malog bara. Ubacio je dve kocke leda u čašu i nasuo piće. Smrt američkog agenta neposredno pre izvršenja zadatka je pokrenula lavinu raznovrsnih pitanja. Neka od njih su imala veze s logistikom. Ko je provalio pažljivo isplaniranu, tajnu operaciju? Kako je mogao da stigne na vreme i spasi žrtvu? U igri se iznebuha pojavio još jedan igrač. Neočekivani događaji pokreću niz pitanja. Ko nastoji da osujeti naše planove? Kako su došli do pravovremenih informacija o našim namerama? Oba pitanja verovatno imaju isti odgovor: krtica. Izdajnik se uvukao u redove CIA, agencije odgovorne za bezbednost starog Albiona.

Oslanjanje na Gardu je nesumnjivo najbolje rešenje. Njegova organizacija uživa reputaciju jedinice koja nikad nije zakazala. Okolnosti nalažu regrutaciju najkvalitetnijeg ljudstva. Naložio je Džefriju Barnsu da se povuče. Odaslaće neophodna naređenja iz glavnog štaba u italijanskoj vili.

Starac je uvek davao prvenstvo direktnoj akciji i hitrom odlučivanju. U poslednje vreme je običavao da se u kritičnim trenucima posavetuje s pomoćnikom, iako neformalno. Oduvek je znalački birao saradnike. Pomoćnik je prevazišao sva očekivanja. Pokazao se kao posvećen, sposoban, uporan i spreman da bude na usluzi dvadeset četiri časa dnevno, sedam dana u nedelji, čitave godine. Starac nije imao dece ni rođaka. Veselila ga je pomisao da može u potpunosti računati na tog čoveka i da će kad kućne čas da napusti ovaj svet, za njim ostati neko kadar da rukovodi organizacijom. Njegova desna ruka se nametnuo kao naslednik. Delio je njegovu viziju budućnosti organizacije.

Pomoćnik će za jedan sat stići do vile, privatnim avionom. Nije morao da se konsultuje s njim o ovom slučaju, iako su obojica imali satelitske telefone, upotrebljive i na najvišim visinama. Pomoćnik bi se nesumnjivo složio s njegovom odlukom. Starčev poziv bi se mogao protumačiti i kao moljanje za savet, očigledan znak slabosti. U vili će biti drugačije. Starac

će zapodenuti neformalan razgovor i ubrzo saznati šta njegov pomoćnik misli o čitavoj situaciji.

Starost je prokletstvo, razmišljao je. Godinama je samostalno donosio važne odluke. Sad se brine i o nevažnom cilju, kao što je uklanjanje jedne žene. U normalnim okolnostima bi se odavno hladila u mrtvačnici. Morao je priznati da krtica predstavlja ozbiljan problem. Garda će ukloniti devojkicu za manje od jednog sata. Što se krtice tiče, taj problem će doći na red posle neutralizovanja mete. Rešiće ga uz Barnsovu pomoć.

U čaši je ostalo veoma malo pića. Spustio je na sto i dohvatio telefon. Kucnuo je čas da pomeri neke figure.

„Džek, Jenkiji su ispustili loptu. Rešićemo to sami.“ Ovlažio je usne viskijem.

„Ukloni je!“

Poglavlje 15

Tri linije podzemne željeznice su prolazile ispod stanice Viktorija. Distrikt i Serkl linije išle su zajedno od Tauer hila, čuvene londonske tvrđave, Tauer bridža i finansijskog centra, do Edgver rouda, gde su se razdvajale. Linije Viktorija se pridruživala Brikstonskoj i Volthemstouskoj centralnoj. Linije Distrikt i Viktorija bile bi najbolji izbor za begunca, zato što Serkl linija, shodno svom imenu, uvek ide ka polaznoj tački.

Ali, Sara Monteiro nije jasno razmišljala. Uplašena mlada žena je u prvom vozu videla najbolji put za bekstvo, pa makar on išao pravo u pakao. Sve je bilo bolje, od padanja u ruke nepoznatoj organizaciji, goroj od najgorih za koje je znala. Kupila je jednodnevnu kartu na automatu. Moći će slobodno da koristi podzemnu mrežu od dvesta sedamdeset četiri stanice raspoređene duž četiri stotine petnaest kilometara dugih šina. Progonioci će imati težak posao. Trebaće im đavolska sreća da je pronađu.

Ipak, nije mogla da odahne. Progonioci znaju njenu polaznu tačku. Neće im trebati mnogo vremena da pronađu odredište. Otac je uplašio, opisujući organizaciju koja joj je za petama. Da li je preterao? Koliko će im trebati da je se dočepaju?

Razmišljala je o prirodi dokumenata koji su se našli u njenom posedu. Rizikovaće. Nema drugog izbora.

Gurnula je kartu u automat. Vrata su se otvorila i zatvorila za njom. Više nema povratka. Odlučila se za Distrikt i Serkl linije. Sudbina će izabrati kojom od njih će poći. Spustila se niza stepenice ka peronu. Za dva minuta će stići voz Serkl linije za Tauer hil. Za tri minuta će stići voz za Apminster, na Distrikt liniji, jednoj od najstarijih i najdužih gradskih linija. Saobraća još od devetnaestog veka.

U tom času su vozovi stigli istovremeno iz dva različita pravca. Putnici su mogli da vide suprotnu stranu perona. Voz za Vimblon je ušao u stanicu s druge strane.

Na Sarinjoj strani perona bilo je malo ljudi. Starac je čitao Tajms, a dve devojke uzbuđeno ćeretale, upadajući jedna drugoj u reč.

Krenuo je voz s druge strane perona. Sara primeti crvena svetla, kad je

voz ušao u mračni tunel na putu za Vimbldon. Bacila je pogled na vozni red i zaključila da će se vrata na spasonosnom vozu otvoriti za tačno jedan minut. Iznenadni nalet hladnog vetra je naterao da zadrhti od jeze. Pogoršao je ionako nezavidnu situaciju. Bila je umorna i sanjiva, ali je užas potiskivao sve telesne impulse. Navikla je na svakodnevni osmočasovni odmor. Nadoknadiće izgubljeni san kad se izvuče iz ovih neprilika. Neispavanost ju je činila razdražljivom, što su njene kolege u dopisništvu dobro znale. Mislila je samo na bekstvo. Nije znala da progonioci raspolažu sofisticiranom tehnologijom koja im omogućava da je prate kad god kupi hamburger, telefonira, ili kupi kartu za metro. Alarm bi se svaki put oglasio u njihovom štabu.

Grmljavina iz spoljašnjeg sveta, prenu Saru iz turobnih razmišljanja. Pogledala je ka drugom kraju tunela. Svetla više nisu bila crvena, kao kod odlazeće kompozicije, već žuta. Približavala su se iz časa u čas. Njen voz samo što nije stigao.

Vrata su se otvorila. Putnici su izlazili. U vagonu je bilo malo ljudi. Neki dečak je spavao, ispružen preko sedišta.

Dva čoveka su se pojavila na drugoj strani perona, odeveni kao poslovni ljudi. Bilo je nečeg sumnjivog u njihovom ponašanju. Nervozno su se osvrtni oko sebe. Sara ih je pomno posmatrala. Kliznula je niz sedišta. Pokušavala je da se nestane s vidika. Agenti u poslovnim odelima su gledali parče papira, verovatno fotografiju tražene osobe. Sreća je htela da izađu na drugi kraj perona. Nisu je videli. „Zatvori prokleta vrata i polazi“, promrmlja Sara, u sebi.

Zvonjava je upozoravala putnike da će se vrata uskoro zatvoriti. Voz je nekoliko sekundi kasnije ubrzavao put Tauer hila. Sara je s olakšanjem uzdahnula. Uspravila se u sedištu, kad je dugačka kompozicija zaronila u tunel. Nikad ne bi pomislila da će ovoliko uživati u monotonom kloparanju točkova.

Posmatrala je putnike u drugim vagonima, kroz staklena vrata. U onom iza sebe je videla dva čoveka i ženu. Neki tinejdžer je gledao film na DVD plejeru.

Videla ga je. Nosio je tamno odelo, kao da je išao kod istog krojača kao ona dvojica na stanici Viktorija. Upoređivao je Sarino lice s onim na fotografiji. Bilo joj je jasno da je prepoznao.

Stavio je kažiprst na usne da bi je učutkao i krenuo ka njoj. Sara pođe, ali u suprotnom pravcu. Potrčala je ka prednjem delu voza i usplahireno otvorila vrata između dva vagona. Putnici su primetili da ih je otvorila i zatvorila, ali ih to nije zanimalo.

Voz je kočio na ulasku u stanicu Sent Džejms park. Čovek u odelu tragaو je za nečim što bi mu odalo položaj žene koju progoni, one koja je

nestala u prednjim vagonima.

Sara je čekala. Strah je izazvao ubrzano lučenje adrenalina. Snaga joj se višestruko uvećala, pod uticajem instinkta samoodržanja. Zgrčila se na podu, između sedišta. Vrebala je vrata. Hitro se bacila na peron, čim se voz zaustavio. Potrčala je što je brže mogla.

Čovek sličan lažnim poslovnim ljudima sa stanice Viktorija izjuri na peron. Video je kako Sara odmiče, tri vagona ispred njega. Shvatio je da trčanje za njom ne bi urodilo plodom. Potegao je pištolj i naciljao. Razvukao je usne u profesionalni osmeh. Biće laka meta.

Povukao je obarač. Sara je, u istom trenutku, uskočila u vagon. Zrno nestade u mračnom tunelu.

Morao je da se vrati u voz, ali nije mogao. Vrata su se zatvorila. Kompozicija je već krenula. Pratio je izlazak voza iz stanice s ružnom grimasom na licu. Nekoliko sekundi kasnije je približio ruku usnama i nešto promrmeljao.

Suze su tekle niz Sarino lice. Usplahirena devojka nije smela da pogleda ostale putnike. Istrčala je iz vagona, na prvoj stanici.

Poglavlje 16

Lusija

11. Juli, 1977. godine

Iza zelenih drvenih vrata i divnih rezbarija na kamenoj fasadi prebivaju tajne i snažna posvećenost veri.

Manastir svete Tereze sestara karmelićanki u Koimbri, Portugal, delo oca Pedra da Enkarnaka, prvi put je otvorio vrata dvadeset trećeg juna davne 1744. godine. I tada je, najverovatnije bila vrućina kao i jula 1977. godine, kada su dva hodočasnika strpljivo čekala ispred masivnih vrata.

Šarke teških vrata su škripnule. Pojavila se Terezina, karmelićanska časna sestra. Srdačno ih je pozdravila. Sa zadovoljstvom je dočekala dva uvažena gosta, u dugo očekivanoj poseti manastiru. Crna halja i tamna marama su joj pokrivali kosu. Jednostavna odeća joj je davala smeran, materinski izgled, kakav priliči ženi, od ranog detinjstva posvećenoj božjoj službi.

„Kakvo zadovoljstvo, vaša ekselencijo!“

„Veliko hvala sestro. Zadovoljstvo je moje. Ovo je moj pomoćnik, otac Dijego Lorenci.“

„Kako ste, oče Lorenci? Molim vas, udite. Sledite me.“

Venecijanski patrijarh je došao da služi misu u crkvi karmelitskih časnih sestara. Već nekoliko puta je hodočastio i držao službu u ovom manastiru.

Igumanija manastira je primila uvažene goste.

„Vaša ekselencijo. Ne možete da zamislite kakvu ste nam čast ukazali svojom posetom“, reče stara podvižnica. Govorila je polako i s mukom. „Čeka vas sestra Lusija. Izrazila je želju da razgovara s vama. Zamoliće vas za blagoslov posle mise.“

„Naravno. Biće mi čast, sestro.“

Albino Lućani i Dijego Lorenci su posle mise, koračali hodnicima manastira. Vodila ih je časna sestra koja ih je pozdravila na ulazu. Prošli su

kroz ogromnu gvozdenu rešetku koja je sezala do tavanice. Pružala se čitavom dužinom unutrašnjeg dvorišta. Sestre karmelićanke su, njima zahvaljujući, primale posete rođaka i prijatelja u zatvorskoj atmosferi. Venecijanski prelat i njegov pomoćnik, pak, neće morati da razgovaraju sa sestrom Lusijom kroz užasne rešetke. Gvozdena skalamerija je rastužila mnoga srca i prouzrokovala more gorčine i sažaljenja, umesto religiozne posvećenosti dostojne susreta među hrišćanima. Don Albino Lućani i otac Lorenci su ušli u ženski manastir. Zamakli su pod kamene lukove i debele zidove, dobru zaštitu od nepodnošljive vrućine.

„Izuzetno barokno okruženje, don Albino“, reče Lorenci, u pokušaju da razbije neprijatnu tišinu u kamenim hodnicima.

„Tako je“, složio se Lućani, uz osmeh. „Valja znati da arhitekta nisu učestvovala u izgradnji ovog mesta. Podigao ga je skromni karmelitski sveštenik, pre dve stotine godina.“

„Tako je“, potvrdila je sestra. „Vaša ekselencija nam ukazuje retku čast poznavanjem istorije našeg skromnog manastira.“

„Molim vas, ne preterujte s pohvalama, sestro.“

„Vaša ekselencijo, glas o vašoj primernoj skromnosti je stigao i do ovih prostora“, negodovala je sestra, raširenih ruku.

„Ne terajte me da crvenim, sestro.“

„Ni u kom slučaju nisam to nameravala, vaša ekselencijo. Tačno je da je ovaj manastir stariji od dve stotine godina. Nažalost, upoznao je teške dane. Tek odnedavno imamo ozbiljne planove za budućnost.“

„Eh, ta republika“, obratio se don Albino pomoćniku.

„Zbog čega je ona bitna?“, pitao je Lorenzo. Nešto mu nije bilo jasno.

„Njegova ekselencija pominje ustanovljenje portugalske republike 1910. godine. Manastir je napadnut desetog oktobra iste godine. Sve opatice su proterane.“

„Neverovatno!“, ote se Lorenciju.

„Ako ćemo pravo, oče Lorenci, republikanci su nastupili kao nastavljajući okrutne tradicije“, dodade sestra. „Rasformiranje monaških redova je počelo već za vreme monarhije, sa usponom liberalnih političara. Manastir je radio zahvaljujući posebnoj dozvoli kraljice Marije II. Vazila je do 1910. godine. Ne želim da započinem političku raspravu. Ispričaću vam ono što znam o tome.“

„Časne sestre su, suočene s nevoljama, potražile spas kod rođaka i prijatelja. Neke su se pridružile karmelitskim zajednicama u Španiji. Portugalske prilike su se do 1933. godine sredile. Bilo je manje neprijateljskog raspoloženja prema religioznim redovima. Tri časne sestre su se vratile u Koimbru i pokušale da obnove karmelitsku zajednicu. Iznajmile su kuću, pošto je vojska prebivala u manastiru. Trpele su najgoru

oskudicu. Godine 1940. se pričalo da će vojska napustiti manastir. Sestre su učinile sve da ga povrate, što se konačno dogodilo 1947. godine. Srećni dan su doživele samo dve od prognanih časnih sestara. Jedna od njih je bila mati igumanija, kojoj su uručeni ključevi kompleksa.“

„To je veoma potresna priča, sestro“, napomenu Lucani.

„Sigurna sam da je vaša ekselencija već zna.“

„Upoznat sam s njom, ali je nikad ranije nisam čuo iz usta karmelitske časne sestre iz Kombre. Uživao sam u vašem pripovedanju, sestro.“

Trojka je nastavila obilazak manastira. Debeli kameni zidovi su čuvali svežinu, braneći ih od nemilosrdnog sunca.

Stigli su do oskudno nameštene sobice. U njoj je bio prosti hrastov sto, orman s nekoliko knjiga, stare stolice i nekoliko komada nameštaja, koji je pamtio bolje dane. Verovatno je poticao iz vremena obnove manastira. Zastali su pred velikim, jednostavnim raspećem, koje je dominiralo zidom. Činila su ga dva parčeta grubog drveta, bez Isusove figure. Prosto raspeće je ispunjavalo prostoriju najdubljom duhovnošću.

„Sestra Lusija će vam se uskoro pridružiti. Hoćete li da popijete nešto? Možda šolju kafe ili sok?“

„Voleo bih malo kafe, sestro, ako biste bih ljubazni“, reče don Albino.

Otac Lorenci je prihvatio kafu. Sedeli su, čekajući sestru Lusiju.

„Konačno ćemo se upoznati sa sestrom Lusijom, don Albino! Toliko toga sam čuo o njoj“, reče Lorenci, sa iskrenim divljenjem.

„Baš kao i ja, Lorenci. Crkva smatra Fatimu veoma značajnom. Teško je reći šta se i kada dogodilo. Njena vizija je povezana s prelomnim događajima. I dalje krije tajnu.“

„Treću tajnu.“

„Da, treću tajnu.“

„Da li je ona najznačajnija?“

„I prve dve su bile veoma značajne. Postoji samo jedna tajna, ali je sestra Lusija podelila na tri dela. Otkrila je prva dva. Neotkriveni deo se naziva 'trećom tajnom'.“

„Prva dva dela tajne iz Fatime se odnose na Prvi svetski rat paklena vizija i rusko prihvatanje Marijinog svetog srca. Sestra Lusija nije htela da otkrije treću tajnu.“

„Ljudi su po prirodi radoznali. Ko ne bi hteo da zna treću tajnu Fatime? Govorkalo se da je reč o strašnoj kataklizmi, možda o samoj apokalipsi, kraju sveta, istrebljenju ljudske rase. Priča je oduševljavala ljude sklone tajnama i teorijama zavere. Crkva se oprezno postavila. Pokušala je da izbegne nepotrebne skandale.“

„Sestra Lusija već trideset godina živi u manastiru“, primetio je venecijanski patrijarh.

„Posvetila je čitav život Isusu Hristu.“

„Baš kao i mi. Baš kao i drugi. Pokazali bismo prezrenja vrednu oholost, ako bismo se smatrali dostojnijim zato što smo posvetili život Gospodu. Bez obzira na zlo s kojim se susrećemo, vredimo onoliko koliko dobra činimo drugima.“

„To su mudre reči, vaša ekselencijo“, čuli su ženski glas.

Sestra Lusija je bešumno kliznula u sobu. Nosila je odeždu *teresinha* časnih sestara.

„Kako ste, draga sestro?“

„Dobro, vaša ekselencijo, zahvaljujući božjoj milosti.“

Lusija kleknu i poljubi kardinala u ruku.

„Molim vas, sestro, trebalo bi da mi kleknemo pred vama“, reče don Albino na savršenom portugalskom, maternjem jeziku sestre Lusije. Mogao je izabrati italijanski, engleski, francuski ili španski, pošto je ona govorila sve te jezike. Sestra Lusija se sjajno držala, s obzirom na svoje godine. Imala je najbolje zdravlje od sve troje dece kojima se ukazala Bogorodica. Fransisko i Žasinta su još u detinjstvu poklekli pred epidemijom gripa 1919. i 1920. godine, u skladu s Gospinim proročanstvom. Samo je Lusija preživela.

Troje malih pastira, kako ih je štampa nazvala, mnogo ranije je isteralo stado na usamljeno i daleko mesto zvano Kova da Irija na portugalskom. Danas se na tom mestu uzdižu bazilika Fatima i kapela Nade i očekivanja. Trinaestog maja 1917. godine je troje dece videlo našu Bogorodicu, Hristovu majku. Samo je jedno od njih, Lusija, razgovaralo s Gospom. Žasinta je videla i čula, dok je Fransisko samo video. Devica ih je zamolila da dolaze na isto mesto trinaestog u mesecu i da se često mole.

Ovaj događaj je izazvao veliku uzbunu u čitavoj oblasti. Troje dece koja tvrde da su videla devicu Mariju su postala predmet brojnih kontroverzi. Tog avgusta je zabeleženo još jedno pojavljivanje, u blizini. Datum je bio drugačiji, devetnaesti, zato što su trinaestog mali pastiri zadržani u kući na insistiranje skeptičnog gradonačelnika Vilja Nove u oblasti Urema. Gospa je u septembru obećala čudo, koje će svima čak i nepoverljivoj crkvi pokazati da su njena pojavljivanja pred malim pastirima stvarna. Mesec dana kasnije, trinaestog oktobra se desilo poslednje čudo. Devica se pojavila kao Naša gospa od krvnice i zatražila da se na tom mestu podigne kapela u njenu čast. Najvažnije je bilo da je Devica obznanila kraj rata - Prvog svetskog rata, naravno koji je u to doba još besneo. Desilo se veliko obećano čudo pred hiljadama vernika, koji su izašli na sveto mesto. Sunce se kretalo strelovitom brzinom i okretalo oko svoje ose.

Prisutni su rekli da je sunce ličilo na vatrenu zvezdu koja se ustremila

ka Zemlji. Sedamdeset hiljada ljudi je klečalo pred neobičnom pojavom. Čudo je odagnalo sumnje iz svih srca. Taj događaj je podsećao na zbivanja iz Biblije. Nazvan je „čudom Sunca“. Hrišćani su ga prigrlili kao neporeciv dokaz moći svog božanstva. Rat se zaista završio nekoliko meseci kasnije, baš kao što je Lusija, vizionarka iz Fatima predvidela.

Čudo iz Fatima se ubrzo pročulo po čitavom svetu. Lusija de Žezus je postala oprezna. Stupila je u školu sestara Santa Dorotea u Oportu 1921. godine i otputovala u Španiju. Tamo je provela nekoliko godina. U njoj je sazrevala religiozna svest. Godine 1946. se pridružila karmelićankama. Zaredila se 1949. godine u manastiru svete Tereze.

Susret sestre Lusije i Albina Lućanija je zamišljen kao ućtiv razgovor od nekoliko minuta. Trajao je više od dva sata. Nije bilo govora o prikazama, vizijama ili „trećoj tajni“. Don Albino i sestra Lusija su u prisustvu krotkog oca Lorencija razgovarali o velikom broju tema. Verovatno nisu hteli da raspravljaju o ozbiljnim religioznim, političkim, nacionalnim i internacionalnim pitanjima u vezi sa sestrom Lusijom. Časna sestra se, suočena s dobrodušnim osmehom don Albina, požalila na odsustvo vere kod mladeži i na ravnodušnost starijih na tu pojavu. Don Albino se blaženo osmehivao.

Složio se da svet prolazi kroz teška iskušenja, ali nije krivio mladež za ravnodušnost i neposvećenost.

Vreme je prestalo da bude važno, dok su dva sveštenika pijuckali kafu, nadahnuto razgovarajući u sobi punoj spokoja. Najedanput je zavladala tišina.

Odjeknuo je duboki glas od kog su se zidovi zatresli. Natprirodni sjaj se u deliću sekunde razastro preko svega u prostoriji.

„A što se vas tiče, dragi patrijarše, čeka vas Hristova kruna i njegova sudbina.“

Prestravljeni i vidno uzdrmani otac Lorenci se zagleda u sestru Lusiju. Mogao se zakleti da su neobične reči došle s njenih usana.

Pribrani i spokojni don Albino pogleda svog sekretara, a zatim i staru sluškinju božju. Odmah je shvatio da je zagonetna poruka njemu upućena, ali ga to nije nimalo uznemirilo. Naprotiv. Samo je lagano sklopio oči. Pokušao je da shvati šta se desilo.

„Don Albino“, zamuckivao je otac Lorenci. Pokušao je da povрати dah.

Patrijarh podiže ruku. Iskao je tišinu. Nije hteo da prekine vizionarski trans časne sestre. Don Albino nije znao čemu prisustvuje. Da li je to predskazanje? Upozorenje? Ili prisustvuju buncanju osobe preosetljive na nesvakidašnja energetska strujanja?

Da je neko tada video časnu sestru, pomislio bi da spava u stolici, s jednom rukom na stolu. Dvojici sveštenika bilo je jasno da sestra Lusija ne

spava. Bila je tu, ali je drugi svet zborio kroz nju. Lorenci nikad nije video osobu u transu, ali don Albino, očigledno bliži sličnim duhovnim fenomenima, nije pokazao zbunjenost. Nije spuštao ruku. I dalje je zahtevao tišinu.

„Neotkrivena tajna se tiče tvoje smrti“, nastavio je neobični glas iz Lusijinih usta. Govorio je potpuno različitim tonom. „Bog će oprostiti, Gospod će oprostiti.“

Lorenci se tresao, rastrzan između straha i religioznog zanosa.

Sestra Lusija je trenutak kasnije otvorila oči. Povratila je prijatni izraz koji je imala kad se pojavila u sobi.

„Hoćete li još malo kafe, vaša ekselencijo?“ pitala je.

„Da, sestro, molim vas“, odgovori Lucani. Gledao je pravo u oči. Ni na koji način nije reagovao na neobične reči, koje je upravo čuo. „Poznato vam je koliko volim kafu.“

Dok su išli ka autu koji će ih odvesti do Fatime, Lorenci je zbunjeno i znatiželjno posmatrao patrijarha. Nekako je skupio hrabrost, nemoćan da se odupre radoznalosti.

„Don Albino, ne znam šta da mislim o svemu što se dogodilo.“

Venecijanski patrijarh zastade i položi ruku na sekretarovo rame. Nekoliko sekundi ga je posmatrao s uobičajenim spokojstvom. Navikao se na tu kardinalovu osobinu, otkad je, pre godinu dana, stupio u njegovu službu.

„Smiri se, oče Lorenci. Rekao bih da je sestra Lusija veoma zanimljiva osoba. Da li se slažeš sa mnom?“ Prelat nastavi da hoda. Kradom je gurao u džep parče papira koje mu je dala sestra Lusija.

Nikad nisu pomenuli čudnovati incident.

Poglavlje 17

Sari se činilo da je londonska tmina gusta, gotovo neprobijna, kad je stupila na Bridž strit, preko puta Big Bena. Najčueniji sat na svetu je pokazivao da je ponoć blizu. Skrenula je levo i potrčala ka Vestminsterskom mostu. Na njemu je bilo nekoliko ljudi. To je malo umirilo, kao i činjenica da je London grad s najvećim brojem kamera za nadzor na svetu. Oduprla se nagonu da pozove taksi. Morala je da obavi jedan posao. Posmatrala je gigantsko Londonsko oko u daljini, Ferisov točak.

Nastavi, hrabrila je samu sebe.

Prešla je most i produžila Vestminster Bridž roudom. Skrenula je levo na Belvedere roud. Planirala je da uđe u prvu telefonsku govornicu. Šetala je i šetala, ali nije naišla ni na jednu od njih. Konačno je ugledala jednu, pored Vaterlo bridža. Podigla je slušalicu. Ovog puta nije koristila kreditnu karticu.

„Dobro veče. Htela bih da telefoniram na račun pozvanog... Moje ime?... Uh, Greg Sanders“, rekla je. Zvučala je smeteno i neubedljivo. Operater nije obraćao pažnju na ženski glas koji se izdavao za muškarca. Zamolio je da sačeka.

Sara je trenutak kasnije čula zvonjavu i ženski glas.

„Greg?“

„Natali, nije Greg. To sam ja, Sara.“

„Sara?“ Zvučala je prilično iznenađeno. Natali je dugo godina bila njena šefica. Hladnokrvna reporterka nikad nije zvučala tako nespokojno.

„Da, ja sam. Moram da te zamolim za ogromnu uslugu.“ Ispričala je šefici i prijateljici sve što joj se dogodilo otkad se vratila u London. Govorila je užurbano ali jasno, s ozbiljnošću kakva se može očekivati od profesionalnog novinara.

„Moraš da se obratiš policiji“, zaključila je Natali, odmah nakon što je saslušala koleginicinu ispovest.

„Neću, Natali. Ne mogu. Nikome ne verujem. Potrebna mi je usluga. Ne moraš da mrdneš iz kuće. Molim te, Natali. Nemam kome da se

obratim.“

Zavladala je neprijatna tišina dok je Natali razmišljala. Uvek su se pomagale. Sara je bila njena prijateljica, ako ne računamo sporadične jutarnje izlive gneva. Bila je i jedna od najboljih reportera u svetski poznatoj novinskoj agenciji.

„Naravno da ću ti pomoći. Šta ti treba?“

„Hvala ti, Natali.“

„Ne zahvaljuj mi se. Reci mi šta hoćeš, pre nego što se predomislim.“

„Samo mi reci gde je trg kralja Vihjama IV.“

„To je sve?“

„Da.“

„Evo odmah. Hoćeš da te ponovo nazovem ili ćeš ostati na vezi?“

„Šta god ti više odgovara. Ti plaćaš.“

„Tako je. Nemoj da prekidaš.“ Sara je čula povlačenje stolice. Natali je kuckala po kompjuterskoj tastaturi. „Trg kralja Vilijama IV“, ponovila je, više tastaturi nego Sari.

„Da.“

„Samo sekundicu.“ Jedna... dve... tri... četiri... prošlo je pet sekundi.

„Zar stvarno ne znaš zašto te ti ljudi gone?“

„Nemam pojma.“

„Sad će da se pojavi, spremi se.“ Njen ton se promenio iz reporterski radoznalog u nasnimljeni glas operatera. „Evo ga. Hoću reći, nema ga. Samo vrtovi u Kristal Palasu nose to ime. Ali, čekaj malo, postoji i ulica s tim imenom. Između Stranda i Čering Kros rouda. Mora da je to. Nema trga kralja Vilijama IV.“

„Da li si sigurna?“

„Jesam. Mora da si pogrešila.“

„Nisam. Nema šanse. Osoba koja mi je rekla to ime skrenula mi je pažnju da sigurno nisam čula za taj trg. Pomislila sam da je na nekom zabačenom mestu, a ne da ne postoji.“

„Ali ne postoji. Čekaj da obavim još jednu pretragu.“

„Mora da je tu negde.“

„Pa, ako baš hoćeš, pitaj nekog pajkana.“

„Nemam vremena za šalu, Natali.“

„Čekaj da vidim. Vilijam IV. Rođen je 1765. Kralj Ujedinjenog Kraljevstva i Hanovera od 1830. do 1837. godine. Sin Džordža IV. Pretposlednji kralj dinastije Hanover. Za vladavine je stekao nadimak Moreplovac. Učvrstio je izborni sistem, zabranio ropstvo i dečji rad u kraljevstvu. Počinje da mi se sviđa.“

„Natali, ne trebaju mi lekcije iz istorije. Imaš li nešto drugo?“

„Nemam. Nasledila ga je kraljica Viktorija. Pogledaću na Guglu.“

Čula je tiho kuckanje po tastaturi. „Čekaj malo...”

„Da li si nešto pronašla?”

„Zanimljivo.”

„Šta?”

„Trg Vilijama IV. Evo ga.”

„Hajde, reci mi!” Sara je gotovo kriknula, nesposobna da obuzda nestrpljenje.

„To je bilo prvobitno ime Trafalgar skvera.”

„Ozbiljno?”

„Da, nema sumnje. Trafalgar skver se zvao trg kralja Vilijama IV.”

„Milion puta hvala, Natali. Možda si mi spasla život.”

„Ili nisam.”

„Videćemo se.”

„O, Saro...” , rekla je Natali.

„Da?”

„Ne zaboravi na mene ako se domogneš dobre priče.”

Poglavlje 18

Trafalgar skver je bio najprometniji trg u čitavom Londonu, omiljeno mesto za sastanke prijatelja, komemoracije, proslave i izlive nacionalnog oduševljenja.

Trg je ostavljao čarobni utisak zahvaljujući ogromnim palatama, dvema fontanama i gigantskom granitnom korintskom stubu visokom šezdeset dva metra, okrunjenim statuom admirala Nelsona, heroja nacije, palog u pobedonosnoj bici. Turisti i lokalni živalj nisu bih ravnodušni prema njegovim čarima. Četiri velika bronzana lava, navodno načinjena od pretopljenih topova poražene francuske flote, opkoljavala su stub, upotpunjujući sliku imperijalne moći.

Četiri pijedestala su krasili uglove trga. Severoistočni je nosio statu kralja Džordža IV. Jugoistočni, generala ser Čarlsa Džejmsa Nejpijera, osvajača Pakistana, a jugozapadni, generala Hevloka. Četvrti pijedestal su krasila privremena rešenja, zato što javnost nikad nije postigla jedinstven stav ko će na njemu stajati. Prvobitna zamisao je predviđala da na njemu stoji statua kralja Vilijama IV. Nedostatak novca je sprečio ostvarenje te zamisli. Tako je kralj, zaslužan za izgled veličanstvenog trga, ostao prikraćen za statu.

I u ovo doba noći je na trgu bilo dosta sveta, uglavnom turista i parova. Sari niko nije izgledao sumnjivo, ali je svako mogao biti opasan. Automobili, limuzine, taksiji, kola hitne pomoći, autobusi, mopedi i bicikli su neprestano kružili oko trga.

U pozadini se dizao Slavluk admiraliteta, izgrađen u čast kraljice Viktorije, na početku velike avenije koja vodi do Bakingemske palate. Na istočnoj strani trga je bila crkva svetog Martina u polju, Južnoafrička kuća i Strand, koji je povezivao Vestminster s gradom. Najzanimljivija ulica u našoj priči bio je Čering Kros roud u četvrti Soho, najboemskijem delu grada Londona, zato što se Sarin taksi zaustavio na uglu Grejt Njuport strita.

Sara Monteiro je izašla iz taksija. Posle telefonskog poziva je otišla na stanicu Vaterlo. Izložila se opasnosti povukavši tri stotine funti iz ATM

mašina, da bi ubuduće mogla da plaća gotovinom. Odlučila je da više ne gura glavu u lavlje čeljusti i zamolila taksistu da je izbací osam stotina metara dalje od odredišta.

Sara je obišla trg. Prišla mu je s juga, nizbrdo, pored Kanadske kuće. Hodala je opreznim, sitnim korakom. Povremeno se osvrkala. Prešla je put ispred Nacionalne galerije i posle nekoliko koraka stigla do centralnog stepeništa što vodi ka trgu.

Zastala je, posmatrajući trg, fontane, Nelsonov stub i naročito ljude. Oni su bili najvažniji, pošto od njih preta opasnost. Tmurnim pogledom je prelazila preko fasada dalekih zdanja. Mogući ubica je mogao biti bilo gde, spreman da neopazice utuli njen život.

Konačno ga je opazila. Bio je to čistač u zeleno-žutoj fluorescentnoj odeći, kakvih je na trgu bilo mnogo. Podsetio je na onog kog je pre nekoliko sati videla kroz prozor stana. Verovatno uzalud strahuje, pomislila je. Ovaj tip neće da stavi ruku preko usta, da bi pričao u majušni uređaj za komunikaciju, kao progonioci u podzemnoj železnici, ali je imao voki-toki, iako čistačima tako nešto ne treba na poslu. Ne, ovaj čovek je ili Rafael kog je otac pomenuo, ili... ali, bolje da ne misli o tome.

Nastavila je. Nastojala je da se pomeša s prolaznicima. Naglo se okrenula, pokušavajući da pronađe svog čistača. Osmotrla je i njegove kolege. Nisu pokušavali da prikríju svoje prisustvu, u stvari, nisu marili za Saru Monteiro ili bilo kog drugog. Svako je spokojno čistio svoj deo trga.

Pitala se ko od njih može biti Rafael.

Svakog trenutka su je mogli odvući u kola u prolazu. Jedan dobar hitac bi prekinuo njen stihijski beg. Toliko filmova, toliko scena i teorija joj je projurilo kroz glavu. Obuze je vrtoglavica i napad slabosti. Ljudi, ljudi i još ljudi na sve strane.

„Sara Monteiro?“ Neko je pozvao po imenu. Čistač. „Pođi za mnom. Veruj mi.“ Uhvatio je za ruku, ne čekajući njen pristanak. Probijali su se kroz svetinu, ka rubu trga.

„Kuda idemo?“ Nije bilo odgovora. „Da li si ti Rafael?“, pitala ga je Sara, naglo oporavljena od vrtoglavice.

Oštro zujanje dopre iz džepa čistačeve uniforme. Videla je kako vadi radio i čula kako govori na italijanskom.

„Laporto alla centrale... Sì, l'obiettivo e con me... Negativo. Non posso rifinirla qui... Benissimo.“

Nije razumela o čemu govori, ali je zapazila da je glas iz radija snažan i šupalj. Očigledno je pripadao zapovedniku. Da li je ovaj čovek Rafael ili jedan od onih koji pokušavaju da je ubiju?

Njen otac je spomenuo Rafaela, jednog čoveka, samo jednog. Sara pokuša da se otrgne iz čistačevog stiska, ali je on čvrsto držao.

„Ne budali. Nema potrebe za primenom sile. Ali, ako bude neophodna...“ Bio je to mudar savet.

Učinila je sve da ne bude uhvaćena, ali šta je sad mogla da uradi? Možda je njen otac pogrešio u izboru mesta sastanka. Grozno je poginuti, ne znajući zašto. Pa, neka bude. Ponovo se osetila nemoćno i poraženo.

Ali, Sarina sudbina još nije bila zapečaćena. Crna kola se pojavila više iz jedne od pokrajnjih ulica, između statue ser Henrija Hevloka i i Nelsonovog stuba. Zaustavila su se, uz prodornu škripu guma.

„Ja ću se pobrinuti za nju“, reče čovek iz automobila.

Sara se trгла zbog uznemirujućeg osećaja već viđenog. Instinktivno je osetila veliku opasnost. Setila se gde ga je videla. Taj čovek je gonio i pucao za njom u podzemnoj železnici.

„*Va bene*“, reče čistač.

Čovek iz auta bez reči gurnu Saru ka vozilu. Ubacio je na zadnje sedište i seo na suvozačko. Auto krenu punom brzinom.

Proučavala je čoveka koji je gurnuo u auto, dok su odmicali ka Parlament stritu, sredovečnog muškarca, smirenih kretnji. Nije mogla da misli od vrtloga osećanja, sumnji i briga.

„Ko ste vi?“, pitala je. Tišina. Nije zavredela ni pogled u retrovizor. „Ko ste vi?“

Nije bilo odgovora.

Vozač je, po Sarinoj nepouzdanoj proceni, stao posle nekih pola sata. Dvojica ljudi nestadoše s vidika. Vratio se samo jedan, onaj koji je preuzeo od čistača. Seo je za upravljač. Nekoliko minuta kasnije su usporili, na ulazu u prestižnu četvrt.

Srce joj je poskočilo u grudima. Možda je brojala poslednje minute. Otvorila su se automatska garažna vrata. Parkirali su se pored sjajnog „jaguara“.

Izašli su iz automobila.

„Pođi sa mnom“, naredio je nepoznati ledenim glasom. Otvorio je zadnja vrata „jaguara“. Sara je ušla u automobil bez otezanja.

„Gde idemo?“ Nije odgovorio. „Dosta mi je takvog ponašanja. Neću se mirno prepustiti sudbini. Šta nameravate da učinite sa mnom?“

„Ne brini, neću te ukloniti dok ne saznam kakva blaga čuvaš“, govorio je znatno prijatnijim glasom. „Šta misliš, kakvu ti je pomoć otac poslao?“

„Ko si ti?“

„Ja sam Rafael. Večeras ćeš biti moja gošća.“

Poglavlje 19

Pekoreli,

20. Mart 1979. godine

Noć je već dobroano odmakla. Karmine Mino Pekoreli je još sedeo u kancelariji na Vija Oraciju. Radio je na poslednjim detaljima sledećeg broja *Oservatorio politica*. Pekoreli je znao da njegov nedeljnik vređa ukus tankočutnih ljudi koji su se neretko sučeljavali s njim zbog sklonosti da kopa po skandalima i otkriva gnusne priče, pune neproverenih podataka i laži. To ga nije brinulo. Imao je obavezu prema čitaocima. Cenili su njegov rad. *Oservatorio* je nudio podatke o vezama poznatih s tajnim organizacijama, zloupotrebama vladinog novca, nerešenim ubistvima i slične gadosti.

Pekoreli, čovek pedesetih godina, ponosio se ekskluzivnim, poverljivim izvorima informacija, nedostupnim drugim reporterima. Pretpostavljalo se da uspeh duguje izvorima na visokim položajima. Govorilo se da često posećuje sastanke medijskih mogula da bi učvrstio veze s moćnicima. Časopis je dobijao novac od uticajnog političara, upravitelja dobrog dela italijanskih državnih poslova.

Novinar s advokatskim obrazovanjem sedeo je u udobnoj, direktorskoj fotelji, za svojim stolom, s nogama na stočiću za kafu. Ramenom je pridržavao slušalicu. Vodio je važan razgovor, s mnogo predloga, upadica i suptilnih nagoveštaja. Iskrivio je usne u blagi, samozadovoljni osmeh, što je bio znak da razgovor teče u dobrom pravcu.

Telefonski razgovor nije imao veze s novim brojem časopisa. Pekoreli je pokušavao da uveća lično bogatstvo manipulacijom, bolje reći ucenom. Koristio je izvesnu informaciju kao polugu pritiska. Njeno objavljivanje naudilo bi sagovorniku. Nije to bio običan čovek, već veliki majstor italijanske masonske lože *Propaganda Due*, ili P2. Zvao se Ličo Đeli. Pekoreli je pripadao toj loži.

„Predlažem da se sretnemo, da bismo o ovom natenane

porazgovarali“, predloži Đeli.

„Važi.“

„Šta kažeš na večeru, sutra u Rimu?“

„To je sjajna ideja“, odgovori novinar. „Ne zaboravi da poneseš pare.“

„Šta mi garantuje da se nećeš kasnije poslužiti tom informacijom? Zar ne shvataš koliko nevolja ćeš prouzrokovati organizaciji ako objaviš taj spisak?“

„Ovo je novinarstvo, Ličo. Čisto novinarstvo.“

„Znam ja koliko ti držiš do novinarstva. Ko mi garantuje da nećeš pokušati da iscediš još 'novinarstva' u budućnosti?“

„Petnaest miliončića je više nego zadovoljavajuća garancija.“

„Petnaest mihona!“, ponovio je sagovornik, na granici urlika. Usledila je tišina. Đeli nije bio u situaciji da se raspravlja. „Nismo spominjali toliku sumu, Mino.“

„Da, znam. Procenio sam da podaci toliko vrede.“

„Spisak ne vredi petnaest miliona.“

„Imaš pravo kad kažeš da spisak članova P2 ne vredi tih para. A opet, ultratajni spisak P1, obogaćen izvesnim podacima, vredi toliko. Dobro znaš da će ti se podrška naprećac osuti, ako ga objavim.“ Mino je mleo, svestan da sagovornik doživljava njegove reči kao nemilosrdnu pretnju. „Ubistvo pape Jovana Pavla I i pomoć koju ste ti i tvoj šef ponudili Mariju da dovede Mora na vlast vrede mnogo više.“

„Uvek smo koristili tvoj list, Mino. Zašto si se najedanput okrenuo protiv nas? Zar ti ne dajemo dovoljno?“

„Petnaest miliona će biti sasvim dovoljni. Objaviću P2 spisak. Ionako je mnogima poznat. Kad ga vidiš u časopisu, znaćeš da je drugi u pripremi. Razmisli o tome. Shvatićeš da je tako najbolje za tebe i ostale.“

„Sutra ćemo za večerom raspraviti o svim pojedinostima. Moraš da spustiš cenu.“

„Neću to učiniti. Ponesi pare, pa neće biti problema.“

Petnaest miliona je odgovarajuća suma. Neće se ustezati da je poveća, pogotovo ako Đeli bude otezao s plaćanjem.

„U redu. Siguran sam. Sve će biti u redu. Laku noć“, reče Đeli. „Vidimo se u osam, na uobičajenom mestu.“ Prekinuo je vezu.

Dobro raspoloženi Mino Pekoreli ugasi svetla u kancelariji. Zaključao je vrata i krenuo ka automobilu. Sve je išlo po planu. Nije znao da Đeli, baš u tom trenutku, telefonira važnom članu italijanske vlade, da bi ga izvestio o rezultatima pregovora.

„Mino se ne da ubediti. Odbija svaku saradnju. Objaviće sav materijal, ako mu ne platimo“, govorio je Đeli.

„Ne znam šta ga je spopalo. Kako je došao na tu ideju?“, vajkala se

osoba s druge strane žice.

„Ako mu platimo, ponovo će nas uceniti. Ne možemo mu verovati. Previše zna.“

„Ne brini, Ličo. Smatraj da je problem rešen. Neće nas uznemiravati. Dali smo mu dosta, možda i previše prilika. Oglušio se o glas razuma. Niko mu nije kriv.“

„*Ciao, Giulio* “

„*Ciao, Licio.* “

Ulica je bila pusta, a on nije mogao da se seti gde je parkirao automobil. Život je takav. Novinarstvo je imalo svojih prednosti. U ovom slučaju mu je pomoglo da lako zaradi veliku sumu novca. Bilo bi glupo da se opterećuje kajanjem ili grizom savesti, pogotovo kad zna da će oteti pare bogatašima. Možda je postupio beskrupulozno ali u njemu još nije umro osećaj za pravdu. Nikad mu ne bi palo na pamet da iskoristi nekog ko nema da plati. Muvator Đeli, do grla zaglibljen u sumnjive poslove, čovek koji se obogatio na tuđoj muciji ne birajući sredstva, zaslužuje čušku od Karmina Pekorelija.

Ostavio je kola na kraju ulice, blizu raskrsnice. Otvorio je vratai seo za volan. Nečija ruka ga je sprečila da zatvori vrata. Neko ga je zgrabio za kosu i cimnuo nazad. Nepoznati je pustio vrata i potegao pištolj. Nabio je cev Pekoreliju u usta i dvaput povukao obarač.

Problem Liča Đelija bio je rešen.

Poglavlje 20

Čovek koji se predstavio kao Rafael vozio je oprezno, da ne bi privukao pažnju. Činilo se da zna šta radi. Podigao je paket sa suvozačkog sedišta. Ponudio ga je Sari.

„Šta je to?“, pitala je.

„Hrana.“

„Nisam gladna.“

„Pojeo bih nešto, da sam na vašem mestu. Hamburger i 'koka kola' nisu dovoljni za celu noć.“

„Otkud znate...“, učitala je usred rečenice. Znala je odgovor na pitanje, „Zaboravi.“

Bila je zbunjena. Ovaj čovek je gonio i pucao na nju u podzemnoj železnici. Nije bilo sumnje u to. A opet tvrdi da je Rafael, njen zaštitnik, osoba od očevo poverenja. Da li je obmanjuje? Da, sigurno je to posredi. Svakog časa će se pojaviti njegov pretpostavljeni. Podvrći će je okrutnom ispitivanju. Potom će je ubiti, bez obzira na rezultate ispitivanja. I sve to zbog spiska o kom su oni mnogo više znali od nje.

„Pretpostavljam da imate mnogo pitanja za mene“, progovori Rafael.

„Uh?“ Sara nije očekivala ovakav pristup.

Zavladala je tišina. Činilo se da ne smeta čoveku za volanom. Mirno je vozio. Delovao je zadovoljno, kao da ga Sarine muke zabavljaju. Možda uvek tako izgleda. Njena mašta radila je punom parom.

„Stojim vam na usluzi“ reče Rafael. Pokušavao je da je smiri. Sari se, uprkos njegovom savršenom engleskom, činilo da joj naređuje.

„Prvo što ću vas pitati jeste zašto ste pokušali da me ubijete u podzemnoj železnici.“

„Da li sam pokušao da vas ubijem?“

„Jeste. Dobro znate o čemu govorim.“

„Hmm.“

„Poričete li?“

„Reći ću vam nešto, da bih razvejabao vaše nedoumice, po tom pitanju.

Ne bismo razgovarali, da sam pucao s namerom da vas ubijem.“

„Šta se, do đavola, desilo u mom stanu? Možete li to da objasnite.“

„Da, mogu. Ali da li ste vi spremni da me saslušate?“, nastavi on u iskrenom tonu.

„Spremna ili ne, moram da znam. Nemam izbora.“

„Imate pravo“, priznade Rafael, s izveštačenim osmehom. Nastavio je.

„Da li ste čuli za Albina Lućanija?“

„Naravno da sam čula.“ Bila je uvređena Rafaelovim potcenjivačkim tonom. Ponašao se kao da ima posla s nezalicom.

„Albino Lućani je poznatiji kao Jovan Pavle I. Narod ga je zvao 'nasmejani papa'.“

Sara se prisetila papstva Jovana Pavla I. Nije se zanimala za religiozne teme, ali je znala da je taj papa kratko sedeo na tronu svetog Petra.

„Bio je papa samo nekoliko meseci.“

„Grešite“, ispravio je Rafael. „Albino Lućani je vladao tačno trideset tri dana, od avgusta do septembra 1978. godine.“

„Samo trideset tri dana?“

„Za neke veoma malo, a za neke previše. Jovan Pavle I je umro pod nerazjašnjenim okolnostima. Neki misle da je ubijen.“

„Pa, uvek ima ludaka koji veruju u teorije zavere.“

„Recite to Pjetru Saviotiju, javnom tužiocu rimske oblasti. Izgleda da je on jedan od 'ludaka' koji misle da sve okolnosti papine smrti nisu rasvetljene.“

„Ko bi želeo da ubije papu?“

„Postoji mnogo važnije pitanje od toga ko je ubio papu. Valja znati zašto je to neko učinio. Motiv zločina je važniji od identiteta počinioca.“

„U redu. Zašto je ubijen?“

„Dopustite mi da vam odgovorim pitanjem. Da li ste čuli za P2?“

„Ponešto. Da li je to neko tajno društvo?“

„Otprilike. To je skraćenica od *Propaganda Due*, italijanske masonske lože, stvorene s ciljem da ovlada političkom, vojnom, religioznom i ekonomskom vlašću na svim nivoima.“

Rafael je ukratko predstavio ovu organizaciju Sari. Osnovana je 1877. godine kao ogranak italijanskog Velikog orijenta. Ustanovili su je ljudi koji nisu mogli da osnuju sopstvenu ložu. Priča se da je početak šezdesetih dočekala sa jedva četrnaest članova. Članstvo je za godinu dana poraslo na hiljadu kad je Ličo Đeli postao veliki majstor. Organizacija je na vrhuncu brojala 2.400 ljudi, među kojima su bili generali, političari, sudije, televizijski moćnici, bankari, profesori, sveštenici, biskupi, kardinali i veliki broj ljudi različitih zanimanja i stepena moći. Italijanski Veliki orijent 1976. godine prekida veze s Ličom Đelijem i P2. Organizacija tako postaje

nezavisna loža, po strani od italijanske masonerije.

„Deli“, nastavio je Rafael, „nije odustao od svojih ambicija. Nastavio je da gradi mrežu za tajnu kontrolu italijanske vlade. Smislio je Plan za demokratski preporod lože P2. Lako je pretpostaviti da bi taj sistem bio totalitaran, umesto demokratski, kad se zna za Đelijeve simpatije prema fašizmu. Ako je suditi po vestima u tadašnjim medijima, moćnik iz senke je drugom polovinom sedamdesetih stigao nadomak ostvarenja cilja. Služio se metodama pozajmljenim od organizacija mafijaškog tipa. Rizik od preranog susreta sa Stvoriteljem je pretio svakom ko bi mu se našao na putu. Veliki broj ubistava, napada i masakara nosio je pečat lože P2.“

„Pa“, glasno je razmišljala Sara, „ako sam vas dobro razumela, tvrdite da je ova organizacija bila veoma zainteresovana za ubistvo Jovana Pavla I. Dobro, ali kakve ja veze imam s tim? Da li su mi ljudi iz P2 za petama? Zašto me progone?“

„Zato što vas je bog obdario veoma dragocenim spiskom, s imenima članova organizacije. Spisak je sastavljen pre više od dvadeset pet godina i do dana današnjeg nije ugledao svetlost dana. Veliki broj ljudi sa spiska više nije među živima, ali su drugi još tu. Mnogi će se naći u nebranom grožđu ako se spisak obelodani. Ti ljudi neće prezati od ubistva ako će ono sprečiti objavljivanje spiska.“

Prestala je da ga sluša. Od njegovih reči joj se zavrtilo u glavi. Spisak. Spisak u njenom posedu sadrži imena živih i mrtvih pripadnika *Propagande Due*, P2. Jedno ime s tog spiska je teško pritiska, čini je neodlučnom i nesigurnom. To je ime njenog oca, Raula Brandaoa Monteiro. Kako se on tu našao?

Rafael joj je pročitao misli, ali je odlučio da ništa ne kaže, da je pusti da sama dođe do neophodnih zaključaka.

„Da li ste vi član P2?“

Rafael je kratko razmišljao pre nego što je odgovorio. „Pripadam moćnijoj organizaciji. Sledim plan koji obuhvata i P2.“

„Ne razumem.“ Devojka je uzdahnula, svesna da se uplela u gustu i slojevituu mrežu. Najbolje je da krene ka istini direktno, bez uvijanja.

„P2 vam je za petama“, nastavi Rafael. „Što se mojih veza s njima tiče, mogu da vam kažem da su odnedavno prekinute, preciznije otkad ste ušli u moj automobil. Zapravo, bio sam krtica u njihovim redovima.“

„Krtica?“

„Ako ne možeš da učiniš ništa protiv svojih neprijatelja, pridruži im se. Uništi ih iznutra. Gotovo je s mojom karijerom krtice. P2 više ne juri samo vas, već i mene. Verujte mi, pronaći će nas, pre ili kasnije.“

„Kakav je smisao ovog razgovora, ako nam smrt ne gine?“

„Sve zavisi od poteza koje ćemo tad povući“, Rafael se neubedljivo

osmehnuo. „Imate li spisak sa sobom?“

Sara je izvukla papire iz džepa jakne. Odabrala je dve strane sa spisakom i pružila Rafaelu. Razgledao ih je u tišini, ne smanjujući brzinu. Vratio ih je posle nekoliko minuta.

„Da li prepoznajete neko ime, izuzev očevo?“

„Pa, sigurna sam, na osnovu onog što ste mi rekli, da bih na Guglu lako našla podatke o ostalima.“

„Možda ste u pravu. Ali pogledajte ih malo bolje.“

Sara je pogledala spisak. Proučavala je red po red. Više se nije čudila zbog obilja italijanskih imena. Primetila je da su brojevi pored svakog imena nasumično raspoređeni i da ne slede lako prepoznatljiv obrazac. Posle svakog broja je sledilo slovo, a ponegde dva ili tri.

„Brojevi su naizgled nasumice raspoređeni. Ni slova ne slede neki logički red.“

„To su registracioni brojevi unutar organizacije. Slova znače mesto porekla. Na primer“, posegnuo je ka papirima u Sarinim rukama, „evo ovaj red, koji se bavi velikim majstorom: '440 ARZ, Ličo Đeli' Njegov registracioni broj je 440. On je iz Areca. Shvatate li?“

„Da“, odgovori Sara. Pogled joj se zaustavi na za nju najvažnijem imenu: 84 PRT Raul Brandao Monteiro.

„PRT. Portugal.“

„Saro, to se desilo pre vašeg rođenja.“

„I pre vašeg.“

Njen komentar je izazvao osmeh.

„Imao sam pet-šest godina.“

Nastavila je da proučava papir dok nije našla još jedno poznato ime.

„Ovo ime i ovo MIL je iz...?“

„Milana. Ali, ne zavaravajte se. U to doba se nije bavio politikom. A ovaj više nije član P2.“

„Da, ali je bio. Predsednik italijanske vlade? Ovo je ogromna stvar. Ne znam šta da mislim?“

„Nemojte da mislite.“

Zagnjurila se u spisak. Prestrašila se, kad je shvatila potencijal skandala. Kao da to nije dovoljno i očevo ime je na tom spisku. Koliko je on upleten? Koliki je uticaj penzionisanog kapetana Raula Brandaoa Monteiroa?

„Šta predstavljaju beleške na marginama?“, pitala je. Pokušavala je da potisne bolne misli.

„Pomenute beleške daju ovom spisku neprocenjivu vrednost. To su rukom pisane napomene Jovana Pavla I.“

„Najozbiljnije?“

„Da.“

„I šta u njima piše?“

„To je klasifikacija. Podvlačio je imena i zanimanja onih koje je poznavao. Na primer, pogledaj ovo ime, Žan-Mari Vilo: *cardinal segretario di stato*. Što će reći, kardinal državni sekretar Vatikana.“

„Da li je on bio član P2?“

„Naravno.“

„Šta je ovo? Da li su to papine beleške? A ovaj ključ?“ Sara mu je dodala papir s na brzinu ispisanim znacima. Pažljivo ih je pročitao.

18,15-34, H, 2,23, V, II

Dio bisogna e IO fare lo. Suo augurio Y mio comando

GCT(15)-9, 30-31,15,16, 2, 21, 6-14,11,16,16, 2, 20

„Šta to znači?“

„To je volja božja i ja ću je izvršiti. Njegova želja za mene je zapovest’ Na ne naročito dobrom italijanskom.“

Rafael je, nekoliko sekundi kasnije, napravio polukružno okretanje.

„Šta nije u redu?“, pitala je Sara.

„Srešćemo se s nekim.“

„S kim?“

„S nekim ko zna.“

„Ko zna šta?“

Rafael je vozio vrlo brzo po uskim uličicama. Nije bio preterano raspoložen da odgovara na pitanja.

„Neko ko zna šta? Da li ste nešto videli na tom papiru?“

Vozili su se znatno širom ulicom. Skrenuli su ka istoku. Rafael je dodao gas, kao da se nimalo ne brine zbog policije u patrolnim kolima s kojima su se malopre mimošli.

„Jesam“, konačno prozbori Rafael. Ponašao se kao da je ta reč dovoljna. Dohvatio je mobilni.

„Šta ste videli?“, insistirala je usplahirena Sara.

„Šifru.“

Poglavlje 21

„Bentli“ se lagano kretao po uskom, zemljanom putu, oivičenom potkresanom živom ogradom. Put je povezivao privatni posed s glavnim drumom.

Automobil je, tri kilometra od glavnog druma, usporio ispred ogromne kapije. U kolima je morao biti neko veoma blizak gospodaru poseda. Vozač nije morao da stane, niti da obavesti putnika na zadnjem sedištu. Kapija se automatski otvorila.

Kola su se konačno zaustavila ispred tri stepenika koja su vodila do ulaznih vrata. Putnik nije čekao da vozač otvori vrata automobila, kao što je pristojnost nalagala, već je izjurio iz automobila. Nije zvonio, već je ukucao šestocifrenu šifru na ulazu. Pažljivo je otesao prašinu s elegantnog Armanijevog odela, pre nego što je ušao u kuću.

Gospodar gazdinstva ili preciznije veliki majstor čekao ga je u salonu, ne zato što je to bilo uobičajeno ili najpogodnije mesto za primanje gostiju, već zato što su poslovi koje je te večeri valjalo obaviti zahtevali veći prostor. Starac je slušao nekog na telefonu. Poplaveo je od gneva.

Pridošlica je brzo shvatila da je nešto krenulo po zlu. Ako je dobio tačne podatke o ishodu londonske misije, Džefri Barns je napravio ozbiljnu grešku. Pomoćnik je pročistio grlo, da bi bio siguran da ga je gospodar opazio.

Starac podiže pogled. Pozdravio ga je klimanjem glavom. Pridošlica je načuljila uši, sa nadom da će čuti deo razgovora dok priprema piće. Starac je prekinuo vezu. Pomoćnik mu je, dao piće i seo.

„Izgleda da je od našeg razgovora bilo nekih promena“, rekao je.

Starac sede, s dubokim uzdahom na usnama. Retko kad se mogao videti u tom izdanju, iako se to sve češće događalo. Pomoćniku najedanput postade jasno da je u proteklih petnaest godina bliske saradnje s ovim čovekom, gledao kako postepeno propada. Bilo je to bolno iskustvo za nekog ko je video majstora na vrhuncu fizičkih i umnih sposobnosti.

„Situacija se na neverovatnan način promenila“, reče starac, nakon dva

gutljaja votke. „Desilo se nešto neočekivano, nešto što dovodi u pitanje čitav plan.“

„Čuo sam da pominjete krticu.“ Među njima nije bilo tajni. „Džefri Barns ima izdajnika u svojim redovima?“

Starac isprazni čašu.

„Eh, kad bi tako bilo“, promrmljao je.

„Ali, kako je to moguće?“ Pomoćnik ga je posmatrao s mešavinom neverice i zabrinutosti. Odgovor je bio očigledan.

„To nije smelo da se dogodi.“

„Krtica u našim redovima? Ne mogu da pojmem.“

„Moraćeš.“

„Ali gde? Ovde u Italiji? Neko od naših članova?“

„Ne. U Gardi.“

„U Gardi? Pobogu. Znaš li ko je to?“

Starac klimnu. „Otkrio se.“

„Ko je to?“, zabrinuto upita pomoćnik. „Ubiću ga golim rukama. Prvo ću se postarati da shvati zašto ga šaljem u pakao.“

„Džek“, hladno će starac.

„Džek? Koji Džek?“

„Džek Pejn“, reče Majstor. Čutao je neko vreme. Čekao je da pomoćnik obradi informaciju.

„Ali ko je on?“

„Naredio sam istragu, ali nas to nigde neće odvesti. Njegov pravi identitet je dobro skriven.“

„Mora biti. Inače bi ga odavno otkrili.“

Starac ponovo uzdahnu.

„Ovo je neočekivani udarac. Moramo biti brzi.“

Pomoćnik ustade. Još se oporavljao od šokantnih vesti. Vreme je za donošenje hladnokrvnih, trezvenih odluka.

„Šta je tu je. Usmerićemo se na uklanjanje prvobitne mete. Kako napredujemo po tom pitanju?“

„Ne shvataš šta se događa. Ona je s njim. Ako se dočepamo jednog od njih, imaćemo i drugog“, reče starac i ustade.

„Da li situacija iziskuje put u London?“

„Mislim da to nije neophodno. Držaćemo se plana, ali s maksimalnim oprezom. Krtica možda priprema iznenađenje. CIA će ih pre ili kasnije uhvatiti.“

„To bi moglo potrajati.“

„Kako bilo da bilo, put u London predstavljao bi dodatni pritisak na Barnsa. Učinio bi ga još nervoznijim.“

„Šta predlažeš?“

„Pripremi avion za planirani put. Prepustićemo posao Barnsu. Ne brini, uhvatiće ih. Niko ne može da živi, a da ne ostavi tragove.“

„Naročito u Londonu. Ne zaboravi da se udružila s osobom koja zna kako da nas izbegava.“

„Jasno mi je. Da poznaješ Džeka kao ja, znao bi da nije od onih koji izbegavaju borbu, čak i nakon što je promenio stranu. Mislim da ne želi da postane doživotni begunac.“

„Izdaću naređenja posadi.“

Starac je čuo signal za prijem faks signala, kad je njegov štićenik izašao iz salona. Mašina je progutala beli papir. Brzo ga je ispljunula na drugom kraju, s tekstom i fotografijom. Starac ga uze i pogleda sliku Džeka Pejna, čoveka koji se predstavljao kao Rafael. Na dnu papira se pojavila poruka ispisana velikim slovima.

PODACI NISU DOSTUPNI

Starac stegnu pesnicu i izgužva papir. Ponovo se razbesneo. „Nećeš se izvući, momče“, zakleo se. Ustao je i izašao iz sobe. Naslanjao se na štap, zbog onemoćale noge. Ima i drugog posla. Pogledao je u zgužvano parče hartije. Promrmljao je pre nego što ga je bacio: „Devojka će te dovesti do mene.“

Poglavlje 22

Pred njima se uzdizao veličanstveni Britanski muzej, riznica velikih i značajnih svedočanstava ljudske istorije i svetske kulture, dom za više od sedam miliona dragocenih predmeta, čuvar prošlosti ljudske rase.

„Jaguar“ se tiho parkirao ispred ogromne zgrade na Grejt Rasel stritu. Rafael i Sara krenuše prema visokoj ogradi od livenog gvožđa, okrunjenoj pozlaćenim šiljcima. Dvostruki agent je prišao malim vratima pored velike kapije. Iza njih je bio čuvar i stražarska kućica.

„Dobro veče“, pozdravio ga je Rafael.

„Dobro veče“, otpozdravi stražar. Žvakao je žvakaću gumu.

„Hteo bih da razgovaram s profesorom Džozefom Margulisom, molim vas.“

„S profesorom Džozefom Margulisom?“, kruto odvrati stražar.

„Da. Očekuje nas.“

„Samo trenutak.“ Telefonirao je iz stražarske kućice. Nije skidao pogled sa Sare. Rafael je pozvao profesora iz auta. Rekao mu je da moraju hitno da se sretnu. Naučnik je isprva oklevao, ali se ipak složio da ih primi. Britanski muzej se nametnuo kao mesto susreta, pošto je profesor danonoćno radio na pripremi izložbe.

Dugo čekanje je kod Sare, izazvalo bolne sumnje. Iskoristila ga je da pokrene neprijatnu, ali nezaobilaznu temu.

„Reci mi, kakva je uloga mog oca u ovoj priči? Kakva je njegova pozicija u organizaciji?“

„Nećeš to čuti od mene, već od njega.“

Revnosni stražar je završio razgovor. Pustio ih je unutra.

„Profesor Margulis je voljan da vas primi.“

„Hvala lepo.“

„Ovo nije prvi put da ga posećujete, zar ne?“

„Nije. Ali nikad nisam dolazio ovako kasno“, reče Rafael, s lažno stidljivim osmehom. Čuvar je promenio prvobitni, neprijateljski stav, koji je verovatno smatrao sastavnim delom svog posla. Ponašao se mnogo

ljubaznije.

Krenuli su ka glavnom ulazu u središtu zgrade. Krila su se oštro uzdizala, dajući zdanju oblik razvučenog slova U. Četrdeset pet korintskih stubova je ukrašavalo fasadu, dajući joj impozantni izgled. Nekoliko karijatida je pridržavalo trouglasti trem ispred veličanstvenog ulaza. Sara se sapplela na stepenicama koje su vodile do širokog odmorišta.

„Da je ovo tajna misija, odavno bi otkrili naše prisustvo“, reče Rafael ozbiljnim tonom.

„Da je ovo tajni zadatak, ne bismo razgovarali s čuvarem, niti bismo koristili glavni ulaz.“

„Imaš pravo.“

„A papa, Albino Lućani, kakvu ulogu on igra u svemu ovome?“

„On je hteo da razreši probleme.“

„Kako to misliš?“

„Umro je sa spisom članova lože u rukama. Poslao mu ga je član P2, advokat i novinar Karmine Pekoreli.“

„Pekoreli je izdavao nedeljnik, neku vrstu tabloida specijalizovanog za svakovrsne skandale. Koristio se razgranatom mrežom poznanstava u pribavljanju materijala“, napomenu Rafael. „Njegov list *Oservatorio politico* finansirao je bivši predsednik vlade, bliski prijatelj Lića Đelija, promotera P2 tokom šezdesetih i sedamdesetih. „Veliki majstor je bio pravi kameleon, manipulant bez principa. Podržavao je ekstremnu desnicu ili levicu, u zavisnosti od trenutnog interesa. Govorkalo se da je povezan sa svim političkim partijama, što mu je davalo širok manevarski prostor. Na primer, od lože P2 bi se teorijski očekivalo da se bore protiv svih poteza leve, ali to nije smetalo Đeliju da novčano pomogne stvaranje terorističke grupe, Crvenih brigada.“

„Dobro, ali zašto je Pekoreli poslao spisak papi?“ Sara se slabo snalazila u gomih imena i zakulisnih interesa, raspoređenih u širokom vremenskom rasponu.

„Nećeš mi verovati“, odgovori Rafael, „ali je to učinio zbog novca. Ucenio je Đelija. Sve se vrti oko ambicije i pohlepe. *Oservatorio politico* je u principu služio Đelijevim interesima, ali je Pekoreli u jednom trenutku shvatio da može ucenjivati šefa. Majstor nije uvideo da je Pekoreli od ljudi koji služe samo svom interesu, ako im se ukaže i najmanja prilika. Znao je dosta potencijalno štetnih podataka o Đeliju, pogotovo one vezane za finansijske skandale. Pekoreli je objavio skraćeni spisak članova P2, ali je verovatno imao još jedan, mnogo opasniji.“

Skraćeni spisak je, po Rafaelovom saznanju, stigao do Pavla VI. Nije izazvao veliku uzbunu, zato što je pontif bio veoma bolestan i zato što nije imao dovoljno petlje da napadne bolest koja je zahvatila srce Vatikana.

„Jovan Pavle I je, po stupanju na tron svetog Petra, dobio na uvid spisak članova P2. Ispitao je verodostojnost šokantnih informacija. Izgleda da se spremio da pomete pošast. Dobro je poznato da pripadnici crkvene hijerarhije ne mogu da budu članovi tajnih društava, suprotstavljenih crkvi. Zabrana naročito važi za sve masonske organizacije. Papa je ubijen sa spisakom pripadnika P2 u rukama.“

„Moguće je“, zaključio je Rafael, „da je Jovan Pavle I hteo da ovaj problem reši diskretno, u vatikanskom stilu. Možda je hteo da ukloni pripadnike lože s pozicija u crkvenoj hijerarhiji, ali bez skandala. Možda je napravio kopiju spiska za tajne arhive. Pretpostavljam da ih je Firenci tamo i našao. Nisam siguran kako će se sve ovo završiti. Najbolje je da se obratiš ocu ako imaš još pitanja.“

„Da pitam mog oca? Ali kakav je njegov udeo u svemu ovom?“

Zvuk koraka u susednom hodniku prekinuo je razgovor. Sara je upitno pogledala Rafaela.

„Zašto smo došli ovamo?“, pitala ga je tihim glasom.

„Da bismo dešifrovali tekst.“

Prišao im je debeljko šezdesetih godina u kaputu. Rafael je prepoznao svog prijatelja.

„Profesore Margulise.“

„Kako si, staro momče? Misliš da je ovo pravi čas da uznemiravaš čoveka božjeg?“

„Svako vreme je pravo vreme za boga.“

„Ko je ova žena?“

Profesor Džozef Margulis nije mnogo okolišao.

„Ona je moja prijateljica, Šeron... uh... Stoun, Šeron Stoun.“

„Šeron Stoun?“ ponovila je preneražena Sara.

„Drago mi je što smo se upoznali, gospođice Stoun.“ Potcenjivački je odmerio.

„Žao mi je, ali nisam oprao ruke.“

„Nema problema.“

Sara je posmatrala profesora. Pokušavala je da shvati čime se bavi.

„Radimo na tajnom zadatku od nacionalnog interesa“, reče Rafael. Zvučao je kao neko ko se šali. „Ne možemo ti reći o čemu je reč. Susreo sam se s nekom vrstom zagonetke, pa bih želeo da znam da li možeš da mi pomogneš.“ Izvadio je papir iz džepa. Predao ga je profesoru.

Krupajlija se gundajući zagledao u spisak. Pet minuta kasnije se probudio iz transa.

„Videću šta mogu da uradim. Sledite me.“

Prošli su izložbeni prostor u muzeju i pošli uz veliko stepenište. Nekoliko puta su skrenuli desno i levo. Ušli su u veoma dugi, mračni

hodnik.

„Ne pravite buku, da ne probudite mumije“, našalio se Margulis.

„Gde si upoznala ovog šašavka?“, pitao je Saru.

„Nije on...“, Sara pokuša da mu objasni.

„Upoznao sam je manastiru, u Rio de Žaneiru“, prekide je Rafael.

„Časna sestra, dakle?“, ironično se osmehnuo.

„Ne baš“, započe Sara, ali je Rafael stisnu za ruku.

„Stigli smo“, obznani Margulis i otvori dupla vrata koja su vodila u veliku salu, u kojoj je bilo mnogo polica s knjigama i nekoliko stolova u nizu. Videla ih je tek kad je Margulis upalio dve slabašne lampe. Osvetlile su prostor turobnom svetlošću. Ostavio je papire na stolu i krenuo ka polici s knjigama. „Ovde je negde. Evo je: kriptografija.“

„Da li vam je potrebna pomoć?“

„Nije. Samo ti sedi s curom.“

Rafael se okrete prema Sari. Pogledi su im se na trenutak susreli.

„Zašto si mu izbrbljao ta sranja?“, promrsila je.

„Rekao sam mu ono što želi da čuje.“

„I šta je to? Rekao si mu da si u vezi s brazilskom časnom sestrom Šeron Stoun?“

„Ne brini. Cilj opravdava sredstva. Misliš li da bi mu istina više prijala?“

„Ma ne znam ni kako se zovem.“

Rafael dograbi Saru za ramena. Prodrmao je, da bi bio siguran da ga s pažnjom sluša.

„Istina nam može doći glave. Ti si dokaz za to, iako si još živa. Ne zaboravi to.“

Sara zadrhta. Rafael je pustio. Okrenuo se ka Margulisu. Profesor je sedeo za stolom, s papirom u rukama i otvorenim knjigama ispred sebe.

„Kako si ga upoznao?“, pitala ga je.

„Margulisa? Predavao mi je pre nekoliko vekova. Znam da ne liči na ozbiljnog naučnika, ali veruj mi da jeste. Studirao je u Vatikanu i dobro poznaje kriptografiju. Ako je ovo neka šifra, provaliće je.“

„Šta ti je predavao.“

„Da li je ovo ispitivanje?“

„Nije, pokušavam da ubijem vreme.“

„Predavao mi je teologiju.“

„Teologiju? Da li je teolog?“

„Između ostalog.“

Margulis podiže glavu s papira.

„Stari druže, ovo će da potraje nekoliko sati. Moram da obavim neke provere da bih otkrio model. Još ne znam da li je u pitanju kod ili šifra.

Potruđi se da u međuvremenu nađeš neku zanimaciju.“

Rafael nije dugo razmišljao.

„U redu. Mogu li iskopirati taj papir?“

„Naravno.“

Sara se obratila Rafaelu.

„Gde idemo?“

„Znate li kako da izađete?“, pitao ih je profesor.

„Da, ne brini. Pozovi me na ovaj broj, čim nešto doznaš.“

Predao je Margulisu papirić s telefonskim brojem kad je iskopirao dokument s tajanstvenim slovima i ciframa. Pošao je ka izlazu, praćen Sarom.

„Gde idemo?“

„Da se podšišamo.“

„Šta? U ovo doba?“

Vratili su se dugim hodnikom do vrata i prednjeg ulaza. Od velike kapije sa stražarskom kućicom ih je delilo pedesetak metara.

Čuvar je posmatrao crno-beli monitor. Uskoro su koračali Grejt Rasel stritom.

„Ako možemo posetiti uglednog profesora u Britanskom muzeju u pola tri ujutru, možemo da probudimo frizera nešto posle tri.“

„Ali, moramo li?“

„Nisam mislio na moju kosu, draga moja, već na tvoju. Nesumnjivo je preduga.“

Poglavlje 23

Do nekih susreta mora doći pre ili kasnije. Ljudska bića nisu uvek gospodari svoje sudbine. Čovek poodmaklih godina je samouvereno koračao kroz gomilu stranaca, iako nekima možda nije bio sasvim nepoznat. Još nije shvatio da ga neko prati sred mnoštva. Njegov pratilac je znao svoj posao.

Izašli su iz Hilton teatra, posle sjajnog mjuzikla *Citi Citi Beng-Beng*. Krenuli su ka jugu, niz Šestu aveniju. Starac je skrenuo u Trideset osmu ulicu i ušao u elegantnu stambenu zgradu. Pozdravio ga je uniformisani portir.

Progonitelj ga je posmatrao iz daljine. Pogledao je broj iznad vrata. Uporedio ga je sa svojim beleškama. Starac se vratio kući.

Telefonirao je, čim je starac ušao u zgradu. Crni kombi se zaustavio pored njega, nekoliko sekundi kasnije. Ušao je u vozilo. Kombi će ostati parkiran ispred starčeve zgrade. Biće strpljiv.

„Ovde živi?“, pitao je vozač kombija na nekom istočnoevropskom jeziku, možda poljskom. Zazviždao je, diveći se luksuznom zdanju.

Čovek u crnom kaputu kratko klimnu. Nije skidao pogled s ulaza raskošne stambene zgrade.

„Londonska situacija je još negativna?“, pitao je vozač.

„Tako je.“

„Reci mi nešto. Šta nas sprečava da uletimo unutra i zbrisemo tog tipa, jednom zauvek?“

Čovek nije žurio s odgovorom, kao da razmatra nekoliko mogućnosti.

„Zato što je on ključ.“

Još neko vreme je posmatrao zgradu. U jednom trenutku je zamolio Poljaka da posmatra ulaz. Izvadio je fotografiju iz džepa, portret sadašnjeg pape Benedikta XVI. Izvukao je svetiljku s crnim svetlom. Uperio je na fotografiju. Hiljade svetlih niti obrazovalo je sliku starca kog su pratili, dok je papina slika izbledela. Isključio je ultraljubičasto svetlo, skrivena slika je iščezla, baš kao linije na banknotama. Pojavio se nasmejani papa. Pozdravljao je vernike mahanjem ruke. „Da, on je ključ.“

Poglavlje 24

Aldo Moro

9. MAJ, 1978.

Aldo Moro je pisao pismo svojoj porodici. Napisao je i poslao dosta pisama. Neka od njih je namenio papi Pavlu VI i čelnicima svoje partije. Napisao ih je tokom pedeset pet dana u zatočeništvu Crvenih brigada.

Da ga je neko video, rekao bi da liči na prosjaka, iako je dostojanstveni i spokojni zatočenik pet puta bio predsednik italijanske vlade. Otmičari su tražili puštanje izvesnog broja saboraca iz zatvora. Vlada na čelu s Đulijom Andreottijem nije htela da pregovara s terorističkom organizacijom poput Crvenih brigada. Tvrdi stav vlade i mišljenje njenog predsednika da se i sam talac protivi pregovaranju s odmetnicima činile su sudbinu Alda Mora nepredvidivom. Niko nije znao šta će se desiti s vođom vladajuće, demohrišćanske stranke, kidnapovanim 16. marta 1978. godine.

Moro se u sužanjstvu viđao i razgovarao samo s čuvarom i kidnapерom, Mariom. Isprva je izgledalo da će ga terorista podvrći okrutnom ispitivanju. Političar je mislio da će njegov čuvar pokušati da dođe do izvesnih informacija. Njihovi susreti su ubrzo prerasli u duge, gotovo prisne razgovore. Moro je u Mariovim očima postao čovek vredan svakog poštovanja, uprkos žalosnim okolnostima.

Stav vlasti i militantnih članova Morove partije duboko je razočarao otegotog političara. Niko nije mrdnuo malim prstom da bi mu pomogao, uprkos činjenici da je u pismima iznosio stav da vlada ima prvenstvenu obavezu da brine o ljudskim životima. Većina pripadnika demohrišćanske stranke i članova vlade, uključujući i predsednika, je verovala da je Moro nateran da napiše ta pisma i da ona ne odgovaraju njegovim razmišljanjima. Ništa nije moglo biti dalje od istine.

Mario je, kao šef Crvenih brigada, mogao da odustane od proklamovanih ciljeva i zahteva, ali je mogao da ubije uglednog političara, da bi demonstrirao silu i osigurao uspeh sličnih operacija u budućnosti.

Možda je taj mladić bio samo pion u igri šaha, figura koja o ničemu ne odlučuje. Možda je samo sledio naređenja. Bilo kako bilo, Moro je bio ubeđen da iz zatočeništva neće izvući živu glavu.

Mario je razgovarao telefonom u drugoj sobi stana u Vija Gradoli, dok je Aldo Moro u susednoj prostoriji pisao pismo. Vođa Crvenih brigada je bio u društvu trojice ljudi. Dvojica su gledala televizor, treći je čitao novine.

„Halo.“

„Danas“, reče muški glas s druge strane žice. „Nastavi po planu.“

„U redu“, složio se Mario.

„Zvaću te ponovo za jedan sat. Amerikanci hoće da se sve završi što je pre moguće.“

„U redu“, ponovi Mario i prekide vezu. „Završićemo ovo“, obavestio je saborce.

„Siguran si da je tako najbolje?“, kolebljivo je reagovao onaj koji je čitao novine.

„Ne odlučujemo mi o tome. Sad nema nazad.“

„Mislim da bi bilo bolje da ga oslobodimo. Ionako smo mnogo postigli, više nego što smo mogli sanjati. Poslali smo jasnu poruku javnom mnjenju. Razumeli su je. Sad znaju da nigde nisu bezbedni“, govorio je terorista, dok je sklapao novine.

„To nije naša bitka, Mario. Nismo ovo želeli“, reče jedan od dvojice pred televizorom. Govorio je s izvesnim ubeđenjem.

„Od početka smo znali da se ovo može dogoditi. Pristali smo na to“, podsetio ih je Mario.

„Ne računaj da ću povući obarač.“

„Ne računaj na mene“, reče onaj koji je dotad ćutke gledao televiziju.

„Trebalo bi da ga oslobodimo. Ne moramo nikom da podnosimo račune.“

„I ne pomišljaj na to. Danas moramo da završimo posao. Nema povlačenja“, ubeđivao ih je Mario. Uveravao je sebe da je reč o političkoj odluci. Odbijao je pomisao da život Alda Mora zavisi od njega. Morova sudbina je odlučena još šesnaestog maja. Bilo je samo pitanje vremena. Kucnuo je čas da obavi neophodan posao.

Otišao je do spavaće sobe i okrenuo ključ u bravi.

Aldo Moro je sedeo za stolom. Pisao je pismo najmilijima.

„Ustaj. Idemo odavde“, naredio mu je vođa Crvenih brigada. Nastojao je da prikrije nervozu.

„Gde idemo?“, pitao je stari političar, dok je pokušavao da završi pismo.

„Odvešćemo te na drugo mesto“, odgovori Mario. Savio je čebe, izbegavajući pogled žrtve.

„Da li bi bio ljubazan da mi pošalješ ovo pismo?“

„Poslaću ga“, reče Mario i stavi pismo i ćebe pod ruku.

Nakratko su ukrstili poglede. Mario nije mogao da gleda Mora u oči. Prvi je skrenuo pogled. Reči nisu bile neophodne. Zatočenik je znao šta će se dogoditi.

Šišli su u garažu. Moro je išao prvi, s povezom preko očiju. Mario ga je usmeravao. Ostala trojica su ih nevoljno sledila, zgrožena odlukom suprotnom političkim principima Crvenih brigada. Stigli su u garažu i naredili Moru da se smesti u prtljažnik crvenog renoa četiri.

„Pokrij se ovim“, naredio mu je čuvar.

Aldo Moro se pokrio ponuđenim ćebetom. Mario je zatvorio oči na nekoliko sekundi. Bile su duge kao godine. Upinjao se da ubedi savest da je ovo neizbežno, da nema drugog načina i da ništa ne zavisi od njega.

Potegao je pištolj i ispalio jedanaest hitaca u ćebe. Niko od saboraca nije potegao oružje.

Zadatak je obavljen.

Poglavlje 25

Rafael je skratio Sari kosu u hotelskoj sobi. Više nije ličila na sebe. Sedela je na rubu kreveta i uzdisala. Bila je zabrinuta, umorna, očajna i razočarana, zato što je nepoznata ali mračna organizacija uklonila svu normalnost iz njenog života, uključujući i dobar deo njene kose.

„Mislim da mi je sad teže nego kad ništa nisam znala.“

Ovim komentarom je izmamila Rafaelov osmeh.

„To je prirodna reakcija.“

Neko vreme su ćutali. Poštovali su nemi dogovor da zaobilaze privatne teme. Imali su mnogo materijala za razmišljanje, pogotovo Sara. Neobična i poznata imena, političke i religijske vođe, loše ispričane priče, grozomorna otkrovenja, masonske lože, veliki majstori, ubistva. U središtu misaonog kovitlaca je stajao njen otac.

Kakav je to svet u kom čovek ne može verovati ni zatočnicima vere? Ispada da su i sveštenici zli lažovi koji se međusobno ubijaju.

„Stvar je očigledna. Taj Pekoreli je poslao spisak papi. Zbog njega je sveti otac ubijen.“

„Nemoj se povoditi za novinarskim instinktom. Zamagljuje ti vidik. Nikad nisam rekao da je papa ubijen zbog spiska.“

„Nije?“

„Nije.“

To je istina. Rafael nikad nije rekao da je Jovan Pavle I ubijen zato što je posedovao spisak, koji nije bio tako nepoznat. Rekao je samo da je spisak bio u njegovim rukama kad je ubijen. Pontif je stradao zbog drugih stvari, u vezi sa spiskom.

„Pogrešne pretpostavke su uzrok najvećeg broja problema“, zagonetno napomenu Rafael.

„Organizacije povezane s P2, i sama loža su znale da je Pekoreli otkrio imena sa spiska ili da je takvo delo njemu pripisano. Pekoreli je nesumnjivo pokušao da uceni Đelija, što je bila izuzetno opasna igra.“

„Telo novinara je pronađeno marta 1979. Ubica mu je ispalio dva hica u usta. Bilo je lako pretpostaviti, ali mnogo teže dokazati da je stradao od

Delijeve ruke. Da i ne govorimo koliko bi bilo teško otkriti istinskog naručioca ubistva.“ Rafael je nagovestio da iza čitavog zamešateljstva stoji predsednik vlade.

„Predsednik vlade?“, uskliknula je zapanjena Sara. „Kakva je to zemlja?“

„Ista, kao sve druge“, reče Rafael. „Užasnula bi se kad bi saznala polovinu onog što se dešava u tvojoj ili bilo kojoj zemlji u svetu. Spisak članova P2 nije tako opasan. Problem je u tome što on nagoveštava i otkriva suštinu politike vođene u Italiji, Evropi i ostatku sveta, u poslednjih trideset godina.“

„Čini se da je Pekoreli jednostavno previše znao. Na primer, znao je da je taj mračni predsednik vlade bio umešan u operaciju *Gladio*, osnivanje paramilitarne i terorističke organizacije, uz pomoć CIA i MI6 posle Drugog svetskog rata. Stvorena je s ciljem da odgovori na komunističku invaziju Evrope. Organizacija se kasnije, tokom šezdesetih orijentisala na sprečavanje komunističkih i socijalističkih partija da dođu na vlast u zapadnoj Evropi i Južnoj Americi. CIA, NATO, britanske tajne službe i druge zapadne institucije su dugo podržavale i finansirale ovu mrežu.“

„*Gladio* je u Italiji izvodio dalekosežne operacije. Sprovodio je takozvanu strategiju napetosti. U osnovi je finansirao levičarske terorističke grupe da bi usmerio mržnju građanstva na demokratske komunističke i socijalističke partije. *Gladio* je, u okviru strategije napetosti podržao, finansirao i sproveo napade na *Pjaca fontani* 1969. godine i na Peteanu 1972. godine.“

„Što se Evrope tiče, *Gladio* je operisao u Grčkoj, Turskoj, Španiji, Argentini, Francuskoj i Nemačkoj, kao i na mnogim drugim mestima. Cilj je bio uvek isti: širenje navodno komunističkog terora, da bi se stvorilo povoljno političko tle za rad konzervativnih i ekstremno desničarskih partija.

„Đulio Andreotti je 1990. godine doznao za ovu zaveru. Na suđenjima je otkriveno da je P2 bila duboko umešana u zaverenički poduhvat. To je imalo smisla. P2 i *Gladio* su delili iste, fašističke korene.“

„Jedan od opasnih podataka poznatih Pekoreliju je veza između *Gladija*, P2, Crvenih brigada i ubistva Alda Mora predsednika italijanske vlade i istaknutog demohriškanskog vođe. Pekoreli je tvrdio da su Crvene brigade neosporno levičarska teroristička grupa, kojom manipulišu čak su je i stvorili *Gladio* i P2. Neki misle da je u njoj bilo mnogo agenata CIA. Sve te organizacije su, u skladu sa strateškim planovima, stajale iza otmice Alda Mora 1978. godine.“

Sara je ponovo sela na ivicu postelje, pritisnuta sveću o složenoj mreži zavera, korupcije i manipulacija o kojoj je govorio njen cimer.

Zaprepašćeno je zurila u Rafaela, nervozno kršeći ruke.

„Hoćeš li mi doneti nešto za piće?“

„Naravno.“

Rafael ustade i pride mini-baru, pored vrata. Vratio se s bocom vode.

„Ako je P2 učestvovala u operacijama *Gladija*, s CIA i ostalima“ Sara je pokušavala da izvuče logične zaključke, „to znači da je svetska obavestajna zajednica ne samo znala za postojanje P2, već da je i sarađivala s njom, zar ne?“

„Upravo tako. Samo što treba reći 'sarađuje', umesto 'sarađivala'; Da bi ti bilo jasnije, CIA svakog meseca isplaćuje jedanaest miliona dolara u gotovom P2. Moglo bi se reći da ne žali para za pomoć saveznicima.“

„Čak i dan-danas?“

„Tako je. Čitava mreža laži i manipulacija je nastala posle Drugog svetskog rata. Među saveznicima nije bilo nikakvog poverenja. Sovjetski Savez se odvojio i izolovao sa satelitskim zemljama iz Varšavskog pakta, u neprestanom strahu od remetilačke akcije sa Zapada. Demokratske zemlje s druge strane gvozdene zavese su zazirale od trikova KGB-a i drugih sovjetskih tajnih službi.“

„Sovjetski Savez je preko svojih agentura trošio velike sume novca na finansiranje komunističkih partija, pa čak i terorističkih grupa na zapadu. Tajne službe Sjedinjenih Država, Velike Britanije i drugih demokratskih zemalja su vodile paralelnu kampanju radi sprečavanja levičarskih partija da stupe na vlast. Nisu prezale od savezništva sa masonskim ložama, nasilničkim i fašističkim udruženjima radi ostvarenja svojih ciljeva.“

„Masonske lože, vojska, tajne službe... Ko nama vlada?“

„Teorijski gledano mi smo slobodni ljudi.“

„Da, ali ko je na vlasti? Tajne organizacije manipulišu izabranim vladama.“

„To je prilično ispravan zaključak.“

„Zamislila sam ga kao pitanje.“

„Rekao bih da je tvoje pitanje, ujedno i odgovor.“

„To je užasavajuće.“

„Nemoj da razmišljaš o tome.“

„Kao da je to lako.“

„Jeste“, uveravao je Rafael.

„Pokušaj da misliš na manje zabrinjavajuće stvari.“

Sara spusti bocu vode. Nestrpljivo je kršila ruke. „Kakva neverovatna količina laži! Ovo je užasavajuće“, ponovila je „Šta ćemo da radimo?“

„Srešćemo se s tvojim ocem.“

„Gde? Zar je on u Londonu?“

Rafael ustade i izvuče mobilni iz jakne. Otkucao je broj i čekao.

Progovorio je na tečnom nemačkom kad mu je neko odgovorio.

„Hallo. Ich bendtige einige Passe. Ich bin dort in fünf minuten.“

(„Halo, potrebni su mi pasoši. Biću tamo za pet minuta.“)

Poglavlje 26

„Koga si zvao?“, pitala ga je Sara, sa suvozačkog sedišta, u „jaguaru“.

„Nemca koji će ti izraditi pasoš.“

„Samo meni?“

„Tako je, ja imam nekoliko.“

„Da li mu veruješ.“

„Ne.“

„Kako to misliš?“

„Eto tako ne može mu se verovati. Falsifikatori rade za novac. Žive od toga. Učinio bi bilo šta da se domogne novca.“

„Ali...“

„To znači da će progovoriti samo ako mu neko ponudi novac. Prevarila si se, ako misliš da će se rastrčati unaokolo da bi nas prijavio. Smiri se.“

„Kako da ne, već sam mnogo mirnija“, sarkastično će Sara.

„Trebalo bi da budeš.“

Putovali su kraće od pet minuta, uključujući i vreme potrebno za parkiranje ispred pretrpanog, bučnog paba. Pored njega su bila otvorena vrata. Popeli su se na treći sprat. Rafael je pozvonio. Vrata su se odmah otvorila.

„Zdravo, kako si?“, srdačno ih je pozdravio Nemač.

„Sjajno, a ti?“

„Čudesno. Uđite.“

„Najbolji si“, reče Rafael. Ušao je i namignu Nemcu.

Hans je bio mladić dvadesetih godina. Brzo je izrađivao pouzdane falsifikate, koji nisu privlačili pažnju na graničnim prelazima.

„Pa, staro momče, reci mi šta ti je potrebno.“

„Trebam mi pasoš za ovu damu.“

„Za ovu damu. Sviđa mi se tvoj elegantni izbor reči, prijatelju.“

Mladić uze kameru i dohvati Saru za ruku.

„Stani tamo.“

Pokazao je na zid, s neutralnom, plavom pozadinom, pogodnom za

snimanje službenih fotografija.

„Nemoj da se smeješ.“

„Zašto?“

„Nemoj da se smeješ. Nema mnogo nasmejanih lica na pasoškim fotografijama.“

„Dobro.“

Sara se uozbiljila, možda i previše, dok je Rafael razgledao zid, pokriven fotografijama.

„Ko su ovi ljudi?“

„Svi koji su ovuda prodefilovali.“

„Imaš brojnu klijentelu.“

„Ne žalim se.“ Povezao je kameru s kompjuterom. Posao je mogao da počne.

„Imaš li neku zemlju na umu i ime koje ti se sviđa?“

Sara se postidela. Nije razmišljala o tome.

„Šeron Stoun“, odgovorio je Rafael umesto nje.

„Sviđa mi se to ime, stari prijatelju. Mislim da znam nekog ko se tako zove.“

„Što se zemlje tiče, izaberi nešto iz šengenske zone.“

„Dobro, čoveče. Imaš li pet hiljada?“

Sara se obratila Rafaelu. „Poznaješ li ovog tipa?“, pitala ga je ispod glasa.

„Prvi put ga vidim. Znam nekog ko ga zna.“

„Stekla sam utisak da ste dugogodišnji poznanici.“

„Pa, nismo.“

Hans je marljivo radio na pasošu. Koristio je kompjuter za retuširanje upravo snimljene fotografije. Ustao je i otvorio orman. Posle kraćeg razmišljanja je uzeo nekoliko praznih pasoša iz različitih zemalja.

„Hoćeš li putovati samo po Evropi, sestro?“

„To je dobro pitanje. Možda ćemo morati da skoknemo do Država“, umešao se Rafael.

Sara ga je znatiželjno pogledala.

„Sjedinjene Države?“

„U redu je, stari prijatelju. U tom slučaju ću napraviti francuski i američki pasoš. Francuski ćeš koristiti u Evropi, a američki preko bare, je l' važi?“

„Sjajno.“

Sara je gledala kako Hans uzima dva prazna pasoša iz ormara. Američki i francuski.

„Da li su pravi?“

„Šta misliš, zašto nikad nisu otkriveni?“, odgovori Hans, kao da je

uvređen idiotskim pitanjem.

„Kod Hansa ti je kao u ambasadi, samo što ovde možeš da biraš zemlju i ime“, reče Rafael. „Zbog toga je i usluga znatno skuplja.“

„Kvalitet, dragi prijatelju“, napomenuo je Hans. „Kvalitet nije jeftin.“

Zazvonio je Rafaelov mobilni.

„Halo?... Sve ide kako treba... Nema problema... Gde?... Moramo na još jedno mesto, pa ćemo doći.“

„Ko je to bio?“, pitala je Sara.

„Šta je, zar očekuješ da ti sve objašnjavam?“

„Ti si moj heroj, staro momče“, umešao se Hans, zadivljen Rafaelovim mačo nastupom. Iskoristio je ovaj trenutak da odnese pasoše do specijalnog štampača. Stavio ih je u nešto što je Saru podsećalo na skener i zatvorio poklopac. „Deset sekundi, pa će putne isprave biti gotove, ljudi.“

Poglavlje 27

Džefri Barns je razgovarao telefonom. Govorio je zapovedničkim tonom. Bilo je jasno da ne razgovara s pretpostavljenim. Nije govorio s predsjednikom Sjedinjenih Država, niti s Italijanom, već s trećim aparatom rezervisanim za izdavanje naređenja i kontrolisanje operacija. Stekao je izvesne privilegije za dvadeset sedam godina besprekorne službe. Posao je bio njegova najveća strast. To što nije morao da izlazi na teren je bila jedna od najvećih prednosti direktorskog položaja. Povlačio je poteze i razmeštao figure iz udobnog, klimatizovanog okruženja, bez ikakvog rizika.

Razgovarao je sa šefom operative o problemima vezanim za tekuće operacije.

„Nestao je?“ Nastojao je da prikrije nervozu pred agentima. Čitava operacija je zapala u ćorsokak. Žena je nestala dok su je agenti jurili po jednom od najprometnijih trgova Londona. Stvarno iznenađujuće. Stari mu je naredio da povuče ljude da bi se njegovi pobrinuli za metu. Morao je da ga posluša. U protivnom bi se suočio s posledicama i okaljao obraz službe s besprekornom reputacijom.

„Krtica kažeš? Dvostruki agent?“ *Dobri bože*, pomislio je. „U redu, nastavi da tragaš. Nisu postali nevidljivi.“

Prekinuo je vezu. Utonuo je u fotelju. Ukrstio je prste na potiljku.

Najebali smo, ako ih ne nađemo, pomislio je.

„Gospodine?“, reče Stouton, koji je utrčao u kancelariju.

„Šta je bilo, Stoutone?“

„Gospodine, da li smo još u pozadini, ili imamo prava da se umešamo?“

Barns je kratko razmišljao. Nije hteo da deluje neodlučno. Ovde je sve podložno tumačenju, čak i tišina.

„U ovom trenutku i mi i oni držimo štapove. Ko pre do ribe, njegova je.“

„Shvatam“, odgovori Stouton. „Presreli smo interesantan telefonski poziv iz Britanskog muzeja. Upućen je lokalnoj policiji.“

Poglavlje 28

„Jaguar“ je grabio zavidnom brzinom ka Britanskom muzeju.

Sara je zamišljeno zurila pravo ispred sebe. Bila je duboko ozlojeđena.

„Nadam se da ne očekuješ moje izvinjenje“, reče Rafael.

Možda je žalio zbog potcenjivačkog komentara u Hansovoj radionici. U svakom slučaju, nije izabrao najbolji način da smiri duhove, ako je to uopšte hteo. Jedno je sigurno, nije rekao ono što je Sara htela da čuje.

„Prevario si se“, odvrati mlada žena. Posmatrala ga je tako prodorno da je morao da skrene pogled na put.

„Prevario sam se?“

„Ne očekujem izvinjenje.“

„Zaista?“

„Ne. Očekujem objašnjenje.“

„Svestan sam toga.“

„Jesi li?“

„Jesam. Ali falsifikatorova jazbina nije mesto za takve razgovore.“

„Reći ćeš mi ko je zvao?“

„Zvao je tvoj otac.“

„Moj otac? Šta je hteo?“ Naljutila se na samu sebe, kad je shvatila koliko je znatiželjna.

„Hteo je da zna šta se dešava?“

„I šta se dešava?“

„Sve teče po planu“, odgovorio je Rafael, ne skidajući pogled s druma.

Nemo je posmatrala asfaltnu traku. Kako je moguće da se život na koji je navikla za nekoliko sati, preciznije sekundi, razbio na bezbroj komadića? Koliko juče se dosađivala, a sad nije znala da li će osvanuti.

„Ako CIA finansira P2, pretpostavljam da je znala da se planira ubistvo pape. Da li je to osnovan zaključak ili nepouzdana reporterska intuicija?“

„To je logična pretpostavka.“

„Ali zašto bi CIA htela da ukloni papu?“

„Odgovor je veoma komplikovan.“

„Shvatila sam. Pokušaj da mi objasniš.“

Rafael je posmatrao. Uzdahnuo je i vratio pogled na drum. Progovorio je, posle kraćeg oklevanja.

„Ako pogledaš geopolitičku mapu sveta, tokom poslednjih šezdeset godina, nećeš naći nijednu veću promenu kojoj CIA, drugim rečima Sjedinjene Države, nije kumovala. U poslednjih nekoliko decenija nije bilo revolucije, državnog udara ili masakra u koji CIA nije umešala prste.“

„Daj mi primer.“

„Teško je izabrati. Salvador Aljende u Čileu. Ubijen je u državnom udaru u režiji Pinočea. Akcija je u potpunosti finansirani parama CIA. Sukarno u Indoneziji svrgnut je zbog očijukanja sa komunistima. Amerikanci su pomogli vojsci da ga svrgne uz Suhartovu pomoć. Više od milion nabeđenih komunista je ubijeno u operaciji čišćenja. Čitav poduhvat je finansiran američkim parama. U Zairu su doveli Mobutua na vlast. U Iranu je operacija Ajaks svrgla demokratski izabranog predsednika vlade Mohameda Mosadeka i vratila šaha na tron. U Saudijskoj Arabiji iscrtavaju mape po svom čefu.“

„Tu je i Irak“, zaključila je Sara.

„U pravu si, ali je taj primer suviše očigledan. CIA je tvrdila da tamo postoji oružje masovnog uništenja. Mogli su da ga podmetnu i kasnije pronađu. Ja bih tako učinio.“

„Sad žanju ono što su posejali.“

„Ne bih se složio. Nevini ljudi plaćaju strašne greške organizacija koje nikom ne polažu računa. Ne uživaju narodnu podršku. Predstavljaju same sebe.“

„Svi smo potencijalne žrtve terorizma.“

„Terorizam je njihova ideja. Sad su oni a i mi žrtve oružja koji su sami stvorili.“

Sara se vrpoljila u sedištu. „Znači da je papa samo još jedna žrtva.“

„Tako je. P2 je to tražila. CIA nije marila. Tako je nastradao i Aldo Moro.“

„CIA nije uspeła da ukloni samo jednog čoveka, iako je mnogo puta pokušavala.“

Sara je načuljila uši.

„Zove se Fidel Kastro.“

Poglavlje 29

Dobro je poznato da Džefri Barns najčešće pomera figure iz kancelarije na trećem spratu zgrade u centralnom Londonu. Telefonski poziv iz izvesne kuće u Rimu, tačnije iz Vija Veneto, naterao ga je da digne gojazno dupe iz fotelje mnogo brže no obično. Seo je u službeni automobil. Povorka od četiri vozila je krenula ka agentima odranije raspoređenim oko kritične oblasti.

„Polazim na put“, rekao je njegov sagovornik, „hoću da sve bude rešeno pre nego što stignem na odredište. Lično se pobrini za to, ako ti je do sedenja u toj fotelji. Mrdaj se.“

Veoma mali broj ljudi može da govori s njima na taj način. To su oni s čijom moći Barns ne može da se nosi. Ograničio se na klimanje glavom i promrsio: „Da, gospodine“, da bi naglasio pokornost.

„Imaš odrešene ruke“, behu poslednje reči. Dozvoljeno mu je da pribegne najdelotvornijim sredstvima i da pomera figure po svom naumu, da bi što pre pobedio matom.

Sad je jasno zašto se Džefri Barns našao na zadnjem sedištu moćnog automobila, sa službenim oružjem u futroli. Posmatrao je reku automobila.

„Kako je krtica stigla do tako visokog nivoa?“

Ovo neće izaći na dobro, pomislio je. Pokušao je da se oslobodi zlih misli. Učiniće ono što se mora. Neće se osramotiti pred pretpostavljenima zbog žene i dvostrukog agenta, ma kako opasan bio. Meta, Sara Monteiro, neće dobro proći, a ni njen izbavitelj.

Prokletstvo. Pitao se u tišini kako je smeo da uradi tako nešto. Nagnuo se napred na zadnjem sedištu, s radio-uređajem u rukama.

„Parkirajte se daleko od zgrade. Ne smemo otkriti svoje prisustvo. Gotovo.“

„Razumem, gotovo“, stigao je odgovor.

Poglavlje 30

Sedeo je u crnom kombiju, nasred njujorške Šeste avenije. Odgovarao je kad god bi mobilni zazvonio, zato što je poziv mogao biti od čoveka koji ga sad zove, a on nije smeo da čeka.

Ponovu su razgovarali na italijanskom. Ta razmena mišljenja ne bi se mogla nazvati dijalogom, zato što se čovek u tamnom kaputu ograničio na povremene izraze odobravanja i uzdahe. Pomno je slušao, hvatajući poruku naređenje, podatke, vesti.

Govornik je raspolagao nadmoćnom sposobnošću sinteze. U nekoliko sekundi je mogao da saopšti sve informacije i da ih učini, savršeno razumljivim, ne ostavljajući ni trunke sumnje kod slušaoca, koji ga je smatrao lavom, rođenim da dominira ljudskim krdom. Ježio se od same pomisli na njega, iako bi mnogo više voleo da ga vidi. Mali broj ljudi je ostavljao takav utisak.

Prekinuo je vezu, ispunjen ushićenjem, kao da je upravo razgovarao sa Svevišnjim. Brzo je povratio kontrolu nad sobom i zauzeo uobičajeni stav. Nije hteo da saradnici u ovom slučaju vozač kombija naslute njegovo pravo raspoloženje.

„Ima li vesti?“

Vozač je gajio izuzetno poštovanje prema majstoru, s kojim nikad nije razgovarao. Poštovanje je preraslo u strah kad je video neverovatnu posvećenost, na licu svog pretpostavljenog, nesklonog pokazivanju osećanja.

„Ima li vesti?“ ponovio je.

„Stvari ne idu kako valja u Londonu.“

„Još nisu ubili tu ženu? Čak ni uz pomoć CIA?“

„Imamo krticu.“

„Koga? Jednog od naših, iz Garde?“

Čovek u kaputu nije odmah odgovorio. Posmatrao je saobraćaj u gradu koji nikad ne spava i bleštave neonske pozive na potrošnju. Reklame su se, neumorno palile i gasile zbog novca. I portir na ulazu u zgradu stoji na svom mestu zbog para. Plaćeno je i za pljačku Rima, kao i za uklanjanje oca

Pabla u Argentini. Ideali ne pune stomake. Ništa se ne radi džabe.

„Džek“, konačno je odgovorio.

„Džek? Da li si siguran?“

„Pobegao je s njom. Nije se vratio. Ubio je Ševčenka.“

„Vozača?“

Khmnuo je.

„Prokleta kopile“, opsova čovek za volanom.

„Džek. Ko bi to pomislio? To u velikoj meri pogoršava situaciju.“

„Imaš pravo. Toliko je ozbiljna da je majstor krenuo na put.“

Poglavlje 31

„Želeli bismo da razgovaramo s profesorom Margulisom“, rekao je krupni čovek čuvaru ispred džinovskih vrata Britanskog muzeja.

„Profesor Margulis je veoma zauzet. Ko bi hteo da ga vidi?“

„Mi smo iz policije. Pozvali su nas...“

„O, da. Ja sam vas pozvao. Uđite.“ Ponosni, samozadovoljni čuvar je otvorio vrata čoveku s kravatom i petorici ljudi u njegovom društvu. „Brzo ste stigli. Zvao sam vas pre deset minuta. Zašto niste u uniformi?“

„Ne pripadamo uniformisanim policijskim snagama“, reče debeljko. Pokazao je značku hitrim pokretom. To je bilo dovoljno čuvaru sa žvakaćom gumom. „Znamo da su ovde viđene dve osobe za kojima tragamo, dva osumnjičena.“

„Zato sam vas i zvao“, reče čuvar. „Ne znam da li je muškarac kriminalac i ranije je dolazio. Ali, za ženu sam siguran. Prepoznao sam je čim sam je video, na vestima lokalne televizije. To je Portugalka koja je ubila onog tipa.“

„U telefonskom razgovoru ste pomenuli da su tražili profesora Margulisa, zar ne?“

„Tako je. On je jedan od najuglednijih konzervatora.“

„Znate li zašto su ga tražili?“ pitao je Debeli.

„Nemam pojma.“

„Fino. Možete li nas odvesti do njegove kancelarije?“

„Naravno. Sledite me.“

Krenuli su za njim. Sva šestorica su koračala u nizu. Stražar je išao prvi, a debeljko i njegovi ljudi za njim. Hodali su ka mestu na kom će zateći Džozefa Margulisa, zadubljenog u kriptografsko istraživanje.

Ponosni osmeh je svedočio o čuvarevom zadovoljstvu. Pozvao je vlasti. Okrenuo je broj s telopa lokalne televizije. Učinio je hvale vredno delo.

„Prestonička policija moli sve koji su videli osobu s fotografije da pozovu 0202...“

Tražili su mladu reporterku, svedoka pucnjave. Zapamtio je njen

andeoski lik. Nije očekivao da će je nedugo zatim videti uživo. Prenerazila ga je svojom pojavom. Nije se smeo, niti je žurio. Isprva je strahovao za bezbednost profesora Margulisa. Odlučio je da ih drži na oku. Uskoro su otišli. Prokletstvo, prekorevao je sebe.

Propustio sam šansu. Posetio je profesora da bi doznao šta smeraju. Zatekao ga je zaronjenog u debele knjige.

„Da li je sve u redu, profesore Margulise?“

„Dobro je, Dobinse.“

„Da li vam je išta potrebno?“

„Nije, vratite se u stražaru. Prijatelj me zamolio da nešto pogledam“, odgovori Margulis, ne skidajući pogled s knjiga i papira. „Uskoro će se vratiti. Pustite ih unutra kad naiđu.“

Profesorove poslednje reči su bile prava muzika za njegove uši. Dobiće svojih petnaest minuta slave. Zamišljao je sebe pred kamerama svih televizijskih stanica. Nije isključeno da će ga poslovodstvo nagraditi povišicom i još nekim počastima. Tada je nazvao prestoničku policiju. Poziv su presreli ljudi koji su tragali za Sarom.

Revnosni stražar se zaustavio ispred vrata sobe u kojoj je boravio Džozef Margulis.

„Ovo je njegova kancelarija.“

Debeljko upravi pištolj s prigušivačem u čuvareve grudi i dva put povuče obarač.

„Ondesite ga“, naredio je. Otvorio je vrata i ušao u sobu.

„Profesore Margulise? Ja sam Džefri Barns.“

Poglavlje 32

U okolini Britanskog muzeja je vladao mir. Rafael se parkirao na istom mestu. Pošli su istim putem duž Grejt Rasel strita i stigli do velikih vrata. U stražarnici nije bilo nikog.

Pozvonih su i čekali.

Sara je delovala odsutno. Rafaelu nije bilo teško da pogodi da razmišlja o njihovom razgovoru.

Konačno se pojavio čuvar. Čelavko je istrčao iz zgrade.

„Profesor Margulis nas očekuje“, reče Rafael.

Čuvar ih je osmotrio, ledenim pogledom.

„Uđite, molim vas.“

Sari se nije dopalo njegovo ponašanje. Upravo je razvejao njenu teoriju da su čelavci obično ljubazni ljudi. Ove noći je srušen još jedan mit. Kao da je sve što je primala zdravo za gotovo propalo, zajedno s predašnjim, boljim životom. I sve to zbog nekog Firencija. Nije ni znala kakve veze on ima s čitavim zamešateljstvom.

Rafael je brzo stigao do Margulisove kancelarije. Očekivao je da će zateći profesora na poslu.

„Misliš da je profesor dešifrovao poruku?“, tiho ga uputa Sara. Nastojala je da što manje naruši teskobnu tišinu.

„Ne. Zvao bi me, da je dešifrovao.“

„Da li je komplikovana?“

„Ne znam.“

„Meni je ličila na žvrljotinu, na reporterske beleške s konferencije za štampu. Zaključila sam da su napisane u velikoj žurbi.“

Otvorili su vrata odaje u kojoj su poslednji put videli Margulisa i naišli na neočekivanu scenu. Profesor Margulis je sedeo, izubijanog i krvavog lica, okružen trojicom ljudi u crnim odelima sličnim Rafaelovom.

„Džek“, reče debeli.

„Barnse“, spokojno će Rafael.

„Džek?“, ponovila je Sara, zbunjena novim imenom. Zaboravila je na

zbunjenost kad su dva čoveka skočila na Rafaela. Dobio je snažan udarac u potiljak. On pade, ali nije izgubio svest. Instinktivno je prineo ruku vratu.

„Devojka može biti samo čuvena Sara Monteiro“, napomenu Barns iz udobne stolice.

Sara se iznenada našla u centru pažnje.

„Džefri Barns?“

Setila se Rafaelovih reči: „Veruj mi, naći će nas pre ili kasnije. Sve zavisi od poteza koji ćemo tad povući.“ Panični strah je paralizovao. Izgubila je moć rasuđivanja.

„Zar to nije Šeron Stoun?“, pitao je profesor Margulis, stenjući od bola.

Džefri Barns se gromoglasno nasmejao.

„Šeron Stoun? Uveravam vas da nije Šeron Stoun. Daj papire“, naredio je.

„Papire?“

Sara pogleda Rafaela, koji se s mukom podigao s poda. Jedan od dvojice, onaj koji ga je udario ga je uhvatio za kragnu kaputa dok ga je drugi pretražio. Našao je dva revolvera s prigušivačima. Jednim ga je udario u glavu i oborio na pod.

Džefri Barns se obratio Sari.

„Papiri?“

Reporterka ugleda tračak svetla na kraju tunela.

„Oni su na sigurnom mestu.“ Nije zvučala naročito samouvereno. Blago titranje glasa je nagoveštavalo slabost njenih aduta.

„Ne zasmekavaj me i, pre svega, ne trači moje vreme.“

„Misliš da bih došla ovamo mašući tim spiskom, spremna da ga uručim prvom interesentu? Na šta ti je ličim?“

„Nisi znala da ćemo biti ovde. Ne teraj me da izgubim strpljenje.“

„Ne teraj ti mene.“

Kopam sopstvenu raku, pomisli Sara, *ali sad ne mogu nazad*. Nastavila je u istom tonu.

„Kako se usuđuješ da me toliko potcenjuješ? Znala sam“, mašta ju je izdavala, „znala sam da ćete nas pre ili kasnije pronaći. Pitanje je bilo kada.“

Rafael je posmatrao. Bio je van igre. Barns je imao zamišljen izraz. Nije skidao pogled sa Sare. Odlučila je da mu uzvрати pogled. Nastojao da ne oda koliko se plaši od njega, od njih, od svega.

Barns se obrati jednom od agenata iza Rafaela i Sare. sv „Pretrasi je.“

Gotovo je, pomisli Rafael, naslonjen na jedan od stolova.

Čovek koji je opaučio Rafaela pride Sari, koja je ustala i raširila ruke, spremna za pretres. Prepipao je temeljito i bez skanjeranja. Na kraju je

ostalo da proveri unutrašnjost njenih gaćica. Nije propustio da to učini.

„Ništa“, izvesti agent i odstupi za korak.

Rafael sa interesovanjem odmeri Saru.

Barns je promenio taktiku. Odlučio je da joj da prostora za disanje, da joj dozvoli da se opusti. „Zaboravimo na papire.“

Sara pokuša da uspostavi kontrolu nad sobom. Čitavu noć pleše na ivici pogibelji. Izdržala je dosad. Ne sme da popusti.

„Naš prijatelj Margulis je radio na zadatku koji ste mu poverili. Znamo da nema papire. Ove knjige o kriptografiji nas navode na izvesne Zaključke. Zna li čemu one služe?“, pitao je Saru.

„Tiču se proučavanja kripti?“

Džefri Barns ustade i u dva hitra koraka stiže do mlade žene. Ošamario je spoljnom stranom dlana. Bol je bio jak. Okusila je sopstvenu krv. Crveni potočić poteče iz ugla usana.

Kopile, pomislila je. Oči su joj zasuzile, ali nije pustila nijednu suzu. To bi bio znak slabosti.

„U kripti češ i završiti, i to veoma brzo“, reče Barns. Posmatrao je hladno kao i pre. Vratio se na svoje mesto i raskomotio. „Pošto smo ovo razjasnili, dopusti mi da ti ispričam moje viđenje događaja. Primila si neke papire. U njima je bila šifrovana poruka koju, po mom skromnom mišljenju, tvoj ograničeni um nije znao da protumači. Zbog toga ste se obratili profesoru Margulisu. Imam li pravo?“

„Da, imaš pravo. Poruka je u tom slučaju kod njega“, reče Rafael. Pokušao je da skrene pažnju na sebe.

„To je tačno“, složio se Barns. „Ali tvoj odani prijatelj ju je progutao pre nego što smo ga se dočepali. Iz njegovog stanja ti je jasno da smo probali da ga nateramo da nam kaže šta je otkrio, ali bez mnogo uspeha.“

„Sjajno, Margulise“, reče Rafael, sarkastičnim glasom. „Uradio si to. Progutao si kodiranu poruku. Zaista čudesno.“

„Zbog toga nam ne može biti od nikakve koristi“, objavi Barns.

Dao je znak agentu iza Rafaela. Odvukao je profesora do središta prostorije. Naredio mu je da klekne. Imao je vezane ruke na leđima.

Sara nije htela da misli na ono što će se dogoditi. Okrenula je glavu da ne bi gledala. Dosad nije videla kako neko umire. Nije mogla da zadrži suze, misleći na Margulisa, koji kleči na par koraka od nje, čekajući neizbežni kraj.

„Sara ne želi da gleda spektakl koji smo joj pripremili“, grmnuo je nezadovoljni Barns. „Nećemo to dopustiti.“

Ponovo joj je prišao čovek koji je pretresao. Ščepao je snažnom rukom za vrat. Naterao je da se okrene prema profesoru.

„Nemojte“, protestovala je.

„Gledaj“, odgovorio je čovek koji je uhvatio za vrat, pravo u njeno Uvo. „Uživaj u jedinstvenom iskustvu posmatranja tela koje napušta život. To je najlepší spektakl.“ Zlobno cerekanje joj ispuni um.

Profesor je klečeći mumlao litaniju. Opraštao se sa svetom. Nudio je dušu Stvoritelju, sa nadom da će ga ovaj prihvatiti. Ljudi s više ili manje dostojanstva dočekuju smrt. Margulis je pokazao primernu hrabrost u najtežem trenutku.

Rafael je pribrano posmatrao profesora, ne pokazujući osećanja. Izgledao je kao nepristrasni, bezosećajni putnik namernik, koji prisustvuje dramatičnim događajima.

Margulis pokorno saže glavu. Čekao je da ubica povuče obarač. Osećao je prigušivač na potiljku. Poslednji put je pogledao Rafaela.

„Prebroj slova“, prošapta kriptolog.

Sara nije čula šta je profesor rekao Rafaelu. Mislila je da će se svakog časa onesvestiti. Naterali su je da okrene glavu ka Margulisu, ali je ne mogu naterati da drži oči otvorene. Brzo zatvori oči, zatvori ih. Odbrani se od nasilja. Ne dopusti im da te muče.

Tupi udar je označio kraj. Mlitavo telo je palo na zemlju, sred barice krvi, koju je Sara zamislila, ali je nije videla. Suze su joj nekontrolisano potekle niz lice.

Margulis je pao ničice. Okrenuo je glavu ka Rafaelu, s crvenom rupom na lobanji.

Kopilani! pomisli Sara. Prvi put je shvatila da, ma šta učinila, odavde neće izvući živu glavu.

„Vratimo se najzanimljivijoj temi. Gde su papiri?“, reče Barns. „Sigurna sam da si sad raspoloženija da nam kažeš gde su.“

Agent koji je ubio profesora Džozefa Margulisa je još uvek stajao, s pištoljem u ruci, spreman da ubije sledeću žrtvu, čoveka kog je poznavao kao Džeka, dvostrukog agenta. To je bio čin najgore izdaje kažnjiv samo na jedan način, smrću. Kad Džek bude mrtav, žena će reći gde su papiri, a zatim...

A zatim ništa. Razoran udarac slomi agentu koleno. Pao je, vrišteći. Bio je mrtav pre nego što je shvatio šta se događa. Ubilo ga je zrno is sopstvenog pištolja, koji mu je Rafael oteo u deliću sekunde.

Pucao je u glavu agentu desno od Barnsa. Agent na levoj strani i sam Barns potražiše zaklon iza nameštaja. U međuvremenu je agent koji je držao Saru pokušao da iskoristi njeno telo kao štit. Presamitio se u struku kad ga je snažno udarila laktom u grudi.

„Izlazi napolje! Brzo!“, povikao je Rafael. „Trči! Ne smeju da pucaju na tebe!“

Sara potrča ka vratima. Barns i agent su nišaniли Rafaela, ali se on

štitio telom mrtvog agenta. Ispalio je par metaka i istrčao iz kancelarije.
„Žena nam treba živa!“, povikao je Barns.
„Kurvin sin.“

Poglavlje 33

Rafael je pojurio niz hodnik, ne znajući gde ide. Nasumice je otvarao vrata. Prvo mora da pronađe Saru. Pronašli su se brzo u niši u hodniku.

„Rekao sam ti da bežiš. Gotova si ako te uhvate.“

Trčali su bezglavo. Svetlosti je bilo malo. Oči su im se postepeno navikle na tamu.

Unutrašnjost Britanskog muzeje je bila beskrajni lavirint.

Stigli su do vrata na kraju hodnika. Izlazila su na stepenište. Sišli su na donji sprat.

Rafael je na donjem odmoristu otvorio vrata i oprezno provirio.

„Idemo. Ne udaljavaj se od mene.“

Jedva vidljivi znaci su upućivali ka izlazu u slučaju nužde.

Stigli su do ogromne sale, Kraljeve biblioteke. Zastali su ispred ogromnih vrata velikog muzejskog atrijuma. Veliki aneks je nedavno dograđen, s rotandom u središtu, u kojoj je bila čitaonica, brojne radnje u prizemlju i restoran na spratu. Na drugoj strani, u pravcu izlaza bili su brojni stolovi i stolice, pričvršćeni za pod, vlasništvo snek-barova s ponudom brze hrane za hiljade posetilaca.

Sara i Rafael su grabili ka izlazu. Išli su pored zida velikog atrijuma. Očekivao ih je brisani prostor, sličan otvorenom, golom polju.

Mesečina je prodirala kroz staklenu kupolu, bojeći unutrašnjost sivkastim, prigušenim sjajem.

Munja zapara tamu i neznana sila baci Rafaela na zid. Pogođen je. Sara je instinktivno kleknula i pokušala da mu pomogne. Zastenjao je. Rana, na svu sreću, nije izgledala ozbiljno.

Dve senke napustiše zaklon barova i kretose ka njima.

„Uzmi pištolj.“

„Jesi li lud?“

„Nasumice opali dva-tri hica“, insistirao je Rafael.

Sara se osvrnula za sobom. Senke su se primicale. Oklevajući je uzele pištolj iz Rafaelove ruke. Ispalila je tri hica bez nišanjeja. Obe senke su potražile zaklon iza muzejske recepcije. Rafael skide kaput i pocepa odeću

oko ulazne rane, blizu ramena.

„Imao sam sreće.“

„Zaista? Mislila sam da ćeš mi izdahnuti na rukama.“

„To bi lako moglo da se desi.“

„Džek“, grmnu glas iz atrijuma. Pripadao je Barnsu.

Rafael ustade i grubo privuče Saru sebi.

„Šta radiš?“, pitala ga je tihim glasom. Srce joj se zaglavilo u grlu.

„Ne možeš da je ubiješ, zato što ne znaš šta je uradila s papirima,

Samo ona može da te odvede do njih. Šta će biti ako sad umre?“

Podigao je pištolj. Uperio ga je Sari u slepoočnicu.

„Šta to radiš?“ Mislila je da će se svakog časa onesvestiti.

Barns se našao u nebranom grožđu.

„Džek, da li si u stanju da tek tako oduzmeš život nevinoj osobi?“

„Dobro me poznaješ, Barnse. Napravljeni smo od istog sranja.“

„Šta želiš?“, pitao je, iako je znao odgovor.

„Dobro me slušaj. Otići ću odavde s njom. Reći ćeš svojim ljudima da sklone pištolje i da nas propuste. Reći ćeš to svima unutar i izvan muzeja.“

„Budimo razumni.“

„Razumniji od ovog?“, uzvрати Rafael sarkastičnim tonom. Barns nije imao druge nego da ga posluša.

„Obustavite operaciju. Odložite oružje. Pustite ih“, rekao je u majušni mikrofonski na kragni.

Rafael je izgurao Saru iz zaklona. Išli su unazad ka izlazu.

Opkolio ih je hladni noćni vazduh. Sišli su niza stepenice, ka džinovskim vratima s grbom kraljice Elizabete II. Rafael nije skidao pištolj sa Sarine slepoočnice. Auto je bio veoma blizu.

Poglavlje 34

„Na šta si mislio?“, povikala je Sara što je grlo nosi, dok je auto najvećom brzinom skretao u Blumsberi strit.

„Mislio sam kako da se izvučemo odande“, odgovori Rafael, ne gledajući u nju.

„Da nas spaseš?“

„Prestani sa zapitkivanjem. Slede nas, nećemo ih se lako otresti.“

Skenuli su desno u Nju Oksford strit. Rafael se namrštio zbog bolova u prostreljenom ramenu. Na raskrsnici sa Totenhem kort roudom naišli su na crveno svetlo. Zaustavio je „jaguara“.

„Razmenimo mesta“, rekao je Rafael.

„Šta?“

„Ti ćeš voziti. Nisam u formi.“

Sara produži Oksford stritom, trgovinskim srcem Londona. Nagnula se prema odeljku za rukavice i izvadila spisak. Bacila ga je saputniku u krilo.

„Evo ti ga. Ostavila sam ga ovde i zaboravila kad smo krenuli u muzej.“

„Živi smo samo zahvaljujući tvojoj zaboravnosti.“

Nekoliko minuta su se vozili u potpunoj tišini.

„Ne znam gde idem“, konačno će Sara.

„Nije važno, samo ti vozi. Vrti se ukrug, ako hoćeš.“

„Da li si nameravao da pucaš? Da li bi mogao da me ubiješ da su stvari pošle po zlu?“

„Mogao bih“, odgovori Rafael bez oklevanja. „Sledeći metak sam namenio sebi. Veruj mi da bi to bilo mnogo bolje, da su stvari krenule po zlu. Bolje je biti mrtav, nego u njihovim rukama. Nije važno da li si zaboravila ili namerno ostavila spisak u autu. Ništa bolje nije moglo da nam se desi. To je bilo pravo čudo.“

„To znači da ćeš, ako se u budućnosti nađemo u sličnoj situaciji, ali bez aduta, bez oklevanja povući obarač. Prvo ćeš upucati mene, a zatim i sebe?“

„Upravo tako“, potvrdio je Rafael, bezosećajnim glasom.

„Da li ti je otac to naredio?“

Rafael pogleda devojkicu. Uzvratila mu je pogled. Za trenutak su zaboravili na okolni saobraćaj.

„Nije. Iako sam siguran da bi se, u ovim okolnostima, složio sa mnom.“

„Naravno.“ Sara je ponovo gledala na drum. „Naravno, Džek.“ Naglasila je njegovo ime kao da je ključ svih laži, sumnji i razočarenja.

„Da li je Rafael tvoje pravo ime?“

„Ko zna?“

„A, Džek?“

„Nije.“

„Pa?“

„Bolje da ne znaš. Posmatraj stvari na sledeći način. Rafael je ime tvog spasioca, koji je bar zasad, dobar momak. Imao je nekoliko uspona i padova, što je i normalno, ali i izvesnog uspeha. Džek je alijas Džona Pejna, pripadnika P2, koji je demaskiran kao dvostruki agent. Tehnički gledano, moglo bi se reći da je Džon Pejn mrtav.“

„A Džefri Barns, ko je on?“

„Direktor CIA. Nemoralan i korumpiran tip. Obavio sam neke operacije po njegovom naređenju. Znaj da mu pričinjavamo đavolske teškoće, ako je rešio da izmili iz kancelarije.“

„Baš fino. Pejne ili arhandele Rafaele, moram da te ponovo pitam, kako se stvarno zove?“

Rafael se nasmeja prvi put otkad su se upoznali.

„Dobar pokušaj.“

„Od pokušaja nema štete.“ Sara je na nekoliko sekundi skrenula pogled s puta. „Rafaele Pejne, šta ćemo sad?“

Pažljivo je pogledao pre nego što je odgovorio.

„Sada? Nestaćemo.“

Poglavlje 35

Caru carevo,

Septembra 1978. godine

Sveti otac je proveravao dnevni raspored audijencija i sastanaka za to jutro. Namrštio se kad je na spisku video delegaciju Njujorškog javnog tužilaštva. Pročitao je i belešku, u kojoj je pisalo da delegacija dolazi u pratnji predstavnika FBI-a i Nacionalne banke Italije. Zahtev za audijenciju je upućen pre nekoliko meseci, za života Pavla VI. Papina bolest je sprečila održavanje nesvakidašnjeg sastanka. U beleškama od avgusta pisalo je da je susret odložen za neko drugo vreme.

Planirano je da delegacija bude primljena u javnoj audijenciji, između belgijskih časnih sestara iz Liježa i denovljanske siročadi. Poslednja beleška je predviđala da se sastanak održi između susreta s kreposnim udovicama iz Pijemonta i španske religiozne škole.

Papa Jovan Pavle I je otišao u sporednu kancelariju, da bi porazgovarao sa dva sveštenika sekretara.

„Ta gospoda će se osećati nelagodno u prostoru za javne audijencije. Pozovite ih i recite da dođu u moju kancelariju, čim prije. Zamalo da zaboravam. Reč je o kurtoaznoj poseti, pa ne morate obavestavati kardinala Viloa. Hvala vam.“

Don Albino Lućani je, nekoliko minuta kasnije, spremao sebi kafu. Jedan od mladih sekretara ga je obavestio da ga šestorica ljudi čekaju u susednoj sobi.

Papa se malo uplašio impozantne šestorke. Svi su pokorno oborili glavu, pre nego što su se pozdravili s njim. Nekoliko sati kasnije nije mogao da seti imena svih posetilaca - dva italijanska inspektora ili revizora iz Italijanske banke i četiri Amerikanca, predstavnika FBI-a i javnog tužilaštva. Posetioci su se, bez izuzetka, bavili suzbijanjem finansijskih zločina.

„Gospodine“, počeo jedan od Amerikanaca, očigledno neupućenih u

finese vatikanskog protokola, „izuzetno cenimo što se rešili da nas...”

„Uh!“, prekide ga Jovan Pavle I sa osmehom. Progovorio je pristojnim engleskim. „Uskraćeno vam je gostoljublje božje kuće! Da li ste raspoloženi za kafu? Bojim se, da je meni neophodna.“

Seli su u udobne stolice na drugoj strani kancelarije, oko niskog stočića sa srebrnim raspećem u središtu. Jovan Pavle I je bio spreman da sasluša ove ljude, ispunjene strahopoštovanjem prema svešteniku koji širom sveta ima milione poklonika. Jedan od agenata FBI-a je progovorio prerano, u strahu da se dugo očekivani sastanak ne preobrazi u neobavezno ćaskanje uz kafu.

„Gospodine, doneli smo vam izveštaj koji nudi dokaze postojanja kriminalnih dela u finansijskim institucijama povezanim sa svetom stolicom.“

Albino Lućani osmotri agenta ozbiljnim, dubokim pogledom.

„Upoznajte me sa sadržinom izveštaja. Gospod, kao što ste rekli, sluša.“

„Vatikanske finansije“, reče agent, ne opazivši pontifovu šalu, „su u rukama IRP-a. To ih povezuje s *Banko Ambrozijano* Roberta Kalvija, što ih dovodi u vezu s poslovanjem Majkla Sindona i njegove *Banke private*. Znamo da je Sindona veza između Roberta Kalvija i nadbiskupa Marčinkusa. Podsećam vas da Sindona uživa reputaciju 'bankara mafije', i da je u Sjedinjenim Državama za njim izdat nalog za hapšenje, zbog prevare, finansijskih zločina i reketiranja. Podsetiću vas, ako mi dozvolite, da je Roberto Kalvi član masonske lože P2, na čijem je čelu fašista Đeli, pokretač operacije *Gladio*. Siguran sam da niste zaboravili bombe na Pjaci fontana 1969. godine“

„Da li vi tvrdite da je podmetanje bombi u Milanu plaćeno vatikanskim novcem?“

„Ne. Tvrdim da ti ljudi podmeću bombe u Rimu i drugim mestima širom sveta. Od Poljske do Nikaragve.“

Don Albino Lućani nije pomerio nijedan mišić, iako je plamen u njegovom grlu mogao spaliti Apostolsku palatu.

Agent FBI-a nije hteo da ispusti inicijativu.

„Roberto Kalvi i Pol Marčinkus su 1971. godine osnovali Cisalpinsku prekomorsku banku u Nasauu, na Bahamima. Koristili su je za pranje novca od droge i trgovine oružjem; za pranje novca stečenog prostitucijom, pornografijom i sličnim aktivnostima. S tog mesta su, pomoću mreže opisane u izveštaju, slali novac na sve strane. Na primer, radničkim pokretima u Poljskoj, diktatorima poput Somoze i revolucionarnim i terorističkim organizacijama.“

„Zar vam istovremeno finansiranje fašista i revolucionara ne izgleda

čudno?“, pitao je Jovan Pavle I.

„Ne finansiraju oni politiku, već zločine. U Italiji podmazuju i kupuju političare svih boja. Stvar je jasna već posle čitanja *Korijere dela sera*. To je zvanična novina Đelija, Sindona, Kalvija i Marčinkusa.“

„Sveti oče“, reče jedan od revizora Italijanske banke, „*Banko Ambrozijano* ima manjak od 1,4 milijarde dolara. Vatikanska banka, kao što znate, poseduje dvadeset procenta akcija *Banko Ambrozijano*. Neophodno je da preduzmete mere, zato što Italijanska banka ne sme da rizikuje...“

„Gospodine“, prekinuo ga je zvaničnik američkog javnog tužilaštva, „predsednik će svakako preduzeti akciju. Biće teško sprečiti da skandal ne stigne do svete stolice. Pretpostavljeni su mi naredili da vam predočim ovaj izveštaj. Trebaće nam godina ili dve da ga obelodanimo, ali ćemo to sigurno učiniti. To vam daje vremena da prekinete veze Vatikana sa ovom kriminalnom mrežom.“

„Razumem, sine moj. Ali ne znam da li imam toliko vremena.“

„Vaša svetosti!“, uskliknu jedan od italijanskih revizora. „Morate se ograditi od Marčinkusa, De Bonisa, Kalvija.“

Vidno potreseni Albino Lučani ustade sa stolice. Pre mnogo godina je predsedavao bankom *Katolika del Veneto*. Imao je prilike da se uveri kako Marčinkus i njegove kohorte mešetare na Vol stritu, umesto da slede puteve gospodnje u upravljanju crkvenini finansijama.

Papa otvori vrata kancelarije i otide bez pozdrava.

Našao se u privatnoj odaji, ispred ogledala na mramornom stolu prekrivenom kutijama od slonovače, malim srebrnim kaležima, i kristalnim kuglama i ramovima za fotografije. Don Albino Lučani je gnevno škrgutao zubima. Počistio je sto podlakticom, razbacavši krhke predmete po sobi.

„Proklinjem te! Preobrazio si kuću gospodnju u razbojničku jazbinu!“

Poglavlje 36

„Zašto se plan raspada? Do malopre je sve išlo kako valja.“

„Još imamo vremena da skoknemo do Londona, gospodine“, predložio je pomoćnik starcu, zavaljenom u sedište privatnog aviona. „To bi bilo neznatno skretanje.“

„Ne pomišljaj na to!“, odlučno je odbio pomoćnikov predlog. „Nećemo odstupiti od plana.“

„Zar se na taj način ne izlažemo riziku od nepopravljive štete?“

„Imaj vere, dragi prijatelju. Na kraju će sve biti kako valja.“

„Veru obično prepuštamo vernicima“, suprotstavio mu se pomoćnik, ubedeći da bi skretanje s puta moglo značiti razliku između uspeha i neuspeha. „Veoma je važno da se domognemo dokumenata.“

„Dokumenti su uzrok čitavog zamešateljstva. Putujemo zbog njih. Ne moraš da me podsećaš na to. Sem toga, naša poseta Londonu bila bi beskorisna. Situacija nije tako loša.“

„Kako? Slobodni su, a mi gubimo vreme.“

„Uhvatićemo ih svakog časa.“

Pomoćnik nije shvatio da majstor ima novi, njemu nepoznati plan.

„Da li si spreman da me obavestiš o tvom planu?“, pitao je.

„Uskoro će ti sve biti jasno. Bolje si informisan od većine ljudi. Brzo povezuješ tačkice.“

„Kako hoćeš“, odvrati blago ozlojeđeni pomoćnik. Starac voli tajnovitost. Voli da kontroliše informacije, sve dok ne postanu bezvredne. Za njih se sazna tek posle postizanja cilja. Mrzeo je starčev običaj da ih čuva za sebe, iako je tajnovitost bila veoma korisna. Dobro ga je poznao, inače bi pomislio da ih skriva zbog nedostatka poverenja. Postojalo je jednostavno objašnjenje za takvo ponašanje.

Majstor je na taj način slao poruku sopstvenim demonima: „Još sam ovde. Još zapovedam i odlučujem o svačijoj sudbini.“

Starac podiže slušalicu satelitskog telefona. Otkucao je nekoliko brojeva. Neko mu je odgovorio.

„Ciao, Frančesko“, rekao je s hladnim osmehom. „Nedavno sam

saznao da si izgubio jednog saradnika.“ Sačekao je da sagovornik shvati poruku. „Smatraj to vestima iz prve ruke. Telo će se uskoro pojaviti.“ Ponovo je dao vremena Frančesku da shvati puno značenje svojih reči. „Nisam te zbog toga zvao. Možda će mi trebati tvoje usluge... Kada? Juče... Hoću da se ukrcaš na prvi avion. Dobićeš sve neophodne informacije na aerodromu. Čekaj moj poziv.“ Naglo je prekinuo vezu.

„Uskoro će stajati preda mnom“, mrmljao je sebi u bradu. Gledao je kroz prozorčić aviona. „Videćemo ko je najpametniji.“

Pomoćnik mu se obratio dok je glasno razmišljao. Izgleda da ga je nezadovoljstvo prošlo.

„Zvali su iz Londona“, tiho će pomoćnik. „Desilo se najgore.“

Poglavlje 37

Džefri Barns nije čitave noći oka sklopio. Zabrinuo se više nego da ga je zvao sam predsjednik Sjedinjenih Država, uprkos činjenici da je naredbodavac bio Italijan, ili da je bar govorio italijanski. Lakše bi izašao na kraj s predsjednikom nego s tim tipom iz P2.

Barns je dva puta razgovarao sa starcem u avionu. Prvo mu je objasnio šta ga je navelo da odluči kako je odlučio. Starac nije ispoljio nikakvo osećanje, strogo se držao teme.

„Najvažnije je da se domognemo papira. Očigledno je da smo potcenili protivnike, ali se to neće ponoviti. Upotrebi sva neophodna sredstva. Otaras se svedoka kad se domogneš papira. Je l' jasno?“

„Naravno, gospodine“, potvrdi Barns.

Drugi poziv ga je podsetio da ni za trenutak ne sme izgubiti protivnike iz vida. Mora da sledi naređenja, bez obzira na cenu.

„Okrivi Arape ako dođe do kolateralne štete. Sutradan organizuj protestne marševe, odaj poštu žrtvama i osudi terorizam. Problem će tako biti rešen“, reče Italijan, ne bez izvesne ironije.

„Tako ćemo učiniti“, složio se agent CIA. Barns je znao da metak ili nekoliko njih mogu zalutati tokom operacije. Bomba može eksplodirati u zao čas. Mete mogu naći pojačanja. Tako ti je to.

„Još nešto. Čekaj moja uputstva. Ne preduzimaj ništa bez moje dozvole.“

Majstor je naglo prekinuo razgovor. Barns se na to navikao. Pogledao je na sat, bilo je pet ujutru.

Sara i Džek su se vozili ukrug po Londonu. Primorali su agente da slede turističke rute po istorijskom centru grada. Nekoliko puta su prošli kraj Bakingemske palate i Molom do Trafalgar skvera. Pošli bi Čering Kros roudom ili nekom drugom ulicom i opet stigli na polazište. Vozili su polako, kao što dolikuje znatiželjnim turistima. Bar je Barns dobijao takav utisak iz Stoutonovih iscrpnih desetominutnih izveštaja.

„Neobično je što nisu ni pokušali da beže“, glasno je razmišljao Barns, u pustoj kancelariji. „Nisu stali da natoče benzin. U jednom trenutku će

morati“, nastavio je da melje, dok je čekao nove podatke. „Moram da pojedem nešto pristojno.“

Džek Pejn je bio legenda u loži P2. Bio je tako ugledan da ga je CIA regrutovala za nekoliko najdelikatnijih poslova. Njegovo ime je bilo sinonim za sposobnost i garancija dobro obavljenog posla. P2 se arogantno ponašala. Bez oklevanja su tražili da neki delovi CIA posluže njenim potrebama. Godio im je pristup američkoj tehnologiji i redovna, masna mesečna isplata. Stari nikad nije odobravao pozajmljivanje svojih ljudi Ujka Semovoj agenciji, a naročito najboljih poput Džeka.

Ponekad bi, kad bi masonska loža procenila da može imati koristi od toga, odobravao pozajmicu nekog od svojih ljudi. Džek im je pozajmljen u nekoliko prilika. Tad je radio pod Barnsovom komandom. Džek Pejn je bio čovek kog bi direktor voleo da vidi u svojim redovima. Barns je čak predložio da ga prime u CIA.

Grdno sam pogrešio. To bi mi uništilo ugled u agenciji, razmišljao je Barns.

Utonuo je u fotelju, iscrpljen događajima bogatom, beskrajnom noći. Shvatio je da bi ostao bez položaja kog se domogao po cenu obilja prolivenog znoja, krvi i suza.

Ne kažu Amerikanci bez razloga: „Bez muke nema uspeha.“ Do direktorskog zvanja u agenciji je došao uz dosta napora, bola i besanih noći, bez pristojnog obroka. Ova noć ga je podsetila na nesigurna vremena hladnog rata, kad je čitav svet bio velika ludnica.

„Mora da si lud, Džek, kad si se nameračio na mene“, promrmlja ozlojeđeni debeljko, sebi u bradu.

Vrata su se naglo otvorila. Pojavio se Stouton. Nemilosrdno je prekinuo direktorova razmišljanja.

„Gospodine.“

„Stoutone.“

„Nestali su.“

Poglavlje 38

„Nestaćemo“, rekao je Rafael Sari u kolima.

Još neko vreme su nastavili turistički obilazak britanske prestonice. Grad je počinjao da se budi. Uskoro će im nestati benzina. Zamolio je Saru da skrene levo i uspori na raskrsnici kod železničke stanice King Kros. Dvostruki agent se premestio na zadnje sedište, praćen Sarinim brižnim pogledom.

Spustio je zadnje sedište da bi otvorio prilaz prtljažniku, odakle je uzeo zelenu drvenu kutiju. Vratio je sedište na mesto i izvadio kuglice iz kutije. Izbacivao ih je prvo s jedne, a zatim s druge strane ulice, ujednačenim ritmom. Otkotrljale bi se ispod parkiranih automobila.

„Ne staj dok ti ne kažem, ma šta se dogodilo.“

Od stanice ih je delilo stotinak metara.

„Ubrzaj i stani ispred stanice“, naredio je Rafael, bacivši poslednju lopticu.

„Šta to radiš?“, pitala je Sara.

„Skoro da smo stigli“, odvratio je.

Stigli su do stanice.

„Dobro, ugasi motor.“

Poslušala ga je. Usnula ulica preobrazila se u predvorje pakla. Zvuk niza manjih eksplozija se kretao u njihovom pravcu od raskrsnice s King Krosom. Napredovao je s obe strane Juston rouda. Gusti oblak suzavca širio se ulicom. Čuli su povike. Užasnuti ljudi su se budili.

Rafael i Sara su potrčali ka Justonskoj stanici, zaštićeni dimnom zavesom.

Utrčali su u prvi taksi. Posle toga je sve bilo lakše. Zamolili su taksistu da ih odbaci do stanice Vaterlo. Stigli su na vreme da se ukrcaju na Evrostar, za Pariz.

Iskoristili su udobno putovanje da se malo odmore. Sara je prespavala gotovo čitav put. Rafael se skrasio u sedištu, tek nakon dve obilaska kompozicije. Niko ih nije pratio.

Dva sata i trideset sedam minuta kasnije su stigli na čuvenu Gar di Nor, u središtu Pariza. Odatle su otišli na Orli. Uspeli su da nestanu.

Poglavlje 39

„Erbas A320“ se izdigao na letnu visinu od 12.000 metara.

Leteo je brzinom od devet stotina kilometara na sat. Za neka dva sata će sleteti na aerodrom Portela u Lisabonu. U njemu je bilo 111 putnika, uključujući i Saru Monteiro, zvanično Šeron Stoun, francusku državljanku i Rafaela, zvanično Džona Doa, britanskog podanika.

Let TP-433 je napustio Orli pre dvadesetak minuta, s blagim zakašnjenjem. Bili su budni, pa je Rafael morao da se suoči s brojnim pitanjima profesionalne reporterke.

Jednom je čuo kako neko kaže da su očevi u Jerusalimu. Napomena se verovatno odnosila na mitske graditelje Solomonovog hrama. Uvažene arhitekte iz starine su prenele svoje znanje tesarima i kamenorescima Zapada, graditeljima srednjovekovnih katedrala. Bili su masoni, korisnici čekića, dleta, mistrije, kompasa i libele, pripadnici moćne gilde, poznavaoici tajne gospodnje. Čovek i dan-danas, u Notr Damu, Remsu ili Amijenu može da se uveri da su njihovi graditelji uistinu znali šta bog hoće od ovog sveta. Gospod Isus Hrist je obznanio:

„Dajte caru carevo, a bogu božje.“ Svi ljudi su to znali, uključujući političare, univerzitetske profesore, doktore, bankare, državne službenike, vojnike, pisce i novinare. Čak je i papa za to znao. „Bog je svuda, dete moje, čak i u fabrikama oružja i trezorima banaka.“

Rafaelu je rečeno da su masoni bili na gubilištu kad su se kotrljale krvave glave kraljeva i plemića u revolucionarnoj Francuskoj. Kasnije su bili u pozadini ratova i nasilnih promena režima u Evropi i na američkom kontinentu. Pripadnici P2 su se mogli ponositi članstvom u organizaciji u kojoj je bilo mnogo predsednika Sjedinjenih Država i evropskih zemalja.

U Rimu je, krajem devetnaestog i početkom dvadesetog veka, italijanska loža Veliki orijent posrtala pod teretom unutrašnje podele. Tada je osnovana *Propaganda Due*. Moćnici širom sveta su se žalili da je masonerija razotkrivena, da se imena članova loža štampaju po novinama i da njihove poslove vode nesposobni, tašti političari. Broj 2 je nudio anonimnost kojoj su težili, kraj proglasima, fotografijama i procurelim

informacijama. P2 nije postojala. Niko nije znao ništa o njoj. *Loggia coperta* je dočekivala raširenih ruku sve bogom odabrane, spremne da posvete život izgradnji kraljevstva nebeskog na zemlji.

„To su bila gorka vremena“, rekao je Rafael Sari, koja ga je znatiželjno slušala.

„Hitler i Musolini su ih fascinirali. Kasnije su posmatrali kako velikani izdaju njihove duhovne ciljeve.“

„Ličo Đeli je predvodio italijansku masoneriju sredinom dvadesetog veka. Bio je istinska pokretačka sila u pozadini lože P2. Imao je više ideja nego sposobnosti da dovrši svoje projekte“, objašnjavao je Rafael. „Veliki majstor italijanskog Velikog orijenta ga je obdario moćima koje su uveliko prevazilazile njegove sposobnosti. Đeli je bio poslovni čovek malog formata iz Toskane. Obožavao je *Der Führera, Il Ducea i El Generalisima*. Prijavio se kao dobrovoljac i borio protiv republikanaca u španskom građanskom ratu. Služio je kao nacistički špijun na Balkanu. Aktivno je sarađivao sa CIA u izazivanju nekoliko državnih udara u Južnoj Americi.“

„Đelijev uspon u organizaciji je misteriozan“, nastavi Rafael. „Nedostupni su nam putevi gospodnji. Iznenadujuće veliki broj idiota uspe da se domogne moći, slave i ugleda.“

„Ličo Đeli je bio na čelu lože P2, početkom sedamdesetih. Godine 1971. postaje jedan od najmoćnijih ljudi podzemlja. Đeli je uvek bio sklon zaverama. Osnovao je ložu P1, još tajnovitiju od P2. U njoj je bilo mesta samo za predsednike, najviše zvaničnike, generalne sekretare i izvršne direktore.“

Neki od Rafaelovih starijih drugova su mu govorili o susretima izabраниh. Dvadesetak crnih, sjajnih limuzina sa zatamnjenim staklima skupilo bi se ispred luksuznog hotela pored jezera Komo, u Ženevi ili Baden Badenu. Automobili bi posle dva-tri sata krenuli sporednim drumovima, da bi nešto kasnije pojurili evropskim autoputevima.

Verovatno je Đeli ubedio veliki broj članova masonske organizacije *Giustizia e Liberta* da se pridruže redovima P2. Tamo su se upoznali sa svakovrsnim političarima, vojnicima i bankarima. Postajali su privilegovani članovi povlašćene grupe.

„Taština je tragična mana, Saro. Đeli nije mogao da odoli da se ne slika s Huanom Peronom ispred Kaza Rozada.“

Đeli se sredinom sedamdesetih našao pod pravosudnim pritiskom. Izolovao je organizaciju i prekinuo sve veze s drugim masonskim ložama. Tako je P2 postala super tajna organizacija, dok je sam Đeli postao Veliki majstor. To vreme se naziva erom koza nostre. P2 je radila po principima mafije. Stoga je čitava loža nazivana Đelijevom.

Neofašistička ideologija je sprečila napredak lože u sprovođenju

božanskog plana. Njegov rad je, gledano iz drugog ugla, bio veoma efikasan. Njegovi saradnici su uspeali da prodru u sve ogranke italijanske vlade, u Vatikan i nekoliko stranih obaveštajnih službi.

Veliki broj političara tog doba je smatralo da je Ličo Đeli pravi predsednik zemlje. Manipulisao je medijima, istragama, glasanjem i izbornim kampanjama. Ukratko, činio je sve da se na uticajnim mestima nađu njegovi ljudi od poverenja.

Rafael je pratio Sarinu reakciju.

„Đelija je sredio onaj dripac, kako se ono zvaše, Pekoreli. „Đelijeveci“ su iskopali svoj grob, kad su dozvolili da spisak s članovima lože dospe u ruke tog novinara.“

„Sudije su počele da postavljaju pitanja. Stari Đeli je potražio sklonište u Urugvaju.“

„Na scenu je stupilo sadašnje vođstvo lože“, nastavi Rafael. „Distancirali su se od Đelija i bacili na posao da vrata organizaciju na pravi put. Godinama su mnogo radili. Promenili su ustav, reorganizovali pravosuđe i univerzitet i izvršili uticaj na neke ljude, naročito Kraksija, Andreotija i Bisalju. Obezbeđenje njihove, makar i nesvesne saradnje bilo je od kritične važnosti. Novinari su se upregli u njihova kola. Voleli su novac“, zaključio je.

„Loža je sad bila skup ličnosti iz senke koji se nisu dali razotkriti, ostvarena fantazija ljubitelja zavera, iščašena urbana legenda, organizacija koja izaziva strah samo među usamljenim tragačima na Internetu. Nije postojala. Nepostojanje je bogomdano za onog ko pokušava da sprovede ovakav plan.“

Sara je shvatila da je organizacija porasla i raširila pipke po čitavom svetu. Dospela je i do Vatikana, gde su P2 zvali duhovnom ložom. Kad je papa Jovan Pavle I iznenada umro, loža je imala veliki broj pripadnika na viskom položajima u palatama svete stolice.

„Rim je tih godina bio najbolje mesto na svetu. Nadbiskup Marčinkus se bavio finansijama. Pretvarao je u zlato sve čega bi se dotakao“, nastavi Rafael.

„Investirao je u pornografiju, kontraceptivna sredstva i druge poslove nespojive s crkvenim učenjem. Još veći i sigurniji profit je stizao od kapitala koji je Marčinkus investirao u fabrike oružja, političke subverzije, mito, ucene i pranje novca.“

„Ne znam da li pokušavaš da mi saopštiš istinu, ili da me prestrašiš“, napomenu Sara, pre nego što se ućutala.

Duboko se zamislila i Rafael je utonuo u svoje misli. Neko vreme je vladala spokojna tišina.

Stjuardesa im je donela poslužavnik s hranom. Jeli su u tišini, utonuli

u svoje misli.

„Potrebno mi je tuširanje.“ Sara se vrpoljila u sedištu. Pokušavala je da razdrma utrnule udove.

„To je dostižan cilj“, uveravao je Rafael. „Pobrinućemo se za to, posle sletanja.“

„Da li je to obećanje?“, pitala je, s poluosmehom.

„Nije. Nikad ništa ne obećavam. Ali držim svoju reč.“

Još neko vreme su ćutali. Od buke avionskih motora nisu čuli glasove putnika.

Sara mu se obratila.

„Misliš da je moj otac na sigurnom?“

„Jeste. Ne boj se.“ Zvučao je tako ubeđeno da je osetila blago olakšanje.

„Bojim se da će nas pohvatati na aerodromu“, reče Sara.

„Opusti se. To se neće dogoditi.“

„Kako možeš da budeš tako siguran?“

„To je jedna od prednosti mog položaja. Goni nas pola sveta, ali bar znamo kako razmišljaju. Uvek smo na korak ispred njih. Važno je da ne izgubimo tu prednost. Ne smemo da im prepustimo inicijativu.“

„A kako oni razmišljaju?“

„Prvo će raščistiti mesto pucnjave i ulicu zagušenu suzavcem.“

Njegov glas je neobjašnjivo smirivao Saru. Znala je da pripada ubici, čoveku bez skrupula, ali je ipak smirivao.

„Šta ćemo nakon razgovora s mojim ocem?“

„Videćemo. Ići ćemo korak po korak.“

„Uvek zadržavaš informacije.“

„To je istina, ali u ovom slučaju nemam bogzna šta da ti kažem. Susret s tvojim ocem je naš osnovni cilj. Videćemo šta ćemo posle.“

„Zar nas, po dolasku u Lisabon, neće sačekati naše slike u novinama? Portugalske vlasti možda tragaju za nama.“

„Ne bih se kladio. U interesu naših progonilaca je da u zemlju uđemo neprimećeni. Žele da nas smeste dva metra pod zemlju. Sem toga, neće dozvoliti da se pojavimo u novinama, dok god imamo spisak. Izgubiće sve ako to urade.“

Nadam se da ne greši, pomisli Sara.

„Kako je Firenci znao moju adresu?“, pitala ga je. „Zaboravila sam da moj otac pripada organizaciji. Znam otkud mu moja kućna adresa, ali mi nije jasno zašto je meni pisao.“

Nije odgovorio. Ponovo se uhvatio za ranjeno rame.

„Da li te boli?“

„Da“, odgovorio je, blago masirajući bolno mesto. Nekoliko sati ranije

je previo ranu u toaletu voza. Bol je posle toga malo uminuo. Rana ga je ponovo bolela, još više nego pre.

„Treba li ti nešto? Da li mogu da ti pomognem?“

„Ne, hvala, biće mi dobro“, odgovorio je Rafael.

Gušila se od gneva dok su kružili iznad aerodroma, nakon što su preleteli severni deo njene rodne zemlje.

„Da li si poznavao čoveka koji je provalio u moj dom?“

„Jesam.“

Rafael se ponovo ućutao. Zurio je kroz prozorče.

„Ko je to bio?“, insistirala je Sara.

„Bio je agent američke tajne službe, naturalizovani Amerikanac češkog porekla. Ali to sad nije važno. Još nekoliko ljudi je poginulo zbog tih papira. Španski sveštenik Felipe Aragon i Argentinac, Pablo Rinkon. Obojica su dobili podatke o papirima Jovana Pavla I.“

„Dobili su dokumente poput mojih?“

„Papa je, kobne noći, imao dosta papira kod sebe. Spisak koji si dobila je samo jedan njihov deo.“ Činilo se da je Rafael raspoložen za priču.

„I oni su dobili dokumenta?“

„Verovatno, ali su imali manje sreće od tebe. Otac Pablo nije uspeo da pobegne. Otac Felipe je, na svu žalost, umro od srčanog udara.“

„Ako je otac Pablo dobio neke papire, oni su gotovo sigurno u rukama P2. Možda je dobio samo nagoveštaje, recimo, podatke o mestu na kome se ostali dokumenti čuvaju. Ako je to bio slučaj, P2 je verovatno došao do tih informacija pre nego što je ubijen“, razmišljala je Sara.

„Možda je tako bilo. Nadam se da će tvoj otac razjasniti te i mnoge druge nedoumice.“

„Kako možeš da donosiš odluke na osnovu tako oskudnih informacija?“

„U mom poslu smo svi mali točkići u velikoj mašineriji. Od točkića se očekuje da poznaju svoju ulogu i da je savršeno odigraju. Što se tiče velike slike, nju vide samo oni na vrhu.“

„Hoćeš da kažeš da nisi radoznao?“

„Radoznalost je opasna.“

Avion je završio obilazni manevar. Nedugo potom su glatko sleteli.

„Upravo smo sleteli na aerodrom Portela u Lisabonu“, objavi stjuardesa. Ponovila je uobičajenu litaniju.

„Bar nas nisu oborili raketama s nebesa“, našalila se Sara. Pokušavala je da se otarasi napetosti.

Poglavlje 40

Vrtovi Vatikana,

Septembar 1978. godine

Sestra Vinčenca je čitavog popodneva tragala za don Albinom. Lutala je hodnicima Apostolske palate s malim poslužavnikom, čašom vode i pilulom na tacni. Stala je kraj prozora i ugledala papu na klupi u parku. Sveti otac je zario lice u šake. Mučile su ga teške, onespokojavajuće misli.

„Getsemanski vrt“, gotovo setno će sestra Vinčenca.

Starica se spustila stepenicama do predivnog vrta. Krenula je pošljunčenom stazom ka rotundi. Don Albino je sedeo u bleštavo belom ogrtaču, posmatrajući cipele.

Sestra Vinčenca je stala ispred njega.

„Doktori vam preporučuju šetnje vrtom. Nisu vam rekli da sedite ovde.“

Srdačni osmeh osvanu na don Albinovim usnama, kad je ugledao odanu negovateljicu.

„Da. Preporučuju mi šetnje da bih se otarasio nadutih stopala. Ali, avaj, noge su mi toliko nadute da ne mogu da se šetam. Šta da radim?“

Sestra Vinčenca priznade da lekarski saveti nisu mnogo praktični. Naučila je da ceni don Albinovu nepokolebljivu logiku.

Papa bez reči prihvati pilulu i čašu iz ruku negovateljice. Rezignirano je posmatrao lek pre nego što ga je progutao. Voda mu je više prijala od lekovite pilule.

„Da li si poznavala mog oca, sestro Vinčenca?“ pitao je negovateljicu koja je još stajala ispred njega. „Kada sam u jedanaestoj otišao u bogosloviju, otac dva meseca nije progovorio s majkom. Bila je veoma pobožna žena, ali moj otac...“

„Don Đovani je bio buntovnik“, reče sestra Vinčenca.

„Nije. Don Đovani, kako ga zoveš, bio je socijalista. Ne znam da li je doseljenik, radnik ili nadničar koji je vazda bedno živeo mogao biti nešto

drugo. U stvari, tata je rekao, kad sam pošao na bogosloviju: 'Konačno, neka žrtva mora biti podneta'. Pokazalo se da je taj čovek, neprijateljski raspoloženog prema crkvi, bio sposoban za predskazanje, neku vrstu duhovne vizije. O tome sam razmišljao kad si naišla.“

„Bog će vam pomoći da ponesete ovaj teret, sveti oče.“

Don Albino pogleda sestru Vinčencu. Nikakvo dobro ne bi proizašlo iz jadanja o sramnom ponašanju direktora Vatikanske banke. Šta bi ova časna sestra čiste duše pomislila kad bi joj rekao da se mafijaški novac prao pomoću povezanih preduzeća na berzama Ciriha, Londona i Njujorka? Šta bi se desilo sa prostom verom sestre Vinčence kad bi saznala da se ime uvaženog kardinala Viloa od šestog avgusta 1966. godine vodi u spiskovima pripadnika masonske lože P2, pod rednim brojem 041/3? Kako bi plemenita stara časna sestra spavala ako bi saznala da njen don Albino ne vodi Hristovu crkvu, već finansijski konglomerat koji će mu eksplodirati pred očima, ako ga ne ustroji po božjoj zamisli? A kako on može da gleda dobru ženu u oči, znajući da se crkva preobrazila u razbojničko gnezdo?

„Mogu da nosim to breme, sestro Vinčenca“, konačno je odgovorio, „ali ne znam da li drugi mogu da mi pomognu u tome.“

„Uzdajte se u boga, don Albino“, reče smerna starica. Okrenula se i zakoračila pošljunčenom stazom ka Apostolskoj palati. „Uzdajte se u boga.“

Jovan Pavle I je ostao još nekoliko minuta na klupi u rotondi, zadubljen u misli. Posmatrao je otekla stopala. Vreme je da se vrati u kancelariju. Ima toliko posla!

Ustao je, uz rezignirano sleganje ramenima. Mrštenje je otkrivalo bol u zglobovima.

„Konačno“, kao što bi rekao stari don Đovani, „žrtva mora biti podneta.“

Polako se vratio u kancelariju, s rukama prekrštenim na leđima.

Poglavlje 41

Stouton je ulagao nadljudski napor da bi izvršio šefova naređenja. Debeljko je bio loše volje, ali Stouton nije imao pravo na sličan luksuz. Nije spavao čitavu noć, zato što nije imao podređenog sposobnog da ga zameni, niti je u blizini imao porodicu, u čijem društvu bi se opustio. Njegovi roditelji broje srećne penzionerske dane u bostonskom predgrađu. Žene nisu mogle da se naviknu na njegovo radno vreme. Svi zaposleni u agencije bili su toliko odani poslu, da su, malo-pomalo, zapostavljali sve ostalo. To je narušavalo porodične veze, čak i prijateljstva. Istinski tajni agent nema odnos sa spoljašnjim svetom. To ga čini delotvornijim.

Stouton se po tom pitanju nije razlikovao od ostalih, iako je sačuvao neke veze s porodicom i rođacima. Nedavno je pozvao majku da joj javi da se dobro oseća. Što se nje tiče, sin je radio kao specijalista za softver u londonskoj filijali američke kompanije. Paravan je sadržao zrnce istine.

Prijateljstva iz detinjstva su s vremenom odumrla. Stouton je pokušavao da ostvari ozbiljniji odnos sa ženama. Dva puta je bio blizu da završi s prstenom na ruci, posle uobičajenog venčanja po zakonima ljudskim i božjim. Prvi pokušaj je propao jedanaestog septembra 2001. godine. Za to ne može kriviti verenicu. Proveo je tri meseca van zemlje, posle napada na Svetski trgovački centar. Ograničio je kontakte s njom na nemušti telefonski poziv jedanput nedeljno. Svaki put bi joj obećao da će se vratiti sledeće nedelje.

Započeo je romansu s drugom ženom 2003. godine, nešto pre drugog zalivskog rata. Zakazali su venčanje za deveti april, kad su kombinovane snage stigle do Bagdada. Stouton je, bio nedostupan čitavih pet meseci. Ponekad bi poslao mejl sa informacijom da je živ i zdrav i obećanjem da će se vratiti sledećeg meseca. Kad se konačno vratio, njegova ljubljena se odselila u drugi grad. Bila je do te mere skrhana da je odbijala da se javi na neki od bezbrojnih telefonskih poziva.

Posle tog iskustva je odlučio da prekine s pokušajima da uspostavi ozbiljnu vezu. U trideset drugoj je živeo isključivo za posao. Nadao se da će jednog dana imati porodicu i vreme da je voli i da se brine o njoj. Živeo je u

strahu da će postati drugi Džefri Barns, čovek bez ljubavnog života, bez interesovanja za sve što nije posao i punjenje stomaka u restoranima gde se mnogo jede. Džefri Barns je za Stoutona bio bezosećajni, beskrupulozni kurvin sin.

„Da li je spremno?“, pitao je Barns, naginjući se preko ekrana Stoutonovog kompjutera.

„Nije još, ali će uskoro biti.“

„Imaš li nešto?“

„Sve što imam je na štampaču.“

Barns se uputi ka štampaču pored prozora. Zgrabio je nekoliko papira punih informacija. Trebaće im nekoliko sati da ih obrade. Pogledao je ka susednoj sobi, u kojoj je prštalo od aktivnosti. Službenici su hitali u svim pravcima. Čuo je viku, naređenja, telefonske razgovore. Trojica agenata se žustro raspravljala.

„Hej, vas troje“, povika Barns. „Hoću detaljnu analizu i to brzo. Ima još posla za vas, kad to završite.“

Osmesi namah iščezoše. Brzo su se povinovali naređenju.

„Obaveštavajte Stoutona o svim nalazima.“

„Da, gospodine“, odgovorio je jedan od njih.

Direktor se povukao u kancelariju. Još nije bilo novosti. Dan je promicao vrtoglavom brzinom.

Mladići su seli za sto da izvrše naređenje. Jedan, najkomunikativniji, obrati se Stoutonu.

„Da li si danas nešto jeo?“

„Nisam jeo, pio, spavao, ni jebao“, gnevno će Stouton, pogleda zalepljenog za kompjuterski ekran.

„Gotovi smo.“

„Moli se da ih što pre uhvatimo. Ne možeš da zamisliš koliko ćemo biti gotovi, ako ne uspemo.“

Agent se nagnuo prema Stoutonu, kao da će mu poveriti tajnu.

„Tek sam došao, čoveče. Nemam pojma šta tražimo.“

„Tražimo Džeka Pejna, izdajnika, i Saru Monteiro, veoma snalažljivu reporterku. Hoće ih živu.“

„Džeka Pejna? Čuvenog Džeka Pejna?“

„Jednog jedinog.“

„Jednom sam radio s njim. Spasao mi je život.“

„Budi siguran da sad to ne bi učinio. Hajde, Tompsone, nema vremena za gubljenje“, reče Stouton, da bi ga se otarasio.

„Šta radiš?“

„Pretražujem spisak putnika koji su jutros napustili zemlju. Radim mučan i beskrajan posao.“

„To nalikuje traženju igle u plastu sena. Sigurno putuju s lažnim dokumentima.“

„Svestan sam toga. Ali zasad nemamo drugu mogućnost. Moramo da nađemo to zrnce informacija, pa šta košta da košta.“

„Dopustite mi da telefoniram, brzo ću se vratiti“, reče Tompson i krenu ka slobodnom aparatu.

Barns je sedeo u stolici i posmatrao veliku sobu kroz staklo. Hteo je da zaposli sve ljude na ovoj operaciji, ali je to bilo nemoguće. Svet je veliki. Sjedinjene Države imaju i druge prioritete, bar tako misle članovi predsednikovog kabineta.

Razmišljao je da pozove pojačanje iz Englija. Ne bi ga odbili, ali bi ljudi iz glavnog štaba takav gest protumačili kao priznanje neuspeha. Zasad će sve ostati kako jeste. Razmotriće situaciju, ako se begunci ne pojave do kraja dana.

U međuvremenu je nešto privukao njegovu pažnju. Preciznije, odsustvo nečeg. Ustao je i grozničavom hitrinom krenuo u glavnu sobu, ka stolu na kom su dvojica ljudi analizirala spiskove putnika s letova koji su napustili Ujedinjeno Kraljevstvo pre obustave avionskog saobraćaja.

„Ima li rezultata?“

„Ništa nismo našli. Da li ste razmatrali mogućnost da nisu napustili zemlju?“, pitao je jedan od agenata.

„Otišli su, siguran sam u to.“ Pogledao je mesto koje mu je privuklo pažnju. „Gde je Stouton?“

„Otišao je s Tompsonom.“

„S Tompsonom? Gde su otišli?“

„Nisu rekli.“

Sekretarica je presrela Barnsa na povratku u kancelariju.

„Gospodine...“

„Je li stigo ručak?“

„Na putu je.“

„Trebalo im više vremena nego obično.“

„Biće tu za dvadeset minuta, kao i uvek, gospodine.“

Barns zalupi kancelarijska vrata. Bio je na ivici nerava.

„Nadrljaću“, ponavljao je kao opsednut.

* * *

Devojčica je sedela na stepenicama, zabavljena plejstejšnom. Nije obraćala pažnju na dvojicu ljudi koji su prošli pored nje. Išli su na drugi sprat. Da se nije igrala, čula bi kako onaj pozadi grdi onog napred. Govorio mu je kako je ovo neprihvatljivo i kako on ne treba ovo da radi. Nije bilo

drugih ljudi na stepeništu.

Devojčica se izgubila u meteorskoj kiši. Izbegavala je nebeske sprudove svemirskim brodom. Zbog slušalica nije čula razvaljivanje vrata na trećem spratu.

Stanar se pojavio, preneražen bukom.

Pokušao je da pobegne kroz prozor, ali ga je zaustavio pištolj u ruci jednog od dvojice nezvanih gostiju.

„Hanse, dragi moj Hanse“, pozdravio ga je Tompson veselim glasom. Približavao mu se.

Stouton ga je pratio u stopu, s pištoljem.

„Kako posao?“

Poglavlje 42

Sara se već tuširala, iako je prošlo jedva dva sata od sletanja u portugalski glavni grad. Odseli su u hotelu *Altis*, u Ulici Kastiljo. Stigli su da nešto pojedju.

Sara se osećala neobično, nenaviknuta da deli sobu sa strancem. Rafael je to bio, iako su zajedno doživeli nezaboravne avanture. Dvostruki agent joj je, zahvaljujući nizu neverovatnih događaja, postao blizak kao nijedan muškarac pre njega. Šetala se po sobi umotana belim peškirom. Osećala se još neugodnije, zato što je mirno sedeo, ne obraćajući pažnju na nju.

Na televiziji su bile najnovije vesti. Sara je čula sopstveno ime.

„Najnovija vest. Jutros u Londonu je uhapšena portugalska novinarka Sara Monteiro, za kojom engleske vlasti tragaju zbog saslušanja povodom ubistva u njenoj kući.“

Prateći snimak je pokazivao ženu koja izlazi iz automobila, s jakim prebačenom preko glavi i ulazi u čuvenu zgradu Skotland jarda.

„Kakvo iznenađenje!“, povika zaprepašćena Sara.

„Sad smo još lakša meta“, prokomentarisao Rafael.

„Zašto su izmislili tu priču?“

„Da bi sprečili mešanje drugih službi. Potpuno su sigurni da smo napustili zemlju.“

„To je u pitanju?“

„Tako je“, odgovori Rafael i ustade. „Istuširaću se. Polazimo odmah posle toga.“

Nije našao Saru u sobi, kad je izašao iz kupatila, s peškirom oko pojasa. Vratila se, kad je navlačio pantalone.

„Gde si bila?“

„Na recepciji.“

„Zašto?“

„Moram li da te obaveštavam o svakom pokretu?“

„Ne moraš. Znaj da te ne mogu zaštititi ako ne znam gde si.“

„Otišla sam do recepcije. Vratila sam se, živa i zdrava“, sarkastično

odvratila Sara. „Hoćemo li da krenemo“, pitala je, menjajući temu.

„Čim se obučem.“

Sara je videla neobičnu tetovažu na njegovoj ruci i loše previjenu ranu od metka.

„Ne izgleda lepo.“

„Bolje mi je.“

„Pusti me da je očistim.“

Krenula je ka kupatilu, ne čekajući odgovor. Uzela je sapun, navlažila peškir toplom vodom i uzela još jedan suvi. Vratila se u sobu i poređala sve po krevetu.

„Sedi ovde.“

„Pusti me na miru. Već mi je bolje.“

„Sedi ovde.“

Rafael nije hteo da se svađa. Poslušao je i seo na rub postelje. Nije imala alkohol, pa se poslužila sapunom. Očistila je ranu vlažnim i obrisala suvim peškirom.

Iscepala je čisti peškir u trake i zavila ranu. Završila je i zadovoljno osmotrila svoje delo. Rafael je zurio u nju tokom čitavog vešto izvedenog poduhvata.

Neko vreme su posmatrali jedno drugo. Situacija je bivala sve neugodnija, naročito za Saru, ali nije skretala pogled.

„Šta nije u redu?“, konačno ga je pitala.

„Ništa“, odvratio Rafael. Skrenuo je pogled s nje dok je oblačio košulju. „Hvala ti.“

„Zadovoljstvo mi je da ti budem na usluzi“, odgovori Sara i ustade. „Hej, imaš strašnu tetovažu“, napomenula je, pokušavajući da smanji napetost.

„Ako je ikad vidiš na nekom, beži glavom bez obzira od njega.“

„Zašto?“

„Zato što je to oznaka pripadnosti Gardi.“

„Gardi? Kakvoj Gardi?“

„To je oružani ogranak lože P2. Reč je o mini-armiji, koja po obučenosti i opremljenosti ne zaostaje za najboljim snagama za brzu intervenciju. Danas si okrnjila ugled te elitne jedinice.“

„Nisam ja, ti si“, ispravila ga je Sara.

Tetovaža zmijske se pružala niz Rafaelovu ruku, sve do zgloba. Nestala je pod dugim rukavima košulje.

„Nazvaćemo recepciju da nam obezbede taksi.“

„Neće biti neophodno.“

„Stopiraćemo ga na ulici?“

„Nećemo. Ne idemo taksijem. Imam automobil.“

Nedugo potom su jezdili autoputem. Ostavili su Lisabon za sobom i krenuli na sever. Sara će uskoro videti svog oca. Mislila je samo na taj susret.

Poglavlje 43

Dva čoveka se nisu mrdnula iz kombija, u kom su probdeli čitavu noć. Nisu skidali pogled sa ulaza u zgradu u koju je starac sinoć ušao. Imali su isti oprezni, budni izraz, to se naročito odnosilo na onog na suvozačkom sedištu.

„Smlaćen sam“, požali se onaj budniji.

„Automobili nisu stvoreni za spavanje“, odvrati drugi.

Pojeli su krofne i kafu koje je prvi kupio u obližnjoj kafeteriji

Imao je dosta vremena za razmišljanje, zahvaljujući ćutljivoj prirodi kolege. Mislio je na radnje koje rade čitavu noć i na važnije stvari. Na primer, na Pejna, čuvenog Džeka. Osuđivao je njegov postupak, ali mu se i divio. Taj čovek je bio veoma hrabar imao je velika muda kad je povukao ovaj potez. Strahovito je rizikovao dok je igrao dvostruku ulogu u Gardi. Skrivao se sve do pravog trenutka.

Dobri stari Džek Pejn. Lisac. Kad već govorimo o starcu i lisici... !

„Meta je upravo izašla“, reče vozač.

„Video sam ga.“

„Hoćeš li da ga pratiš?“

„Neću. Ti ćeš.“

„A ti?“

„Ja ću da pogledam njegov stan.“

„To su prave reči“, reče vozač. Zvučao je zadovoljno. Konačno će protegnuti noge.

„Ne ispuštaj ga iz vida. Pozvaću te kad završim pretres stana, da vidim gde si.“

Vozač kliznu iz automobila i krenu za starcem. Išao je Sedmom avenijom, ka Central parku. Skrenuo je ka Brodveju i krenuo na Tajms skver. Starac je voleo da se šeta. To je olakšalo posao njegovom pratiocu.

Zašto mi ne dozvole da mu smestim metak među oči, i završim posao? pitao se vozač. Šta ga čini posebnim? Zašto bi se prema njemu ponašali s većom pažnjom nego prema ostalima?

Njegov kolega je, petnaestak minuta kasnije, uspeo da uđe u starčev

stan. Obio ga je na profesionalni način. Bio je izuzetno oprezan, zato što je ovom akcijom prešao granicu dozvoljenog. Šef mu je jasno dao do znanja da ne pretresa stan. Štaviše, uputstva su izričito zabranjivala svaku akciju koja bi mogla ugroziti plan.

Zašto se odlučio na tako rizičan poduhvat? Rizikovao je sva dotadašnja dostignuća i glavu. Dobro je znao da majstorova ruka ne bi zadrhtala dok bi izvršavao kaznu. Pokušavao je da stekne prednost, nešto čime će impresionirati starog šefa, koji će uskoro stići.

Sve je isplanirao. Čekao je na bezbednom rastojanju od raskošnog ulaza. Kola su se zaustavila ispred nje, posle deset minuta. Vratar je izašao da otvori vrata automobila dami sa decom. Čovek nije gubi vreme. Začas se našao u liftu za poslugu. Hitao je prema sedmom spratu. Niko nije video kad je ušao.

Ušao je u stan. Pažljivo ga je pregledao. Delovao je skromno. Bio je pun starog nameštaja. Nije video ništa luksuzno. Preovladavali su tamni tonovi. Bilo je mnogo krstova, u svim prostorijama. Skromni drveni oltar za držanje mise je svedočio o snažnoj religioznoj svesti stanara. Ispred njega je bilo mesta za deset do petnaest ljudi. Svuda je nailazio na Novi zavet, u različitim izdanjima, veličinama i povezima.

Tokom duge pretrage tri puta je koristio telefon da bi se upoznao s trenutnim položajem stanara. Starac je zašao u Central park, na veliko nezadovoljstvo očajnog kolege, kome je bilo dosta šetkanja.

Završio je pretres, svestan da ono što traži nije tu. Istražio je tamne i skrivene zakutke. Oprezno je provirio kroz prozor, na beskrajnu reku vozila na Šestoj aveniji. Pogledao je svoj uredno parkirani auto. Pokušao je da se smiri, pošto nije smeo da izađe u ovakvom stanju.

Duboko je uzdahnuo, zabrinutog izraza lica.

„Ništa nisam našao.“

Poglavlje 44

Nacionalna palata Mafra jedna je od najvažnijih arhitektonskih celina Portugala. Nalazi se u gradu kom duguje ime. Golemo zdanje je izgrađeno po naredbi kralja Huana V od Portugala. Obećao je da će ga izgraditi ako mu kraljica donja Marija od Austrije rodi naslednika. Održao je obećanje, posle rođenja princeze donje Marije Barbare. Kralj nije štedeo novaca na izgradnji remek-dela barokne arhitekture.

Luksuzne kraljevske odaje su obuhvatale čitav gornji sprat. Zgrada je sadržala i manastir za tri stotine franjevačkih monaha, baziliku i jednu od najlepših evropskih biblioteka, obloženu mermerom i egzotičnim drvetom. Na rokoko policama bilo je više od četrdeset hiljada tomova, uvezanih u kožu i označenih zlatotiskom. Biblioteka se, pored ostalih čudesa, dičila prvim izdanjem Luzijade, Luisa Vaza de Kamoisa. U zgradi odavno nije bilo franjevačkih monaha, pošto su religiozni redovi zabranjeni 1834. godine.

Palata je bila prvorazredno arhitektonsko delo i riznica svakojakog umetničkog blaga. Bazilika je imala dva tornja i kupolu, šest orgulja sa izuzetnim repertoarom, koji se nigde drugde nije mogao čuti i dva zvonika sa devedeset dva zvona, po opštem mišljenju, najboljih na svetu.

„Šta tražimo ovde?“

„Susrešćemo se s tvojim ocem.“

„Ovde?“, Sara je bila u groznom raspoloženju. „Doći će ovde?“

„Već je tu.“

Prošli su kroz ogromna vrata manastira i ušli u veličanstveni zdanje. Rafael se ponašao kao čovek koji zna gde ide.

Uzvišena atmosfera manastira je blagotvorno uticala na Saru. Malo se opustila.

Ispred njih je bila grupa studenata. Vodič ih je upoznavao sa istorijom zdanja.

„Saramago, dobitnik Nobelove nagrade za literaturu, u svom delu Sećanja na manastir, koje vam toplo preporučujem, opisuje nesreće i probleme koji su se desili tokom izgradnje ovog zdanja.“

Rafael i Sara su se ušunjali kroz vrata što vode u deo zabranjen posetiocima. Srce joj je ubrzano tuklo.

„Blizu je.“

„Priča se da je podzemni deo manastira, veliki kao nadzemni“, nervozno ga je upitala.

„Siguran sam u to“, odgovori Rafael ravnodušnim glasom. Očigledno je da je mislio na nešto drugo.

Ušli su u nekadašnju bolnicu, s kapelom, iz koje su nekada do bolesnika dopirale reči gospodnje. Rafael je vešto obio drvena vratašca u uglu. Spustili su se uskim spiralnim stepenicama. Rafael im je osvetljavao put baterijskom lampom.

„Priča se da su podrumi vekovima nepristupačni, zbog bezbrojnih pacova.“ Sara je govorila drhtavim glasom, pimum zebnje. „Tako su izgubljena nebrojena blaga.“

Stigli su do veoma starih vrata sa zardalim šarkama i plesnivim drvom. Okruživao ih je mrkli mrak. Sara je zamišljala slepe miševe. Budili su se iz sna, besni na uljeze. Rafael otvori rata. Oštro su škripnula.

„Pazi glavu“, upozorio je. Pognuo se pri prolasku kroz uska vrata. Sara je krenula za njim, ubeđena da će ubrzo stupiti u petnaestovekovni Portugal.

„Šta je ovo? Gde smo?“

„Uzmi ovo“, reče Rafael. Dodao je baterijsku lampu.

Iskoristila je priliku da razgleda okolinu, zanemarujući Rafaela. Videla je samo prljavštinu, štroku i još štroke. Nije znala da li je u nastavku hodnika ili u katakombama.

„Hoćeš li da upraviš svetlost na ovu stranu, molim te?“, pitao je Rafael. „Mora da je ovde negde.“

„Šta?“

U udubljenju, na prljavom, kamenom zidu, bio je štap s tkaninom na vrhu. Primitivna baklja. Rafael je nekoliko sekundi kasnije upalio upaljačem. Narandžasta svetlost je delimično razagnala tamu. Ispred njih se pružao, naizgled beskrajni tunel, izdubljen u živoj steni.

„Gde smo?“

„Dobro došla u katakombe manastira Mafra“, reče Rafael, suočen sa Sarinim izrazom iznenađenja. „Hoćemo li da pođemo?“

Sara je isprva ćutala.

„Moj otac će doći ovamo, da se sretnemo?“, konačno je prozborila.

„Ne, tvoj otac ovde živi.“

Poglavlje 45

Novac i golf su važni,

Septembar 1978. godine

Ništa ne može da se meri s plavim dimom „havana“ cigara, Tvori čudesne, nepredvidive vrtloge, čipkaste i vazdušaste, dok njihov miris ispunjava odaje neuporedivom, rafiniranom elegancijom.

Pol Marčinkus je uživao u „havana“ cigari u rimskoj kancelariji. Posmatrao je televizijski izveštaj sa turnira u golfu. Elegantni golfer u žutom žerseju nadmetao se sa svemoćnim Džekom Niklasom. Teški radni dan se primicao kraju. Samo su mastersi u avgustu ili Otvoreno prvenstvo Britanije mogli da izvidaju životne rane. Iako se ništa nije moglo porediti s Vimbldonom.

Ilinoiskom nadbiskupu je bilo muka od lažnog verskog žara. Nije mogao da shvati gađenje koje su izvesni kardinali pokazivali prema životnim zadovoljstvima.

„Sveta đubrad!“ bio je njegov uobičajeni komentar kad bi mu neki skromni sveštenik rekao da crkvena raskoš nije najbolji model za vernike širom sveta.

Nadbiskup Marčinkus bi ih, u takvim trenucima, čak i kad bi napomena poticala iz usta člana kurije, podsetio na citat iz jevanđelja, kojim bi uvek razoružao protivnike. „Došao je sin čovečji, koji je jeo i pio. Narod govoraše, 'Ovo je proždrljiva pijanica, prijatelj grešnih i pijanaca' Ali su njegova dela svedočila o mudrosti.“

Imao je sreće što prelati nikad nisu pomenuli citat u kom Isus upozorava da je nemoguće služiti dva gospodara, naročito ako je jedan Bog, a drugi zlato.

„To je gvozdena trojka“, reče Marčinkus, kad je shvatio da komentator RAI ne zna koji štap je golfer uzeo.

Papa Pavle I mu je poverio upravljanje finansijama Vatikana 1971. godine. Imao je samo četrdeset sedam godina. Marčinkus se dobro sećao

mučnog papinog priznanja, posle Drugog vatikanskog koncila, da su riznice svete stolice pune paučine.

Poverena mi je božanska misija, pomisli Marčinkus, ironično se smeškajući. Institut za religijske poslove, IRP, bio je finansijska organizacija koja je vapila za unapređivanjem i reformom.

Banko Ambrozijano je bila jedna od prvih modernih bankarskih institucija zavisnih od svete stolice. Osnovao ju je monsinjor Tovini 1896. godine. Finansijsko telo je, kako je Marčinkus pročitao u brojnim starim izveštajima, osnovano sa zadatkom da „podrži etičke organizacije, dobrotvorni rad i religiozne grupe posvećene davanju milostinje“.

„Naravno“, glasno će kardinal. Setio se da je jedan od bivših direktora *Banko Ambrozijano* bio rođak pape Pija XI. „Milostinja je najvažnija.“

Banko Ambrozijano je, tokom šezdesetih godina, preselila upravu u Luksemburg, zemlju u kojoj obožavaju novac.

„Male zemlje su tako divne: Luksemburg, Monako, Andora, Vatikan, Bahami.“

U Luksemburgu je osnovan holding Banko Ambrozijano. Dobrotvorni rad je proširen na čitav svet.

Osmeh na Marčinkusovom licu pokazivao je da misli na prijatne šezdesete, kad je Mikele Sindona, oklevetan kao bankar mafije, Kurija administrativni aparat svete stolice, centralno upravljačko telo katoličke crkve počeo da razvija prijateljske veze sa Robertom Kalvijem. Kardinal je mislio da Sindona nije naročito pametan. Uhapšen je u Sjedinjenim Državama i osuđen zbog nezakonitih finansijskih dela u Italiji.

Kalvi je, što se Marčinkusa tiče, bio osoba vredna svakog divljenja. IRP i Banko Ambrozijano su izgradili čvrste veze na tim osnovama. Marčinkus je posle niza manevara u oblasti visokih finansija odlučio da pripoji Katoličku banku Veneto, pod upravom finansijski neosvešćenog sveštenika Albina Lućanija.

Marčinkus je uložio nadljudski napor da se seti ondašnjih kratkih i ogorčenih rasprava s venecijanskim patrijarhom. Kad je Lućani, znatno kasnije, izabran za papu, Ilinoiski nadbiskup je pomislio da snuje osvetu. Uskoro mu je postalo jasno da se nije prevario. Lućani je optužio dobar broj članova kurije za moralnu korupciju. Nameravao je da sprovede Čistku u srcu crkve. P2 se na svu sreću, upravo sad bavila tom pretnjom.

Crkva je spasena, zahvaljujući Marčinkusovom trudu, zahvaljujući njegovim vezama s krupnim finansijerima, zahvaljujući pobožnim ljudima koji su ga mudro savetovali. Nema ničeg lošeg u ostvarenju velikih profita i humanitarnom radu.

Albino Lućani je imao drugačije mišljenje, iako ništa nije znao. Ništa nije naučio za sve ove godine. Odlučio je da ih uništi.

Niklas je, baš u tom trenutku, izveo završni udarac na ekranu. Loptica je glatko ušla u rupu.

„Sjajno! Sjajno!“

Poglavlje 46

Mlaznjak je sekao vazduh najvećom brzinom, na visini od četrnaest hiljada metara.

Kabina aviona je podsećala na londonsku kancelariju CIA. Ljudi su hitali na sve strane. Izdavali su naređenja, sedeli za kompjuterima, razgovarali telefonima. Izvršavali su brojne zadatke, nimalo različite od onih koje su radili na tlu. Jedina razlika je što ovde nisu mogli da izađu na kaficu i što su morali da se prilagode na kratke pauze. Sedeli su sa svezanim pojasevima samo tokom poletanja i sletanja.

Džefri Barns je, na nebu baš kao i na zemlji imao odvojenu kancelariju, opremljenu luksuznom kožnom foteljom.

Tompson se pokazao kao dobar izbor. Sipao je sebi kafu u direktorovoj kancelariji. Sedeo je u mnogo neudobnijoj stolici od Barnsove.

„Šeron Stoun. Prokleta kopilad“, brundao je Barns. „Tip se nije zezao.“

„Koji tip?“, pitao je Tompson.

„Jedan iz Britanskog muzeja. Nije važno.“

Ova, za razliku od londonske kancelarije nije imala stakleni zid, koji bi mu omogućio da prati rad osoblja. Prijala mu je promena, zato što ni oni njega nisu videli. Mogao je da radi što god mu je drago.

Stouton se posvetio osnovnoj dužnosti. Prijala mu je mnogo više od terenskog rada. Analizirao je i proveravao podatke. Bilo mu je svejedno da li to radi u kancelariji ili u avionu. Sve je bolje od skupljanja podataka na ulici, od onog što je nedavno morao da radi u Hansovom stanu. Stouton jednostavno nije stvoren za to. Kompjuter je bio njegovo oružje. Čuo je zujanje štampača pored sebe. Izbacivao je papire iznenađujućom brzinom.

Koža mi se ježi od ovih tipova, pomislio je, gledajući četvoricu ljudi u crnom. Sedeli su u zadnjem delu kabine. Nisu se mrdnuli od poletanja. Ni u jednom trenutku nisu progovorili. Ličili su na statue ili pantomimičare. Nosili su ista odela, bez i najmanjeg nabora. Možda su tako slali poruku okruženju.

Stouton nije voleo tamna odela, zvaničnu odeću agenata. Nosio je

neformalnu odeću, tačnije oblačio se shodno raspoloženju. Nije sebi dozvoljavao bradicu od tri dana, niti je dolazio na posao neočešljan i neuređan. Prvi će dati ostavku, ako odelo i kravata postanu obavezni.

Štampač je ispljunuo poslednju stranu. Skupio je papire u fasciklu i krenuo ka šefovoj kancelariji.

„Ne mogu da gledam one što tamo sede“, požalio se, čim je ušao.“

„Onda nemoj da ih gledaš“, reče Tompson.

„Pripadaju li Gardi?“, pitao je Stouton. „Ne izgledaju mnogo opasno.“

„Tiše malo, Stoutone. Ti momci su prava kopilad“, upozorio ga je Barns. „Ima li vesti?“

„Pa, ponešto. Seli su na Evrostar na stanici Vaterlo. Izašli su u Parizu. Ukrcali su se u avion na Orliju. Pre dva sata su sleteli u Lisabonu. Naši ljudi na terenu pokušavaju da saznaju šta su tamo radili i da ih pronađu.“

„Šeron Stoun“, ponovi Barns uz uzdah. „Prokleta kopilad.“

„Znaš li zašto su tamo otišli?“, pitao ga je Tompson.

„Sigurno su hteli da razgovaraju s devojčinim ocem“, odgovori Barns.

„Vojnik nije na imanju u Beji. Pretražili smo ga. Sad proveravamo rođake.“

„Ovo nam je jedina šansa, momci“, promrmlja Barns. „Više se neće koristiti tim pasošima. Džek neće napraviti takvu grešku.“

„Posao je mnogo teži kad meta poznaje naš način rada.“

„Kada ćemo stići, Stoutone?“, pitao je Barns.

„Za dva sata ćemo sleteti u vazdušnu bazu Figo Maduro.“

„Fino. Organizujte osoblje. Hoću da provere hotele, firme za iznajmljivanje automobila, taksi kompanije, privatne avione. Imaju fotografije. Nek ih pokazuju, ali ne smeju da ih ostavljaju. Ne želimo da imamo posla s portugalskom policijom. Ne moram da kažem da nam ni novinari nisu potrebni. Delajte brzo, ali neupadljivo. Pobrinite se za to. Potrebni su nam dobri tragovi da bismo mogli da počnemo s radom odmah posle sletanja.“

Stouton je ušao u kancelariju s gomilom papira, a izašao s gomilom zadataka. To mu je prijal. Nekoliko telefonskih poziva je bilo dovoljno da posao krene punom parom. Očekivao je tragove. Nadao se da Džek Pejn neće biti pametniji od svih njih.

„Zašto su odlučili da odu u Portugal i potraže njenog oca?“, pitao je Tompson, raskomočen u Barnsovoj kancelariji.

„Mislim da tragaju za odgovorima. Pokušavaju da utvrde strategiju.“

„Ali, zar on nije član P2?“

„Teoretski.“

„Teoretski?“

„Teoretski, u P2 postoje dve vrste članova, stari i novi. Njen otac

pripada staroj gardi.“

„To znači da postoje dve lože?“

„Ne baš. Postoji samo jedna P2. Stari članovi su lišeni moći, ali postoje. Tu su. Zadaju nam mnogo muka.“

„Da li su starci prouzrokovali ove probleme?“

„Nego šta su. Čak je i Vatikan uzbunjen. Moramo da se dokopamo tih papira što je pre moguće, ili će se septička jama izliti. U istim smo govnama, Tompsone. Zaplovićemo sa ostalima.“

Poglavlje 47

„Kako to misliš, moj otac živi ovde?“, interesovala se Sara dok je odmicala dugim hodnikom izdubljenim u steni. Bio je dovoljno visok da se usprave, s dosta prostora sa obe strane.

„Ovuda“, odvrati Rafael. Mahnuo je bakljom ispred njih. Izgleda da je znao gde ide.

„Kako je to moguće?“, pitala je. Nije mogla da zamisli da neko živi ovde.

„Videćeš.“

„Istina je“, reče mlada žena, menjajući temu. „Manastir ima tunele.“

Srce joj je posle svakog koraka snažnije tuklo. Ubrzo će se susresti s ocem. Shvatila je da je imala nepotpunu, pogrešnu sliku o njemu. Nije ga poznavala. Uvek mu je verovala zbog primernog ponašanja i besprekornog društvenog života. Bio je dobar čovek primeran otac, vojnik, suprug.

Vratila se u rodnu zemlju. Bazala je katakombama manastira Mafra, za čije postojanje je znalo samo nekoliko ljudi, a još manji broj je nogom kročio u njih. Trudila se da ne posustane, ali nije mogla da zadrži suze.

Posle nekoliko minuta je ugledala golema drvena vrata na kraju tunela. Nešto im je preletelo preko glave. Sara vrisnu.

„To je bio slepi miš“, reče Rafael.

Pogledala je crni otvor iz kog je biće izletelo, a zatim i drugu pukotinu, nedaleko od nje, u koju je uletelo.

„Šta su ove rupe?“

„Prolazi ka drugim mestima.“

„Kakvim mestima?“

„Ovo je mreža tunela koji vode u različite galerije, skloništa i druge prolaze. Nikad nisam imao vremena da ih sve istražim, tako da ne znam gde idu“, objasnio je Rafael, pribranim glasom. „Znaš li da je, za vreme francuske invazije, kraljevska porodica razmišljala da se ovde preseli?“, pitao je. „Na kraju su odlučili da otputuju u Brazil. Tamo je bilo sigurnije.“

„I dalje.“

Konačno su stigli do vrata. Sara je čekala da ih Rafael otvori. Prišao je

džinovskim drvenim gredama i tri puta snažno udario. Jednom. Tišina. Drugi put. Tišina. Treći put. Tišina.

Posle nekoliko minuta su čuli zvuke s druge strane. Sara je bila strahovito nervozna. Nelagodnost je dostigla vrhunac dok je čekala da se vrata otvore.

Usledio je kratki period tišine. Činio se mnogo dužim no što je uistinu bio. Šarke su škripnule. Velika vrata su se pomerila. Pojavilo se nasmejjano lice. Kontrolisala se, iako je plamtela iznutra. Izdavallo je samo lako drhtanje ruku i nogu. Pozdravio ih je Raul Brandao Monteiro, njen otac.

„Kako ste?“, pitao je Rafael i privukao Raula na grudi. Srdačno su se zagrlili, uz tapšanje po leđima. To je bio susret dvojice prijatelja.

„Fino. Ovde je sve u redu.“

Pogledao je kćer vodnjikavim očima kad su se razdvojili.

„Sara, dete moje“, rekao je i zakoračio ka njoj.

Suze su im tekle niz lice.

„Oprosti mi, draga moja. Oprosti mi“, molio je, rastrzan osećanjima.

Uzbuđenje zbog susreta je oslabilo. Stvarnost je ponovo zagospodarila.

„Hajdemo“, s ljubavlju se obratio kćeri. „Uđite ovamo.“

S druge strane vrata je bio dobro osvetljeni hodnik sa oslikanim pločicama sa temama iz doba portugalskih otkrića. Karavele Hristovog reda u uzburkanom moru, divovski Adamastor, nove zemlje, neprijatelji. Između slika su bili stihovi iz Luzijada.

Rafael je zatvorio vrata. Zaključao ih je, da bi osigurao mir podzemnog utočišta. Ugasio je baklju. Više nije potrebna. Svećnjaci na zidu su obezbeđivali dovoljno svetla. Mramorne pločice su prekrivale pod. Prostor je zahvaljujući njima raskošno izgledao.

Sara je shvatila da su prilazni tuneli namerno zapušteni. Nisu ni morali da budu luksuzni. Raskoš je rezervisana za skloništa. Džinovska vrata razdvajaju dva sveta.

Na kraju hodnika su naišli na veliki balkon. Nekoliko stubova je držalo teret lukova, s ogradom od kovanog gvožđa s koje se pružao lep pogled na salon na donjem nivou. Lepo uređeni prostor je nudio sve udobnosti neophodne za svakodnevni život. Do njega su vodila dva stepeništa, s leve i desne strane balkona.

Veliki viseći svećnjak u obliku kupole je osvetljavao čitav prostor. Zidovi se nisu videli od tapiserija. Tu je bio i koncertni klavir, nekoliko kaučeva s jastucima i sto za ručavanje, za najmanje dvadeset gostiju. Dekor je raspalio Sarinu maštu. Podsećao je na palatu ili harem. Samo su žene i sultan nedostajali.

Sara je s balkona izbrojala troja vrata sa obe strane salona. Verovatno

su vodila u privatne odaje.

Raul je krenuo ka levom stepeništu. Pozvao ih je da sednu na veliki kauč, čim su sišli mermernim stepenicama.

„Da li biste nešto pojeli? Hoćete li nešto za piće? Nemam bogzna šta, ali ću naći nešto što će vam se dopasti.“ Bio je srećan što su stigli živi i zdravi.

„Da li si sam?“, upitala ga je kći, zanemarujući ponudu. „Jesam.“

„A mama?“

„Dobro je, ne brini.“

„Zašto nije došla ovamo s tobom?“

„Zato što ne bi izdržala samoću. Ovde nema televizije, radija, Interneta. Nema ničega.“

„Gde je?“, pitala je, pomalo ozlojeđeno. Olakšanje zbog ponovnog viđenja je već iščilelo. Povratila je kontrolu nad sobom. Setila se svega što se dogodilo, svih pitanja, svega što je bilo u igri.

„Tvoja mati je na sigurnom mestu, pored Oporta“, odgovorio je otac. „Obavestio sam je o svemu. Nije najbolje reagovala, kao što možeš da zamisliš.“ Sara je kratkim klimanjem glavom dala do znanja da razume. Poznavali su je. „Htela je da te dovede iz Londona, ali se priklonila mom planu, kad je shvatila razmere problema. Nije smela da ostane sama kod kuće. Koristili bi je kao adut za pogađanje ako bi je uhvatili. Vešti su u tome. Sem toga, agenti CIA su se umešali u ovu priču.“

„To je tačno“, složio se Rafael. „Ipak, imamo četiri sata prednosti.“

„Sata?“, pitala je Sara, zato što nije bila sigurna da ga je dobro čula.

„Da, četiri sata“, odgovorio je njen otac. „Ti ljudi su odlično pripremljeni. Ne znaju svaki naš korak, ali uvek ostane neki trag. Sigurno će ga pronaći.“

Strah ponovo obuze Saru. Sledila se. Srce joj je divljački lupalo. „Mogu li nas ovde pronaći?“

„Ne mogu ovde“, Rafael nije žurio s objašnjenjem. „Ali će saznati da smo došli u Mafru.“

„Kako?“

„Tako što će doći do kompanije od koje smo iznajmili automobil.“

„Znači da će naći u kom smo hotelu odseli?“

„Teoretski. Ako provere sve hotele u oblasti. Ne preti nam opasnost, ako su ispitali taksiste na aerodromu, zato što...“

„Znam“ prekinula ga je Sara.

Setila se da je Rafael, po dolasku na aerodrom rekao vozaču da ih odveze do hotela Le Meridijen. Izašli su iz taksija pred hotelom. Sara je pomislila da su nadomak udobne postelje. Rafael je okrenuo leđa hotelu. Kad ga je pitala gde ide, rekao je da neće odsesti u njemu. Hodali su još

kilometar do hotela Altis. Sad je razumela njegovu taktiku.

„Misliće da smo odseli u Le Meridijenu.“

„Upravo tako.“

„Jasno mi je“, zamišljeno će Sara. Trenutak kasnije se obratila ocu.

„Očigledno je da nemamo vremena za gubljenje. Ispričaj mi, od početka, sve što ne znam. Nemoj da preskočiš nijedan detalj.“

Raul sede preko puta njih. Razdvajao ih je crni, izvanredno ukrašeni sto.

„To je u redu. Imate pravo da sve znate. Šta ti je Rafael rekao?“

„Ništa dobro. Uglavnom strašne stvari. Najgore je bilo kad sam na spisku zločinaca videla očevo ime.“

„Smiri se, draga moja“, reče kapetan molećivim tonom.

„Hoćeš da se smirim? Tražiš da se smirim? Neki tipovi me gone. Ubijaju uticajne ljude, ne prezaju od ubistva pape! Videla bih da li bi ti bio pribran.“

„Dobro. Čutaćeš i slušati šta imam da ti kažem. Prvo ću nam nasuti porto, je l' jasno?“

Konačno se nešto od zapovedničkog tona pojavilo u glasu kapetana Monteiro. Ustao je i napunio tri čaše Fereirininim starim portom. Podelio ih je.

Rafael je imao smrknut izraz. Sedeo je pored Sare. Raul se vratio na svoje mesto i srknuo vino.

„Svaki čovek pravi greške. Godine 1971. sam stupio u ložu P2, zato što sam mislio da ću tako najbolje poslužiti svojoj zemlji. Portugalom je vladao diktator. Članstvo u P2 mi je nudilo šansu da to promenim. U to sam tada želeo da verujem. Distancirao sam se od lože čim sam doznao za njene prave ciljeve. P2, nažalost, nije bila organizacija koju sam mogao svojevoljno napustiti. Nisam bio jedini portugalski član, što si mogla da vidiš na spisku. Bilo je mnogo onih kojih nema na tom spisku, pa ni na onom drugom, objavljenom 1981. godine.“

„Jasno mi je“, složila se Sara. „Govoriš o najpoznatijim političkim ličnostima.“

Kapetan se oglušio o kćerkinu napomenu.

„Godine 1981. sam prekinuo veze s P2. Veliki broj ljudi je tako postupio. Organizacija je nastavila da postoji, što si ti doznala na najgori mogući način. Pripadao sam joj jedanaest godina. Za to vreme nisam nikome ugrozio život i nisam nikoga ubio.“

Poslednju rečenicu je izgovorio gledajući kćer pravo u oči, da bi izbegao nedoumice.

„Motrio sam na veliki broj ljudi u Portugalu. Organizacija je htela da budu pod stalnim nadzorom. Neki su bili stranci ili putnici. Koliko ja znam,

samo jedan od njih je poginuo, ali ne od moje ruke, Sa Carneiro.“

„O, moj bože“, reče Sara. Zevnula je od iznenađenja, prinoseći ruku ustima.

„Predsednik vlade. Poginuo je u avionskoj nesreći.“

„Ta vest je okončala moje angažovanja u loži.“

„A gde počinje moje?“

„Strpljenja, doći ćemo i do toga. Prvo moram da ti objasnim šta ti papiri znače. Govorimo o trinaest strana.“

„Trinaest? Ali ja imam samo dve, hoću reći tri. Imala sam tri, ali sam jednu izgubila. Nestala je u stomaku jednog čoveka.“ Okrenula se Rafaelu.

„Ona sa šifrom.“

„Kakvom šifrom?“, brzo je pitao otac. „Ne, čekaj, o tome ćemo kasnije. Pusti me da završim. Trinaest strana se sastoje od spiska koji si primila, četiri strane s informacijama o visokim zvaničnicima Vatikana, i još jednog spiska s pontifovim naimenovanjima. Neki od tih ljudi trebalo je da stupe na dužnost onog dana kad je papa pronađen mrtav. Na tim papirima su i brojne pontifove zabeleške o budućim merama kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim. Nagoveštavale su kontroveržno papstvo. Tu je i treća tajna Fatime.“

Sara se zbunila. „Ona koju je Jovan Pavle otkrio 2000?“

Raul iznenađeno pogleda Saru.

„Naravno da nije. Prava treća tajna govori o smrti čoveka odevenog u belo od ruke njegovih ljudi.“

„Neki ljudi veruju da treći deo tajne iz Fatime nije u potpunosti objavljen. Ono što je sestra Lusija napisala se odnosi na poziv blagoslovene device Marije, koja upozorava: 'Pokajte se, pokajte se, pokajte se!' Zatim je videla biskupa u beloj odeždi, kog je prepoznala kao svetog oca. Videla je i druge biskupe, sveštenike, monahe i časne sestre. Peli su se uz strmu planinu, 'na čijem vrhu stajao je veliki krst od grubih hrastovih greda, s korom na sebi'. Pre nego što je stigao do krsta, papa, ili lik kog je sestra Lucija prepoznala kao papu, prošao je kroz veliki grad u ruševinama. Pontif 'se tresao i nesigurno koračao, ophrvan bolom i tugom. Molio se za duše leševa koji ležahu pored puta'. Vizija se nastavila, u skladu s onim što je Vatikan objavio. Opisivala je kako čovek obučen u belo stiže na vrh planine i kleči u podnožju velikog krsta. Tu ga ubija 'grupa vojnika koji pucaju u njega nekoliko puta, pištoljima i lukovima'. Vizija budućnosti se završava time što ostali biskupi, sveštenici, časne sestre i monasi umiru s njim na isti način, uključujući i veliki broj muškaraca i žena iz različitih društvenih slojeva. Dva anđela stoje ispod krakova krsta. Prema sestri Lusiji, svaki od njih drži veliki stakleni sud u kome skupljaju krv mučenika.“

Sara je još razmišljala o očevoj priči. Pokušavala je da proceni posledice. Činilo joj se da je najbolje da ostane skrivena, daleko od očiju javnosti.

„Ali što im je trebala ona priča iz 2000. godine?“

„Morali su nešto da smisle. Bolje je razočarati pastvu nego reći da treća tajna predskazuje da će papu ubiti njegovi ljudi.“

„Slažem se“, reče još uvek zamišljena Sara. „Jasno mi je da nije.“

„Ne, nije. Zato su čekali toliko dugo da ga obznane. Dugo i pažljivo su pripremali predstavu iz 2000. godine. Verni su kupili ponuđenu robu, baš kao i neverni. Slučaj je stavljen ad akta.“

Sarina čaša s vinom ostade netaknuta. Rafaelova je, za razliku od njene, bila prazna.

„Zašto su se ti papiri baš sad pojavili? Ako ga je Vatikan ubio, zašto su ti papiri sačuvani, umesto da budu uništeni na licu mesta?“

„Prvo da razjasnimo jednu stvar. Vatikan kao institucija nema ništa s tim. Grupa ljudi, među kojima ima i onih koji idu okolo ispod crvene kapice, nije isto što i čitava crkva. I u današnjem Vatikanu ima nitkova, kao što ih je bilo i 1978. godine. Razlika je u tome što sad nisu tako uticajni. Iako je rimska kurija konzervativna, kao i tada, P2 nema nikakvu vlast nad njom. Ne može da manipuliše konklavama ili papskim odlukama. Sigurno je da druge organizacije sad igraju tu ulogu, ali ne možemo znati da li peru novac ili proizvode lažne titule.“

„Manipulisanje konklavama? A kardinali? Šta je sa Svetim duhom?“

„Jedini Sveti duh za koji ja znam je banka“, našalio se njen otac.

„Jasno je da su konklave, pre svega politički događaji, podložne manipulacijama i spoljnim uticajima, kao bilo koji izbori. Pre početka konklave istaknuti kardinali vode kampanje s ciljem da dobiju najveći mogući broj glasova. Kurija, s podrškom moćnih organizacija, bira svog kandidata. Sve je praktično rešeno još pre početka konklave.“

„Drugim rečima, konklava je farsa?“

„Teoretski. U crkvi postoji nekoliko frakcija. Najkonzervativniju predstavlja kurija. Druge su liberalnije. Kad jedna od frakcija dobije bitku, ostali kardinali joj se pridruže.“

„Slede lokomotivu.“

„Da, pretpostavljam da se tako može reći.“

„To se dogodilo 1978. godine?“

„Ne. Kurija nije uspeła da obezbedi izbor svog favorita, kardinala Sirija. Frakcija neitalijanskih kardinala je podržala Albina Lućanija. To mu je zapečatilo sudbinu.“

Ponovo je zavládala tišina. Kapetan je nastavio.

„U drugoj konklavi 1978. godine, u 'godini tri pape', kurija nije

rizikovala. Ovaj put nisu hteli čoveka kog ne mogu kontrolisati. I sama znaš da se izabrani kandidat pokazao kao pun pogodak. Ne samo da ga je kurija kontrolisala, već je, kao pontif, uspostavio sjajan odnos sa vernicima. Bio im je veoma koristan.“

„Drugačije sam doživljavala Jovana Pavla II.“

„Svi su ga drugačije doživljavali. Teško ga je kriviti zbog toga. Prvo, zato što je 1978. godine dobio veoma ozbiljno upozorenje. Mehmed Ali Agdža je pokušao da ga ubije. Prvobitni plan nije predviđao pretnju, već njegovo uklanjanje. Kasnije je Vatikan zaobilaznim putem uložio više od milijardu dolara u Solidarnost, poljski radnički sindikat iz Gdanjska, koji je svrgnuo tamošnji komunistički režim. Učinili su to zahvaljujući fondovima Vatikana i Sjedinjenih Država.“

„Još nisi odgovorio na moje pitanje. Zašto papine ubice nisu uništili papire? Ja bih to učinila da sam bila na njihovom mestu.“

„Slušaj“, nastavio je otac, „papa nije umro zbog papira koje je držao u rukama. Neko ih je odmah uklonio. Ta osoba ih je dala čoveku koji ih je izneo iz Vatikana. Naređeno mu je da uništi papire. Nije ispunio naređenje.“

„Zašto?“

„To je dobro pitanje. Možda je hteo da ih zadrži radi ucene. Ili kao neku vrstu životnog osiguranja, u slučaju da glavešine u jednom trenutku požele da ga se reše.“

„Shvatam“, reče Sara i klimnu glavom. „Došlo je vreme da objasniš ubistvo. Zašto su ubili papu?“

„Hoćeš li da popiješ svoj porto?“, pitao je Rafael. Iznenadio je, pošto se dugo nije čuo.

„Ne“, rekla je. Pružila mu je čašu. „Posluži se.“

„Hvala ti“, reče Rafael i uze ponuđenu čašu.

„Recite mi ko je i zašto ubio papu“, nastavi Sara. „I ko je taj Firenci? Hoću da znam otkud ja u tom poslu.“

„Oprostite što vas prekidam, kapetane. Mislim da bi trebalo da nastavimo razgovor u kolima.“

„U kakvim kolima, u onima kojima smo se dovezli?“, pitala je devojka.

„Ne, u drugim“, objasni otac. „Kako bismo inače otišli odavde?“

„Ne znam. S njim je sve moguće“, odgovori Sara, posmatrajući Rafaela. „Gde idemo? Zar ovde nismo bezbedni?“

„Jesmo. Agenti će uskoro pohrliti u Mafriu. Ne smemo da rizikujemo da nas opkole. Važno je da očuvamo manevarski prostor, da uvek budemo na korak ispred njih“, objasni Rafael.

„Mislite li da su uspeli da doznaju da smo u Mafri?“

„Jesu. Ne sumnjam u to.“

Poglavlje 48

„Papa je ubijen zato što je suviše znao“, reče Raul, sa suvozačkog sedišta „volvoa“.

Posmatrao je kći, na zadnjem sedištu. Nagnula se napred da bi ga bolje čula. Rafael se usredsredio na vožnju. Pretpostavila je da već zna priču koju će joj otac ispričati i da se bavi sopstvenim mislima.

„Šta je mogao znati?“

„Znao je da važne ličnosti u crkvenoj hijerarhiji, uključujući državnog sekretara, kardinala Žan-Mari Viloa, pripadaju masonskim organizacijama, što je prekršaj koji se kažnjavao automatskom ekskomunikacijom. Takođe je saznao da je Institut za religijske poslove IRP poznatiji kao Vatikanska banka pod upravom korumpiranog čoveka, koji u saradnji s ljudima iz Banko Ambrozijano pere mafijaški novac i fondove drugih nimalo svetih preduzeća.“

„O kome govoriš?“

„O Polu Marčinkusu, iz Vatikanske banke i Robertu Kalviju iz Banko Ambrozijano. Ključna ličnost, onaj koji je manipulisao obojicom bankara, mozak čitave crnoberzijanske operacije pranja novca je Ličo Ćeli.“

„Kako je to bilo moguće?“

„Isprva se radilo pomoću paravan kompanija iz Južne Amerike i severne Evrope, a kasnije kupovinom stranih banaka ili upotrebom filijala Banko Ambrozijano za unošenje i skretanje novca. Govorimo o velikim sumama. Kad su poslovi krenuli, Pavle VI je nazvao Kalvija božjim bankarom. U jednom trenutku su proširili operaciju. Ćeli je tražio da peru sve više novca, uvek kroz Vatikan i Ambrozijano. Naravno, ubrzo su se pojavile prve sumnje. Kalvi i Marčinkus su, uprkos činjenici da su bili prvorazredni bankari načinili mnogo grešaka. Sve je eksplodiralo u 'skandalu Vatikanske banke', nedugo posle papine smrti.“

„Banko Ambrozijano“, nastavio je Raul, „pao je u ruke Roberta Kalvija, istaknutog člana lože P2. Ćeli, Veliki majstor lože je udesio da Vatikanska banka preuzme dvadeset procenata akcija Ambrozijane. Tako je

povezao s ilegalnim aktivnostima u Evropi i Americi i s paralelnim, podzemnim organizacijama za pranje novca i druge poreske prevare.“

„Čitava građevina se srušila kad je Italijanska banka objavila gubitak od milijardu dolara koje Ambrozijana nije mogla da nadoknadi. Kad je istraga počela početkom osamdesetih, otkriveno je da je sveta stolica imala blagonaklon stav prema Kalviju i njegovim operativcima. Istražni organi su zapazili spremnost Vatikana da učestvuje u ilegalnim aktivnostima Banko Ambrozijano. Kalvi je zatražio pomoć od Vatikanske banke, na čelu s nadbiskupom Marčinkusom, ali mu je kardinal okrenuo leđa. Spasavao je vlastitu kožu.“

„Albino Lućani je saznao za ove manipulacije, mnogo pre nego što je postao papa, zato što je kao venecijanski patrijarh, bio predsednik Venecijanske banke, jedne od finansijskih institucija Svete stolice. Kasnije je, na papskom tronu, dobio još više podataka. Opasnost je tako postala još veća.“

„Znači da su ubili papu zato što se spremao da se obračuna s njima“, zaključila je Sara.

„Upravo tako. Planirao je da ih javno razotkrije. Svi bi završili u zatvoru. Nagomilalo se previše đubreta. Vatikanska banka je bila umešana preko P2, sa prodajom raketa *Eksozet*, kojima su se koristili Argentinci u Foklandskom ratu. Možeš li da zamisliš kakva bi uzbuna nastala posle objavljivanja takve informacije?“

„O, moj bože.“

„Nisu prezali od korišćenja usluga osobe mafijaške reputacije Mikelea Sindona. Doneo im je velike sume novca. Bio je veza s koza nostrom.“

„Da li je i on bio deo grupe?“

„Jeste, ali nije imao veze s papinom smrću, iako je na rukama imao krv velikog broja ljudi, uključujući i nekoliko sudija. U to vreme je bio do guše u problemima.“

„I niko nije vodi računa o tolikim proneverama?“

„U jednom trenutku su razne evropske agencije i javno tužilaštvo Sjedinjenih Država sabrali dva i dva. Trebalo im je mnogo vremena da otkriju i odmrse sve niti. Jovan Pavle I se, ubrzo nakon izbora za papu, sastao sa američkim zvaničnicima. Upoznali su ga sa situacijom da bi preduzeo odgovarajuće mere. Jovan Pavle I je znao da u Vatikanu ima kriminalaca i da ih se mora otarasiti. Preduhitрили su ga.“

„Da li su ga oni ubili?“

„Ne znam. Verujem da su moralno odgovorni za zločin, što ih čini krivim koliko i počinioce.“

„Ko su oni?“

„Ličo Đeli, Roberto Kalvi i nadbiskup Pol Marčinkus, zajedno s

kardinalom Žan-Marijem Viloom. Naravno, neko u Vatikanu je morao da obezbedi pristup ubici i da uništi sve dokaze. Njegova svetost je pronađena mrtva u pola pet ujutru. Papine privatne odaje su do šest po podne bile očišćene i zapečaćene. Ključ je bio kod Viloa. Svi znaci prisustva Albina Lućana u Apostolskoj palati su za dvanaest sati izbrisani.“

„Bili su veoma delotvorni.“

„Bili su prebrzi. Stručnjaci za balsamovanje su stigli u Vatikan u pola šest ujutru istog dana, samo četrdeset pet minuta nakon što je papa proglašen mrtvim. Izuzetno je sumnjivo da su braća Sinjoraci stigli tako brzo, pored toliko posla. Sve je još sumnjivije ako znamo da italijanski zakon dozvoljava balsamovanje tek dvadeset časova posle smrti.“

„U šest po podne istog dana, Jovan Pavle I je već balsamovan. To je bilo nečuveno kršenje zakona.“

„Kakav otrov je zavarao doktore?“

„Papa nije otrovan.“

„Nije?“

„Nije. Nijedan doktor nije prevaren.“

„Pa onda...“

„I malomnik je mogao zaključiti da nešto nije kako treba. Običan srčani udar nikad ne bi naterao njegove neprijatelje na budalaste i ishitrene poteze. Vatikan se poneo na sasvim drugačiji način kad je Pavle VI umro, nepunih mesec dana pre toga.“

„Ko ga je ubio?“

„Niko ne zna ime ubice. Mislim da je taj čovek na našem tragu.“

„Sigurno je povezan sa P2.“

„Tako je. Ubica Jovana Pavla I je bio i još je član P2.“

„Ti ne znaš njegovo ime?“

„Samo inicijale: J. C.“

„Otkud ja u svemu tome?“, pitala je Sara po ko zna koji put. Nadala se da će joj otac to konačno razjasniti.

„Otkud ti u svemu tome?“, ponovio je kapetan. Uzdahnuo je, kao da pokušava da sredi misli i da ih učini razumljivim. „Valdemar Firenci je stari član P2, baš kao i ja. Pronašao je nestale papire. Mnogo godina je sledio tragove i prikupljao dokaze. Pronašao ih je na najneočekivanijem mestu, baš kad se spremao da odustane od potrage.“

„Gde su bili?“

„U tajnim arhivama Vatikana.“

„Kako su tamo dospeli?“

„Nemam pojma. Moraćeš da pitaš J. C.“, odgovori Raul. „Mislim da se osetio sigurnijim, kad su ljudi povezani sa slučajem počeli da umiru. Procenio je da dalje čuvanje papira nije preporučljivo.“

„Shvatam. Ocenio je da više nisu tako važni. Firenci je pronašao dokumenta, a zatim?“

„Pietro Savioti je posredstvom rimskog javnog tužilaštva, nedugo pre toga, otvorio slučaj smrti Jovana Pavla I. Ti papiri su postali prvorazredni dokaz. Firenci je, svestan njihove vrednosti i činjenice da bi veliki broj uticajnih ljudi voleo da oni nestanu, odlučio da ih iznese iz Vatikana i pošalje ljudima koje niko ne zna, da bi ih sačuvao. Osećao se ugroženim, pošto i zidovi svete stolice imaju uši. I šta je učinio? Poslao je fotografiju Benedikta XVI Felipeu Aragonu i Pablu Rinkonu. Fotografije su sadržale poruku, isključivo njima namenjenu. Dogodilo se nešto, ne znam šta, što ga je nagnalo da pošalje spisak na tvoju adresu.“

„Zašto je izabrao mene?“

„Zato što si njegovo kumče. Zar se ne sećaš da smo razgovarali o njemu kad si bila mala? Odavno se preselio u Rim. Zbog toga ga ne poznaješ.“

„Treba mu je neko ko ne pripada organizaciji. Mislio je da ćeš, nakon što vidiš moje ime na spisku, stupiti u kontakt sa mnom i da ću ja razumeti u čemu je stvar. Najgore što se moglo dogoditi bilo je da ne obratiš pažnju na papire. Mislio je da ga neće uhvatiti. Prevario se. Uхватili su ga i saznali sve što su mogli.“

„Šta li se s njim dogodilo?“

„Verovatno je ubijen“, reče njen otac prigušenim glasom.

Sara se naglo uozbiljila.

„Ne sećam se kuma Italijana.“

„Ne dopusti da te ime zavara. Firenci je Portugalac.“

„Ipak, izložio je dosta ljudi velikoj opasnosti.“

„Ne govori to.“

„To je istina. Gurao je nos tamo gde ne treba. Šta je očekivao?“

„Hteo je da iznese istinu na svetlost dana.“

„Istini ništa nije falilo, dok je čamila u tami tajne arhive.“

Rafael je tražio nešto u džepu jakne. Izvukao je papir i fotografiju Benedikta XVI.

„Šta je to?“, pitala je Sara.

„To je otac Felipe dobio u Madridu.“

Predao joj je pismo. Nije govorila španski, ali je jezik bio tako sličan portugalskom da je gotovo sve razumela.

Danas, na moj sedamdeset četvrti rođendan, suočavam se sa greškama iz prošlosti. Nije mi promakla božanska ironija. Jasno mi je da On stoji iza svega ovoga. Život mi prolazi pred očima. Teško je shvatiti posledice naših odluka i dela. Počinjemo od pravednih principa, od

najplemenitijih vizija, da bi se s vremenom suočili sa sopstvenom monstruožnošću, divljim i okrutnim plodovima svojih postupaka.

Mrlja ostaje, ma koliko se u preostalim danima života trudili da popravimo zlo dobrim, u potpunosti se podređujući drugima. Šunja se iza nas šapući: 'Nećeš pobeći, nećeš pobeći! Na kraju ispuni obećanje, kao danas na moj rođendan.

Pre nego što se oprostimo, želeo bih da ti pošaljem pismo i fotografiju voljenog pape.

Znaćeš kako da je osvetliš uzvišenim svetlom molitve. Što se mene tiče, opraštam se s tobom ovom ispovešću. Dopustio sam da papa umre, zbog kukavičluka. Nisam učinio ništa da to sprečim.

„Dobio sam ovo od španskih vlasti, kad sam otišao tamo da se pobrinem za njegov pokop. Moj dobri prijatelj Felipe.“

„Pismo i fotografija nisu probudili njihovu sumnju?“

„Nisu sabrali dva i dva. Imao sam sreće što sam stigao pre nego što se neko iz organizacija dočepao pisma. To nije bilo moguće u Buenos Ajresu. Ne samo da su ubili Pabla već su uzeli i fotografiju.“

„Zbog čega je ona tako važna?“

„Priđi bliže.“

Sara se, posle početnog kolebanja, približila ocu, gonjena radoznalošću. Rafael je bacio pogled, ne zanemarujući vožnju. Videli su kako lice Benedikta XVI nestaje pod crnim svetlom. Umesto njega se ukazalo lice starca, vešto iscrtano hiljadama fluorescentnih niti.

„Ko je on“, pitala je Sara.

„Ne znam“, odgovori otac.

„Dvostruki portret“, reče Rafael.

Raul je sklonio magično svetlo. Slika Benedikta XVI se odmah pojavila.

„Zbunjena sam.“

„Ne znam ko je to, ali pretpostavljam da oni već znaju“ napomenu Raul, „to je čovek koji ima papire.“

„To nas dovodi do dva ključna elementa koja su stigla do Sare“, reče Rafael.

„A to su?“, pitao je Raul.

„Šifra...“

„Koji je tvoj prijatelj progutao, na dobro ili zlo“, primeti Sara.

„I ključ.“

„Tako je, ključ.“ Sara je zaboravila ne njega. Izvadila ga je iz džepa na pantalonama. Pokazala ga je svom ocu. Ključ je bio vrlo mali. „

Odakle li je?“ pitao se Raul. „Šta li otvara?“

Ćutali su nekoliko sekundi. Razmatrali su teorije o ključu, fotografiji i Raulovim otkrovenjima.

„Pomenula si šifru.“

„Jesam, ali nje više nema“, napomenu Sara.

„Original je nestao, ali sam ja sačuvao kopiju“, obznani Rafael. Držao je parče papira, na kom je iskopirao šifru, pre nego što je Margulis počeo da je dešifruje.

Raul je najpažljivije pogledao papir.

18,15-34, H, 2, 23, V II

Dio bisogna e IO fare lo. Suo augurio Y mio comando

GCT(15)-9, 30-31, 15,16, 2,

21, 6-14,11, 16,16, 2, 20

„Da li je tvoj prijatelj uspeo da je dešifruje?“, konačno je upitao.

„Nije imao vremena“, objasni mlada žena. „Ubili su ga.“

„Znači da će nam trebati nekoliko sati.“

„Čekajte“, reče Rafael. Razmišljao je, pokušavao je da se nečeg seti.

„Obratio mi se pre nego što je umro.“

„Ko?“, pitala je zbunjena Sara.

„Margulis. Obratio mi se pre nego što je umro. Rekao mi je da prebrojim slova.“

Raul prestade da sluša. Stavio je papir u krilo. Pisao je hemijskom olovkom i brojao na prste. Uskoro se uspravio.

„Rešeno.“

L,AC,H,I,A,V,E 'M

Dio bisogna e IO fare lo. Suo augurio Y mio comando

GCT(DI) N, Y M, A, R, I,

U, S F, E, R, R, I, S, J

„La chiave ključ?“, uskliknu Sara. „Marijus Feris? Ko je Marijus Feris?“

„To je sigurno čovek sa dvostrukog portreta“, nagađao je njen otac.

„Ako mi dozvolite, kapetane, mislim da se poruka može tumačiti na dva načina. Ili je Marijus Feris ključ, ili ključ otvara nešto u Njujorku.“

„U Njujorku?“, pitala se zašto spominje Njujork.

„Da. NY sigurno označava Njujork.“

„A GCT?“, pitao je Raul.

„GTC“, ponovi Rafael. Razmišljao je, ali se ničeg nije setio.

„A dva slova u zagradama? To nije jednostavno.“

„Da li je poruka tačno dešifrovana?“, pitala se Sara.

„Mislim da jeste“, potvrdi Raul. „Pogledajte prve reči: *la chiave*. Nema sumnje. Marijus Feris je verovatno čovek kog treba da nađemo. Moramo da dešifrujemo GCT i slova u zagradama.“

„Pozabavićemo se time usput, kapetane.“

„Imaš pravo.“

„Znate li gde idemo?“, pitala je Sara, kad je videla svetla Lisabona u daljini. „Kako bi bilo da odemo u hotel i malo odspavamo?“

„I ne pomišljaj na to. Pred nama je dug put do Madrida.“

„Madrida?“

„Kakav je plan puta, prijatelju?“, pitao je Raul. Pokušavao je da ohrabri kćer.

„Idemo kolima do Madrida. Odande ćemo avionom do Njujorka.“

„Idemo u Njujork?“, iznenađeno upita Sara. „Iako nismo sigurni da nas poruka tamo vodi.“

„Tako je“, samouvereno odvrati Rafael. „Spali poruku kapetane. Zapamtio sam šta na njoj piše.“

Poglavlje 49

Konačno je došao dugo očekivani trenutak, o kom je godinama maštao. Kad razmisli o tome, možda je o njemu sanjao još kad je držao oca za ruku na ulicama starog Gdanjska.

Njegov otac, metalurg po profesiji i aktivni član Solidarnosti, svim srcem je stao iza ideala slobodne Poljske. Mrzeo je diktaturu, što ga nije sprečavalo da se diktatorski ponaša prema dečakovoj majci. Optimizam je nije napuštao, uprkos fizičkom i psihičkom maltretiranju s kojim se suočavala. Potresla bi se kad god bi pomislila da njen dečak uspeva da održi nepromenljivu, srećnu sliku oca i majke, na obalama Motlave, uprkos nasilnom ocu, najčešće odsutnom od kuće, zbog neravnopravne borbe s totalitarnim režimom. Zaslužio je svako priznanje za nepokolebljivu borbu za slobodu. Strašno je što nije uspeo da uvede iste, teškom mukom osvojene slobode u sopstveni dom.

Na primer, mogao je dečakovoj majci lako dozvoliti slobodu izražavanja u sopstvenoj kući. Slika reke je mogla biti srećna fotografija, zadovoljne majke.

Ali ne. Ni u kom slučaju nije odgovarala stvarnosti. Ta fotografija nije postojala, niti je ikad snimljena. Postojao je samo strah, svakodnevni užas od okretanja ključa u bravi, zvuka što nagoveštava dolazak đavola. Gotovo je s mirom, nakon dugog odsustva. Ponovo će videti crni kofer pun dolara namenjenih našoj stvari.

„Od Amerikanaca je“, reći će i proždrti večeru, koju supruga čista srca nijednom nije pomislila da začini otrovom za pacove. To bi on učinio.

„Iz Vatikana je“, reći će otac. „Ovaj put ćemo ih srediti.“

Nasmejao bi se kao dete nadomak ostvarenja svojih snova. Rekao im je da nikom ne smeju da otkriju poreklo novca. Poreći će sve ako to izbije na videlo. Sem toga, reč je o prokletom novcu od droge i trgovine slabo čuvanim tajnama. Bio je to prljavi novac namenjen finansiranju plemenitih ideala, jednakosti, pravde i slobode. Stranci, uhode i prirodni neprijatelji nisu smeli doznati izvor tog novca.

Otac je govorio da stiže od Amerikanaca i Vatikana, ne pominjući

zamršeno kretanje sredstava, mnogobrojne ruke kroz koje je prošao, tajna preduzeća i službenike korumpiranih banaka. To se nikad neće saznati.

Mladić se sećao, kao da je bilo juče, kad se vratio kući i zatekao nepokretnu majku otvorenih, staklastih, obnevidelih očiju. Krv joj je tekla iz vrata u baricu na podu.

Neupućeni posmatrač bi teško pogodio da je prvobitna boja košulje bila bela. Otac je sedeo na podu, naslonjen na zid, pijan. Psovao je i pokušavao da objasni kako ga nije poštovala. Umrta je, pre nego što je shvatio šta se događa.

„Ostali smo samo ti i ja, sinko“, reče otac. Baljezgao je kao pijanac. „Hodi, dečaće. Zagrlj oca.“

Nije to bila molba, već naređenje. Dečak ga je poslušao. Zagrljio je oca rukama, a mati umom. Nož prodre duboko u telo, do drške. Dečak je nastavio da grli oca, s mnogo ljubavi, zatvorenih očiju. Sin se odmakao od njega, kad je izdahnuo. Poslednji put je pogledao majčino telo.

„Sada sam sam.“

Konačno je došao trenutak kome se godinama nadao. Najzad će upoznati velikog majstora, koji se već iskrao na američkom tlu, na nekoj od pista njujorškog aerodroma *La Gvardija*. Sluga ga je čekao na zabačenoj pisti, na mestu za zaustavljanje aviona. Dovezao je limuzinu dostojnu velikana. Osmehom je skrivao nepodnošljivu tremu. Majstora je smatrao ocem. Nije ga poznao, ali mu je on obezbedio sve što pravi otac daje deci: krov nad glavom, obrazovanje, posao i ohrabrenje. Sve to mu je pružio izdaleka. Možda ga je zato toliko voleo i poštovao.

Avion se kotrljao pistom. Motori su utihnuli. Vrata su se otvorila. Prvo se pojavio čovek u Armanijevom odelu, kog je upoznao u Gdanjsku. Pomogao je gospodinu poodmaklih godina, oslonjenom na štap sa zlatnim lavom. Držao je štap jednom rukom, drugom se oslonio na pomoćnika.

Trojica ljudi su se konačno našli licem u lice. Otac, Sin i Sveti duh. Majstor, sluga i pomoćnik.

U sceni dostojnoj prohujalih vekova, poljski sluga je kleknuo ispred majstora i ponizno oborio glavu.

„Gospodine, želim da znate da mi je čast što sam vas konačno upoznao“, rekao je, sklopljenih očiju.

Starac položi drhtavu ruku na glavu sluge.

„Ustani, sinko.“

Sluga se hitro pokorio. Nije se usudio da pogleda gospodara u oči.

Starac uđe u auto. Zatvorio je vrata.

„Uvek si me verno služio. Bio si delotvoran i posvećen poslu.“

„Možete u potpunosti računati na mene. Potpuno sam vam odan“, rekao je s gorljivim ubeđenjem.

„Znam.“

„Gde je meta?“, pitao je pomoćnik.

„U poseti muzeju.“

„Hrani svoj istančani duh“, isceri se čovek u crnom.

„Gde biste želeli da idete, gospodine?“, stidljivo će Poljak.

„Neko vreme ćemo biti turisti“, odgovori starac. „Povezi nas okolo.“

Njegove reči bile su zapovest.

Na zadnjem sedištu se odvijala tiha izmena mišljenja, nedostupna sluginim ušima. Majstor je, nakon završetka razgovora, otkucao telefonski broj. Odgovoreno mu je posle nekoliko sekundi.

„Gde ćemo se sresti?“, pitao je bez uvijanja i pozdrava. Saslušao je odgovor i počeo.

„Gospodine Barnse, pažljivo slušaj moja naređenja.“

Poglavlje 50

Tri osobe u „volvou“ su neko vreme ćutale. Jurili su brže od sto četrdeset na sat prilaznim putem ka Lisabonu. Takva brzina na jednom od najzagušenijih evropskih puteva je bila moguća samo u ovo doba noći.

Sara je izgledala potreseno, odsutno. Prolazili su pored farmi, stadiona, poslovnih četvrti, automobila i kamiona. Ništa od toga nije videla. Kakve se zavere kuju u ovom trenutku, pitala se, da bi neki ljudi kontrolisali druge ljude ili neke zemlje dominirale slabijima? Postojale su dve politike, ona našminkana isprazna fasada, namenjena javnoj upotrebi i ona druge skrivena, ali jedina bitna.

„Kako ti je, dušo?“, pitao je otac.

„Kako bi moglo biti“, odgovorila je ravnodušnim tonom, ophrvana mislima.

„Razmišljala sam. P2 je ubila papu i još mnogo ljudi. Koga su još sredili?“ Naglasila je poslednje reči, zureći u Rafaela.

Osetio je njen pogled, iako je posmatrao drum.

„Teško je reći. Pretpostavljam da je Ulof Palme, švedski predsednik vlade, jedna od njihovih žrtava.“

„Tako je. Shvatila sam da nemaju obzira prema onima koji im stanu na put.“

„Nesumnjivo.“

„Zašto su ga ubili?“

„Zato što je ometao neku od važnijih operacija. Verovatno prodaju oružja.“

„Kakva je uloga CIA u svemu tome?“

„I te kakva. Ta ubistva su se desila zato što su svojevremeno ocenjena kao korisna.“

„Zašto bi se zanimali za smrt Jovana Pavla I?“

„Bili su zainteresovani, kao saveznici P2. To je netipičan slučaj, zato što je Jovan Pavle I sarađivao s američkim javnim tužilaštvom. Njegova smrt je znatno usporila napredovanje istrage.“

„Sve je tako zbrkano.“

Otac se obratio Rafaelu.

„Na koju stranu da krenem?“

„Na jug. Preći ćemo preko mosta Dvadeset petog aprila. Zatim idemo pravo za Madrid.“

„To dobro zvuči“, složio se Raul.

„Hoću da budem siguran da nas ne prate.“

Sara se uznemirila. „Kako možemo da znamo?“

„Tako što ćemo krenuti uskom ulicom ili ćorsokakom. Ako nas neko prati, odaće se.“

„Ipak, u tom slučaju nećemo moći da pobegnemo“, pobunila se Sara.

„Istina je, ali ćemo znati da li nas prate. To je taktika trgovaca drogom. Tako izbegavaju da budu uhvaćeni na delu. Nastave put ako ih niko ne prati. Ponavljaju manevar na svakih nekoliko kilometara. Obustave operaciju ako zaključe da ih neko prati. Upuste se u puškaranje s policijom i budu pohapšeni. Narko-bosovi tako ostaju nedirnuti, u raskošnim vilama, da planiraju sledeći posao.“

Sara je pažljivo slušala.

„Ne želim da učestvujem u puškaranju. Ono od juče mi je bilo dovoljno za ceo život.“

„Rekao sam da se to obično događa u ovakvim situacijama, a ne da ćemo mi tako uraditi. Ima i drugih rešenja.“

„Kao što su?“

Rafael oštro stade nasred puta. Zaurale su sirene, protestujući zbog neodgovornog poteza.

„Jesi li lud?“, povika Sara.

„Smiri se, ćerko“, reče njen otac. „Zna on šta radi.“

Rafael mu je uzvratio pogled. Bila je odmah iza njega. Oči su joj plamtele od gneva.

„Hoćeš li da se pomeriš u stranu, molim te?“, pitao je.

Poslušala ga je. Rafael je video tri automobila na ivici autoputa, šezdesetak metara iza sebe. Gnevni vozači su trubili u vozilima, koja su za dlaku izbegla sudar s volvoom“.

„Tri automobila“, objavi Rafael.

„Možda je to slučajnost“, nervozno napomenu Sara.

Rafael se okrenuo i vezao pojas.

„Molim vas, proverite da li ste lepo vezali pojaseve.“

Sara ga je hitro poslušala. Strah je rastao u njoj. „Moj bože, ovo mi se nimalo ne sviđa.“

„Ni meni, Saro. Dobro me slušaj“, posmatrao je preko retrovizora, „da mi posle ne bi rekla da te nisam upozorio. Uletećemo u gradsku zonu najvećom brzinom. Pokušaj da ne strepiš. Dobro se drži.“

„Volvo“ naglo krenu. Gume su zagrebale po asfaltu. Motor je preteće zagmeo.

Sara se zalepila za sedišta, usled naglog ubrzanja. Pogledala je iza sebe i videla tri automobila. „Volvo“ je napustio autoput i prošao kroz crveno svetlo. Oštro su skretali, izbegavajući automobile pri brzini od sto deset do sto trideset kilometara na sat.

Primitila je da Rafael upravlja autom vešto, kao profesionalni vozač. Pogledala je oca. Delovao je mirno. Pade joj na pamet da ga zapravo malo poznaje. Vozila se sa dva stranca, koji su joj na izvestan način veoma bliski.

Kapetan je precizno obavestavao Rafaela o progoniocima. Tri automobila su ih gonila ne krijući šta rade. Pogibeljno su vozili kroz centar Lisabona kao i Rafael. Trkali su se Republičkom avenijom.

Stigli su do Trga vojvode od Saldana. Hitali su dugom avenijom ka prostranom Trgu markiza od Pombala. Četiri automobila su jurila ne obazirući se na crvena svetla. Desetine vozača su uzvikivali uvrede i svirali sirenama za njima. Rafael je vozio najvećom brzinom, ne mareći za proteste.

„Drži se“, upozorio je. „Dobro se drži.“

Jedva da je završio rečenicu kad je nalegao na kočnice. Progonioci su se umalo zakucali u njega. Dvojica sa strane su ih obišla. Rafael je hitro skrenuo ulevo, pre nego što su opkolili „volvo“. Sad je vozio u suprotnom smeru.

Živci su je izdavali. Panično se osvrtna oko sebe. Automobili su im dolazili u susret. Svirali su i izbegavali „volvo“ i progonioce, kako su znali i umeli.

„Mislim da ću povratiti“, zajeca Sara.

Posle lude jurnjave su izbili na Trgovački trg. Progonioci su im bili za petama.

Jedan automobil im se približio na istočnoj strani trga. Preostala im je samo jedna mogućnost, najžešća vožnja. Rafael je ubrzao do samoubilačke brzine, na ulazu u Aveniju dvadeset četvrtog jula. Ulica je bila široka i duga, s mnogo krivina. Primorala ga je da naizmenice usporava i ubrzava.

Kola iza njih su se kretala jednako vešto. „Volvo“ je počeo da odmiče progoniocima. I suviše je odmakao.

„Ovo mi se ne sviđa. Mnogo zaostaju.“

„Možda imaju problema s mehanikom.“

„Nadajmo se da je tako.“

Na Indijskoj aveniji ih je okružila snažna svetlost s neba. Helikopterski reflektor je pratio automobil.

„Šta ćemo sad?“, pitala je Sara. Nastojala je da kontroliše sve veću paniku. „Šta ćemo da radimo?“

„Bekstvo je nemoguće“, objasni Rafael, mirnim glasom.

„Gotovo je?“

Rafael pribrano progovori.

„Gotovo je.“

„Pobiće nas“, reče Sara. Smrtno je prebledela.

„Neće još. Pobili bi nas da su hteli.“ Obratio se Raulu.

„Šta ćemo sad, kapetane?“

„Dopustićemo im da nas pohvataju.“

Prošli su pored veličanstvene palate Belem, zvanične rezidencije predsednika republike. Rafael je, malo dalje niz drum, video svetla na barikadi od vozila, postavljenoj preko ulice, nedaleko od manastira Jeronimos. Nisu imali kuda.

Barikada je bila sve bliža i bliža.

Šest stotina metara.

„Kapetane, oprostite mi što sam vas izneverio.“

„Nemaš zašto da se izvinjavaš.“

Pet stotina metara.

Četiri stotine.

„Zaustavite automobil“, zaori se glas iz helikoptera. „Odmah zaustavite vozilo.“

„Kapetane, donesite odluku“, ponovi Rafael.

Automobili, patrolna kola i kombiji su blokirali put, tvoreći barikadu. Dosta policajaca je stajalo iza otvorenih vrata na vozilima, s oružjem u rukama.

Dve stotine metara.

Rafael je zaustavio automobil nasred ulice, bez upozorenja.

„To je to, kapetane.“

Raul pogleda kćer.

„Daj mi papire“, rekao je.

„Šta ćeš da radiš s njima?“, pitao ga je Rafael. „Ne smeju završiti u njihovim rukama.“

„Ne brini. U odeljku za rukavice postoji tajni pregradak. Neće ga lako naći. To će nam dati nešto vremena. Daj mi papire“, ponovi Raul.

Sve zavisi od aduta koje budemo imali u odsudnom času, pomisli Sara. Bila je znatno manje napeta.

„Papiri?“, ponovi Raul.

„Nisu kod mene. Imam samo kopije“, odgovori Sara i pruži dva bela papira s kopijom spiska.

„Gde su originali?“

„Na sigurnom mestu.“

Rafael razvuče usne u poluosmeh.

„Dobro, šta ćemo sad?“, pitao je Raula.

„Pa ovo donekle menja stvar.“

„To nam je adut“, reče Sara.

„Nesumnjivo“, priznade otac.

Čovek se odvoji od barikade. Išao je sam, ka „volvou“. Planina mesa je napredovala odlučnim, čvrstim korakom.

„Dobro, igra tek počinje“, reče Rafael i pokaza na čoveka koji im se približavao.

Stigao je do „volvoa“ i prišao vozaču.

„Vidi, vidi, zar to nije čuveni Džek?“

„Džefri Barnse. Ponovo smo se sreli.“

„Osvrni se oko sebe, Džek“, naredio mu je Barns. „Svi nas gledaju. Vidi koliko smo se potrudili zbog vas.“

Agenti su okružili automobil. Otvorili su vrata i izvukli Raula i Saru napolje.

„Trebalo ti pomoć da izađeš iz kola, Džek?“, sarkastično ga je upitao Barns. Njegovi ljudi su stajali u pozadini. Prepustili su glavnu ulogu šefu.

Rafael je otvorio vrata i izašao iz auta. Nije skidao pogled s debeljka.

„Odvedite ženu i njenog oca odavde. Sledite naređenja.“

Nekoliko agenata je krenulo s njima. Dvojica su ostala s Barnsom.

Sara se još osvrnula za sobom.

Da li će taj debeljko ubiti Rafaela? Začudila se kad je shvatila da se više brine o njemu, nego o sebi.

Agenti su smestili devojkicu i njenog oca u različite automobile.

Barns se, u međuvremenu, obratio Rafaelu.

„Džek, Džek, Džek“, progovorio je Otrovnim glasom. „Razočarao si me, strašno si me razočarao.“

Krupni direktor je udario Rafaela u stomak, bez upozorenja. Dvostruki agent se presamitio u struku. Uspravio se, nekoliko sekundi kasnije, ali ga je Barns opet udario. Ovaj put ga je oborio na tle.

„Kako si mogao da izdaš mene i agenciju? Pljunuo si na vrednosti za koje se zalažemo.“

Rafael je pokušao da ustane, ali ga je novi udarac u stomak bacio na tle.

„Ti si kopile“, nastavi Barns. „Nezahvalni nitkov.“

Još jednom je udario Rafaela na tlu.

„Vodite ga“, naredio je agentima. „Idemo u šetnju. Dugu šetnju.“

Poglavlje 51

Taj istinski ljubitelj umetnosti u svim pojavnim oblicima tog divnog popodneva kupao se na suncu u njujorškom Muzeju moderne umetnosti. Voleo je da razmišlja u prisustvu remek-dela. Često je to činio.

Strastveni pešak se tog dana taksijem vraćao kući. Izmorio se, zbog poodmaklih godina i preambiciozne ture po muzeju. Posmatrao je gradsku vrevu, kroz prozor automobila.

Devetnaest godina je uživao u zadovoljstvima Velike jabuke. Posećivao je muzeje, bioskope, restorane, konferencije i religiozne skupove. Uprkos tome se smatrao dođošem. Grad je bio tako velik, skup i bogat atrakcijama da je čoveku trebao čitav život da ih sve iskusi. Smatrao se privilegovanim, prvo zato što je služio Bogu, i drugo zato što je to činio u središtu civilizovanog sveta. Živeo je zaradi širenja reči božje, poput starovremenskih misionara. On je to činio u velikom gradu, kome je Spasiteljevo učenje bila više nego neophodno. Pokojni papa mu je dva puta čestitao na uspešnom, posvećenom, istrajnom i nepokolebljivom radu.

Sećanje na posetu Vatikanu i na ukazanu čast i privilegiju da poljubi prsten Jovana Pavla II, zauvek će mu grejati srce.

To je bilo 1990. godine. Njemu se činilo kao da je bilo juče. Sada je vladao drugačiji papa. Namac je nasledio Poljaka. Nadao se da će poživeti da dobije istu priliku, istu čast i privilegiju da poljubi prsten novog pape i provede nekoliko minuta u razgovoru s njim..

Nije verovao da tako nešto može da se dogodi, ne samo zbog nezaustavljivog protoka godina, već i zbog svesti da živi u naročito mračnim vremenima, preteškim za analizu i razumevanje. Voljenoj crkvi je pretela sudbonosna opasnost. Nečiste sile su napale samo srce svete institucije, potpomognute beskrupuloznim i besprizornim slabićima koji su podlegli iskušenju novca i moći.

Nedavno je dobio paket od voljenog brata po Hristu, monsinjora Firencija. Sadržao je zapanjujuće važne podatke. To su bili papiri Jovana Pavla I, sa iznenađujućim otkrovenjima, napisani rukom njegove svetosti.

Ispostavilo se da na visokim i uglednim položajima ima lažnih ljudi

božjih. Osobe koje ne prezaju da se koriste svojim uticajem zaradi lične koristi. Ispod sveštaničkih halja su se krili grešnici, pa čak i ubice.

Monsinjur Firenci mu je ostavio jasna uputstva da čuva paket i da ga skloni na bezbedno mesto. Poslušao ga je. Poslao mu je i ključ skrovišta.

Firenci ga je zvao pre nekoliko dana. Bio je veoma zabrinut. Rekao je da nema mnogo vremena. Zamolio ga je za podatke o mestu na kom je paket skriven.

Čovek koji je išao kući u žutom taksiju sve mu je objasnio. Firenci je govorio kao da zna da je to njihov poslednji razgovor. Na kraju je poručio:

„Otvori četvore oči i budi jako oprezan.“

Odonda se nije čuo s Firencijem. Znao je da više nije među živima.

Osećao je to, zahvaljujući nekom sveštenicima svojstvenom šestom čulu. Biti sveštenik je, što se njega tiče, podrazumevalo ne samo širenje reči božje već i primanje odozgo poslatih poruka. Uvek je znao kako da ih odgonetne. Umeo je da protumači upozorenje slomljenog tanjira, psećeg urlika, neočekivanog kočenja automobila. Bio je siguran da je osetio trenutak Firencijeve smrti.

Molio je jutarnje molitve. Klečao je pred malim oltarom kog je podigao u stanu, da bi držao mise prijateljima, susedima i vernima koji su ga posećivali. Sveća se ugasila. Plamičak velike sveće koja je uvek gorela u svećnjaku sa leve strane oltara se ugasio baš kad se molio za svog prijatelja monsinjora. Usmerio je sve misli ka njemu. Molio se Bogu da popravi situaciju i da Firenciju pokloni još jednu priliku, ali uzalud.

Čitavog dana nije uspeo da upali sveću. Plamen bi se sanjirao i utulio, kao da neko stalno duva u njega. Sutradan je prihvatio božansku volju i zamolio Gospoda da se pobrine za dušu dragog prijatelja.

„Biće učinjeno.“

Sveća mu je tek tad dozvolila da je ponovo upali.

Znao je da je Firenci umro zbog papira, ali nije znao da li će oni koji pokušavaju da ih se domognu saznati za njegovu umešanost. Verovatno će ga otkriti, ali božji naum je nepojmljiv. Bio je spreman da spokojno prihvati svoju sudbinu, dobru ili zlu. Prigrliće je, ma kakva ona bila.

Nije mogao da razgovara s Felipeom u Madridu ili Pablom Rinkonom u Buenos Ajresu. Obojica su primili pisma od Firencija, sa uputstvima. Bilo je prekasno. Dva dana posle poslednje molitve za Firencija je čuo za smrt jednog i ubistvo drugog sveštenika. Ipak je ustrajao u ubeđenju da će bog nagraditi one koji mu verno služe. Ako je volja Svevišnjeg da papiri ostanu u njegovim rukama, to će se i dogoditi. Biće sasvim drugačije, ako on to ne želi.

„Otvori četvore oči“, rekao mu je Firenci, kad su poslednji put razgovarali. „Otvori četvore oči.“

Njegove godine mu nisu dozvoljavale avanturistička, vratolomna bekstva. Živeće kao i pre, bez ikakvih odstupanja od svakodnevne rutine. Moliće mise, posećivaće muzeje, izložbe i ići u pozorište. Ako ga neko traži ili uhodi, trebaće mu strpljenje. Uhode nisu znale ništa o mestu na kom su papiri, niti će saznati.

Taksi je skrenuo na Šestu aveniju. Prešao je kratku razdaljinu do Trideset osme ulice. Starac je isplatio vozača i izašao.

Uniformisani vratar nije bio na ulazu u zgradu. Nije otvorio vrata niti je pozvao lift. Pitao se gde je Alfred. Nije uobičajeno da recepcija bude prazna, niti je bilo bezbedno da zgrada ostane bez čuvara. Portir, uprkos šarenoj uniformi, nije bio tu samo da bi umirivao stanare svojim prisustvom. Radio je kao službenik obezbeđenja. Starao se da u zgradu ne uđe niko nepozvan.

Stari sveštenik je ponovo pogledao recepciju. Pokušao je da otvori vratarevu kancelariju. Bila je zaključana.

Znao je red. Zaključao je ulazna vrata da bi sprečio nekog uljeza da iskoristi vratarovo odsustvo. Stanari koji budu hteli da uđu ili izađu imaju svoje ključeve.

Konačno je ušao u lift. Izašao je na sedmom spratu i krenuo ka vratima svog stana. Usput je izvadio ključ iz džepa.

Okrenuo je ključ u bravi, ali to nije bilo potrebno. Bilo je dovoljno da okrene kvaku.

„Ovo je krajnje neobično“, promrmljao je. „Mogao bih se zakleti da sam dvaput okrenuo ključ.“

Ušao je i podigao telefonsku slušalicu. Primetio je da nešto nije na svom mestu. Neko je pomerao primerke Novog zaveta. Pobacao ih je po podu u nizu, kao da pokazuje put. Knjige su nestajale u sledećoj sobi.

Spustio je telefon i krenuo za knjigama. Stigao je do sobe s oltarom. Svetla su bila pogašena, a sveće utuljene. Ništa nije video. Pipajući je tražio prekidač za svetlo.

Na podu ispred sebe je video vratara. Ležao je, pored zida, vezanih ruku i nogu, s vrećom na glavi. Primetio je trojicu ljudi. Raskomotili su se na stolicama pored oltara. Majstor, sluga i pomoćnik.

„Marijuse Ferise“, odlučno reče majstor, sa štapom u krilu.

„Ko ste vi? Kako ste ušli?“, pitao je starac majstora, koji ga je oslovio po imenu.

„Sišao sam s nebesa, da bih te posetio“, šaljivo će uljez.

„Ko, ko ste vi?“

„Zovite me J. C.“

Poglavlje 52

Vilo,

28. Septembar 1978. godine

Vilo je bezuspešno pokušavao da se smiri u kancelarijskoj stolici. Ustao je i ushodao se s cigaretom u ruci. Ponovo je prekršio samonametnuto ograničenje. Hiljadu puta se zakleo da ni pod kojim uslovima neće popuštiti više od dve pakle dnevno. Taj otrov ga je polako ubijao. Nije mogao da se odupre iskušenju. Pušenje mu je smirivalo napete živce. Nažalost po njega, istovremeno ga je približavalo večitoj nagradi.

Dim mu je purnjao iz usta. Kardinal se pušio od besa. Po ko zna koji put je gledao papire na ogromnom drvenom stolu. Hiljade dokumenata je vekovima prelazilo preko neprocenjivo vrednog komada nameštaja. Desetine državnih sekretara je sedelo za drevnim stolom, upravljajući sudbinom svete institucije. Kad bi sto imao dar govora, otkrio bi tajne, intrige, zavere i mahinacije od kojih bi se i najtvrdokornijoj osobi sledila krv u žilama. Sto je upijao želje, snove, ambicije i utopije njegovih prethodnika. Pronicljivo oko bi, pre svega, otkrilo loše skrivenu ambiciju za papskim tronom.

Naposletku, čemu bi mogao težiti čovek koji se uspeo na drugu po važnosti poziciju u crkvenoj hijerarhiji?

Vilo se tog dana nije žestio zbog ambicije. S godinama se navikao na pomisao da neće primiti počast i postati naslednik princa među apostolima. Svim srcem je želeo da dobije drugog šefa, nekog ko neće praviti nevolje kao sadašnji pontif.

Pre manje od sata je dobio neka dokumenta iz kancelarije Albina Lućana, uglavnom naređenja, odluke i nova postavljenja. Neke od tih promena stupaju na snagu za nekoliko sati, nedugo posle svanuća.

Vilo uze papire sa stola. Ponovo je pročitao ono što je već znao napamet.

Beneli na mom mestu, govorio je samom sebi. Da li nešto može biti

gore od toga?

„Ovo je veoma riskantno, sveti oče“, rekao je Vilo kad je dobio papire i pročitao prvu papsku odluku. „Šta će biti s crkvom, ako to uradimo?“

„Crkva će opstati, čistija, skromnija i humanija“, bio je jedini komentar Albina Lućanija.

Vilo je držao papir jednom rukom i milovao kapu drugom, dok je čitao dokumente napisane rukom čoveka koji bi trebalo da bude najuzvišeniji glas hrišćanstva.

Pontifova želja da ublaži rigidni crkveni stav prema kontroli rađanja bio je samo jedan od pogrešnih koraka.

„Ali, sveti oče, ovo se protivi crkvenoj doktrini. Protivi se delima predašnjih papa.“ Državni sekretar nije krio uzbuđenje.

„Nepogrešivost“, beše papin odgovor.

„Sveta nepogrešivost“, istakao je Vilo.

„Sveta? Obojica znamo da je to bila greška“, odvratio je papa s karakterističnom ozbiljnošću.

„Kako možete da kažete tako nešto?“, pitao ga je kardinal. Licemerno se prekrstio.

„Mogu da kažem zato što sam ja papa i znam da grešim kao sva ljudska bića.“

„Papa je nepogrešiv. Ovi dokumenti dovode u pitanje papsku nepogrešivost.“

Viloova ratnička priroda ga je sprečavala da se obraća pretpostavljenom sa dužnim poštovanjem i pokornošću. Raspravljao se sa Jovanom Pavlom I kao da ima posla sa pomoćnikom ili sekretarom. Albino Lućani se pravio da ne primećuje Viloovo nedolično ponašanje, iako mu nije bilo svejedno. Nije mu bilo ni na kraj pameti da je kardinal sposoban za tako nešto.

„Crkva koja se proglašava nepogrešivom ne može da se izборi sa svojim problemima“, objavi Lućani. „Dobro nam je poznato da je ideja nepogrešivosti dobila status zvanične doktrine tek 1870. godine.“

Papa Pije IX je osamnaestog jula te godine izdao dogmu *Pastor aeternus*, u kojoj piše da je vrhovni pontif nepogrešiv kad govori *eks katedra*, što će reći, u svojstvu visokog predstavnika, sa pozicije duhovnog naslednika svetog Petra. Šta god da protivreči papinim rečima odonda se smatra anatemom.

„Da li vi kritikujete dela Pija IX?“, pitao je Vilo.

„Kako će se onaj nepodložan kritici popraviti?“

Kardinal sede na jednu od mnogobrojnih stolica i pokri uši.

„Ne mogu da verujem da ovo slušam.“

„Prestani da se ponašaš kao naivni parohijski sveštenik, kardinale

Vilo. Dobro znaš da nas učenje o nepogrešivosti drži u lancima.“

Vilo je sklonio ruke s lica. „Šta to govorite?“

„Mislim da sam bio iskren i jasan. Papa je nepogrešiv u direktivama koje se tiču doktrine vere i moralnosti. Zar to nije tačno? Zar vam se ne čini da je to izuzetan način da osigurate da izvesni običaji, možda i vrlo štetni večno ostanu na snazi?“

„Anatema, svetogrđe!“, promuća Vilo. Očajavao je, suočen s ovom enigmom. U njemu je besneo uragan. Okolnosti su ga prisiljavale da bude blag kao prolećni povetarac.

„Svetogrđe“, Albino Lućani ponovi sa slabim osmehom. „Kucnuo je čas da ti skrenem pažnju da je krajnje vreme da pokažeš nešto poštovanja prema osobi s kojom razgovaraš. Naposljetku, ja sam nepogrešiv.“

Kardinal pognu glavu.

„Neću koristiti moj položaj ili navodne božanske osobine koje mi se pripisuju, zato što bi to značilo da prihvatam ono što one predstavljaju. Samo želim da vas podsetim da je trebalo drugačije da se ponašate na vašem položaju. Poštovanje prema drugima ne zavisi od vas, kardinale Vilo. Ponavljam da je nepogrešivost pogrešno i nepotkrepljeno učenje. Zbog toga će biti obesnaženo.“

Vilo je shvatio da je beskorisno udarati glavom u zid. U stvari, papiri pape Lućana sadrže još sramnije predloge od jeretičkog napada na dogmu nepogrešivosti.

„Što se novih postavljenja tiče, sveti oče, znate li kakve ćete nevolje prouzrokovati u srcu kurije?“

„Mislim da imam jasnu predstavu o tome, kardinale Vilo“, odvrati papa smirenim tonom.

„Ali, ali, šta će biti s kardinalima i umerenim prelatima koji su za vas glasali?“

„Nisam tražio da me iko izabere na ovo mesto. Mislim da se odluke koje sam doneo ni u kom slučaju ne mogu smatrati štetnim. Rukovodim se isključivo sopstvenim uverenjima, kardinale. Ne zaboravite da sam odgovoran samo vernicima i Gospodu Bogu.“ Vilo je istrošio većinu argumenata. Koliko god se trudio, koliko god vešt i rečit bio, Lućani bi mu odgovorio plemenito, odlučno i s nepokolebljivim ubeđenjem. Nije bilo načina da ga ubedi, bar ne rećima.

„Sveti oče, dopustite mi da vas zamolim da pažljivije razmotrim situaciju. Pregledaću imena i predložiti neke alternative, naročito povodom mog položaja i vođstva IRP.“

Sve nade nisu izgubljene ako sveti otac pristane na ovo odlaganje.

„To bi bio nepotreban trud, kardinale Vilo. To je moja konačna reč. Ne opterećujte se traganjem za alternativama. Siguran sam da će vaši

kandidati biti dobri, sposobni ljudi, ali ih neću prihvatiti. Moje odluke su nepromenljive. Prvi potez će mi biti hitno razrešenje nadbiskupa Marčinkusa. Zameniće ga monsinjor Đovani Abo. Smeniću De Bonisa, Meninija i Del Strobela. De Bonisa će zameniti monsinjor Antoneti. Popuniću dva upražnjena mesta nakon razgovora s monsinjorom Aboom.“

„Ali...”

„Do viđenja, kardinale Vilo“, zaključio papa i pođe ka vratima.

Vilo nije dobio priliku da odgovori na pozdrav. Nije ni sanjao da Lućani može biti tako odlučan. Njegov položaj je bio sve složeniji. Izmicao se kontroli. Ćeli je imao pravo. Prevarili su se u računu. Ovaj čovek će im prouzrokovati velike nevolje.

„Računam da ćeš brzo predati dužnost državnog sekretara kardinalu Beneliju“, rekao je pontif na vratima.

„Vaša svetosti“, promuća Vilo. „Zar ne bi bilo bolje da o ovom na miru razmislite? Naposletku, tek odskora ste na položaju.“

Papa Lućani pažljivo osmotri državnog sekretara. Odgovorio mu je spokojnim, čvrstim glasom, ne skrećući pogled.

„Hvala vam na iskazanoj brizi, kardinale Vilo. Moja odluka je nepovratna.“

Otišao je u ostavio Viloa da se rve s posledicama. Razmišljao je, mozgao, molio se, ali nije našao rešenje problema. Pogledao je na telefon pored papira koji su prouzrokovali toliko nesuglasica. Aparat je delovao primamljivo i preteće.

Nekoliko puta je okrenuo prve cifre telefonskog broja kog je pre nekoliko dana naučio napamet. Naglo je spustio slušalicu, sa nadom da će mu neka ideja pasti na pamet. Koliko bi želeo da ovo nije neophodno!

Odlučio je da sve stavi na poslednju kartu. Ako nije sam uspeo da ubedi papu, osloniće se na ostale ugrožene monsinjore. Sastaće se s papom da bi uložili poslednji napor da ga ubede da promeni mišljenje.

Poglavlje 53

„Sami smo, Džek“, reče Barns Rafaelu. „Ti i ja.“ Seo je, ispred njega. „Siguran sam da će ovo biti veoma koristan razgovor.“

Prostorija je bila mračna, kao na filmu. Dve stolice: četvrtasti, crni, drveni, stari, pohabani sto. Usamljena lampa je bacala svetlost na dvojicu ljudi.

„Gde smo?“, pitao ga je Rafael.

„Džek, Džek, Džek. Čini mi se da nisi najbolje shvatio svoju ulogu.“ Barns nije krio sarkazam kad je ustao i obišao sto. „Ja ovde postavljam pitanja.“

„Idi do đavola, Barnse. Nisam ja neki jebeni idiot. Ne pokušavaj s uobičajenim repertoarem. Neću se upiškiti u gaće pred tobom. Ne plašim te se.“

Odgovor je stigao u obliku udarca koji ga je bacio na pod.

„Ustaj“, naredio mu je debeljko. „Ustaj“, povikao je, kad je video da ga ne sluša.

Rafael se dizao sopstvenom brzinom. Nije rekao ni reč, niti je ičim dao do znanja da oseća bol. Podigao je stolicu i seo. Stavio je ruke na sto.

„Ne pomišljaj da me možeš namagarčiti, Barnse. Znam da smo u Sjedinjenim Državama. Samo bih hteo da znam gde smo“, nastavi Rafael, pribranim glasom.

Trudio se da, uprkos teškoj situaciji, kontroliše razvoj događaja, koliko god je to bilo moguće. Bilo mu je jasno da je u krajnje neravnomernom položaju.

„Zašto misliš da si u Americi? Mogao bi biti bilo gde.“

„Veliki broj sati provedenih u vazduhu mi govori da smo u Sjedinjenim Državama. Do Londona ima samo dva i po sata leta. To znači da smo u Vašingtonu ili Njujorku, zar ne?“

„Mi smo usred pakla, Džek. Zašto me to pitaš? Planiraš li da pođeš u obilazak turističkih znamenitosti?“

„To nije loša ideja.“

Dobio je još jedan udarac. Ovaj put nešto blaži. Pogodio ga je ravno u

lice i rasekao usnu.

„Znaš li šta ona preživljava, Džek? Možeš li to zamisliti?“ Barns je promenio taktiku. „Hulja poput mene može upropastiti njeno lepo, slatko lice.“

Rafaelu nije nedostajalo mašte. Dva udarca koje je dobio nisu bila ništa u poređenju s onim što predstoji.

„Hoćeš li mi reći gde su papiri?“, pitao je Barns prezrivo tonom.

„Dobro znaš da neću. Prvo, zato što ne znam i, drugo, zato što ti ne bih rekao, čak i da znam.“

Stouton se iznenada pojavio, prekinuvši ispitivanje.

„Gospodine Barnse“, rekao je s vrata.

„Uđi, Stoutone.“

Analitičar je ušao i nešto šapnuo šefu na uvo.

„Da li si siguran?“, pitao ga je Barns, za njega uobičajenim, snažnim glasom.

Očigledno je da vesti nisu bile prijatne. Razmišljao je.

„Dobro, daj mi nekoliko minuta“, konačno je rekao i otpustio Stoutona. Agent je zatvorio vrata za sobom. Ostavio je Rafaela na milost i nemilost Barnsu.

„Daću ti još jednu šansu, Džek, zbog dobrih starih vremena.“ Barns se vratio na stolicu ispred zatočenika. „Gde su papiri?“

„Kad sam ih poslednji put video“, reče Rafael, „virili su iz dupeta tvoje majke.“

Barns se ukočio. Namah je pocrveneo. Rafael je prešao liniju. Direktor je ponovo ustao i požurio ka zatočeniku. Šaptao mu je na uvo.

„Zašto tračiš moje vreme, Džek?“, pričao je, balaveći po zatočenikovom uvu. „Zar ne shvataš da imam ženu i da mi nisi neophodan? Možda ti nećeš progovoriti, ali će ona pevati kao slavu. Hoćeš li da mi objasniš šta me sprečava da te ubijem?“

„Ono što ja znam, a ona ne zna“, odlučno će Rafael.

„A šta ti to znaš, a ona ne zna?“

„Znam da je primila samo dve od trinaest strana.“

„Nastavi.“

„Znam gde su ostale“, rekao je, arogantnim tonom. Izazivao je Barnsa, sa nadom da će on zagristi mamac.

Barns ga je posmatrao nekoliko sekundi. Vagao je njegove reči i pokušavao da mu pročita misli.

„Lažeš“, konačno je prozborio.

„Hoćeš da rizikuješ i da me ubiješ? Šta ako ne lažem.“

„Imam kćer i oca, Džek. Snaći ću se i bez tebe.“

„Bio bi to dobar zaključak, da nije pogrešan.“

Barns je s teškom mukom kontrolisao bes. Hteo je da zgromi kopilana. Dohvatio ga je za revere i protresao.

„Ne izazivaj me, Džek. Mogu da te sredim za sekundu.“

Svezani zatočenik mu je prkosio pogledom.

„Ne odlučuješ ti o tome, Barnse.“

Debeljko ga je još čvršće stisnuo.

„Kako to misliš?“

„Hoću reći da bi mi veliki Džefri Barns davno prosuo mozak. Nisi to učinio zato što ne odlučuješ o tome. Nije da ne bi - rešenost ti izbija iz očiju ali neko iznad tebe ti ne dozvoljava da povučesh obarač.“

„Zaveži“, kriknu debeljko. Bacio ga je na zid. Razbesnели direktor je udario zatočenika u stomak. Rafael pade na pod, ali Barns nije odustajao. Šutirao ga je i obasipao uvredama. Iznenadio se, kad su ga snažne ruke povukle nazad.

„Prestani. Smesta“, naredio je elegantno odeveni čovek. Nije ispuštao razbesnelog Barnsa iz ruku. „Šta to radiš?“

„Ubiću ovog kopilana“, grmeo je Barns. Pogledom je streljao Rafaela, koji se upinjao da ustane.

„Savladaj se“, povika pridošlica.

Stouton i Tompson radoznalo proviriše u sobu za ispitivanje.

„Vodite ga odavde“, naredi nepoznati Stoutonu i Tompsonu. Brzo su ga poslušali. Krenuli su ka Rafaelu.

„Ne njega, već ovoga“, reagovao je pridošlica. Nije puštao Barnsa iz ruku.

Debeljko se smirio. Sedam puta je duboko udahnuo vazduh. To mu je pomoglo da donekle povрати kontrolu nad sobom.

„Dobro je, smirio sam se“, rekao je. „Miran sam.“

„Preuzimam komandu“, reče nepoznati. „Idi i popij nešto. Smiri živce.“ Obratio se Stoutonu i Tompsonu. „Odvedite ovog gospodina kod ostalih. Veliki majstor je stigao.“

Poslušali su ga bez oklevanja. Barns je izašao, bez osvrtnja. „Jebeni kopilani“, promrmljao je. Dvojica agenata su pridržavali onemoćalog Rafaela.

Čovek koji je povratio red u prostoriji podesi Armanijevo odelo. Kucnuo je čas.

Poglavlje 54

Četvoro ljudi je hodalo slabo osvetljenim hodnikom. Prolazili su između zatvorenih vrata. Mesto je bilo hladno, zapušteno, ali ne i napušteno. Nigde nije bilo prljavštine ili paučine. Odaje su se povremeno koristile.

Rafael je hodao uz Stoutonovu i Tompsonovu pomoć. Čovek u Armanijevom odelu iza njih nije dozvoljavao pretnje ili udarce. Intenzivna svetlost je dopirala kroz otvorena vrata. Čuli su glasove. Agenti su poslednjih nekoliko koraka, vukli Rafaela.

„Kopilan je sve teži i teži“, žalio se Tompson.

„Zavatlava nas“, primeti Stouton.

Analitičar je dobro procenio situaciju. Rafael se pretvarao da mu je sve gore, da bi im otežao zadatak. Nastojao je da ih izbací iz takta. Nije očekivao da će na taj način išta dobiti. Osećao je blago probadanje u grudima. Možda mu je slomljeno rebro otežavalo disanje. Kasnije će brinuti o zdravlju. Na kraju hodnika ga možda čeka smrt.

Mislio je na Saru, dok su ga vukli hodnikom. Da li su i nju batinali? Rafael je obučen da podnese oštro ispitivanje. Lako je podneo Barnsov izliv besa i nekontrolisane udarce. Sa Sarom će biti druga priča, iako je za kratko vreme koje su proveli zajedno pokazala izvanrednu hrabrost. Uspevala je da sačuva prisustvo duha i u najgorim situacijama. Ono što je učinila s papirima, znajući da im je to jedino sredstvo pogađanja, svedoči o izuzetno snažnom karakteru.

Uveli su ga u sobu. Ugledao je kapetana Raula Montera, Saru i starijeg čoveka. Prvi put ga je video, ali mu je izgledao poznato. Vezali su im ruke iza leđa, lancima pričvršćenim za tavanicu.

Pored zatočenika je stajala osoba koju je Rafael odmah prepoznao. Čovek je nosio crnu odeću, kao većina agenata.

Poljak Stouton i Tompson odvukoše Rafaela do ostalih. Vezali su mu zglobove metalnim prstenovima, pričvršćenim za lance sa tavanice. Barnsovi agenti su potom izašli napolje. Ostavili su sužnje na milost i nemilost pomoćnika i Poljaka.

Rafael pogleda Saru. Tragao je za znacima mučenja. Nije ih bilo. Nisu je ni pipnuli. Uplašio se da će je odvesti na drugo mesto. Razdvojili su ih tokom leta. Odonda nije znao šta se desilo s njom i njenim ocem.

Ni na kapetanu nije bilo vidnih ozleda.

Pomoćnik je prvi progovorio.

„Konačno smo se okupili.“

„Hoćete li poslužiti nešto za jelo?“, pitao je Rafael.

Pomoćnik je ćutke prešao preko provokacije.

„Najdublje vam se izvinjavam zbog onog što ste pretrpeli. Uveravam vas da će sve biti brzo gotovo.“

„Ko ste vi?“, pitao je Rafael starijeg čoveka.

„Ja sam Marijus Feris. A vi?“

„Marijus Feris. Čovek s fotografije“, reče Rafael. Prepoznao ga je.

„Zovem se Rafael.“

„Svi znamo zašto smo ovde, stoga pređimo na stvar. Gde su papiri?“, pitao je pomoćnik.

Crna tašna je počivala na jedinom stolu u prostoriji. Sluga je otvorio. Bile je puna raznovrsnog alata za sečenje. Bila su to sredstva za mučenje, sposobna da iz najtvrdih ljudi iščupaju istinu. Ponekad bi sam pogled na grozne instrumente slomio volju ispitnika.

„Papiri su na sigurnom mestu“, napomenu Rafael.

„Bili bi mnogo sigurniji u našem posedu“, odvrati pomoćnik. „Budi razuman. Zar nije bolje da ovo brzo završimo i izbegnemo nepotrebne patnje?“

Tišina je bila jedini odgovor. Pomoćnik je čekao nekoliko minuta. Nadao se da će se neko slomiti. Naposletku, nije verovatno da je sve četvoro spremno da se izloži mučenju zbog nečega što ih se neposredno ne tiče. Niko nije progovorio.

Dobro. Počeće sa Sarinim ocem. Tako će kćer izložiti psihološkom pritisku. Možda će je to primorati da progovori.

„Postaraj se za vojnika“, naredio je slugi.

Užas i panični strah ogledali su se u Sarinim očima. Mučiče ih i iznuditi istinu, ako ne odmah, onda kasnije, kad više ne budu mogli da trpe.

Sluga odabra izduženu alatku, s oštricom od centimetar i po širine i dvadeset centimetara dužine, namenjenu sečenju kože, uz mnogo bola, ali tako da ne povredi vitalne organe, izuzev ako to nije mučiteljeva namera.

Isekao je kapetanovu košulju, otkrivajući torzo. Ustremio se na desnu stranu stomaka. Prislonio je oštri vrh na kožu.

Prodorni krik je nagovestio prodiranje metala u meso. Svetlucava alatka je razdirala tkivo uz neizdržljiv bol. Beskompromisna oštrica se pojavi između rebara. Mučitelj je izuzetno polako, uvežbanim pokretom,

izvukao. Naneo je veliku štetu kapetanovom telu i umovima Sare i Marijusa Ferisa. Užasnuto su posmatrali gnusni prizor. Patnja se ogledala na kapetanovom oznojenom licu, iskrivljenom bolnom grimasom.

„A sada? Da li neko ima nešto da kaže?“, pitao je pomoćnik. „Da li je neko shvatio da je bolje da nam poverite papire?“

„Meni bi baš legao masni hamburger“, napomenu Rafael.

Prišao mu je gnevni pomoćnik. Uneo mu se u lice.

„Imate li još nešto što biste želeli da podelite s nama?“

„Prija bi mi hamburger sa sirom, sa mnogo sira i još više kečapa.

„Izgleda da Džeku treba predjelo. Nešto što bi ga podsetilo na ono što se ne radi prijateljima.“ Dao je znak slugi. „Mislim na izdaju. Tako se ne postupa s prijateljima.“ Ustuknuo je za korak, da bi napravio mesta Poljaku, koji je i dalje držao groznu alatku za mučenje, upotrebljenu na Raulu.

Rafael nije odstupao od sarkastičnog tona. Dobro je znao da mučitelji znaju da nije običan čovek. Mogli su da ga iseckaju na komadiće, dok ne izdahne, a da ne progovori ni reč. To ga neće spasti mrcvarenja.

„Hoćeš li da spereš krv s tog čuda?“, pitao je Poljaka. „Mogao bih se zaraziti.“

Obratio se Raulu. „Nemoj da se ljutiš, kapetane.“

„Ne možeš da zamisliš s kakvim zadovoljstvom ću te seći, komad po komad. Gledaću kako krvariš kao svinja, dok ne ispustiš dušu“, reče mučitelj. Prišao je vrlo blizu Rafaelu, tako da zatočenik ne bi propustio ni reč.

„Stojim ti na usluzi“, odgovori Rafael, „radi šta hoćeš.“

Isprovocirani sluga ga je pljunuo u lice. Hteo je da kaže mnogo toga, ali je znao da je bolje da upravi gnev na alatku u ruci. Oštrim pokretom je iscepao Rafaelovu košulju. Najveći deo dugmadi se rasuo po podu.

„Prestani. Niko neće biti rasporen.“

Ženski glas ispuni prostoriju. Iznenadio je sve i privukao opštu pažnju. Svi upraviše pogled ka osobi koja je progovorila s neočekivanom čvrstinom.

„Lepo je znati da u ovoj prostoriji postoji razumna osoba. I da je odlučila da se smiluje sapatnicima“, reče pomoćnik. Posmatrao je Saru, koja je iznenada progovorila.

„Meni se čini da u ovoj sobi nema razumnih osoba“, odvrtila je sigurnim glasom. „Reci svom prijatelju da se povuče.“

Pomoćnik je nakratko oklevao. Ipak je naredio slugi da se povuče.

„Počni da pričaš“, naredio je.

„Ne, neću još. Reći ću vam sve što želite da znate, ali...“

„Zaveži“, prekinuo je Rafael.

„Ne možeš to da uradiš, Saro“, molio je otac slabašnim glasom.

Sluga udari Rafaela, snažno i proračunato.

„Zaveži. Pusti je da govori.“

„Molim te, nastavi“, progovori pomoćnik. Trudio se da povрати kontrolu nad sobom.

„Reći ću sve što biste hteli da znate“, ponovi Sara, „ali samo onom ko zapoveda.“

„Šta?“ Pomoćnik je delovao iznenađeno. „Ja sam ovde glavni.“

„Ne, nisi. Ti si samo izvršilac“, tvrdoglavo mu je oponirala. „Reći ću ono što znam J. C. i nikom drugom.“

Poljak je bio zapanjen.

„Šta misliš, ko si ti, da tako izdaješ naređenja?“

Pomoćnikov pogled ga je učutkao. Sara je odigrala svoj potez. Zaslužila je to pravo.

„J. C. neće da govori s tobom. Bolje ti je da odmah kažeš sve što znaš.“

„Hoćeš nešto što je kod nas. Dobićete to ako ispunite traženi uslov. Nisam spremna da pregovaram. Govoriću samo s J. C. Ako to nije moguće, nastavi s mučenjem dok nas sve ne pobiješ. Niko neće progovoriti.“

Pomoćnik je prišao Sari. Potegao je pištolj s prigušivačem i prislonio cev na njeno čelo.

„Kako se usuđuješ da mi isporučuješ neke zahteve?“ Govorio je pretećim glasom, nesvakidašnjom mešavinom besa i nestrpljenja. „Zar dosad nisi shvatila situaciju? Nisi u poziciji da bilo šta tražiš. Reci mi sve šta znaš?“

„Ako ovde ima nekog ko može nešto da traži, to sam ja. Možda sam u lancima, ali samo zbog toga što imam nešto što vam je potrebno“, prkosno odvrati Sara. „Sklanaj taj pištolj s moje glave i uradi šta sam ti rekla. Zovi J. C.“

„Ne zlorabi moje strpljenje“, zapretio je, otkočivši osigurač. „Niko neće zvati J. C. Govori.“

Rešila je da ne popusti, da se ne preda. Htela je da zatvori oči, ali bi čak i to moglo da se protumači kao znak slabosti, dok je čovek u Armanijevom odelu nišani, s prstom na obaraču.

„Tvoj tvrdoglavi stav će samo pogoršati stvar“, reče Sara, u poslednjem pokušaju da ga ubedi. Sve je moglo biti gotovo u sekundi, njen život i život ostalih. Stvoriće šansu da se svi spasu, ako uspe da otvori makar i najmanju pukotinu u pomoćnikovom umu. Možda će uspeti ako još više rizikuje.

„Tvom šefu se sigurno neće dopasti da čuje da si nas pobio bez ikakvih rezultata.“

„Ne potcenjuj moju inteligenciju. Poslednji put ti kažem, govori ili će

tvoj otac ostati bez kćerke.“

„Previše rizikuješ“, Sara ga je očajnički izazivala. „Varaš se ako misliš da ćeš rešiti problem, tako što ćeš me ubiti. Samo ćeš napraviti drugi, znatno veći.“

„Umukni.“ Bio je veoma ljut. „Neko će progovoriti. Uvek neko progovori.“

„Prestani“, reče neko iza njih.

Zapovednički glas je zarobio svačiju pažnju.

Pomoćnik se okrenuo prema vratima, s kojih se majstor oglasio. Oslanjao se na svoj štap. Nosio je crnu tašnu.

„Gospodine“, počeo pomoćnik. Sklonio je oružje sa Sarine glave.

„Tišina“, odgovori Majstor. „Hoćeš da razgovaraš sa mnom?“, pitao je Saru.

„Hoću ako si ti J.C.“, odgovori devojka, raširenih očiju, kao da je zatečena razvojem događaja.

Starac se okrenu i pođe niz hodnik.

„Povedite je.“

„Ali, gospodine“, promrmlja pomoćnik.

„Dovedite je ovamo“, ponovi starac iz hodnika, tonom osobe naviknute na bespogovornu poslušnost. „Ostavite druge na miru, dok vam drugačije ne kažem.“

Poglavlje 55

Hrana je, po čvrstom uverenje Džefrija Barnsa jedna od najvećih prednosti Njujorka. Prvi put u nekoliko dana je uživao u prvorazrednom ručku u restoranu.

Bio je mnogo smireniji. Shvatio je da je čitav problem s Džekom samo neizbežni deo posla. Dvostruki agent je majstorski odigrao igru. Naterao ga je da izgubi glavu. Barns bi se poneo sasvim drugačije da su mu dozvolili da se oslobodi izdajnika. Taj kopilan, lukavi lisac, to je shvatio. Znao je kako da to najbolje iskoristi.

Do đavola s tim Italijanom. Ko zna odakle je. Činjenica da govori taj jezik ne znači da je iz te zemlje. Čovek je bio kategoričan: „Niko ne sme da umre bez moje dozvole.“ Kad šef govori svi saginju glave i slušaju. Izgubio je glavu i zaboravio na naređenje. Upao je u jamu koju mu je Džek iskopao. Nije bilo lako izbeći je.

Ipak, čovek njegovog položaja ne sme da izgubi živce. Bolje je da više ne misli o tome. Posvetio se uživanju u ostatku obroka. Već je merkao desert. Tada je zazvonio mobilni. Prokleti mobilni telefon koji ga lišava dragocenih trenutaka poput ovog. Izvukao ga je iz džepa, ne gledajući u ekran.

„Barnse.“

Džefri Barns se od tog trenutka ograničio na slušanje. Odgovarao je samo jednosložnim rečima. „Da. Ne. Gotovo.“

Bilo je jasno da ne govori s podređenim. Uzvrpoljio se na stolici, zbog onog što je čuo. Prekinuo je vezu posle još nekoliko jednosložnih reči. Imao je znatno drugačiji izraz lica. Na čelu mu izbiše sitne graške znoja.

Spustio je viljušku, ali je nije ostavio na stolu. Situacija se otima kontroli. Nastaće golema šteta, ako odmah ne reaguje. Ostavio je novac na stolu i pohitao ka vratima.

Otkucao je niz cifara na mobilnom. Izašao je na ulicu i prislonio aparat na uvo. Odmicao je hitrim, postojanim korakom.

„Stoutone, ovde Barns. Nek niko ništa ne radi dok ne dođem tamo.“

Stenjao je od napora. Hodao je sve brže i pričao, ali je ipak zvučao

odlučno.

„Ni reč. Ništa ne objašnjavaj, samo kaži da ću sve počistiti kad dođem.“ Nastavio je posle kraće pauze. „Ni Pejna. Nikoga. Ne smeju da diraju ništa. Reci ostalima da čine isto što i ti, ili će sve otići do đavola.“

Prešao je ulicu, bez osvrtnja. Automobili su jurili mimo njega.

Neprekidno je govorio.

„Zašto? Reći ću tebi i samo tebi, je l' jasno? Ne smeš nikome ništa da kažeš, Stoutone.“

Potčinjeni se složio, preko kancelarijskog telefona u srcu Menhetna.

„Upravo sam primio poziv s najvišeg nivoa iz Vatikana.“ Uzdahnuo je. „Devojka nas je nadmudrila.“

Poglavlje 56

„Kako ste ubili Jovana Pavla I?“, pitala ga je Sara, bez uvoda, kad je sela na stolicu u istoj sobi u kojoj je Rafael bio s Barnsom. Spustila je ruke na sto, da bi delovala smireno.

Majstor je ostao na nogama. Okrenuo joj je leđa i zamišljeno zagledao u zid. Okrenuo se, s osmehom na licu, kad je čuo pitanje.

„Niste ovde da biste postavljali pitanja, gospođice Saro Monteiro. Zahtevali ste da vam moj pomoćnik dozvoli da mi lično ispričate sve što znate. Zato smo ovde.“

Govorio je hrapavim, ispucalim, staračkim glasom, što mu nije smetalo da zvuči zapovednički.

„Biće to mala razmena informacija. Vi ćete mi odgovoriti na pitanje, pa ću vam ja dati ono što toliko želite. Dobro znate da ništa od onog što mi kažete neću moći da iskoristim protiv vas.“

„Ne potcenjujte me, gospođice. Ja nisam jeftini filmski zlikovac, već čovek od krvi i mesa. Veoma sam stvaran.“

„Ne shvatam zašto mi to govorite.“

Starčev odgovor je zbunio. „Zaboravite na to. To je digresija“, objasni J. C. i sede s druge strane stola. „U stvari, nije bila vama namenjena.“

„Kako je papa umro?“

Zavladala je neprijatna tišina.

„Zvanična verzija kaže da je umro od srčanog udara“, odgovori starac.

„Znamo da se to nije dogodilo.“

„Znamo li?“, reče J. C. „Da li znamo? Da li pokušavate da osporite zvaničnu istinu?“

„Zvanična istina ne mora biti istinita. U proteklih nekoliko dana sam shvatila da smo svi žrtve obmane“, odvrati Sara, s drskošću koja je veoma iznenadila.

J. C. se grleno nasmejao.

„Šta jedna devojka zna o svemu tome?“

„Priznajte li da je zvanična izjava lažna?“

„Lažna ili ne, druge nema.“

Zvučao je pribrano. Starac nikad nije gubio prisustvo duha. Nikad nije rekao nešto zbog čega bi se kasnije pokajao. Potražio je nešto u tašni. Preturao je po njoj. Konačno je našao ono što je tražio, staro parče papira. Predao ga je Sari.

„Pročitajte.“

„Šta je ovo?“ Pogledala je u štampani naslov.

OSMR TNICA.

„Pročitajte je“, ponovi J. C.

To je bila osmrtnica Albina Lućanija, Jovana Pavla I.

UZROK SMRTI: srčani udar.

PRIBLIŽNO VREME: 23:30, dvadeset osmog septembra, 1978. godine.

Suočila se s nečitkim potpisom. Verovatno je pripadao dežurnom doktoru Vatikana.

„To je zvanična istina o papinoj smrti“, rekao je J. C. sa zadovoljnim osmehom.

Sara je proučavala dokument. Pitala se kako ga se majstor dokopao.

„Posvetimo se važnim pitanjima“, insistirao je starac.

Sara mu je vratila osmrtnicu. Pogledala ga je u oči.

„Ne, ne još. Hoću da čujem istinu.“

„Kakvu istinu imate na umu?“

„Osmrtnica je napisana, bez pregleda papinog tela“, reče Sara. Setila se razgovora s ocem u manastiru Mafra. „Recite mi istinu. Objasnila sam šta očekujem, običnu razmenu činjenica.“

„Imam druge načine da iz vas izvučem ono što mi je potrebno.“

„Ne sumnjam u to. To bi moglo potrajati satima, ili danima, s krajnje neizvesnim ishodom. Predlažem vam poštenu razmenu.“

„Zašto biste to hteli da znate?“

„Nemam nekog posebnog razloga. U poslednjih nekoliko dana sam se uverila u neistinitost mnogih zvaničnih istina. To je podstaklo moju radoznalost.“

Usledila je pauza. Majstor se izgubio u mislima.

Radoznalost nije bila Sarin jedini motiv. Nastojala je da dobije na vremenu, iako nije znala zašto to čini.

„Hajdete. Ispričajte mi šta se dogodilo te noći dvadeset osmog septembra 1978. godine“

Starac nije žurio s odgovorom.

„Želeo bih da ispravim istorijsku grešku, pre nego što počnem. Albino Lućani je umro rano ujutru, u jedan sat posle ponoći, dvadeset devetog septembra. Nema potrebe da pitate otkud to znam. Poslednji sam ga video živog i prvi mrtvog. Znam da znate zašto je umro. Postao je nepoželjni

papa, opasni neprijatelj. Morao je da bude uklonjen.“

„Ne govorim o religijskim pitanjima. Pogrešno smo procenili njegov karakter. Ako smo posle konklave gajili ikakvu nadu, ubrzo smo shvatili da je neosnovana. Žurilo mu se da počisti kuću.“

„Nadbiskup Marčinkus i kardinal Žan-Mari Vilo su bili prva meta, dve najvrednije karte u špilju. Veruj mi da je ista sudbina čekala i veliki broj ostalih. Kad bi Marčinkus i Vilo pali, ubrzo bi Kalvi i Đeli došli na red. Usledila bi sveopšta propast. Jovan Pavle I je kopao sopstvenu raku. Razlikovao se od Pavla VI, usredsređenog na religiju i veru, spremnog da sve druge poslove prepusti kuriji i sposobnim saradnicima. Jovan Pavle I je štrčao. Spremao se da uništi crkvu kakva nam je poznata.“

„Kako?“, Sara je pažljivo slušala Italijanovu priču.

„Mislite li da bi crkva preživela veliko spremanje koje je Jovan Pavle I nameravao da obavi? Naravno da ne bi. Uveravam vas da bi sam nagoveštaj finansijskih skandala ozlojedio vernike. Iako Pavle VI nije bio odgovoran za ta dela, narod bi smatrao da je pokvarenjak koji je naredio svojim ljudima da peru crnobezijanski novac i da ga investiraju u preduzeća čija je delatnost suprotna crkvenom učenju, kao što su fabrike kondoma, pilula za kontracepciju i oružja i sve zarad želje da se zaradi mnogo novca, od kog je znatan deo završavao na privatnim računima.“

„Sve to je nešto kasnije izašlo na videlo, bez velike štete po crkvu.“

„Upravo tako. To je bilo neizbežno, pošto tada nismo kontrolisali informacije. Sve je učinjeno tako da se šteta po crkvu svede na najmanju meru.“

„Kako možete biti tako ravnodušni pri pomisli na ubistvo pape?“, pitala je Sara.

„Cilj opravdava sredstva, mlada damo. To je bio veliki rizik. Ne mislim samo na sudske procese. Veliki broj ljudi i zemalja pretrpeo bi znatne štete, zbog pontifovih akcija.“

„On je samo pokušavao da uspostavi pravdu.“

„Pravda je vrlo subjektivni ideal. Dosad ste to sigurno razumeli. Ličo Đeli je bio prinuđen da smisli plan koji bi se mogao sprovesti za nekoliko sati. Drastičan plan. Odabrali su me za ubicu Albina Lućanija. Rečeno mi je da dežuram pored telefona. Vilo je pokušao da odloži izvršenje plana, koliko je to bilo moguće. Pokušao je da razuveri papu. Prepirao se i nudio razumne alternative. Papa nije odstupio ni za jotu. Zapečatio je sudbinu dvadeset osmog septembra, kad je obavestio Viloa i druge monsinjore o smenama koje su imali stupiti na snagu u nekoliko narednih dana. Marčinkus je bio prvi na spisku. Kad smo saznali za papske odluke, morali smo da delamo.“

„Konačno rešenje“, reagovala je Sara s ljutitim sarkazmom. „Rešenje

svih problema. Jednostavno ubijete svakog ko vam stane na put. Što pre to bolje. Mnogi su pali kao žrtve takvog stava.“

„Ni sama ne znaš koliko ljudi smo pobili. Bilo kako bilo, stigao sam u Apostolsku palatu u noći između dvadeset i osmog i dvadeset devetog septembra. Jedan od monsinjora je uređio da vrata budu otvorena i da me niko ne presretne. Ušao sam bez problema. Savršeno je obavio svoj posao.“

„Hoćete reći da ste oko ponoći slobodno lutali Apostolskom palatom?“

„Ne. Ušao sam pravo u papine privatne odaje, preko stepeništa koje nije korišćeno. Ta vrata se obično zaključavaju. Te noći, kao što pretpostavljate, nije bilo tako. Švajcarska garda ne čuva papine odaje još od pape Jovana XXIII. Ušao sam, a da nikog nisam sreo. Bez problema sam se našao u papinim privatnim odajama. Bio je budan. Razmenili smo nekoliko reči. Otišao sam, nakon obavljenog posla. Kardinali su morali da sahrane novog papu i izaberu sledećeg.“

„Razgovarali ste s papom? Nadam se da niste zaboravili taj razgovor.“

„To sad nije važno“, uzvрати J. C. Počeo je da pokazuje prve znake nestrpljenja. „Sutradan me je monsinjor koji mi je pomogao da uđem, zamolio da ga posetim u Vatikanu. Prihvatio sam poziv. Hteo je da mi da papire, koje sad pokušavamo da povratimo, da bi ih čuvao. Prihvatio sam se obaveze.“ Starac se podmuklo nasmešio. „Pohranio sam ih na najsigurnijem mestu na svetu. Kako sam mogao da zamislim da će ih onaj idiot Firenci pronaći i izneti?“

„Zar nisu tražili da ih uništite?“

„Ne, nikako. Dokumenti su, izuzev spiska i tajne Fatime, bezazleni. Uglavnom je reč o papskim naređenjima koja se tiču crkvene reorganizacije. Neka dokumenta su bila kontroverznija od ostalih, ali u njima nije bilo ničeg bombastičnog, za one koji se interesuju za religiozna pitanja.“

„Spisak je druga priča. Kao što znaš, nije reč o već prilično poznatoj listi imena pripadnika P2, već o mnogo opasnijoj verziji. Na njemu su imena uticajnih ličnosti i jednog predsednika vlade. Svaki trećerazredni sudija bi u njemu našao materijala da ih goni za smrt pape. Niko nije mogao da zamisli da će se tako nešto dogoditi. Prokleti tužilac rimske oblasti...“

„Niko ne bi posumnjao u zvaničnu verziju papine smrti da preterano revnosni Vilo nije napravio niz grešaka, nakon što je sestra Vinčenca pronašla telo. Tražio je potpuno nepotrebnu zakletvu o ćutanju od svih stanovnika palate. Zatim je izmislio zvaničnu priču, koju je sam Vatikan kasnije demantovao.“

„Ne shvatam.“

„Prva zvanična verzija kaže da je Džon Megi, papin sekretar, pronašao

pontifa mrtvog u pola šest ujutru, iako ga je četrdeset pet minuta ranije pronašla njegova negovateljica, sestra Vincenca.“

„Zašto je to učinio?“

„Činilo mu se neprikladnim da žena, makar ona bila i časna sestra, može da slobodno ulazi u papine privatne odaje. Mislio je da to odstupa od javnog morala. Vilo se previše lično angažovao. Izdao je niz netačnih deklaracija i doneo izuzetno neobične odluke. Rekao je da je papa držao u rukama Kempisovu knjigu *Imitacija Hrista*, iako je specijalno izdanje te knjige bilo u Veneciji. Odmah je pozvao majstore balsamovanja. Uskoro se saznalo da je časna sestra pronašla telo. Kad se pobrojanim greškama doda i užurbano čišćenje papskih odaja, jasno je zašto su svi mislili da se neko trudio da nešto sakrije.“

„Doktori su hteli da sarađuju, samo ako im garantujemo da neće morati da brinu o mišljenju kolega. Lućani se u Veneciji oslanjao na usluge doktora Đuzepea de Rosa, koji je nastavio da ga posećuje u Vatikanu. Bilo je veoma važno da venecijanski doktor potvrdi dijagnozu kolega po dolasku u Rim. Vilo nije hteo da dozvoli autopsiju, zabranjenu kanonskim zakonom. Bio je kardinal državni sekretar, poglavar crkve do sledeće konklave. Nakon smrti pape je bio prezaposen i nervozan.“

„Razumljivo“, napomenu Sara.

„Doktor Đuzepe de Ros se složio s dijagnozom vatikanskih kolega. Nije ni mogao da učini ništa drugo, posle površnog pregleda. Autopsija nije dolazila u obzir. Bio bi to savršen zločin da Vilo nije nervozno i nepromišljeno reagovao. Izabran je novi papa. Život je nastavio svojim tokom. Smrt Jovana Pavla I je pobudila previše sumnji. Sve je počelo da se raspada, na način koji je naročito naškodio loži P2. Raspuštena je 1981. godine. Odonda smo u najdubljijoj senci.“

„Kako su uspeali da sahrane P2?“

„To je komplikovana priča. Recimo da su sudije, novinari i neke policijske organizacije godinama sledile tragove koji vode do IRP, Banko Ambrozijano, P2 i poslova koji ih povezuju.“

„Šta se desilo sa Viloom, Marčinkusom i menadžerom Banko Ambrozijano?“

„Vilo je u vreme Lućanijevog ubistva bio veoma bolestan. Tražio je da ga oslobode dužnosti, ali nije hteo da dozvoli da ga Beneli nasledi. Hteo je da izabere naslednika. Beneli je bio i suviše sličan Jovanu Pavlu I. Na tom mestu bi naneo nepopravljive štete. Vilo je malo odahnuo posle Lućanijeve smrti. Ispustio je dušu, 1979. godine, na sekretarskom položaju.“

„Marčinkus je još dugo nastavio s mešetarenjem u IRP. Napokon je smenjen. Vratio se u Čikago. Kasnije se povukao u parohiju u okolini Feniksa, u Arizoni.“

Marčinkus je po mišljenju J. C. bio zlikovac. Nije imao prijatelja, poverenika ili saveznika. Drugovao je samo sa samim sobom. Rukovodio se isključivo sopstvenim interesima. Zbog toga je bio u stanju da nastavi posao dugo nakon što su Jovan Pavle I i Vilo otišli na onaj svet. Bio je na čelu IRP sve do 1989. godine. Radio je pod zaštitom pape Jovana Pavla II.“

„Što se ostalih tiče“, nastavi J. C., „Kalvi je 1982. godine pronađen mrtav ispod mosta Blekfrir u Londonu. Banko Ambrozijano je završio s manjkom od dve milijarde dolara. Novac je netragom nestao. Smatra se da su Đeli i Marčinkus imali najviše koristi od toga.

„Da li bi volela da znaš gde je Đeli?“, pitao je starac nakon dramske pauze. Znao je da se približava kraj priče. „Izdržava kaznu u kućnom pritvoru u Arecu, u Italiji. Što se mene tiče, ja nisam nigde.“

Ponovo je začutao. Sara je potegla pitanje na koje još nije dobila odgovor. Ono koje je najviše zanimalo.

„Kako ste ubili papu?“

„Hajde, gospodice Saro Monteiro. Ne očekujete valjda da ću vam reći sve, u zamenu ni za šta, zar ne? Jedno za drugo, zar se nismo tako dogovorili? Ja sam više nego ispunio svoju obavezu. Sad je na vas red.“

Zadovoljno se osmehnulo, kao neko ko zna da su argumenti na njegovoj strani.

„To je moje poslednje pitanje. Moram da znam kako ste to učinili.“

„A ja moram da znam gde ste sklonili papire.“

„Sami ste rekli da ne sadrže ništa bombastično.“

„Garantujem vam da je tako. Da su se pojavili odmah posle ubistva, izuzev spiska i tajne iz Fatime, ne bi izazvali nikakve reakcije. Biće posmatrani na sasvim drugi način ako se pojave sada, posle toliko godina.“

Sara nije mogla da se ne složi sa starcem. Sveta stolica će biti doživljena kao institucija lišena skrupula i morala koji u javnosti gorljivo zastupa. Pojava dokumenata bi, pored ostalog, navela na zaključak da ih je neko svojevremeno uklonio. Kompromitovali bi najviše velikodostojnike kurije, od čega se crkva nikad ne bi oporavila.

„Zašto ti je toliko stalo do toga? Ne mogu da verujem da ti je toliko stalo do crkve.“

„Postoje tajne koje treba da ostanu u senkama, istine koje ne treba otkrivati.“

„Neko će, pre ili kasnije, naleteti na njih, pa će istina izaći na videlo.“

„Dobro, ali nek se to dogodi što kasnije. Sudbina tih papira me se neće ticati, kad umrem. Do tada je bolje da su kod mene.“

„Želite li da ih uništite?“

„Ne. Možda će mi u nekom trenutku zatrebati. Zahtevam da održite reč. Obećali ste da ćete sarađivati sa mnom.“

„Održaću je. Samo mi odgovorite na poslednje pitanje“, odvrati Sara, u očajničkom pokušaju da dobije nešto vremena.

Starac je neko vreme ćutao.

Sara se zabrinula. Možda nije tako izgledalo, ali je zbilja htela da zna kako je J. C. ubio pontifa. Nije znala zašto, ali je morala to da sazna.

„Evo šta ćemo. Reći ćete mi ono što želim da znam, pa ću ja reći vama kako sam ubio papu.“

„Ali...“, devojka je oklevala.

„Uvek držim obećanja“, reče starac.

Nije sumnjala u to. Imala je drugačiji problem. J. C. će zaboraviti na nju čim progovori, ih će je odmah ubiti.

„Čekam“, navaljivao je starac.

„Vrlo dobro. Papiri se čuvaju na sigurnom mestu.“

Ućutala se.

„To mi je vrlo dobro poznato. Nastavite, molim vas.“ Iz njegovog glasa je bilo jasno da neće tolerisati otezanje.

„Shvatate li da su tako sigurni, da više nemam kontrolu nad njima.“

„Kako to mislite?“, preteče je podigao glas. „Objasnite.“

„Papiri su u Vatikanu“, odgovori Sara sigurnim glasom. „Odatle su došli, tamo treba i da se vrate. Papiri pripadaju Vatikanu.“

„Siguran sam da se šalite.“

„Ne. Ozbiljna sam.“

Tužni izraz na starčevom licu nije ostavljao mesta sumnji. Iznenadno bledilo je istaklo duboke bore na licu. Najedanput je zasoptao kao asmatičar. Sara prvi put postade svesna njegove ljudskosti.

Razgovarala je sa starcem na kraju puta, a ne s automatom koji je po svojoj volji uklanja ljude.

„Znaš li šta si uradila?“

„Da li ja znam?“, uzvratila je, ljutito i uplašeno.

„Tvoj otac i tvoji prijatelji su mrtvi, zahvaljujući tebi.“

„Neka bude.“ Zaplakala je. Nije mogla da zaustavi suze. „Uradila sam ono što sam morala. Neće biti po tvome.“

„Da li zbilja misliš da neću povratiti papire zato što su u Vatikanu? Otkud ti ideja da nemam ljude tamo, kao što sam ih imao 1978. godine?“

„Vremena su se promenila.“

„Ne zavaravaj se.“

Želela je da veruje da su se stvari promenile. Tačno je da su konzervativci bili sve moćniji u srcu crkve. U njoj su sad bili drugi ljudi, iako je bila mnogo manje umerena i liberalna nego što bi Albino Lučani želeo. U novom Vatikanu nije bilo mesta za ljude poput Viloa i Marčinkusa.

„Ako se nisu promenili, nemaš razloga da se brineš. Imaćeš papire

koliko sutra, ili prekosutra.“

Starčev pogled je govorio da to neće biti slučaj.

„A gde su drugi?“

„Drugi?“

„Ne pravi budalu od mene. Ti si imala spisak. Gde su drugi papiri?“

Na trenutak je htela da nešto izmisli. Odbacila je tu ideju. Biće bolje da ne zateže konopac. Možda je već preterala.

„Mogu da govorim samo o spisku. Ne znam ništa o ostalim papirima.“

Starac je čekao nekoliko minuta. Udario je tri puta po podu štapom. Pomoćnik odmah uđe unutra.

„Odvedi je. Ukloni oca, kćer i dvostrukog agenta - njih troje. Dovedi mi Marijusa Ferisa. Biće to dug razgovor. Hoću da gleda kako umiru.“

„To bi razvezalo svačiji jezik“, napomenu pomoćnik.

„Gde je vodiš?“, pitao je neko ko je upravo ušao.

„Na vešala“, sarkastično odgovori pomoćnik.

Barns zgrabi Saru za slobodnu ruku. Bez mnogo ceremonija je oslobodio pomoćnikovog stiska.

„Šta to radiš?“, pitao ga je J. C.

„Sedi dole“, naredi Bams Sari, pre nego što se obratio starcu. „Poslala je papire u Vatikan.“

„Znam. Platiće mi zbog toga.“

„Pre nekoliko minuta su me pozvali iz Vatikana.“

Starac se stresao. Neverica mu se ogledala u očima.

„I šta žele?“

„Nije stvar u tome šta žele, već šta nalažu.“

Poglavlje 57

Poslednja odbrana,

28. Septembar, 1978. godine,

Kancelarija njegove svetosti Jovana Pavla I

Hans je preživao frenetičan dan. Imao je osećaj da će sledećih nekoliko sati biti uvod u beskrajnu, besanu noć.

Šef obezbeđenja Švajcarske garde je čitavo popodne primao kontradiktorna uputstva. Veliki broj je stizao od državnog sekretara. Bilo je i drugih od šefa Vatikanskog arhiva, od sekretara sinoda i od Kongregacije za versku doktrinu.

Sekretar kardinala Žan-Mari Viloa je istog popodneva zatražio da se otvori prolaz Lava XIII, koji je obično zatvoren. Niko drugi nego prefekt verske doktrine mu je rekao da je to nepotrebna mera. Kancelarija nadbiskupa Pola Marčinkusa mu je preporučila da otvori sve prilaze privatnim odajama pape Jovana Pavla I.

Pomoćnici različitih kardinala su svraćali do kancelarije Švajcarske garde, da bi mu dali ceduljice sa još neobičnijim bezbednosnim uputstvima.

Hans je u neko doba shvatio da će se u papskoj kancelariji održati veoma važan sastanak. Kancelarija je bila odmah do papinih privatnih odaja u Apostolskoj palati. Šef obezbeđenja je procenio da je reč o veoma značajnom, neformalnom političkom skupu, pošto je sazvan i organizovan mimo vatikanskog administrativnog aparata. Iz gomile faksova, telefonskih poziva i ceduljica zaključio je da će mu prisustvovati državni sekretar Žan-Mari Vilo, nadbiskup Pol Marčinkus i nadbiskup vikar Rima, Ugo Poleti.

Hans se zaputio ka Apostolskoj palati. Pojačao je Švajcarsku gardu na glavnim ulazima. Pozvao je pomoćnika da rasporedi stražare na zadnjem kraju zgrade. Naložio je svakoj grupi za doček da provede kardinale kroz neupadljiva vrata. Odande će se popeti sporednim stepenicama i stići do

hodnika palate bez zadržavanja. Švajcarska garda će zatvoriti sve izlaze i sprečiti svako uznemiravanje. Tako će kardinali stići do papine kancelarije za najviše četiri minuta i trideset sekundi, a da nikog ne sretnu usput.

Hans je takođe spremio par stražara bez uniforme. Rasporedio ih je na dvadeset pet metara razdaljine. Na ulazu u kancelariju je postavio dva najbolja čoveka, u punoj opremi, shodno običajima.

U čekaonici ispred kancelarije je bio veliki sto. Obično je tu sedeo nekadašnji pomoćnik Jovana XXIII, kog niko nije hteo da otpusti. Dat mu je posao koji bi više odgovarao pripravniku, nego čoveku od pontifovog poverenja.

Dva papina sekretara su u podne napustila kancelarije. Hans je znao da će sastanak ubrzo početi. Njegovi ljudi će mu javiti imena prisutnih preko voki-tokija.

„Kardinal Vilo dolazi, gospodine.“

Posle tačno pola minuta je primio novo obaveštenje preko voki-tokija.

„Kardinal Ugo Poleti i kardinal Agostino Kazaroli dolaze, gospodine.“

Kardinal Kazaroli je radio kao savetnik za crkvene odnose sa javnošću. Bio je neka vrsta vatikanskog ministra spoljnih poslova.

Zvučnik je zakrčao nekoliko minuta kasnije, kad je agent pored izlaza identifikovao nove goste.

„Nadbiskup Marčinkus i monsinjor De Bonis, gospodine.“

Pol Marčinkus i Donato de Bonis su pripadali upravi Vatikanske banke. Prve pridošlice su se pojavile na kraju hodnika tačno četiri minuta i pedeset sekundi kasnije. Čekali su kolege na vrhu stepenica.

Hans osmotri stražare. Sve je bilo u najboljem redu.

Okupilo se pet kardinala. Izmenjali su poneku reč i gotovo odmah krenuli ka pontifovoj kancelariji. Bila je to čudna družina. U Vatikanu se pričalo da su Viloovi „prijatelji“, koji su ga iz milošte zvali Žani, bili besni zbog reformskih poteza pape Jovana Pavla I. S obzirom na sve mere predostrožnosti, bilo je jasno da Vilo, Marčinkus, De Bonis, Kazaroli i Poleti ne žele da budu viđeni zajedno.

Hans oseti hladnu drhtavicu pri pogledu na petoricu ljudi u hodniku. Njihovi prijateljski, pobožni maniri su mu se najedanput učinili pretećim. Razmahnute, crne odore su proizvodile tmuran, zlokoban utisak.

Prošli su pored njega bez reči. Ušli su u papine odaje i zatvorili vrata za sobom.

Njegova svetost nije videla pet prelata kad su ušli u kancelariju. Posmatrao je rimske krovove sa prozora kancelarije. Gotovo da se navikao na ove posete u nevreme. Istaknuti pripadnici kurije su neumorno spletkarili posle nesrećne konklave, na kojoj su ga imenovali za pontifa. Znao je vrlo dobro da je okružen vukovima.

Albino Lućani tiho prozbori, leđima okrenut pridošlicama.

„Trebalo vam je mnogo vremena.“

Vilo pogleda kolege krajičkom oka. Blagim pokretom ruke im je dao do znanja da ne odgovaraju, već da puste papu da govori.

Jovan Pavle I se okrenuo prema pridošlicama. Pogledao ih je, s tipičnim, obešenjačkim osmehom. Time je samo učvrstio nepoverenje svojih neprijatelja.

„Da. Dugo vam je trebalo da dođete. Očekivao sam još nekoliko kardinala. Veoma mi je drago da vas vidim sve zajedno, okupljene oko zajedničkog interesa. Pretpostavljam da ste došli da se odbranite.“

„To su laži, sveti oče“, oglosi se De Bonis, skriven iza Marčinkusa.

„Naravno kardinale. Inače ne bih bio ovde“, odgovori papa. Prišao je stolu i seo.

Pet kardinala je i dalje stajalo. Pontif otvori jednu fasciklu i pogleda prelate preko naočara. Spustio je pogled na papire.

„Kao što sigurno znate, pre nekoliko dana sam primio delegaciju tajnih službi Sjedinjenih Država.“

Vilo glasno uzdahnu. Amerikanci su konačno povukli dobar potez. CIA je sigurno obavestila papu o postojanju izvesnih frakcija u kuriji, neprijateljski raspoloženih prema državnom sekretaru i Marčinkusu. Amerikanci su verovatno pokušali da ubede Jovana Pavla I u nepostojanje lože P2.

„To su sjajne vesti, sveti oče. Mudro je održavati prijateljske odnose sa Sjedinjenim Američkim Državama. CIA je oduvek pružala veliku pomoć crkvi. Njeni direktori su bogobojažljivi ljudi.“

„Možda vam je poznato, kardinale Vilo, da CIA nije jedina američka tajna služba. Na svu sreću, nisu svi američki političari i sudije bogobojažljivi koliko bi vi voleli da budu. Na primer, prijatelji koji su me posetili nisu bogzna kako dobro pričali o vama.“

„To su krstovi koje nam Gospod nameće“, pametovao je kardinal Kazaroli. „Obavezni smo da odolevamo đavolskim iskušenjima, sveti oče.“

„Da. Najiskrenije se nadam da ćete im se odupreti.“

Albino Lućani ustade s fasciklom ispod ruke. Mahnuo je njome ispred kardinala. U očima mu je bilo više tuge nego besa, ali nije mogao da zanemari sadržinu izveštaja.

„Šta ste radili sve vreme?“

„Posvetili smo život dobrobiti crkve, sveti oče“, reče Vilo s lažnim ubeđenjem.

„Dobrobiti crkve?“, gnevno ih je upitao Lućani. „Kakva to crkva traži da njene sluge kuju zavere i održavaju tajne sastanke, kardinale Vilo? Otkad to crkva traži od sveštenika da sarađuju s masonima, kardinale Poleti? Koja

crkva se brani prljavim novcem sa Bahama, nadbiskupe Marčinkuse? Otkad je to Rim poželeo da investira u pornografiju, monsinjore De Bonise? Da li nas je bogobojažljivost nadahnula, kardinale Kazaroli, da se umešamo u spletku koje mogu dovesti do rata?“

„To su najgnusnije optužbe, sveti oče!“, odgovori Vilo.

„Ovo je nečuveno!“ reagovao je Poleti.

„Ko širi te klevete?“, pitao je Kazaroli.

Papa ih je gledao ispod oka.

„Neko ko vas nesumnjivo vrlo dobro poznaje.“

Marčinkus se usudio da istupi i izrazi svoj gnev.

„Možda je vreme da sveti otac objavi da nije sposoban da razluči koje akcije su od koristi za crkvu!“

Marčinkus je, kao čovek zadužen za vatikanske finansije, bio među onima koji su razmatrali moguće razloge za opoziv pontifa, zasnovane na njegovoj mentalnoj nesposobnosti.

„Siguran sam da je nadbiskup Marčinkus sposoban da razlikuje poteze za dobrobit crkve od poteza koji odgovaraju njegovim interesima!“, odvrati Albino Lučani.

De Bonis obide državnog sekretara. Hteo je da priđe bliže papi i zamoli za milost.

„Sveti oče, možda smo se loše poneli, ali iz dobre namere...“

„Beži od mene!“, povika pontif. „Ako ste grešili iz zlobe, bog će vas kazniti. Ako ste grešili iz neznanja, učinili ste to zbog slepila mog prethodnika. U svakom slučaju, ne bi trebalo da ostanete na svojim mestima.“

Vilo je zurio u svetog oca.

„Ne možete to da učinite!“

„Koliko sutra ću napisati dokument o vašoj smeni, kardinale Vilo. Smeniću još nekoliko važnih ličnosti u kuriji“, objavi Lučani.

Papa napusti kancelariju, odlučnim korakom. Naslonio se na vrata, nakon što ih je zatvorio za sobom. Njegovi neprijatelji su bili s druge strane. Molio je boga da mu oprosti zbog provale gneva.

Hans, šef bezbednosti Vatikana, posmatrao je odlazak pet najmoćnijih kardinala kurije. Žan-Mari Vilo je divlje mlatio crnom kapom, obrubljenom crvenom bojom. Sipao je kletve dok je silazio stepenicama. De Bonis je išao iza Pola Marčinkusa. Ponizno je tražio objašnjenje od njega.

„Ostavi me na miru“, odvrati božji bankar.

Kazaroli i Poleti su otišli u žurbi. Koračali su, mašući rukama.

„Rekao sam vam, upozoravao sam da će ovaj papa da nas ojadi.“

Hans je čuo povike, ali nije mogao da odredi njihov uzrok. Prošao je rukom kroz kosu. Obratio se dvojici švajcarskih gardista na ulazu u

kancelariju.

„Šta ste čuli?“, pitao je.

„Ništa, gospodine“, odgovorio je stariji po činu.

„Vrlo dobro.“

Poglavlje 58

„Nije stvar u tome šta žele, već šta nalažu“, ponovi Barns u sobi za ispitivanje, u srcu Menhetna.

„Nalažu?“, uzviknu J. C. „Ne budi smešan.“

„Imaju spisak.“

„Š... šta?“, promuca pomoćnik.

„Istina je“, uveravao ga je Barns. „Kuneš li se u to?“, pitao je, okrenuvši se Sari.

Mlada žena klimnu.

„Dobro“, reče starac. „Šta traže?“

„Traže da ovo prestane, pa neće preduzimati nikakve akcije. Odsad ne sme biti mrtvih ili ranjenih. Iskoristiće sva sredstva protiv nas ako ne pristanemo. Predstaviće papire javnosti.“

Starac je sve napornije disao.

„Nešto se ne uklapa.“

„Kako to mislite, gospodine?“, pitao ga je pomoćnik.

„Ako Vatikan poseduje papire, zašto traže da svi budu oslobođeni? To je nevažno pitanje.“

Logično je razmišljao, ali kao svaki praktičan čovek, nije voleo nagađanja. Žena ga je obmanula. Nije pretpostavljao da je sposobna za to. Majstor je odlučio da prati Sarinu igru da bi video gde će ga odvesti. Možda će to biti delotvornija metoda od mučenja.

„Šta će biti ako pristanemo?“, pitao je starac, ravnim glasom.

„Sve ostaje kako jeste. Niko ništa ne gubi. Insistiraju da žena obavesti vatikanskog izaslanika da su oslobođeni.“

„Ne bi trebalo da prihvatimo ultimatum, gospodine“, reče pomoćnik. „Povrat ćemo i druge papire.“

Sara je shvatila da su neodlučni. Morala je da učini nešto da umanjí njihove sumnje.

„Svi papiri su na putu za Vatikan“, slagala je.

„Šta si rekla?“ Majstor se namrštio. Sumnja ga nije napuštala.

„Poslala sam i ostale papire u Vatikan“, odgovori Sara.

„Rekla si da više nemaš kontrolu nad njima.“

Prokleti starac je imao dobro pamćenje, pomisli Sara.

„Naravno. Nisu u mojim rukama, niti su još stigli do Vatikana. Poverila sam ih osobi od potpunog poverenja.“

„Laže“, reče pomoćnik.

„Ne smemo rizikovati“, upozori ga Barns.

„Izlažemo se još većem riziku ako ne povratimo papire“, napomenu pomoćnik.

„Pozicija Vatikana je jasna. Papiri ostaju na sigurnom mestu ako se sve ovde završi. Niko neće saznati za njih i što je još važnije svi koji su učestvovali u ovoj žalosnoj operaciji neće snositi nikakve posledice.“

„Gospodine, dajte mi još dva sata, pa ću iščupati istinu od starca“, reče pomoćnik.

„Nažalost, nemamo dva sata“, uzvratil Barns. „Žena mora da se sastane s vatikanskim izaslanikom u Voldorf Astoriji za manje od sata.“

J. C. je slušao njihov razgovor ne prekidajući ih. Činilo se da su najbolje karte u protivničkoj ruci. Mogao je da uradi samo jedno.

„Da li bismo mogli da pričamo nasamo?“, pitao je Barns majstora, prekidajući ga u razmišljanju.

„Šta si rekao?“, majstor je smeteno reagovao. „Da“, odgovorio je posle kraće pauze. Ustao je pomoću štapa. „Izađimo u hodnik.“

Barns je krenuo za duboko zamišljenim starcem.

„Da li si potvrdio izvor poziva?“, iznenada ga je pitao.

„Naredio sam da se to učini, ali još nema rezultata“, odgovori Barns.

„Misliš li da je autentičan?“, mišljenje CIA se moralo uvažavati, naročito kad je dolazilo iz usta veterana, poput Barnsa.

„Susrećemo se sa neobičnom situacijom. Sveta stolica ne radi na ovaj način. Poziv bi mogao biti istinit. Sve jako podseća na pretnju bombom. Ne smemo da prenebregnemo upozorenje zbog rizika od eksplozije.“

„Čekamo da tvoji ljude potvrde autentičnost poziva, suočeni s ultimatumom Vatikana.“

„Tako je. Bojim se da smo u gadnom sasu.“

„Sigurno.“ Starac se vratio svojim mislima. „To bi mogao biti naš spas“, rekao je nakon kratkog razmišljanja.

„Zaista to mislite?“ Amerikanac nije zvučao ubeđeno.

„Trebalo bi da se za manje od sata sastanu sa izaslanikom u Voldorfu, zar ne?“

„Tako je.“

„Baš dobro. Pokušaćemo da povratimo inicijativu. Povedite ih tamo gde moraju da odu.“

„Da li ste sigurni?“

Starčev ledeni pogled je svedočio o jalovosti pitanja. „Povedite ih. Ja ću se pobrinuti za ostalo.“

„Da li ćete se oglušiti o ultimatum?“

„Naravno da neću.“ Starčev um je radio punom brzinom. „Ovo je jedini način da povratim papire.“

„Misliš da ih nije poslala u Rim?“

„Možda je poslala spisak, ali ne i ostalo.“

„Šta te navodi na tu pomisao?“

„Svi dokazi ukazuju na Marijusa Ferisa, u Njujorku, što znači da smo na pravom mestu. U potpunosti smo sigurni da naši prijatelji nisu dolazili u dodir s papirima, od dolaska ovamo. Moraju biti ovde.“

Barns je razmišljao o starčevim rečima.

„Šta ako niste u pravu?“

„Ako sam pogrešio, sastaće se s izaslanikom u Voldorfu, s malim zakašnjenjem. Sad je najvažnije da se domognemo dokumenata. Ako je poslala spisak, jedini način da se izvučemo jeste da povratimo ostale papire.“

„Šta imaš na umu?“

Pomoćnik je prišao Sari, dok su starac i Barns razgovarali.

„Misliš da si mnogo pametna, kučko?“, promrmljao je tik pored njenog uva. „Ne zaboravi da te neću ispuštati iz vida ako uspeš da izvučeš živu glavu odavde. Neću ti dati mira.“

Sara je zadrhtala, iako je znala da od njega ništa ne zavisi. Starac je na kormilu, bar zasad, zato što je Vatikan na svu sreću ušao u igru. Sledećih nekoliko minuta će biti odlučujući. Nije htela da se zanosi lažnom nadom.

„I jednog dana“, nastavio je pomoćnik, „kad se budeš najmanje nadala. Ući ću u tvoju kuću. Prići ću tvojoj postelji. Probudiću te.“

Zaveži, seronjo, reče Sara u sebi. Htela je da mu to kaže naglas. Sad nije vreme da ga udara po cevanicama. Mogao bi izgubiti živce i zanemariti majstorova naređenja.

Barns i starac su se vratili sa istim mrgodnim izrazima lica.

„Pusti ih“, naredio je šef.

„Ali, gospodine...“, pomoćnik je pokušao da se usprotivi.

„Tišina“, prekide ga starac. Zračio je obnovljenom snagom. „Pusti ih. Postaraj se da na vreme stigne na sastanak sa izaslanikom.“

Razočarani pomoćnik je ščepao za ruku i grubo izgurao napolje.

Barns je gledao niz hodnik. Nije opazio poluosmeh na starčevom licu.

„Da li ste sigurni da je ovo pravi potez?“, pitao ga je obaveštajac.

„Sasvim. Smiri se. Doći ću u posed dokumenata. To je samo pitanje vremena.“

„Nemamo ga mnogo“, upozorio ga je Barns. „A šta ćemo posle toga?“

„Poubijaj ih čim se dočepaš papira.“

Otkucao je broj na mobilnom.

„Frančesko, vaša ekaselencijo, potrebna mi je usluga.“

Poglavlje 59

Izgledalo je da se bliži kraj progona Sare Monteiro i njenih prijatelja i da je, s nešto pomoći odozgo i malo sreće, uspjela da izbavi sebe i njih od J. C. To joj neće obezbediti mesto u istoriji, jer, što se istorije tiče, ni J. C. ni Sara Monteiro nisu postojali, a Jovan Pavle I je umro prirodnom smrću.

Tako je izgledalo kad su izašli na ulicu. Rafael je bio u prilično lošem stanju. Ipak je pomogao Sari da pridrži kapetana, koji nije mogao da hoda. Marijus Feris je bio iza njih. Starac nije mogao da poveruje da su se izbacili. Džefri Barns, Stouton, Tompson, sluga, pomoćnik i majstor su bespomoćno posmatrali njihov odlazak. Barns, po svemu sudeći, neće imati zadovoljstvo da ukloni Džeka.

„Uzmite kombi“, naložio im je Barns. „Poslaću nekog da ga pokupi.“

Rafael je vozio kombi na sastanak sa vatikanskim izaslanikom, koji će ih izvesti, žive i zdrave, iz zemlje. Zatim će povratiti dragocene dokumente, koje je Sara, kako je tvrdila poslala svetoj stolici. Raul Brandao Monteiro je dodirnuo dugačku posekotinu na stomaku. Ležao je na zadnjem sedištu, s glavom u kćerkinom krilu.

„Da li iko zna šta se dešava?“, pitao je rezervisani Marijus Feris. U njegovom melodičnom glasu se osećala zabrinutost.

„To sam ja hteo da pitam“, reagovao je Rafael. „Da li vi znate šta se dešava, kapetane?“

Sara je odgovorila umesto oca.

„Situacija je veoma jednostavna. Zvala sam ambasadu Vatikana kad smo odseli u hotelu Altis, u Lisabonu, i objasnila naš slučaj. Diplomata me je pažljivo saslušao, ali ništa nije obećao. Insistirao je da mu pošaljem neki dokaz, što sam smesta učinila.“

„Šta si rekla?“, pitao je Rafael, zaprepašćen njenim objašnjenjem. Radila je njemu iza leđa, dok se tuširao.

„Poslala sam mu dokumenta faksom.“

„A zatim?“

Sari nije prijalo Rafaelovo napadno ispitivanje. Kao da mu se nije dopalo što je rešila problem i spasla im život.

„Zatražili su da pošaljem originale Vatikanskoj biblioteci u Rimu. Zamolila sam recepcionera da se za to pobrine.“

„Nastavi.“

„Nuncijev sekretar je napomenuo da mi ne može ništa obećati, ali me je uverio da će predstaviti slučaj vlastima.“

„To je objašnjenje za ovo što nam se događa“, zaključio je Rafael.

„Upravo tako.“

Rafael baci pogled na Sarinog oca, preko retrovizora.

„Šta mislite, kapetane?“

Oficir je pokušao da nešto kaže. Prozborio je nešto nerazgovetno.

„Govori polako, bez naprezanja“, posavetovala ga je brižna kći.

„Za... s...“

„Zaseda?“ nagađao je Rafael. Oficir je klimnuo.

„Zaseda? Zašto bi nam je postavili?“ upitala je zbunjena Sara. „Zar nisam rešila problem?“

„Naravno da nisi“, rekao je Rafael.

Raul stisnu kćer za ruku, kao da je hteo da joj poruči da sluša Rafaela.

„Razmisli. Vatikan ne radi na taj način. Koristi se mnogo suptilnijim taktikama. Nikad ne bi izrekao ultimatum, ponajmanje da bi nama spasao život. J. C. to dobro zna.“

„Možda“, zagonetno će Sara, „ali još imam keca u rukavu.“

„Misliš li da nas prate?“ oglasio se zabrinuti Feris.

„Lako ćemo saznati“, reče Rafael. „Voldorf Astorija je severno od nas. Skrenućemo s puta. Kapetane, šta mislite da svratimo do bolnice, da se pobrinu za vašu ranu?“

Skrenuo je u prvu ulicu desnu i dodao gas. Uputio se u uzburkano srce Menhetna. Za manje od pola minuta su se pojavila troja kola njujorške policije s upaljenim svetlima. Nisu im presekli put da bi zaustavili kombi. Postupili su sasvim suprotno.

Dvoje patrolnih kola je išlo iza njih, dok su treća išla ispred, krčeći put po gustom saobraćaju.

Njujorška policija ih je pratila do odredišta, iz bezbednosnih razloga.

„Sledite nas“, oglasio se policajac preko zvučnika iz jednog automobila.

„Baš lepo!“, ironično je uskliknuo Rafael. Morao je da krene novim putem, okružen policijskim kolima. „Šta mislite, da li nam je Vatikan osigurao pratnju?“

„Pretpostavimo da si u pravu“, reče Sara. „Zašto bi priredili ovu farsu kad smo već bili u njihovim rukama? Ovako su nam dali šansu da pobegnemo. Šta su time dobili?“

„Nećemo ih se otresti, koliko god se trudili. Sigurno nas posmatra

nekoliko satelita. Kombi je njihov. Opremljen je svim zamislivim uređajima za praćenje“, napomenu Rafael. „Što se ove, na brzu ruku inscenirane drame tiče, siguran sam da starac, duboko u sebi zna šta radi. Naša situacija se, uprkos svemu, ni za dlaku nije popravila.“

„Ma, da, bilo nam je bolje okovanima u podrumu“, sarkastično se složila Sara.

„Nemate... nemate sve delove... slagalice, Saro“, izusti njen otac.

Devojka se obratila Rafaelu.

„Dobro pametnjakoviću, reci šta da radimo.“

„Ništa.“

„Kako to misliš, ništa?“, jednovremeno su reagovali Sara i Marijus Feris.

Rafael se obratio Sari, zanemarujući sveštenika. „Iskreno sam ti zahvalan što si mi poklonila još pola sata života.“

„Zdravo Marija, majko božja...“, molio se Marijus Feris. Krstio se i molio da bi savladao strah.

„Da li ovo znači da ne veruju da su dokumenta u Vatikanu?“

„Upravo to. Znaju da nisu tamo. Nisi jedina sa kontaktima u Vatikanu“, odgovori Rafael.

„Izgledalo je da su poverovali. Sve je tako zbunjujuće. Ko ih je zvao da im preda ultimatum?“

„Niko“, odgovori Rafael.

Hitro je promenio ton da ne bi povredio Sarina osećanja. Zvučao je mekše, pristupačnije.

„Zanemarili bi poziv, čak i da ga je bilo. Ne mogu da zamislim da se Vatikan brine zbog nas. Razmisli zašto smo dobili pratnju?“

„To ne mogu da objasnim“, promrmlja Sara sebi u bradu. Još je bila besna. Ultimatum je postojao.

„Žao mi je što moram da ti kažem, ali ultimatum nije plod moje mašte.“

„Kako možeš da budeš tako sigurna?“

„Imaš li sve delove slagalice?“, prkosno ga je upitala. „Da li si siguran da se nećemo susresti sa izaslanikom?“

„Izaslanik će biti tamo.“

„Bacila sam svoje adute. Učinila sam koliko sam mogla“, reče Sara. „Šta bude biće.“

Ukrstili su poglede na nekoliko sekundi. Brinuli su se za sebe i ostale.

Nekoliko minuta kasnije su skrenuli u Park aveniju, sa pompeznom pratnjom. Stali su ispred broja 301, čuvenog hotela Voldorf Astorija, u kom su više od stotinu godina odsedale bezbrojne poznate ličnosti.

Raul je, s teškom mukom, seo. Marijus Feris je otvorio vrata. Neko ih

je zalupio spolja pre nego što je starac izašao. Napoju je bio agent u crnom odelu.

„Oprostite. Njegova ekscleracija ne želi da se sastane sa čitavom grupom, već isključivo s mladom damom“, reče nepoznati. Sagnuo se prema Marijus Ferisovom prozoru.

Rafael je uvrebao priliku da razmeni pogled sa Sarom. Nemo je pitao da li je složila slagalicu. Sara isprva nije znala šta hoće od nje. Mahnuo je da mu priđe i prošaptao pitanje na uvo. Čutala je. Videlo se da je nesigurna i zabrinuta.

„Samo žena može sa mnom“, insistirao je čovek u crnom.

Kćerka je nežno uhvatila oca za ruku.

„Sve će biti u redu. Ne brini.“

Čovek u crnom je otvorio vrata i Sara izađe iz kombija. Otpratio je u hotel. Rafael je izašao iz auta. Još jedan agent se stvorio niotkuda.

„Zar nisu čuo mog kolegu?“, obratio mu se pretećim tonom.

„Čuo sam ga.“

„Vrati se u vozilo.“

„To, nažalost, nije moguće. Moram da pođem s njom“, insistirao je.

„Vrati se u kombi i to smesta“, naredio mu je nepoznati. „Neću da ponavljam.“

„Ne mogu. Znaš li zašto?“

„Da li izgledam kao neko kog to zanima?“

„Zainteresovaćeš se, hteo ne hteo.“

Ućutao je da bi mu dao vremena da razmisli.

„Samo ja znam gde su papiri.“

Nastupi još jedna pauza, pre krunskog argumenta.

„Žena ništa ne zna.“

Poglavlje 60

„Hoćeš li mi reći ili nećeš?“

„Šta da ti kažem?“

„Ono što si izostavila.“

„Šta sam izostavila?“

„Hoćeš li da budem određeniji? Šta si još radila meni iza leđa?“

„Zašto misliš da sam nešto krila?“

„Delići slagalice, sećaš li se?“

„Možda ću ti nešto reći ako mi kažeš koji deo ti nedostaje. Pod uslovom da takav postoji.“

„Ništa mi ne fali.“

„Ništa?“ Razmišljala je. „Meni još manje.“

Sara Monteiro i Rafael su sedeli u crnom „rendž roveru“, na putu do navodnog skrovišta s papirima.

Agent je preneo Rafaelove reči pretpostavljenima i dobio naređenje da ga dovede pred njegovu ekselenciju, koja ih je čekala u predvorju hotela. Rafael se našao pred biskupom. Čovek je izgledao kao autentični crkveni velikodostojnik. Zvao se Frančesko Kosega. Ma koliko čudno to izgledalo, Rafael se instinktivno sagnuo da mu poljubi ruku.

„Bog te blagoslovio, sinko“, reče prelat, baš kao pravi biskup.

„Da li je vaša ekselencija izaslanik njegove svetosti?“

Izgleda da je poludeo od batina, pomisli Sara. Ili je to, ili nešto planira.

„U mom društvu vam ne pretila nikakva opasnost, deco moja“, rekao je. Obratio se Rafaelu. „Hoćeš li me odvesti do dokumenata?“

„Naravno, vaša ekselencijo“, hitro odvrati Rafael. „Zamolio bih vas da oslobodite dvojicu ljudi. Sede u kombiju ispred hotela. Jednom od njih je potrebna medicinska nega.“

„Meni je potrebna hitna psihijatrijska pomoć“, promrsi Sara sebi u bradu. Gušila se od besa. Nije znala šta će biti s njenim ocem, posle strašnog mučenja. Htela je da se ova farsa što pre završi, da bi se njemu

posvetila.

„Naravno.“ Prelat mahnu rukom jednom od pomoćnika. Čovek je odmah napustio predvorje.

Tako su njih dvoje završili na zadnjem sedištu „rendž rovera“, iza vozača čije crno odelo nije odudaralo od odeće dva druga agenta. Biskup ih je sledio u novom „mercedesu“, oklopljenom vozilu sa zatamnjanim staklima.

Karavan se zaputio ka Medison aveniji broj 460. Rafael je saopštio tu adresu Kosegi u predvorju Voldorfa. Pri polasku nisu videli kombi u kom su sedeli kapetan i Feris.

„Otkud znaš da su papiri na toj adresi?“, pitala ga je Sara tihim glasom. Nije htela da je agenti čuju.

„Budi strpljiva.“

„Poznaješ li ovog biskupa? Delovao si veoma smerno u njegovom prisustvu.“

Rafael nije odmah odgovorio.

„Prvi put ga vidim. Biskup je biskup. Dužni smo da mu ukažemo poštovanje.“

„Misliš li da je pod uticajem J. C.?“

„Mislim da je Kosega sve organizovao.“

„Kako?“

„Ne znam. Pretpostavljam.“

Čekali su, dok nisu stigli na nekoliko blokova do odredišta.

„Slušaj“, reče Rafael tihim glasom, nakon što ju je nežno dodirnuo po ruci, da bi joj privukao pažnju. „Nastoj da budeš mirna dok ti ne dam znak. Neću moći da te zaštitim, ako ne budeš to učinila.“

„Šta planiraš?“

„Ne znam.“

„Kako je moguće da ne znaš? Da li ćeš pokušati da im ponudiš papire u zamenu za slobodu?“

„Uskoro ću saznati.“

„Šta ćeš još saznati?“, pitala ga je gnevna Sara. „Pregovore prepusti meni.“

Iznenadila ga je, ali nije bilo vremena za pitanje, zato što su stigli. Gledali su kako ljudi izlaze iz automobila, da bi ušli u ogromno zdanje, katedralu svetog Patrika sa zvonnicima visokim sto metara. Arhitekta Džejms Renvik je daleke 1879. godine imitirao francusku gotiku i napravio najimpresivniju katoličku katedralu u Sjedinjenim Državama.

U crkvi nije bilo nikoga. Samo će impozantni stubovi i niše biti svedoci onog što će se dogoditi.

„Vodite nas“, reče biskup Frančesko Kosega.

Svaka sumnja je nestala kad su videli vozača i naoružanog agenta u najnovijem Mercedesovom modelu. Bili su to odranije poznati likovi: Stouton i Tompson.

„Ne brinite. Činite pravu stvar. Garantujem vam da vas niko neće uznemiravati“, uveravao ih je biskup.

Njegov glas je blagotvorno delovao na Saru. Toliko je želela da u njemu vidi dobrog čoveka, pobožnog slugu crkve. Šteta što je u pogrešnom timu. Konačno je shvatila da je sve ovo plan u režiji J. C. Morala je da prizna da je plan bio dobar i da bi verovatno uspeo da nije bila jedan korak ispred njega.

Rafael je poveo grupu preko široke glavne lađe. Odmicao je sigurnim korakom, kao osoba koja zna šta radi.

„Da li je skrovište daleko?“, pitao je, pomalo zabrinuti biskup.

Rafael je ćutke hitao dalje.

„Znaš li šta radiš?“, pitala je Sara tihim glasom, na korak iza njega.

„Ne još. Prati me. Smislićemo nešto.“

„Biće gadno ako otkriju da ih zavrtlavamo“, upozorila ga je. Pitala ga je ono što je najviše zanimalo. „Zašto si pomislio da je biskup lažan?“

Rafael se osmehnuo.

„Biskup nije lažan.“

„Zaista?“

„Ne. On je Frančesko Kosega, pravi biskup. Ali, nije izaslanik svete stolice.“

Devojka je razmišljala.

„Šta te navodi na pomisao da nije rimski izaslanik?“

Rafael je oklevao.

„Ne može biti, zato što sam ja rimski izaslanik.“

„Šta?“, Sara se jedva uzdržala da ne vrisne.

„A ti?“, hitro je odvratio.

„Šta ja?“

„Zašto misliš da biskup ne može biti izaslanik Vatikana?“

„Ko kaže da to mislim?“ Nije htela da prizna poraz. Izbavitelj Rafael, strašni Džek Pejn iz dosijea CIA i P2 -uistinu je rimski izaslanik?

Uskoro su stigli do poprečne lađe. Kupola se dizala iznad njihovih glava. Sara nije mogla da ne pogleda na visoke lukove katedrale. Pomoćnik je pratio prelata. Agent Tompson, sledeći po redu je dobio snažni udarac od Rafaela i izgubio svest. Dvostruki agent je elegantnim, snažnim udarcem poslao Stoutona na pod. Siroti Stouton.

Biskup i pomoćnik su se osvrnuli za sobom. Prekasno, zato što je Rafael već ovladao situacijom. Tompson je pokušao da ustane. Sarin udarac ga je bacio na osvećeni pod. Iznenadila je samu sebe ovim hrabrim činom.

Nemam naviku da udaram ljude, ali je ovaj to zaslužio.

„Razoružaj ga“, reče Rafael.

Sara dodade jedan pištolj Rafaelu. Drugi je zatakla za pojas.

„Htela si da mi kažeš zašto si mislila da nije rimski izaslanik“, reče Rafael, dok su se povlačili, tražeći zaklon iza stuba.

„Zar ne možeš da čekaš?“

„Naravno“, složio se. „Sakrij se ovde.“

Pokazao je na ispovedaonicu.

Iza jednog stuba je virila cev pištolja spremnog da svaki čas zapuca. Iznenađni udarac pogodi ruku s oružjem, kao po blagoslovu svetog Patrika. Rafael je savladao revolveraša preciznim udarcem. Ostao je samo biskup.

„Čekam te“, raspoloženo će Rafael.

Sara je napustila skrovište. Prepipavala je palog agenta, tražeći oružje.

Divio se njenoj hrabrosti. Čovek bi pomislio da je ovo radila čitavog života. Pronašla je još jedan pištolj. Dodala ga je svom arsenalu pre nego što se obratila Rafaelu.

„Stvar je jednostavna. Nije mogao biti izaslanik, zato što nisam pozvala vatikansku ambasadu.“

Poglavlje 61

„Objasni mi šta si uradila“, zahtevao je Rafael, dok su žurili između klupa. Biskup je išao ispred njih. Rafael ga je gurnuo otpozadi. Veličanstvena, grandiozna katedrala je bila tiha, prazna i senovita.

„Šta da ti objasnim?“ odvrtila je spokojnim glasom.

„Zašto nisi uradila ono što si rekla da si uradila?“ Rafael se zakučasto izražavao da biskup ne bi razumeo razgovor.

„Nisam to učinila, to je sve“, odgovorila je, vidno uznemirena.

„Da li stvarno verujete da ćete izvući živu glavu?“, progovori biskup, prilično arogantnim tonom za osobu koja hoda ispred otkočenog pištolja.

„Zar mislite da se ne vredi truditi, vaša ekselencijo?“

„Završićete kao Firenci i toliki drugi.“

„Recite mi nešto, Frančesko. Imam osećaj da je sve počelo zbog vas. Da li grešim?“

„O čemu govorite?“ Biskup se okrenuo da bi se suočio s Rafaelom.

„Mislim na sve ovo. Na seriju ubistava, naše prisustvo u katedrali. Sve.“

Čovek u purpurnoj odeždi je i dalje hodao. Rafael nastavi s pričom.

„Evo kako je bilo. Firenci je pronašao dokumenta. Stvar bi se na tome završila, zato što niko ne bi primetio njihov nestanak. Već trideset godina čame u arhivama. Mogla su biti otkrivena samo slučajno, što se i desilo. Sam čin nalaženja nije mogao ugroziti život monsinjora Firencija.“

„Umukni. Ne znaš o čemu govoriš“, breću se biskup.

„Samo nastavi“, navaljivala je Sara.

„Firenci se našao u smrtnoj opasnosti nakon što se poverio nekom ko ga je izdao. Nekom biskupu.“

„Da li je tako bilo, vaša ekselencijo?“, sarkastično dobaci Sara.

„Gluposti. Nisam bio tako blizak s Firencijem da bi mi se poverio.“

Razgovor je prekinut. Pobožna duša bi rekla da ga je prekinuo glas božji.

„Zar ne mislite da je prerano da napustite igru?“ Poznati glas Džefrija Barnsa se orio iz crkvenog ozvučenja. Debeljko je stajao za

propovedaonicom.

Rafael gurnu biskupa. „Nastavi dalje.“

Ubrzali su korak. Prilazili su glavnom oltaru.

„Ne mrdajte!“, grmeo je Barnsov glas preko zvučnika. „Kud ste krenuli?“

Troje ljudi je ušlo kroz sporedna vrata u poprečnu lađu. Starac je išao prvi, oslanjajući se na izrezbareni štap. Pomoćnik i Poljak su ga pratili.

„Mala Sara se veoma ružno ponela“, korio je starac. Napredovao je laganim korakom. Lupkao je štapom po kamenom podu kao da broji korake. „Možda bi razgovor krenuo razumnijim tokom, kad bi znala u kakvom su stanju Raul Monteiro i Marijus Feris. Sumnjam da bi im prepoznala lice, a ne verujem da bi oni prepoznali tvoje. Hoću sve papire“, reče starac. „Zar si mislila da ćeš me nadmudriti? Zar si mislila da će ti sreća biti dovoljna za pobedu nada mnom?“

Sara je znala da je nemoćna. Rafael će morati da kaže gde su papiri. Nije mogla da podnese pomisao na nove patnje. Valdemar Firenci, otac Felipe, otac Pablo su stradali kao kolateralna šteta. Uskoro će se i njihova imena naći na dugom spisku žrtava. Pobiće ih i spavati mirno kao jaganjci. Plivala je u mislima kad je osetila nečiju ruku oko struku. Bio je to Rafael. Privukao je sebi.

„Dobro znaš da ćemo radije umreti nego što ćemo ti reći gde su papiri!“, povika Rafael.

„Moguće je“, priznade starac, „ali ako umrete, neću više morati da brinem o njima, zar ne? Nemam čega da se plašim ako niko ne zna gde su“, dodao je.

„Siguran sam da se nećeš osloniti na sreću“, odvrati Rafael.

Sara oseti ruku na zadnjici. Klizila je nagore dok nije napipala jedan od pištolja za pojasom. Odmah zatim je osetila nešto hladno ispod ruke. To je bio pištolj koji je dala Rafaelu kad su savladali dvojicu agenata.

Počela je kratka ali intenzivna pucnjava. Jedan od hitaca je pogodio Poljaka u grudi. Pao je na leđa sa strahom na licu. Napadači su imali gubitaka. Jednog mrtvog i jednog ranjenog čoveka. Odnos snaga se iz osnova promenio. Kontrolisani su sad kontrolisali situaciju.

Starac zagrlj palog pomoćnika i povika: „Nikad nisam video ovakvu nesposobnost.“

Zakasneli hitac pogodi biskupa Frančeska u srce. Na njegovom licu se ogledalo zaprepašćenje.

„Zašto? Zar vam nisam isporučio Firencija“, zamucnuo je pre nego što se strovalio niza stepenice.

„Mrzim nesposobnost“, brecnu se starac. Sad je nišanio Rafaela, koji je na njega uperio dva pištolja. „Momče, misliš li da imaš neke šanse da

preživiš?“ , zlobno je procedio.

„Imam neke.“

„Nemaš ih“, odvrati majstor. „Sad nemaš nikakve. Umrećeš sa papirima ili bez njih, govorio ili ćutao.“

Suvi kašalj Džefrija Barnsa, skrivenog iza propovedaonice, ispuni svaki ugao katedrale.

„Neko zove“, reče Barns starcu.

„Koga zove?“, pitao je J.C, ne skidajući pogled s Rafaela.

„Vas“, ponovi Barns.

„Ko je to?“

„Neka žena.“

„Žena?“, starac se užasn timer. „Da li si ti lud? Zar ne može da sačeka?“

„Mislim da bi trebalo da joj odgovorite.“

„Može da mi se obrati odatle, idiote! Preko zvučnika!“

Barns je uspeo da aktivira zvučnike na mobilnom. Crkveno ozvučenje je prenelo ženski glas. Gigantska bogomolja je odzvanjala, kao da je ispunjena glasom anđela.

„Jesi li tu?“, čulo se.

„Ko je to?“, hteo je da zna starac.

„Zaveži, kopilane. Čekaćeš koliko je potrebno“, odgovorio mu je glas.

Rafael se zaprepastio, baš kao i starac. Samo se Sara stidljivo osmehnula.

„Kako si, Saro?“, pitala je nepoznata žena.

„Dobro sam.“

„Ko je to?“, tiho upita Rafael.

„Prijateljica“, trijumfalno je obznanila. „Autor vatikanskog ultimatum a.“

Starac je čuo.

„O, to je mlada dama odgovorna za lažni ultimatum.“

„Već sam ti rekla da zavežeš. Saro, da li ti je stvarno dobro, Saro?“

„Jeste, Natali, dajem ti reč.“

„Natali?“ Rafael je hteo da zna. „Koja Natali?“

Pitanje je ostalo bez odgovora.

„Posvetimo se najvažnijem. Ko je kućkin sin koje te je u ovo uvalio?“, nastavi Natali.

„Zove se J. C.“, odgovori Sara. Gledala ga je pravo u oči.

„J. C.? Jebeni kurvin sine. Slušaj me dobro J. C. Kod mene je spisak kojekakvih javnih ličnosti pripadnika P2. Na njemu je čak i prokleti predsednik vlade.“

„Na šta ciljaš?“, pitao je starac, gledajući u prazan prostor.

„Za početak, hoću da oslobodiš moju prijateljicu i sve u njenom

društvu.“

„Šta dobijam za uzvrat?“

„Smiri se, dragi moj. Da li nekud žuriš?“

Sara se zadovoljno osmehnula. S Natali nije bilo šale.

„Da vidimo. Ako me poslušаш, neću poslati izveštaj BBC-ju niti članak Dejli miroru. Spreman je za štampu, zajedno sa spiskom. Kako ti se čini?“

Starac je bio krajnje ozlojeđen.

„Ako pristanem, ko mi garantuje da podaci neće stići do javnosti?“

„Razmisli malo“, nastavi Natali, „objavljivanje spiska bilo bi ravno tvojoj smrtnoj presudi. Zbog toga ćeš uraditi ono što moraš i osloboditi sve zatočenike. Držaćemo se našeg dela pogodbe. Znaš šta će ti se desiti ako ti padne na pamet da budeš nevaljao.“

Starac pognu glavu. Načinio je nekoliko koraka, razmišljajući.

„Ovo je razumna pogodba za sve zainteresovane strane“, objavio je. Glas mu se orio glavnom lađom, kao urlik iz velikog ništavila. „Hoćemo li zapečatiti sporazum?“

Poglavlje 62

Noć

Hristove godine će biti moji dani.

Danas je dvadeset peti dan mog papstva,

Hrist je izbrojao trideset tri godine.

IZVOD IZ DNEVNIKA JOVANA PAVLA I,

20. Septembar, 1978. godine.

Njegovi ljudi su mu, baš kao što je dogovoreno, osigurali siguran prolaz. Nijedan švajcarski gardista nije presreo čoveka s okrutnim, ledenim izrazom lica. Ne bi mogao da objasni svoje prisustvo da ga je neko zaustavio. Svi su znali da je za uspeh plana najvažnije da mu se niko i ništa ne ispreči na putu do trećeg sprata Apostolske palate.

Osoba pred kojom su svi putevi otvoreni poznavala je svaki ćošak i kutak grada Vatikana. Naposletku *Status Civitatis Vaticanae* nije bio veći od sela, od jedva hiljadu stanovnika.

Svi žitelji Vatikana su spremno isticali skromnost, zaboravljajući da žive u izuzetno bogatom okruženju. Tako je mislio čovek koji je prelazio puste ulice te noći. Pape su trošile ogroman novac ne žaleći napora da od glavnog grada pontifikalne država načine odraz nebesa na zemlji. Zbog toga su najbolji umetnici stolicima hodočastili u Rim, da bi pred bogom dokazali umeće i talent.

Ovaj čovek je često imao privilegiju da posećuje Vatikan. Znao je mesto svake palate, kancelarije i trga. Znao je kako da se krije noću. Poznavao je raspored i rute Švajcarske garde i mesta na kojima obično stražare.

Kad je stigao, pola sata posle ponoći, niko s izuzetkom stražara nije bio u tom delu grada. Znao je da noćne stražarske maršrute nisu promenjene i da će sva vrata biti otvorena.

Sve je išlo po planu. Lako je stigao do trećeg sprata Apostolske palate,

do vrata papinih privatnih odaja.

Oskudno osvetljeni hodnik je delovao zlokobno. Srebrna svetlosna traka se sijala ispod vrata papskih odaja, znak da je sveti otac još budan. Verovatno je radio na promenama, od kojih su strahovah brojni prelati i još veći broj uticajnih ljudi.

Činjenica da je papa budan možda je zahtevala odlaganje izvršenja plana. Bilo bi lakše da sveti otac spava. Razmišljao je da li da sačeka dok papa ne ode na počinak. Posle deset minuta je shvatio da bi svako odlaganje bilo besmisleno. Posao mora biti obavljen. Nije bilo važno da li je papa budan ili spava. Ući će unutra i lako savladati iznenađenog starca. Posle će biti lako.

Prišao je vratima. Uhvatio je zvekir rukom u rukavici. Čekao je nekoliko sekundi. Nastojao je da se smiri. Ovo ubistvo mu je izuzetno teško padalo, iako nije bilo ni prvo ni poslednje. Dobio je zadatak da ubije pontifa. Ojadiće milione vernika. Od njegove smrti će biti i neke koristi, sprečiće mnogo sličnih. Vladavina Jovana Pavla I će se prekinuti za nekoliko sekundi.

Otvorio je vrata odlučnim pokretom i ušao. Uljeza je čekalo veliko iznenađenje. Albino Lućani je sedeo naslonjen na zadnji deo kreveta. Pisao je i nije podigao glavu da vidi ko je, u ovo doba noći, bez pitanja ušao u njegove privatne odaje.

„Zatvorite vrata“, rekao je, i nastavio da radi.

Uljez je bio okretan te 1978. godine. Kretao se bez štapa, snažan, vižljast i jošte mlad. Stav Albina Lućanija ga je ipak iznenadio. Bio je ravnodušan na iznenađnu pojavu uljeza.

Polako je zatvorio vrata, u skladu sa zahtevom svetog oca. Neprijatna tišina ispuni sobu. Papa i dalje nije obraćao pažnju na pridošlicu. To nije ličilo na scenu koju je nekoliko dana zamišljao, planirajući ubistvo. U svim scenarijima je imao potpunu kontrolu. Ulazi, ubija i izlazi. Ova glupa situacija je u potpunosti odstupala od plana. Papine reči su upućivale da nema posla s običnim čovekom.

„Znate li koji su najvažniji čovekovi kvaliteti?“, pitao je Albino Lućani, ne dižući pogled s papira.

„Dostojanstvo i čast?“, odgovori uljez. Zvučao je nesigurno, kao đak koji se nada da je ispravno odgovorio učitelju.

„Dostojanstvo i čast su sporedni kvaliteti“, objasni papa. „Najvažniji su sposobnost da se voli i oprost.“

„Gospodine, težite li tim kvalitetima?“

„Neprestano. Ali ipak, ja sam papa, a ne bog. Moja nepogrešivost je institucionalna, a ne lična. To znači da i ja ponekad zaboravljam na te važne kvalitete.“ Prvi put je podigao pogled iznad naočara, da bi osmotrio dželata.

„Zašto mi to govorite?“, pitao ga je nepoznati.

„Da bi znao da te ne krivim. Volim te kao bližnjeg svog. Kao takvom ti i opraštam.“

Uljez je tek tada shvatio da ga je papa Jovan Pavle I čekao, da je znao da će doći i šta će učiniti. To razumevanje izazva neobičnu, onespokojavajuću promenu u njegovom umu i stavu, ali nedovoljno duboku da bi odustao od planiranog ubistva. Prislonio je jastuk na lice Albina Lućanija i pritisnuo.

Usledili su najduži trenuci u njegovom životu. Ubijao je čoveka kog smrt nije mogla iznenaditi ili zaplašiti. Znao je da je s druge strane jastuka čovek koji ne moli za milost niti beži. Mogao je izbeći sve ovo da je donekle ublažio planirane reforme, ali nije. Ostao je veran sebi do kraja. Dželat ga je poštovao zbog te činjenice.

Uspravio se kad je njegova svetost ispustila poslednji dah. Nije ni znao da mu suze teku niz lice. Zatim je, vođen neobjašnjivim porivom, položio mrtvo telo na naslon kreveta. Ostavio ga je u istom položaju u kom je bio kad je ušao unutra, oslonjenog na naslon postelje.

Čak su mu i oči ostale otvorene, a glava blago okrenuta udesno.

Kasnije će saznati da su među papirima u papinim rukama bile kopije jedne od tajni iz Fatime. Objavljivale su smrt čoveka odevenog u belo, od ruke ljudi iz najbližeg okruženja. Proročanstvo nije moglo biti tačnije.

Ubica se pobrinuo da sve bude tamo gde je bilo pre nego što je ušao u spavaću sobu. Izašao je ne praveći buku. Nije ni ugasio svetlo. Drugi će počistiti scenu zločina.

Poglavlje 63

Soba na sedmom spratu Voldorf Astorije bila je zgodno mesto za oporavak tela i duha od napora i tegoba proživljenih u prethodnih nekoliko dana. Sara je izašla ispod tuša zamotana u peškir. Rafael je ležao na krevetu poluzatvorenih očiju.

Pre odlaska u hotel svratili su do GCT (DI) NY. Ili bolje reći do GCT (15) NY, Grand central terminala, Njujork, do jedne od najvećih železničkih stanica u gradu, na Četrdeset drugoj ulici. Broj 15 odnosio se na ormarić s dragocenim papirima.

Toliko su se mučili, oko u suštini jednostavne šifre.

Papiri su bili tamo, požuteli od vremena. Ispostavilo se da su dokumenti ispisani divnim, sigurnim rukopisom beskorisni. Stranice su sadržavale razmišljanja o savremenom čoveku sapetom zlim silama.

Preuzeo ih je rimski izaslanik, iliti Rafael.

„Da li si siguran da nas niko nije sledio?“, pitala ga je Sara.

„Nisam. To nam je zasad poslednja briga. Imamo veliku prednost nad neprijateljima. Neće učiniti ništa, bar u dogledno vreme.“

„U dogledno vreme?“

„Tako je. Takvi nikad ne zaboravljaju. Napašće nas kad se tome budemo najmanje nadali.“

„To ne zvuči utešno.“

„To je cena koju moramo platiti. Zasad smo sigurni. Budućnost je u božjim rukama.“

Sara je pozvala bolnicu, čim su se uspeli na sedmi sprat Voldorfa, da bi saznala kako je njen otac. Ispostavilo se da grozna rana nije naročito opasna. Starčevi ljudi su znali da muče žrtvu a da joj ne ugroze život.

„Poslala bi ih novinama mnogo ranije, da sam znala da su tako dostupni,“

„Propustili bismo niz nezaboravnih avantura.“

Rafael je iznenađeno pogleda. Nastavila je da govori.

„Nije mi bilo jasno koliko je Vatikan umešan u sve ovo. Znala sam da mi neće biti lako da ih nateram da me ozbiljno shvate. Zbog toga sam

smislila plan. Pozvala sam Natali. Poslala sam joj dokumenta ekspresnom poštom iz hotela u Portugalu, pre odlaska u Marfu.“

„Da li si isplanirala čitavu scenu u katedrali?“

„Nisam. Nisam išla tako daleko, niti sam znala šta će nam se tamo desiti. Zamolila sam je da nam pomogne kako zna i ume. Poznaje veliki broj ljudi, pa sam mislila da je najpogodnija ličnost za to. Nisam pogrešila. Uspela je da se dokopa Barnsovog telefonskog broja. Nije znala kako da natera Vatikan da nas ozbiljno shvati. Stoga je smislila plan.“ Nasmejala se. Setila se Natalinog razgovora s majstorom.

„Ona je prvorazredna glumica. Imali smo neverovatnu sreću.“

„Mislim da je bila izvanredna. Voleo bih da je upoznam.“

„Rado ću te upoznati s njom kad dođeš u London“, odgovori Sara.

„Misliš li da će CIA učiniti nešto na svoju ruku, bez starca?“

„Ne znam. Ali ne verujem. Ne vidim šta bi time dobili. Umešani su u toliko skandala. Mislim da smo bezbedni.“

„Sad mi je laknulo.“

Rafael ustade s postelje. „Mogu li da se istuširam?“

„Samo izvoli. Mogu li da pogledam papire?“

„Samo napred. Zaslужila si.“

Uverila se da se prvi dokumenti tiču administrativnih postavljenja. Bilo je tu i nekih izveštaja vatikanskih zvaničnika. Najzanimljiviji deo je počinjao od šeste strane. To je bilo opsežno razmatranje stanja crkve. Pročitala ga je s najvećom pažnjom, uprkos slabom poznavanju italijanskog. Neki su pasusi bili veoma inspirativni.

Ako želimo da širimo učenja našeg Gospoda Isusa Hrista, ne vidim zašto bismo se zaogrta li tamnom mantijom skrivajući duh od bližnjih. Ne vidim zašto bismo svoje reči predstavljali kao Njegove, zasenjujući učenje koje se slobodno nudi svima, da bi, putem vere, Isus Hrist zaista stupio u kontakt sa svima nama.

Ne mogu da shvatim zašto se sveta majka crkva zaogrнула mantijom tajnovitosti, protivrečnoj u osnovi radosnom učenju Gospodnjem. Naša vera, to je radost i druženje, a naša lica ne odaju blagonaklon već osuđujući stav. S radošću se posvećujemo širenju Njegovog učenja, o žrtvi i stradanju. Trpeo je nas radi. Svaki đak bogoslovije uči da ponese teret grešnog čovečanstva na svojim plećima, da se preobrazi u trudbenika što vredno radi, umesto da to čini nadahnut radošću Spasiteljeve poruke.

Rešenje zavisi od nas, zato što u srcu naše crkve šujemo stare dogme. Ne usuđujem se da ih pripišem Tvorcu. Mnogo ljudi je u proteklim vekovima sedelo na tronu svetog Petra. Stolećima smo prikupljali neizbrojiva blaga. Usuđujem se da kažem da smo najbogatija zemlja na

svetu. Kako je to moguće ako je bliskost s narodom naša najveća dužnost?

Postali smo strateški probirljivi u pomaganju drugima. Našim golemim nasleđem se upravlja kao gigantskom korporacijom. Mislim na nasleđe što potiče od Isusa i Petra Ribara, o stolećima prenošenom blagu koje je stiglo do mene.

Moramo se pozabaviti nizom osnovnih pitanja, ali smo pre svega dužni da pokažemo put. A jedini mogući put je onaj Gospoda Isusa Hrista, Oca našeg.

Koja pitanja se mogu razjasniti u razgovoru s Ocem?

Sva pitanja. Dovoljno je da slušamo Njegova učenja i savete, zato što je On još davno odgovorio na sva moguća pitanja i zato što neprestano odgovara na njih. Usušujem se da kažem da je odgovorio na sva pitanja, čak i na ona nova.

U ovom teškim, modernim vremenima postoji pitanje koja nas nepogrešivo vodi ka putevima ljubavi i bogougodnih dela, putevima Gospodnjim. Treba da se zapitamo: Šta bi Isus učinio? Ovo jednostavno pitanje je odgovor na sva pitanja. Šta bi Isus učinio?

Kontrola rađanja? Život je radost, baš kao i dete, kad je željeno. Zašto bismo preobrazili božanski dar u teret?

Homoseksualni odnosi? Ne sudi.

Sveštenički celibat? U kom delu Jevanđelja se pominje?

Ženske sveštenice? Svi smo jednaki u očima Gospodnjim.

Crkva je dužna da se posveti vernima i da podeli s njima Reč Božju, da pomogne onima kojima je pomoć najpotrebnija, bez obzira na rasu ili veroispovest. Dužna je da se približi drugim religijama, ne sudeći o njihovim vrednostima i verovanjima, negujući druželjubivost i deleći mudrost i ljubav. Samo tako vizija da se hrišćanin moli Bogu u džamiji, a musliman u crkvi, bez ograničenja i trvenja, neće biti san začet na nebesima, zato što Nebesa mogu i moraju biti začeta na zemlji.

Kakav bi svet danas bio, da papa nije ubijen? pitala se Sara, nakon čitanja. Osećala se potreseno i uzvišeno. Nema sumnje da bi iz osnova promenio crkvu. Naišla je i na papir napisan na njenom maternjem jeziku. Odmah je prepoznala Treću tajnu iz Fatime, koju je obznanila sestra Lusija:

Pišem iz pokornosti prema tebi, Gospode, kao što si mi naložio, putem njegove ekselencije biskupa Lerijera i Tvoje Svete Majke.

Nakon dva, već obznanjena dela, videsmo levo od Naše Gospe, malo iznad nje, anđela sa plamećim mačem u levoj ruci. Plamenovi su palacali s mača, kao da će spaliti svet. Umirali su kad bi dodirnuli zrake svetlosti koji su isticali iz desne ruke Naše Gospe, koja mu je išla u susret. Anđeo pokaza

na zemlju desnicom rukom, i prozbori odlučnim, snažnim glasom:

'Pokajte se, pokajte se, pokajte se!' I videsmo snažnu, snažnu svetlost što beše Bog. I videsmo, kao odraz u ogledalu, biskupa odevenog u belo i znadosmo da je to Sveti otac. Još nekoliko biskupa, sveštenika, kaluđera i časnih sestara pelo se strmom planinom. Na njenom vrhu beše golemi krst od grubih debala koja nalikovahu neotesanom hrastu. Sveti otac morade da prođe kroz veliki grad u ruševinama, pre nego što je tamo stigao. Molio se za duše mrtvih koje je sretao na svom putu, gotovo drhteći i nesigurna koraka, ophrvan tugom i bolom.

Kad je stigao do vrha, dok je klečao pred velikim krstom, ubi ga grupa vojnika, biskupa i sveštenika. Gađali su ga mecima i strelama i umirali na isti način. Umrli su jedan po jedan: biskupi i sveštenici, kaluđeri i časne sestre i brojni laici, gospoda i dame iz različitih društvenih i ekonomskih slojeva.

Dva anđela stajahu ispod krakova krsta, sa staklenim bokalima u rukama. U njima su skupljali krv mučenika i njome škropili duše onih koji su se približavali Bogu.

„Ubi ga grupa vojnika, biskupa i sveštenika. Gađali su ga mecima i strelama“, ponovi Sara u sebi. „Kakve još tajne crkva krije, zamenjujući ih lažima predstavljenim kao neporecive istine?“, promrmljala je.

„Kako ti je?“

Rafaelovo pitanje je prenelo iz razmišljanja. Upravo je izašao iz kupatila. Oblačio se posle tuširanja.

„Dobro mi je. Ideš li negde?“

„Odlazim. Moj zadatak je okončan.“

Ovaj komentar pogodi Saru, kao vedro hladne vode.

„Ideš?“

„Žao mi je zbog svega što si doživela. Znaj da sam sve učinio tebe radi.“

„Ideš... gde ideš?“ Nije krila iznenađenje i razočarenje.

„Da izbavim još neku dušu u opasnosti“, našalio se.

Ustala je i prišla vatikanskom izaslaniku.

„Šta će biti s nama?“

„S nama?“, bio je zbunjen njenim pitanjem. Njeno lice je bilo sve bliže i bliže njegovom. Udahnuo je njen blagi parfem.

„S nama... šta će biti s nama? Kada ćemo se videti?“, pitala je, gledajući ga pravo u oči. „Zašto ne ostaneš još koji dan?“

Rafael se vidno uznemirio. To je odudaralo od njegovog samopouzdanog stava.

„Već sam ti rekao da se ništa od ovog nije desilo, Saro. Shvataš li

me?“

Prišla mu je još bliže, bez stida i straha.

„Zar nećeš da ostaneš sa mnom?“, prošaptala je. „Mogao bi da ostaneš, praviću ti društvo.“

Usne su im se gotovo susrele. Ustuknuo je u poslednjem trenutku.

„Ne. Ne mogu. Zaista moram da idem, da odnesem ove papire u Vatikan. Tamo će odlučiti o njihovoj daljoj sudbini.“

Imala je utisak da želi da ode što je pre moguće, kao da ne beži od nje, već od samog đavola.

„Da li je ovo zbog mog oca...“

„Nije“, reče Rafael. „Nema veze s tvojim ocem.“

„Pa onda?“

Rafael uze papire i pođe ka vratima.

„U pitanju je životni izbor.“ Otvorio je vrata spreman da ode.

„Čekaj“, Sara ga je zadržavala. „Reci mi svoje pravo ime.“

Pogledao je, kao da je gleda poslednji put.

„Ali, Saro, zar si zaboravila šta sam ti rekao kad smo se upoznali? Zovem se Rafael.“

To su bile poslednje reči koje su jedno drugom uputili.

Poglavlje 64

Smrt sveštenika,

19. Februar 2006. godine

Vreme je isticalo. Nadbiskup Marčinkus je ležao na samrti znajući da će njegovi problemi početi kad dođe vreme polaganja računa pred bogom koga se sad toliko plašio, pred onim kog je tako često nipodaštavao. „Božji bankar“ je zamišljao kako Svemogućem pokazuje računovodstvene knjige prihoda i rashoda, ulaza i izlaza i podatke o počinjenim prevarama, kako pokušava da ga ubedi u neophodnost diverzifikovanja investicija i pranje novca dobijenog od organizovanog kriminala. Groznica i smrtničke patnje su ga nagnale da vidi boga kao predsednika upravnog odbora, zvaničnika nesposobnog da shvati da je sve što je njegov sluga učinio za osamdeset četiri godine, učinjeno u korist preduzeća.

Mnogi su verovali da je Pol Marčinkus, stari nadbiskup Čikaga, bio i suviše izolovan od sveta u dalekoj parohiji u Ilinoisu. Nikad se nije odrekao svoje moći, iako se povukao na geografsku marginu. Ostao je u službi katoličke crkve u diocezi Feniksa.

Grad sunca je bio veoma daleko od centra sveta, veoma daleko od Rima i veoma daleko od boga. Nije mogao da se otarasi gneva, sve otkad su ga italijanske sudije optužile za proneveru u Banko Ambrozijano. Zbog toga mu je srce oslabilo. Plašio se da su stari prijatelji sumnjali da ih je otkucio policiji i sudskim vlastima, zato što je njihova osveta znala biti strašna.

Zurio je u belu tavanicu, zamišljajući sebe kao jednog od četiri jahača apokalipse: Kalvi, Sindona, Đeli i on, poslati od boga da ustroje svet.

Marčinkus je pamtio strašnu sudbinu Roberta Kalvija. On je na jedvite jade ostao solventan, posle bankrotstva Banko Ambrozijano. I to samo zahvaljujući ucenama i podmićivanjima.

„Kako se ta žena zvala?“, glasno je zapitao samog sebe.

Zvala se Gracijela Korocer. Otkucala je Kalvija, pre nego što je skočila kroz prozor kancelarije, i završila smrskana na pločniku.

Kad su ga milanske sudije poslale u zatvor Lodi, rekao im je više nego što je bilo neophodno: „Banko Ambrozijano nije moj. Ja sam u nečijoj službi. To je sve što mogu da vam kažem.“

Prijatelji ne opraštaju govorljivost pred vlastima. Kalvi se izborio za uslovnu slobodu, tako što je izdao porodicu i prijatelje.

Progonjeni i očajni Kalvi je pobjegao iz Italije. Krio se na raznim mestima dok ga nisu našli. Nažalost, mafija je preduhitрила policiju, verovatno Đelijevi ili Sindonini ljudi. Osamnaestog juna, 1982. godine su mu natrpali cigle i petnaest hiljada dolara u džepove, naknadu za učinjene usluge. Vezali su mu konopac oko vrata i gurnuli u ambis ispod mosta Blekfrir u Londonu. Policija je izvestila da je siroti Roberto izvršio samoubistvo.

Imbecili! Ništa ne znaju, pomisli Marčinkus. Siroti Roberto.

Mikele Sindona je za razliku od Kalvija dobio ono što zaslužuje. Starac se ponosio svojim poslovnim poduhvatima, iako je bio nesposoban da vodi banku. Frenklinova banka je propala, kao i projekat s Banka privata italijana za porodicu Đenoveze. Tvrdio je da je studirao pravo, iako je ispočetka radio s voćem, čemu duguje nadimak Limunko. U neko doba se obratio Sicilijancima za pomoć. Napredovao je zahvaljujući njima. Na sva usta se, budalasto, hvalisao da kontroliše milansku berzu.

U Sjedinjenim Državama se povezao sa porodicama Incerilos i Gambino, još gorim prevarantima od Đenovezea. Uz njihovu pomoć se obogatio i otpočeo poslovanje sa svetom stolicom, tačnije sa Marčinkusom i Kalvijem.

„Samo bi idiot tražio da ga zovu gospodarom sveta“, rekao je Marčinkus. Sindona se, sredinom šezdesetih kad su njegove i vatikanske finansije propale, obratio Kalviju za pomoć. Njegova moć je znatno oslabila. Sindona je bio ugrožen kako u Sjedinjenim Državama, tako i u Italiji, gde su protiv njega pokrenute bezbrojne tužbe. Pritisnuo je Kalvija da spasi njegovu imperiju fondovima Banko Ambrozijano, iako su katolička banka i njene holding kompanije bile pod istragom sudskih vlasti.

Marčinkus i Kalvi su okrenuli leđa Sicilijancu. Prepustili su ga sudbini. Sindona je u očajničkom pokušaju da izbegne zatvor, naredio ubistvo milanskih sudija koji su predsedavale slučajevima povezanim s njegovim prljavim poslovima. To je bila poslednja glupost, još jedan u dugom nizu zločina.

Uhapšen je u Sjedinjenim Državama. Italijanska vlada je zatražila njegovo izručenje.

Sindona je imao malo prijatelja i velike dugove. Platilo je za sve dvadeset trećeg marta 1986. godine.“

„Hoćeš li kukute s kafom, Mikele?“, sarkastično upita Marčinkus u

pustoj spavaćoj sobi. Poslednji put je pokušao da se osmehne.

Zatvor nije sigurno utočište za velike dužnike. Nije ni čudo što je Mikele Sindona izdahnuo sa ukusom kukute u ustima.

Marčinkus je osećao izvesno sažaljenje prema šefu P2. Ličo Đeli je imao više mašte nego mozga. Bio je umešniji sa zaverama, nego s novcem. Samo bi ubogom đavolu palo na pamet da sačini spisak imena i zanimanja svojih simpatizera, pomisli Marčinkus.

Spisak masona je 1981. godine izašao na videlo. Stari nadbiskup Čikaga se osmehnuo. Pomislio je na Silvija Berluskonija, na mestu predsednika italijanske vlade. Masoni su se otarasili Đelija kad se kula od karata обруšila. Italijanske sudije su ga optužile za prikupljanje i otkrivanje državnih tajni, za obmanjivanje suda tokom istrage i za lažno bankrotstvo.

Đeli je poslednje godine života proveo po sudovima i zatvorima. Stari političar je služio kaznu u kućnom pritvoru, u vili u Arecu, čekajući smrt. Ubogi đavo je sakrio stotine zlatnih poluga po žardinjerama. Sve su otkrivene. Koliko meseci života mu je ostalo?

„Vreme radi protiv svakoga, stari moj Đeli“, uzdahnu Marčinkus.

Više nije bilo vremena za objašnjavanje i razotkrivanje tajni.

Svemu je došao kraj.

Poglavlje 65

Sara je često mislila da više nikad neće živeti normalnim životom. Prevarila se.

Stajala je na Trgu svetog Petra. Dan je bio kao svaki drugi. Prisustvovala je nedeljnoj misi koju je držao papa Benedikt XVI. Društvo su joj pravili Raul i Elizabeta, njeni roditelji. Tri meseca su prošla otkad se otarasila J. C. i njegovih agenata. Njen otac se sasvim oporavio od rana nanesenih u Njujorku. Toliko toga je preturila preko glave da bi se izborila za mirno nedeljno jutro.

Nije mogla da ne misli na lanac događaja koji je doveo do toga. Još joj sve nije bilo jasno. Zašto je Valdemar Firenci tragao za tim dokumentima? Da li ih je dugo lovio, ili ga je ponovno otvaranje istrage navelo da počne svoju? Otkriće njegovog leša u Tibru je samo potvrdilo njene najgore strahove, ostavivši mnoga pitanja bez odgovora.

Stekla je mnogo jasniju sliku o drugim delovima priče. U noći kad je siroti Jovan Pavle I ubijen, saučesnici su sakrili dokumenta koje je pontif držao u rukama. Kasnije su ih poverili čoveku kog je poznavala kao J. C. Uspeo je da ih doturi u Vatikansku tajnu arhivu, posle konklave na kojoj je izabran Jovan Pavle II.

Monsinjur Firenci je pronašao papine papire o novim postavljenjima i treću tajnu. Poverio ih je prijatelju, ocu Marijusu Ferisu, nakon što se uverio u njihov značaj.

Naređenja su bila veoma jasna. Sačuvaj papire i čekaj. Feris je prijatelju poslao ključ ormarića u kom ih je sakrio. Situacija se iskomplikovala. Firenci je osetio da ga neko prati. Naručio je dva dvostruka portreta, s fotografijom Benedikta XVI, iza koje se krio crtež Marijusa Ferisa, koji se pojavljivao samo ako bi se fotografija izložila crnom svetlu. Poslao ih je najpoverljivijim ljudima, Felipeu Aragonu u Madrid i Pablu Rinkonu u Buenos Ajres.

Običan čovek bi pomislio da je to slika pape i nepoznatog starca, ali su oba sveštenika znala Marijusa Ferisa. Firenci je smatrao da više ništa ne mora da im kaže. Mogli su kontaktirati s njegovim prijateljem u Njujorku,

snabdevenim instrukcijama da im otkrije mesto na kom čuva dokumente. Tajna je bila poznata samo trojici ljudi. Firenci je smislio dobar plan.

Kad su ljudi iz P2 počeli da jure papire, izgubili su dosta vremena u prikupljanju tragova. Firenci je pogrešio, kad se poverio bliskom prijatelju biskupu Frančesku Kosegi. Rekao mu je da je našao papire. Nije znao da je Kosega pripadnik masonske lože.

Nastavio je istragu u tajnim arhivima i otkrio istinu o Kosegi. Jedne noći je otkrio spisak i video ime svog prijatelja na prvoj strani, u drugom stupcu. Zaprepastio se što mu prijatelj nikad nije rekao da je član P2.

Povukao je niz poteza da bi zaštitio dokumente. Postali su izuzetno važni, nakon otvaranja istrage povodom smrti Jovana Pavla I.

Stavio je ključ u koverat, zajedno sa spiskom. Poslao ga je Sari. Nadao se da će njen otac razumeti o čemu je reč. Nije znao da se ona nalazi na odmoru u Portugalu i da će koverat otvoriti s velikim zakašnjenjem. Firenci je bio mrtav kad je to učinila. Za dlaku je izbegla istu sudbinu u Londonu.

Sara nije mogla da shvati Firencijevu težnju da sakrije papire. U osnovi je činio isto što i J. C. Krio je dokaze, umesto da ih uništi. Sve je ostalo isto, promenila se samo lokacija i identitet čuvara.

Marijus Feris joj je objasnio šta se dogodilo tog sudbonosnog dana u Njujorku. Tačnije one noći kad su svi bili na korak od smrti.

„Tvoj kum isprva nije nameravao da iskoristi papire. Hteo je da ih pohrani na sigurno mesto. Nameravao je da ih zaštititi ili da ih da osobi od poverenja.“

„Samo to?“

„Da. Hteo je da ih skloni. Kasnije bi učinio ono što bude smatrao neophodnim. Ne zaboravi da je Firenci bio crkveni velikodostojnik i da je znao šta je najvažnije. Težio je istini, naravno, ali je hteo da zaštititi ugled Vatikana. Mislio je da će njegova svetost pronaći najbolje rešenje, da će Vatikan reagovati na uobičajeni način.“

„A to je...“

„Nikakva reakcija. Tišina je politika Vatikana. Shvatio je kakve dokumente je pronašao. Saznanje da su u središtu crkve nepošteni ljudi nateralo je brata Firencija da nešto preduzme. Moram da priznam da sam tu reakciju smatrao dovoljnom. Učinila si pravu stvar, Saro. Zahvalan sam ti zbog toga.“

Tri meseca kasnije činilo se da je sve prošlo kako valja. Samo je još jedna stvar zabrinjavala Saru. Nije bilo vesti od Rafaela, ili Džeka Pejna ili ko zna koga. Nije znala kako da ga pronađe, iako je silno želela da ga vidi. U jednom trenutku je htela da se obrati ocu za pomoć, ali se predomislila.

Nedeljna misa se okončala. Porodica Monteiro se šetala bazilikom svetog Petra, okružena gomilom turista i vernika. Obilazili su Rim posle

ručka u restoranu.

Majka i kći su se divile veličanstvenoj kupoli. Raul je opazio prijatelja u gomili. Prišao mu je da bi ga pozdravio.

„Devojke, želeo bih da upoznate mog dragog prijatelja“, reče Raul, kad im je prišao.

Sara nije podigla glavu. Čitala je turistički informator o bazilici.

„Dopustiti mi da vam predstavim oca Rafaela Santinija.“

Sara je zaboravila na šarenu knjižicu čim je čula ime očevog prijatelja, Rafael.

Podigla je glavu i ugledala čoveka u crnoj halji.

„Drago mi je što vas vidim“, tiho je prozborio.

Sara nije mogla da veruje sopstvenim očima. Rafael je sveštenik!

„Otac Rafael upravlja parohijom severno od Rima, zar ne?“, objasni Raul.

„Tako je. Nije daleko odavde.“

Pokušala sam da zavedem sveštenika! Sara nije mogla da izbaciti tu ideju iz glave.

Kako je moguće da čovek poput njega bude sveštenik, posvećen Hristu? Shvatila je zašto ju je odbio u hotelskoj sobi u Njujorku. Opredelio se za svoj poziv. Bio je božji čovek. Štitio je interese crkve. Ništa drugo ga nije zanimalo.

„Hoćete li da večerate s nama?“, ponudio mu je Raul.

„Voleo bih, ali ne mogu. Doveo sam decu iz parohije u posetu Vatikanu. Drugi put.“

„Nadam se“, odvrati Sarin otac.

„Dokumenti su spaseni“, rekao joj je Rafael. „Sada su na sigurnom. Tamo gde im je mesto, sa znanjem njegove svetosti.“

Sara nije čula za postojanje *Svete alijanse*, organizacije koja objedinjuje sve tajne službe Vatikana. Postoje brojne legende, priče i izmišljotine o ovoj instituciji. Ne mogu se potvrditi niti opovrgnuti. Neki ljudi misle da je Sveta alijansa skup beskrupuloznih sveštenika špijuna, spremnih da u svako doba žrtvuju živote za Rim i pontifa.

Tajna služba Vatikana nema zvaničnu adresu. Imena njenih agenata se ne nalaze ni na jednom platnom spisku, niti igde drugde. CIA, Mosad, CNI i MI6 i pored toga veruju ne samo u postojanje Svete alijanse, već je i smatraju jednom od najmoćnijih i najdelotvornijih obaveštajnih i kontraobaveštajnih službi na svetu.

Agenti Vatikana su pažljivo birani među najspособnijima i najverovatnije obučavani u institucijama van crkve.

Rafael Santini je rano obučen sa određenim ciljem. Dobio je zadatak da se ubaci u P2 i CIA, i da se aktivira kad to bude neophodno. Dve

decenije je bio „spavač“.

Posmatrao je institucije i organizacije koje je valjalo držati na oku iznutra, dok nije primio naređenje od svete stolice. Učinio je ono za šta je obučen. Na svetu nema nekoliko stotina, već nekoliko hiljada sveštenika koji čitaju mise, podučavaju u školama i teše bolesne, čekajući naređenja za akciju, prema jasnim uputstvima Vatikana.

„Ponekad se pitam koliko smo izgubili smrću tog pape“, zamišljeno je komentarisala Sara, šetajući se rubovima Vatikana, nakon što se oprostila s Rafaelom Santinijem.

„Misliš na Jovana Pavla I?“, pitao je njen otac.

„Tako je. Mislim da, nakon svega što sam saznala, niko nije zaslužio da zauzme njegovo mesto.“

Otac je nežno obrlio.

„Znam kako ti je. Moraš da shvatiš da život ide dalje. Albino Lučani će jednog dana dobiti zaslužno priznanje.“

„Nadam se.“

„Saro, ne brini“, prekinuo je otac. „Bog se nikad ne odmara.“ Želela je da to bude istina. Časni ljudi će ovog puta dobro čuvati tajnu, na mestu gde je ubistvo počinjeno, kao po nekom božanskom, pomalo obešenjačkom kapricu. Dobro je zavlдалo u nekadašnjem carstvu zla.

„Čini mi se da je Firencijev plan bio pun nedostataka.“

„Učinio je sve što je bilo u njegovoj moći“, negodovao je otac. „Bilo bi mnogo bolje da nisi bila na odmoru, ili da je pokušao da dopre do mene na drugi način.“

„Ipak, već su imali Marijusa Ferisa.“

„To što su imali Marijusa Ferisa ne znači da bi ga prisilili da im oda mesto na kom se kriju dokumenti. A mi smo to znali.“

„Misliš da bi pre umro nego da progovori?“

„Dopusti da ti odgovorim pitanjem. Šta misliš, da li bi Rafael odao tajnu?“

„Naravno da ne bi. Ipak ne vidim nikakvu vezu između njih. Nemaju ničeg zajedničkog.“

„O da, imaju. Tvoj kum ne bi poslao papire Ferisu da mu u potpunosti nije verovao.“

Rafael. Stresla bi se od samog pomena njegovog imena. Naročito sad, kad je znala mnogo više. Njen spasilac, sposoban da učini ono što je učinio u Londonu je italijanski sveštenik! Da li je više đavo nego bog?

„Ipak, još nisam do kraja ubeđena“, navaljivala je. Stalno se vraćala Firencijevom planu, spremna da zaboravi izbavitelja. „Zašto je načinio dvostruke portret? To mi nikad nije bilo jasno.“

„Da bi dva sveštenika prepoznala Marijusa Ferisa. Znali su da smo

njemu mogu verovati. Nažalost, otac Pablo nije bio dovoljno oprezan i nije sakrio fotografiju na sigurno mesto.“

„Otkud si znao da je to dvostruki portret?“

Otac se nasmejao.

„Pismo je, za nekog ko je upoznat sa situacijom, veoma precizno. Portret treba osvetliti mekom svetlošću.“

„Veoma inteligentno. Zašto J. C. nije preuzeo rizik? Mogao se uspeti do poslednjih stepenica.“

„Zbog straha.“

„Straha?“

„Da, zbog straha. Takvi ljudi su navikli da delaju samo kad su sigurni u pobedu. Sama pomisao na poraz ih parališe. Strah ih nagoni da prebivaju u tami i strpljivo čekaju izgledniju priliku.“

„Hoćeš da kažeš da neko i dalje može pokušati da povрати dokumente?“

„Ne verujem. J. C. neće živeti zauvek. Trenutno stanje mu savršeno odgovara.“

„Da li će pokušati da učini nešto protiv nas?“

„Sumnjam u to. Pokretanje ove teme može samo da mu naškodi. Možemo biti mirni.“

Sarini roditelji su, nešto pre šest uveče, odlučili da se vrate u hotel, da bi se odmorili pre večere. Uživali su u opuštenoj šetnji Rimom. Šteta što Sara nije mogla da izbacii susret s Rafaelom iz glave. Ako ništa drugo, saznala je da nikad nije krio svoje pravo ime od nje.

Lutala je ulicama i sokacima Rima sve do pola osam. Vraćala se zaobilaznim putem u Grand hotel Palatino, na Vija Kavuru, nedaleko od Koloseuma. Planirala je da se počasti dobrim kupanjem i večerom. Bila je veoma umorna posle dugog, rano započetog dana. Neprestano je razmišljala o Rafaelu.

Ušla je u predvorje hotela, zadubljena u misli. Nije primetila tamnu priliku koja je satima pratila.

„Gospođice Saro Monteiro“, pozvao je recepcioner. Bila je toliko izgubljena u mislima, da ga nije čula. Morao je da podigne glas.

„Da?“, konačno se odazvala.

„Imate poruku“, reče recepcioner. Predao joj je mali koverat.

„Ko vam je dao?“

„Izvinite. Ne znam ko ga je doneo. Nisam bio ovde kad je stigla.“

„Dobro. Nema problema. Hvala.“

Otvorila je nezalepljeni koverat nadomak lifta. Izvukla je mali crni predmet, nalik dugmetu. Ušla je u lift, ispunjena radoznalošću i pronašla poruku. Pročitala je na putu do sedmog sprata. Nekoliko sekundi kasnije je

podigla glavu, zaprepašćena i nervozna.

Pomislila je. Ne, ne ponovo. Nije moguće.

Poruka je bila veoma kratka.

TO NIJE DUGME, TO JE SLUŠALICA.

STAVITE JE U UVO.

Oklevala je, iako je znala da ne može izmaći sudbini. Stavila je mali predmet u uvo i čekala. Možda je u pitanju praktična šala. Jedno je sigurno, nisu je priredili njeni roditelji.

„Dobro veče, gospođice Monteiro“, odjeknu glas u njenom desnom uvu.

„Ko je to?“ Zvučala je odlučno, ali i zabrinuto.

„Zdravo, draga moja. Siguran sam da me nisi tako brzo zaboravila.“ U tom glasu je bilo mnogo sarkazma. „Strašno bih se uvredio.“

„Šta hoćeš?“ Sara je bila još odlučnija. Pokušavala je da prikrije strah, koji je obuzeo kad je prepoznala sagovornika.

„Želim da vratim ono što mi po pravu pripada.“ To je bio starac, ubica Jovana Pavla I.

„Nemam ja ništa s tim“, hladno odvrati Sara. „Idi u Vatikan.“

Grleni smeh je bio jedini odgovor. Grozni zvuk joj je parao uši. Oklevajući je koračala ka vratima sobe.

„Sad znaš šta nameravam. Želim da budeš moj glasnik. Odgovorna si što su papiri tamo dospeli. Mislim da je pošteno da mi ih vratiš.“

Došao je red na Saru da se nasmeje.

„Stvarno?“

„Nego kako.“

Imala je čudan osećaj da starac nešto krije. Otključala je vrata svoje sobe.

„Reci šta hoćeš. Imam posla.“

„Vidiš li paket na krevetu?“

Užasnula se kad ga je videla.

„Da“, rekla je prigušenim glasom.

„Otvori ga.“

Poslušala ga je. Pronašla je svežanj papira.

„Šta je ovo?“

„Pažljivo pročitaj dokumente. Porazgovaraćemo kasnije.“

„Misliš da će ovo biti dovoljno da ubedi Vatikan da ti preda željene papire?“

„Nesumnjivo. Svi imamo slabe tačke. Čekaj uputstva.“

Zvučnik je utihnuo. Izvadila ga je i bacila na krevet. Sela je na ivicu, s

gomilom papira u rukama. Pročitala je naslov, ime ispisano velikim slovima.

MEHMED ALI AGDŽA

Epilog

Kada sam prvi put predložio autoru da napiše ovu knjigu, najvažniji zahtev je bio da mora da izmeša činjenice i maštu. Zašto? Odgovor je jednostavan. Znam, iz sopstvenog iskustva, da se pravi život odvija baš na taj način. Veliki broj „autentičnih“ istorijskih istina obične su izmišljotine. Okolnosti pod kojima je umro Jovan Pavle I su dobar, ali ne i jedini primer za to.

Moram da priznam da me je rezultat spisateljevog truda prijatno iznenadio. Činjenice i mašta su se dobro izmešale. Ne pišem ovo da bih ometao čitaoce u pokušaju da sami razlikuju činjenice od mašte, samo bih želeo da razmisle o tome da sve što se kaže uz iskren osmeh ili dubok pogled, ne mora uvek biti istina.

Pisac je na ovim stranama stvorio lik koji me odgovarajuće predstavlja. Odao mi je počast svojim radom. Zahvalan sam mu na veštini s kojom je razvio radnju, upotrebljavajući me za svoje svrhe. I ja sam od toga imao koristi.

U poslednje tri godine se javio veliki broj teorija zavere povodom smrti Jovana Pavla I. Prijalo mi je stajanje u zavetrini i slušanje gomile stručnih komentara iz usta ljudi koji se predstavljaju kao jedini vlasnici istine.

Ne treba kriviti institucije, već ljude koji ih predstavljaju i rade za njih.

Bio sam pripadnik lože P2. Kao ljudsko biće, nisam, niti se pretvaram da jesam, imun na greh ili greške.

Ne zavaravajte se. Samo Bog može da mi sudi.

J.C

Likovi

KARMINE MINO PEKORELI. Rođen je u Sezano del Molizeu, u provinciji Izernija, četrnaestog septembra, 1928. Osnivao je nedeljnik *Oservatorio politico*, specijalizovan za političke i finansijske skandale. Domogao se moći, zahvaljujući zavidnom poznavanju italijanskog političkog života i snažnoj viziji.

Pridružio se loži P2 Liča Đelija. Posle ubistva Alda Mora štampa ekskluzivna dokumenta, uključujući i tri pisma bivšeg predsednika vlade, upućena njegovoj porodici.

Članci iz njegovog nedeljnika ozlojedili su veliki broj ljudi: političare, poslanike, ministre i samog Liča Đelija. Pekoreli nije prezaao od sastavljanja spiska članova P2 i njegovog slanja u Vatikan. Nameravao je da ga odštampa u svom časopisu.

Ubijen je dvadesetog marta 1979. godine, uz Đelijevo znanje i pristanak. Za njegovu smrt odgovoran je istaknuti italijanski političar.

ALDO MORO. Italijanski državnik. Rođen je dvadeset trećeg septembra 1916. godine u Mađileu, u provinciji Leće. Pet puta je obavljao dužnost predsednika italijanske vlade. Bio je jedan od dvojice najuticajnijih vođa demohrišćanske partije.

Šesnaestog marta 1978. godine su ga, u centru Rima, otele Crvene brigade. Držale su ga uzatočeništvu do smrti, devetog maja iste godine. Vlada se nije obazirala na Morove pismene zahteve za pomoć, upućene partiji i porodici. Zauzela je čvrst stav i odbila da pregovara s teroristima.

Moro se čak obratio i svom prijatelju papi Pavlu VI. Ni taj apel nije naišao ni na kakav odziv. Zvanična verzija kaže da su pripadnici Crvenih brigada ustrelili Alda Mora i da su ga gurnuli u gepek automobila, nakon što im je postalo jasno da vlada Đulija Andreotija nije raspoložena za pregovore.

Valja imati na umu da je zvanična verzija samo jedna od postojećih.

LIČO ĐELI. Veliki majstor masonske lože P2. Rođen je u Pistoji, dvadeset prvog aprila, 1919. godine. Bio je umešan u gotovo sve velike italijanske skandale u proteklih trideset pet godina. Borio se na strani Franka u španskom građanskom ratu, kao pripadnik Musolinijevog kontingenta.

Tokom Drugog svetskog rata je radio kao doušnik Gestapoa. Slao je izveštaje lično Hermanu Geringu. Posle rata se pridružio CIA. U saradnji s NATO-om učestvuje u tajnoj operaciji *Gladio*, osnivanju neke vrste odreda za brze intervencije, u Italiji i drugim evropskim zemljama, među kojima je bio i Portugal. Tajne snage su formirane zarad iskorenjivanje komunističke pretnje. Odgovoran je za bezbrojna teroristička dela. Ubistvo Jovana Pavla I je samo jedno od njih. Dobro je poznato da je učestvovao u ubistvima Alda Mora, Karmena Mina Pekorelija, Roberta Kalvija, predsednika portugalske vlade Franciska Sa Carneira i drugih.

Nezakonita saradnja s nadbiskupom Polom Marčinkusom, Robertom Kalvijem i Mikeleom Sindonom mu je omogućila proneveru sume od 1,4 milijarde dolara. Sredstva su pripadala *Istituto per le Opere di Religione* (IRP). Živi u kućnom pritvoru u toskanskoj vili.

POL MARČINKUS. Američki nadbiskup. Rođen je u predgrađima Čikaga, petnaestog januara, 1922. godine. Od 1971. do 1990. godine je obavljao dužnost direktora *Istituto per le Opere di Religione*, poznatijem po imenu Vatikanska banka.

Direktno je umešan u bezbrojne finansijske skandale s Ličom Đelijem iz P2, Robertom Kalvijem iz *Banko Ambrozijano* (čiji je najveći akcionar Vatikanska banka), i Mikeleom Sindonom, italijanskim bankarom i mafijašem, kog je Pavle VI imenovao za papskog finansijskog savetnika. Zajedno su prali prljavi novac i skrivali zaradu banke pod Marčinkusovom upravom, prikazujući da je novac uložen u dobrotvorne svrhe.

Njegovo ime se pominje u velikom broju malo poznatih priča, npr. u vezi sa nestankom Emanuele Orlandi, petnaestogodišnje devojčice koju je Mehmed Ali Agdža pokušao da otme radi otkupa.

Marčinkus je uživao poverenje pape Pavla VI. Jovan Pavle II, nije imao druge do da ga zadrži na istom položaju, što mu je omogućilo da postane treći najmoćniji čovek Vatikana.

Dobro je poznato šta je Jovan Pavle I nameravao da učini s Marčinkusom. Bio je jedan od glavnih osumnjičenih za smrt Albina Lučanija.

Marčinkus je 1990. godine napustio mesto direktora Vatikanske banke. Vratio se u Čikago. Kasnije se povukao u parohiju u Arizoni. Pronađen je mrtav u svom domu, dvadesetog februara 2006. godine.

ROBERTO KALVI. Milanski bankar rođen trinaestog aprila 1920. Štampa ga je, zbog veza s Vatikanom i nadbiskupom Polom Marčinkusom nazvala „božji bankar“.

Vršio je dužnost predsednika *Banko Ambrozijano*. Deli i Marčinkus su manipulisali njime. Izveli su proneveru nezabeleženih razmera. Protivio se uklanjanju Jovana Pavla I. Nije se ovajdio od njegove smrti. Pobegao je za London, s lažnim pasošem. Nekoliko dana kasnije, sedamnaestog juna 1982. je pronađen obešen ispod mosta Blekfrir. Britanska policija je njegovu pogibiju okarakterisala kao samoubistvo, uprkos brojnih tragova koji su govorili u prilog ubistvu. U džepovima pantalona pronašli su mnogo kamenja i petnaest hiljada dolara. Njegov slučaj je nedavno ponovo pokrenut u Italiji i Ujedinjenom Kraljevstvu. Male su šanse da će pravi krivac ikad biti pronađen.

ŽAN MARI VILO. Francuski kardinal, rođen jedanaestog oktobra 1905. godine. Imenovan je za državnog sekretara Vatikana, za vladavine Pavla VI, 1969. godine. Obavljao je tu dužnost do smrti pape i početkom kratkog pontifikata Jovana Pavla I.

Trebalo je da bude smenjen dvadeset devetog septembra 1978. godine. Papina smrt mu je omogućila da ostane na mestu državnog sekretara tokom prve godine vladavine Jovana Pavla II, sve do smrti devetog marta 1979. godine.

Bio je član masonske lože P2, pod vođstvom Liča Đelija. Neki istražitelji ga krive za smrt Albina Lućanija.

LUSIJA DE ŽEZUS SANTOS. Rođena dvadeset drugog marta 1907. godine u Aljustreli, Portugal.

Ona je jedna od dece iz Fatime, kojima se prikazala devica Marija. Obznanila je tri tajne koje je blažena devica Marija otkrila svetu. Crkva ih je skrila od javnosti, kojoj je ponudila lažne istine.

Srela se s Albinom Lućanijem jedanaestog jula 1977. godine, u samostanu svete Tereze u Koimbri. Razgovarali su više od dva sata. Tom prilikom je pala u trans i rekla budućem papi šta mu se sprema.

Umrla je trinaestog februara 2005. godine.

MARIO MORETI. Osnivač Drugih crvenih brigada. Kidnapovao je Alda Mora. Samo je on kontaktirao s Morom tokom čitavog perioda zatočeništva. On je i ubio državnika.

Slučaj nije nikad do kraja rasvetljen. Poznato je da je P2 bila i te kako umešana u otmicu, kao i organizacija s drugog kontinenta. Osuđen je na šest doživotnih robija. Godine 1994. je oslobođen, na opšte iznenađenje.

J. C. Rođen... u... Bio je pokretač i izvođač bezbrojnih mračnih dela. Pridružio se P2...

Povukao se iz sveta politike i finansija. I dalje ima velikog uticaja na svet kriminala. Živi u...

Ubio je Jovana Pavla I, u noći dvadeset devetog septembra, 1978. godine.

Ostali likovi navedeni u knjizi pripadaju svetu mašte.

Zabeleška 1. Pretpostavke će u sledećem izdanju biti zamenjene čvrstim činjenicama.

Zabeleška 2. P2 i dalje postoji, tajnovitija no ikad.

RAZGOVOR S LUISOM MIGELOM ROŠOM,

PISCEM „TREĆE TAJNE“

P: Da li loža P2 zaista postoji? Ako je to tačno, šta o njoj pouzdano znamo, a šta ste vi izmislili kao pisac, da biste priču učinili zanimljivijom?

O: P2 je postojala i još postoji. Svi podaci u romanu pre i tokom 1978. godine su tačni, uključujući imena pripadnika i vođa lože. Izmislio sam sve što se desilo sa Sarom Monteiro i Rafaelom, kao i ideju da je J. C. i danas deo P2.

P: Nekoliko nebeletrističkih dela razmatra da li je papa Jovan Pavle I ubijen. Mislite li da postavljaju dobra pitanja? Da li ste se napajali teorijama zavere da biste stvorili dobar triler ili istinski verujete u postojanje zavere za ubistvo pape 1978. godine?

O: Jovan Pavle I je ubijen dvadeset devetog septembra 1978. godine, u jedan ujutru. On nije umro u jedanaest ili jedanaest i trideset, dvadeset osmog septembra uveče, kao što stoji u zvaničnom saopštenju. Potpuno sam siguran u to.

Postoji veoma dobar članak (u Španiji je objavljen uz roman) iz pera španskog novinara, dopisnika iz Rima, koji opisuje sve što se te noći dogodilo. Taj novinar je zaslužan za pojavu sumnji. Uspeo je da razgovara sa sestrom Vincénom. Rekla je da je pronašla telo Jovana Pavla I, iako zvanična vatikanska verzija govori da ga je našao otac Džon Megi, papin sekretar. Ta verzija se održala tokom osamdesetih godina. Vatikan je ipak priznao da otac Megi nije pronašao telo.

Papske vlasti su naterale sva umešana lica da daju zavet ćutanja. Otkud to znam? Čuo sam to od njegovog ubice. Dokazao je svoju tvrdnju.

Lik J. C. u knjizi je zasnovan na stvarnoj osobi, ubici Jovana Pavla I. Predstavio mi se kao italijanski crkvenjak, što sigurno nije bio. Rekao mi je da bi trebalo da napišem knjigu o čitavoj stvari, zato što živimo u lažnoj stvarnosti. Mi ništa ne znamo, čak ni ono što mislimo da znamo. Treća tajna je ta knjiga.

P: Bili ste dete u vreme smrti Jovana Pavla I. Pretpostavljam da se ne sećate tadašnjih medijskih izveštaja. Da li vas je nešto vezano za život i smrt Jovana Pavla I, inspirisalo da napišete ovaj roman?

O: Znao sam za Jovana Pavla II i nešto o istoriji Vatikana. Istini za volju, ne mnogo. Sve do aprila 2005. nisam znao ništa o Jovanu Pavlu I. Tek tada mi je poznanik, Italijan, ispričao šta se dogodilo. Od njega sam saznao ko je Albino Lučani, šta je učinio da bi ga neko ubio, zašto, kada i kako. Kasnije sam video dokumente koji su potvrđivali poznanikovu priču (među tim dokumentima su bili papiri koje je Jovan Pavle I imao kod sebe kobne večeri, a koji nisu dočekali jutro). Sestra Vinčenca ih je videla, kao i papin bliski saradnik don Dijego Lorenci. Nikad nisu pronađeni. U međuvremenu sam saznao znatno više o Albinu Lućaniju i vatikanskoj istoriji. Mogu da kažem da mi je drago što sam stupio u kontakt s tim svetom.

P: Mistična sestra Lusija de Žezus jedna je od najupečatljivijih likova u romanu. Ona je jedna od troje dece koja tvrde da su se srele s devicom Marijom u Fatimi. Ona je Portugalka, baš kao i vi. Da li je pisanje o uvaženoj ličnosti iz vaše kulture predstavljalo izvestan rizik? Mislite li da su tajne iz Fatime na neki način povezane sa današnjim događajima i katastrofama, kao što se tvrdi u romanu?

O: Reč je o znatiželji. Postoji izvesna dvosmislenost u vezi sa događajima u Fatimi. Verujemo u njih, ali znamo da je sestra Lusija pod potpunom kontrolom crkve. To znači da su neke stvari istinite, a neke nisu. Uzmimo tajne za primer. Neki ljudi veruju da ih je crkva izmislila da bi lakše kontrolisala pastvu. Jovan Pavle II je dve hiljade godine otkrio treću tajnu. Razočarala je najveći broj ljudi.

Većina ne zna da su tajne napisane 1941. godine. Zasigurno znam da je sestra Lusija medijum i da je devicu Mariju viđala češće nego što se misli. Nije joj se javljala samo od trinaestog maja do oktobra 1917. godine. Devica Marija joj se redovno javljala tokom čitavog života. Kakve tajne joj je odala? Samo sestra Lusija, crkva i nekolicina ljudi van nje to znaju. Možda ću napisati knjigu o tome.

P: CIA i italijanska mafija igraju veliku ulogu u intrigama oko vaših protagonista, Rafaela i Sare. Da li te organizacije i danas presudno utiču na vaticansku politiku kao što su, kako piše u vašem romanu, uticale 1978. godine?

O: Ne. Danas je situacija sasvim drugačija. Neophodan je jedinstven splet okolnosti da bi nereligijusko telo kontrolisalo svetu stolicu. Takav sticaj okolnosti je postojao između 1971. i 1981. godine. I tada se ticao finansijskog, a ne religioznog dela organizacije. Danas to nije moguće. Valja znati da u Vatikanu danas postoje verske organizacije moćnije nego što je bila P2.

P: Kako je javnost reagovala na objavljivanje ovog romana? Da li su ljudi prihvatili štivo kao istinu kao što su neki učinili s Da Vinčijevim

kodom Dena Brauna ili ga uglavnom smatraju tvorevinom mašte?

O: Dobijam mejlove sa svih strana sveta. Još nisam naišao na lošu kritiku. Čitaocima se priča i likovi dopadaju. Pitaju da li će se po njoj snimati film. Misle da će biti veoma dobar. Hoće da saznaju više o slučaju, što naročito važi za Italijane.

Najveći deo prihvata sve što je izneseno u romanu kao činjenicu, čak i avanture Sare i Rafaela. To je pomalo čudno.

Prošle godine sam od novinara na radu u Vatikanu dobio neobični zahtev za dve kopije knjige na portugalskom. Izgleda da su knjige namenjene važnoj ličnosti koja se svakodnevno viđa s papom. Ta osoba je nezvanično poverila novinaru da su svi navodi iz knjige tačni. To je prijatna vest. Ne mogu da kažem ime te osobe, iako mi se čini da znam ko je u pitanju - verovatno kardinal ili biskup. Nema mnogo Portugalaca u Vatikanu. Godi mi pomisao da drže do mog dela. Smatram da je to glavni razlog zbog kog crkva nije na njega reagovala, ili je reagovala tišinom.

O piscu:

Luis Migel Roša je rođen u Oportu, Portugal. Godinama je radio u Londonu, kao televizijski pisac i producent. Živi u Portugalu. Piše za televiziju i film.